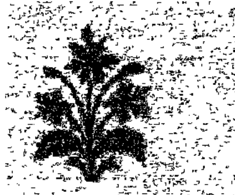

श्री भजन सागर.

सस्तु साहित्यवर्धक कार्यालय

श्री भजनसागर

प्रकाशकः सस्तुं साहित्य वर्धक कार्यालय तरफथी

ભિક્ષુ:-અખંડાનંદ-સ્થળઃ અમદાવાદ અને મુંબઈ

असितगिरिसमं स्यात् कज्जलं सिंधुपात्रे
सुरतरुवरशाखा लेखिनी पत्रमुर्वी ।
लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्वकालम्
तदपि तव गुणानामीश पारं न याति ॥

અર્થ:—

નીલગિરિ પર્વત જેટલી સહી હોય, મહાસાગર જેવડો ખડીયો હોય, સર્વે દેવતાઇ ઝાડોની કલમ બનાવી હોય, પૃથ્વીના પડ જેવડો કાગળ બનાવ્યો હોય, અને સર્વથી સરસમાં સરસ લખવા વાળી શારદા સદાકાળ લખ્યા કરે, તો પણ હે ઈશ્વર! તારા ગુણનો પાર આવે નહિ.

આવૃત્તિ બારમી-પ્રત ૫૩૦૦-સં૦ ૧૯૮૦
મુલ્ય—અમદાવાદમાં ૧૦ આના
મુંબઈ તથા અન્યત્ર ૧૧ આના

हे प्रभो !

હે પ્રભુ! તમે એક છો, અખંડ છો, અનંત છો, વ્યાપક છો, નિર્વિકાર છો, સર્વાધાર છો, સકળ વિશ્વના સ્વામી છો અને સર્વ શક્તિમાન છો. તમે સર્વ ગુણોના નિધિ છો, તમે દયાના સાગર છો, અને તમે અધમ ઉદ્ધારણ છો. તમારો મહિમા અગાધ છે, તમારૂં ડહાપણ અપાર છે, તમે રાજાઓના રાજા તથા દેવોના પણ દેવ છો, અને તમારી અકળ ગતિનો પાર કોઈ પામી શકતું નથી. હે મહામંગળકારી અખંડ સચ્ચિદાનંદ હે પરમ કૃપાળુ પવિત્ર પિતા મહાન ઈશ્વર! આપના એવા ગુણો અને મોટાઈમાં અમારૂં મન લય કરવા માટે તથા આપની સત્ય સેવા કરવાને ખાતર શુદ્ધ અંતઃકરણના પ્રેમપૂર્વક હજારો હજારો વાર આપને અમે દંડવત્ પ્રણામ કરીએ છીએ.

અમદાવાદ રાયખડમાં સસ્તું સાહિત્ય મુદ્રણાલયમાં
ભિક્ષુ-અખંડાનંદના પ્રબંધથી મુદ્રિત.

નિવેદન

આ 'ભજનસાગર' ની યોજના મુંબઈના નરનારાયણના મંદીરની ભજન મંડળીના ઉપદેશક ભક્તરાજ શ્રીજાદવજી મહારાજ તરફથી થએલી છે. એમાંનાં ભજનો વગેરે એ મંડળીમાં તેમજ અન્ય અનેક મંડળોમાં તથા હરિજનોમાં છૂટથી ગવાય છે. આવા બહોળા ઉપયોગને લીધે આ પુસ્તકની અનેક આવૃત્તિઓ નીકળી ચૂકી છે. એ પછી બે આવૃત્તિઓ આ સંસ્થા તરફથી પણ નીકળી હતી. એ પછી પણ આવૃત્તિઓ નીકળતી ચાલી તેમ તેમ એમાં ઉક્ત ભક્તરાજ તરફથી સારાં સારાં ભજન, લાવણી, વગેરેનો ઉમેરો થતો રહેવાથી વધુ કદ પણ વધતું ચાલ્યું છે; પરંતુ મોટી સંખ્યામાં છપાવવા વેચવાની વ્યવસ્થાને અભાવે એ ચોપડી-દાખલા તરીકે તેની છેલ્લી આવૃત્તિ—તેની છાપેલી રૂ ૨ાા ની કિંમતે પણ સર્વ કોઈને મળી શકતી નહિ. એ મુશ્કેલી દૂર થઈ આ પુસ્તક પાછું સર્વ કોઈને સારા આકારમાં અને સસ્તામાં મળી શકે એવા હેતુથી, તથા શ્રીજાદવજી મહારાજની પણ તેમાં પૂર્ણ સમતિ મળવાથી આ ૧૨ મી આવૃત્તિ આ સંસ્થા તરફથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે; અને બનશે ત્યાં સુધી હવે પછીની આવૃત્તિઓ પણ આ સંસ્થા પ્રસિદ્ધ કરતી રહેશે.

આમાં ભજનો વગેરે સર્વ આગલી આવૃત્તિ પ્રમાણેજ આપ્યાં છે. કેટલુંક આવશ્યક સંશોધન પણ કરાયું છે. છતાં ભૂલોનું શુદ્ધિપત્ર છેવટે અપાયા મુજબ સુધારી લઈનેજ વાંચવા ભલામણ છે.

સંતવાણીના આ નાના જેવા સંગ્રહની આટલી બધી આવૃત્તિઓ નીકળી, એજ એ વાણીની મહત્તા અને તેની ચૂંટણીની ઉપકારકતા દર્શાવી આપવાને પૂરતું છે. સત મહાત્માઓની વાણીનો પ્રદેશ એટલો બધો વિવધ અને વિશાળ છે કે સેંકડો ગ્રંથ છપાય તોપણ ખૂટે નહિ. જૂદે જૂદે ઠેકાણેથી આવી વાણીના જે કેટલાક સંગ્રહો નીકળી ચૂક્યા છે તેમાંના કેટલાક તો હવે મળતાજ નથી. વળી સસ્કારી બાઈયો અને ભાઈયો તેમજ વડીલો અને સતાનો સાથે બેસીને વિના સંકોચે ગાઈ સાંભળી શકે નહિ તેવાં પ્રેમ અને લીલા વગેરેનાં પદોને પડતાં મૂકીને જ્ઞાન, ચારિત્ર્યની શુદ્ધિ વૃદ્ધિ કરે એવી સાત્ત્વિક સંતવાણીનોજ કોઈ સારો જેવો સંગ્રહ નહિ હોવાથી તેવો સંગ્રહ પ્રસિદ્ધ કરવાનો વિચાર લાંબા સમયથી અત્ર તરફથી દર્શાવાતોજ આવ્યો હતો. હવે ઈશ્વરકૃપાથી એ વિચાર તેને અનુસરીને આવતા ૧૯૮૧ ના વર્ષમાંજ એવા સંગ્રહરૂપ કેટલાંક પુસ્તકો વિવિધ ગ્રંથમાળાદ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે આશા છે કે સંત મહાત્માઓની ઉપકારક વાણીનો મહિમા સમજનારા સસ્કારી જનો તે વાણીનો સંગ્રહ કરી લેવાની આ તકનો લાભ લેવા ચૂકશે નહિ. વિ. સં. ૧૯૮૦, જ્યેષ્ઠમાસ.

પ્રસિદ્ધ કર્તા

સામાન્ય સાંકળીયું

જ્ઞાનભક્તિની લાવણીઓનું સાંકળીયું

અકારાદિ અનુક્રમ

શાંતાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશમ્
વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
લક્ષ્મીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનિગમ્યમ્
વંદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકૈકનાથમ્ ॥

॥ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

સત્સંગ વિષે

૧

મહાપદ લાધ્યું રે જેને, બીજાં સાધન ન રહ્યાં તેને.
સહજ સમાધિ રે લાગી, અનુભવજ્યોતિ નિરંતર જાગી.
અનહદ વાજાં રે વાજે, પરણવ અરણવ લહેરે ગાજે.
ગંગા જમુના રે વહે છે, તરવેણીમાં તાલ મળે છે.
જન ત્યાં આવે રે ઝાઝા, ત્યાં છે સકળ તીરથનો રાજા.
દેવ મુનિનો રે મેળો, ભાવિક સંઘ થાય છે ભેળો.
અક્ષય વટ છે રે એમાં, વિશ્વપતિનો વાસો તેમાં.
તે તીરથમાં રે ન્હાશે, કાગ મટીને હંસજ થાશે.
પિંડજ તેમાં રે ધરશે, એકાતર શત કુળ તો તરશે.
નિર્મળ થાશે રે કાયા, પ્રેમ પ્રયાગવિષે જે ન્હાયા.
સત્ પુરુષોની રે સંગે, છોટમ ન્હાયો પરમ ઉમંગે.

૨

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનું રે, (૨)
આઠે અંગમાં આનંદ થાય— સુખ૦
અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણે રે, (૨)
સત્સંગેથી ભેળાં થાય— સુખ૦
એ સુખ ઇંદ્રના લોકથી અધિક છે રે, (૨)
વૈકુંઠેથી વધતું જાય— સુખ૦
એ સુખ બ્રહ્માના લોકથી ભારે ઘણું રે, (૨)
એ તો વેદ પુરાણે વંચાય— સુખ૦

મહેતો નરસિંહ એમાં તો એમ ભણે રે, (૨)
એ તો ઓળખાવે અવિનાશ— સુખ૦

૩

જિને ન કિયો સત્સંગ જનમ ધરી,
જિને ન કિયો સત્સંગ રે. (ટેક)
તાકો કેવલ પશુ કરી માનો (૨)
જદપિ મનુષ્યકો અંગ રે (૨)—જિને૦
કા ભયો પાટ પીતાંબર પહેરન,
ચહડવે હસ્તી તુરંગ રે (૨)
તામેં કાહુ બડાઇ પાયો (૨)
ફુલ્યો હૃદય ઉમંગ રે (૨)—જિને૦
આહાર નિદ્રા ભય કરત હે મૈથુન,
લગ્યો વિષયકો રંગ રે (૨)
ચેતત નાહીં બડો હે મૂરખ (૨)
કાલ કરેગો ભંગ રે (૨)—જિને૦
નિર્મળ ચિત્ત કરી કબહુ ન નાહ્યો
સંત સ્વરૂપી ગંગ રે (૨)
કહે દેવા કેસે કરી પાવે (૨)
પૂરણ પદ અભંગ રે (૨)—જિને૦

૪

સંતો અમે વહેવારીઆ, શ્રી રામનામના રે (ટેક)
વેપારી આવે છે બધા, ગામ ગામના રે—સંતો૦
અમારૂં વસાણું સંતો, સૌ કોને ભાવે (૨)
અઢારે વરણ જેને હોરવાને આવે—સંતો૦
લાખ કરોડે લેખા નહિ ને, પાર વિનાની પુંજી (૨)
હોરવું હોય તો હોરી લેજો કસ્તુરી છે સોંઘી—સંતો૦
આવરો ને ખાતાવહીમાં, લક્ષ્મિવરનું નામ (૨)
ચિઠ્ઠીમાં ચતુર્ભુજ લખીઆ નરસૈયાનું કામ—સંતો૦

૫

જેને ઘેર હરિજન હરિજશ ગાય, તે તો નિત્ય ગંગામાં ન્હાય(૨)

અડસઠ તીરથ ગુરુને આંગણે (૨) દૂર ગયે શું થાય—જેને૦
ધ્રુવ નાહ્યા પ્રલ્હાદ નાહ્યા, હેતે નાહ્યા હનુમાન (૨)
પ્રીત કરી પરીક્ષિત નાહ્યા (૨) જોગી શુકદેવ ગાય—જેને૦
સહુ સંત મળી ધારણ બાંધ્યું, જ્ઞાન ગંગા તોળાય (૨)
જપતપ તીરથ જોડે મળ્યાં તેમાં(૨)સર્વસાધન મળી જાય-જે૦
જ્ઞાનગંગાનો મહિમા મોટો, મુખે કહ્યો નવ જાય (૨)
ભલે મળ્યા મેતા નરસીના સ્વામી (૨) હેતે હરિગુણ ગાય-જે૦

૬

માનો મળી છે મોટી વાત, હાથે આવી તે માં હારજો રે,
કરી જતન દિવસ રાત, સુતાં બેઠાં સંભારજો રે.
સાચો મળ્યો છે સત્સંગ, અંગે અચળ કરી રાખજો રે,
રખે ચડે બીજાનો રંગ, એવું ડહાપણ દૂર નાખજો રે.
લઇ બેઠા છો મોટો લાભ, ભેટી પૂરણ બ્રહ્મને રે,
નહિ તો દુઃખના ઉગત ડાભ, માની લેજો આ મર્મને રે.
આજ પામ્યા છો આનંદ, વામ્યા દારુણ દુઃખને રે,
એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, રખે મુકતા એવા સુખને રે.

ગુરુવિષે

૭

હરિગુણ બાર બાર ગાતાં, પ્રભુ ગુણ બાર બાર ગાનાં (ટેક)
ગુરૂકી કૃપાદૃષ્ટિ રંગ છાઇ, હરિગુણ બાર બાર ગાતાં—હરિ૦
આસન બાંધી સુરતી સાંધી, ભ્રકુટીમેં ધ્યાન લગાય—હ૦
કૃષ્ણ મોરારી જેને કામળ કાળી, એહી મેરે મન ભાય—હ૦
જાદવ ગુરુકી કૃપા ભઈ, તો નાચત વૈકુંઠ જાય—હરિગુણ૦

૮

દેખ્યા હોય તો કહી બતલાવો,
ક્યાં છે ગુપ્ત ગંગા !—ભાઇ ક્યાં છે૦—હોજી (ટેક)
ધુડ ગુરુ ને છીપા ચેલા,
નહિ દિવસ પગદંડા—ભાઇ, નહિ દિવસ—હોજી;

આગમ ભાંખે કાંઇ નવ સુઝે (૨)
આપ વખાણે અંધા–ભાઇ, આપ વખાણે૦–ભાઇ ક્યાં છે૦
સદ્ગુરુ મળીયા ને સંશય ટળીયા,
ને મિટ ગયા સર્વે ફંદા–ભાઈ મિટ ગયા સર્વે૦–હોજી;
મોતી નિરખ્યા પિયુકું પરખ્યા (૨)
જબી ભયા આનંદા–ભાઇ, જબી ભયા૦–ભાઇ ક્યાં છે૦
એક નુરીજન મોતી નિરખ્યા,
વચન ગુરૂકા વંધા–ભાઇ, વચન ગુરૂકા વંધા૦–હોજી,
દાસ અરજણ જીવણકે ચરણે (૨)
ધ્યાની પુરુષકા ધંધા–ભાઇ, ધ્યાની૦–ભાઇ ક્યાં છે૦

૯

સદ્ગુરુના તે શબ્દ વિચારતાં (૨)
મટે માયા મોહ વિકાર–હરિરસ પીજીયે.
બાળી ભસ્મ કરે બીજી વાસના (૨)
ઉર પ્રગટે પ્રેમ અપાર— હરિરસ૦
એવો અજર અમીરસ જે પીયે (૨)
તેનાં નેણાં વેણાં પલટાય— હરિરસ૦
લાગી બ્રહ્મખુમારી ન ઉતરે (૨)
સુખ મુખે કહ્યું નવ જાય— હરિરસ૦
તેને સંભવ નથી રે શરીરનો (૨)
થયો આતમદૃષ્ટે ઉઘાડ— હરિરસ૦
મરજીવો થઇ હરિને મળે (૨)
ગળે જ્ઞાન–હિમાળે હાડ— હરિરસ૦
બ્રહ્મધ્યાને ગગનવત થઇ રહે (૨)
જેમ કુંભ મહા જળ માંહે— હરિરસ૦
કૃષ્ણ પોતામાં પોતે શ્રીકૃષ્ણમાં (૨)
કૃષ્ણ વિના ન દીસે કાંઈ— હરિરસ૦
જઇ સરિતા સાગરમાં ભળે (૨)
તેનું નામ નદી ટળી જાય— હરિરસ૦

કહે પ્રીતમ સદ્ગુરુ સેવતાં (૨)
ટળે અંતર એકરસ થાય— હરિરસ૦

૧૦

સદ્ગુરુએ અમને મારેલ છે રે શબ્દોનાં બાણ
એક રામને ભજી લ્યો નિરવાણ રે—સદ્૦
કુટુંબ કબીલાની કુડી કુડી માયા રે (૨)
સાચું નારાયણનું નામ રે—સદ્૦
કહે રવિદાસ સંતો ભાણ પ્રતાપે રે (૨)
મટી ગઇ ચોરાશી ફેરી ખાણ રે—સદ્૦

૧૧

સદ્ગુરુ સ્વામીને વીનવું, નમી નમી લાગું પાયજી;
દાન દીધાં રે ભક્તિ જ્ઞાનનાં, કોટી કર્મ મિટાયજી—સ૦
જનમ મરણનું તો ભય ગયું, મટી જમડાની ત્રાસજી;
લખ રે ચોરાશી ખાતું વીંટીયું, જાણી પોતાનો દાસજી—સ૦
સદ્ગુરુ સમ દાતા નહિ, જો જો વીચારી ધ્યાનજી;
સગાંસંબંધી બેની બંધવા, સરવે સ્વપ્ના સમાનજી—સ૦
અવગુણ મારા અનેક છે, નવ જોયા નિરધારજી;
બિરદ પોતાનું સંભારીને, મગ્નિદાસ કહે બલિહારજી—સ૦

૧૨

મારી રે કટારી સંતો પ્રેમની, લાગી કલેજા માંયજી,
અંગોઅંગમાંહે વેદના, નિશદિન ખટકે તનમાંહેજી—મા૦
સદ્ગુરુ સાચા શર સાંધીને, તાકી માર્યા જેણે બાણજી,
ઘાયેલ કીધાં તનમન જ્ઞાનશું, એ સુખ જાણશે કોઈ જાણજી—
બ્રેહ અગ્નિ રે જેના અંગમાં, તપ્યાં તેનાં રે તનજી,
સુખ ના ગમે રે આ સંસારનું, સદ્ગુરુ સાથે બાંધ્યાં મનજી—
પ્રીત છે રે જેને પ્રાણથી, ગુરુવિના ઘડી ન રહેવાયજી;
જળની વિખુટી જેમ માછલી, તલખી તલખી મરી જાયજી—
પ્રીત જોજો રે બપૈયા તણી, જેની ન ટળે ટેકજી;
પૃથ્વી પડયા રે જલને નહિ નમે, અધર બુંદ પીએ એકજી—

પ્રીત હશે રે જેને પૂર્વની, મળશે ગુરુ તેને જ્ઞાનીજી;
મશ્નિદાસ કહે સદ્‌ગુરુ સંતને, વારંવાર કુરબાનજી—મા.

૧૩

આજે આનંદ ગુરુ આવ્યા આંગણે (૨)
હું તો દિલ ભરી આદર દઇશ—ગુરુજી આવ્યા૦
ધન્ય મસ્તક લઇ ચરણે ધરૂં (૨)
લગ્ન કરી ચરણામૃત લઇશ—ગુરુજી આવ્યા૦
મને પ્રેમે કરીને ગુરુએ પૂછીયું (૨)
તારા અંતરનો કેવો છે ઠાઠ—ગુરુજી આવ્યા૦
દુઃખ સુખ કેવું છે તારી દેહને (૨)
પૂરૂં કહેજે ભણી મુખે પાઠ—ગુરુજી આવ્યા૦
હું તો મગ્ન થઇ મારા મનમાં (૨)
મને હરખ ઘણેરો થાય—ગુરુજી આવ્યા૦
કહેણી રહેણી વિના રે સાધન શું કરૂં ?(૨)
જેથી પ્રસન્ન થાય ભગવાન—ગુરુજી આવ્યા૦
કેવળદાસ ઉપર કિરપા કરી (૨)
પામ્યા ભવરે સાગર કેરો પાર—ગુરુજી આવ્યા૦

૧૪

મારા મારા મારા ગુરુજી, મોયે જ્ઞાનકે ધાસે મારા;
કુચ્યા કોટ પકડે દરવાજા, વહાં ઘાયલ કરત પોકારા—ગુરુ૦
તીર ન મારા કટારી ન મારા, બચનકા માર હે ન્યારા—ગુરુ૦
આંખે અંધા કાને બહેરા, પાંઉ પાંગળ કરી ડારા—ગુરુજી૦
ઓખદ ગોલી કછુએ ન લાગે, ક્યા કરે બૈદ બિચારા—ગુરુ૦
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, હો ગએ ભવસે પારા—ગુરુજી૦

૧૫

સદગુરુ સંગે રહીએ રંગે, આનંદ વાધે અંગે;
પૂરણ પ્રેમ તરંગે, પ્રભુને નિહાળીએ રે—સદ્‌ગુરુ૦
નયણે નિરખું, હઇડે હરખું, નહિ કોઇ શામળીઆ સરખું,
અલબેલા વહાલાશું અંતર વાળીએ રે—સદ્‌ગુરુ૦

આનંદકારી અખંડવિહારી, ગોપીવર ગિરધારી;
હું બલિહારી વારી તારા નામને રે—સદ્‌ગુરુ૦
જ્યાં જેવો ત્યાં તેવો તે તો, અકળ સ્વરૂપી એવો;
સ્નેહ ધરીને સેવો સુંદર શ્યામને રે—સદ્‌ગુરુ૦
રમતા રામ નિરંતર ન્યાળો, હું મારાને નિશ્ચે ટાળો;
પ્રીતમ પ્રેમે પાળો નાતો નેહનો રે—સદ્‌ગુરુ૦

૧૬

સદ્‌ગુરુ સરજનહાર રે, હો શામળીઆજી;
પ્રભુજી ઉતારો ભવપાર રે, હો શામળીયાજી.
જનમો જનમની હું દાસી તમારી રે (૨)
નથી બીજાનો આધાર રે—હો શામળીયાજી.
અવગુણ ના જોશો મારા, અંતરજામી રે (૨)
બિરદ સંભારી કરજો વહાર રે—હો શામળીયાજી.
સતસંગ સીડીએ, ચડાવ્યા છે અમને રે (૨)
ભુલીશ નહિ ઉપકાર રે—હો શામળીયાજી.
બોધને બદલે તે, ભેટ શું કરીએ રે (૨)
એવું બીજું નથી કાંઇ રે—હો શામળીયાજી.
કથા કીરતન ને, માળા મોહનની રે (૨)
પહેરાવી કંઠે કર સાહી રે—હો શામળીયાજી.
જનમ મરણ ફેરો, ભવભય ભાંગીઓ રે (૨)
દયા કરીને ઝાલી બાંહ રે—હો શામળીયાજી.
હરિચરણે ગુરુ, હેત અમારા રે (૨)
શરણું સેવ્યાથી સુખ થાય રે—હો શામળીયાજી.

૧૭

તમે ખુબ ખબર કરી ખોજોરે, કાયા તનસે,
કાયા તનસે, ગુરુ ગમસે—તમે ખુબ૦
ઓઘટ ઘાટ ફેર ફેર આયો,
સોહંગ નગીના નાદ બજાયો (૨)
ત્રિવેણીકે તીરે ધ્યાન લગાયો (૨)

જહ ચઢીયા અગમસે (૨)—તમે૦
અગોચરી અનહદ ધુન ગાજે,
અનહદ મુનિજન પુરુષ બિરાજે (૨)
અનેક કોટ કાયામેં વાજે,
કોઈ ગુરુકે સંગમસે (૨)—તમે૦
ચાચરી ભૂચરી ખેચરી માયા,
વાસના પુત્રી રહી છુપાયા (૨)
જારીતીઆં કને જોત જમાયા (૨)
કોઇ ગુરુકે ઇલમસે (૨)—તમે૦

૧૮

જિને કિયા બ્રહ્મસે નેડા, સોઇ સદ્‌ગુરુ મેરા (૨)
મૂળ કમળ તો બોત દબાયા, ઉલટા કમળ લઇ સુલટાયા;(૨)
ધીરે ધીરે પવન ચલાયાં, હરદમ (૨) હેરા ભાઇ—જિને૦
મૂળ કમળ તો ખટદળ જેસા, વામેં લેન કિયા પરવેશા;(૨)
આગે હૈય અજરાયલ દેશા (૨) નાભી નિવેડા—જિને૦
નાભી પીછમસે લે પરવરીયા, ધરકુ લેન અધર પર ધરીયા;(૨)
ઉગા અરકસે અમૃત ઝરીઆ, (૨) જહ ચઢીયા સુમેરા—જિને૦
સુનસિખરગઢકિયા અસ્થાના, વાજે અનહતતબલનિશાના;(૨)
જોઇ ગગન મંડળ ઠેરાના (૨) તો ડગે ન ડેરા—જિને૦
જાહેર જોગી સોઇ ન પાવે, સુન ચઢે તો અસમાન બતાવે;(૨)
રવિદાસ વાકું શીશ નમાવે (૨) ભાણકા ચેરા—જિને૦

૧૯

અબ મોયે ઘટમેં પ્રગટી ગંગા
જબ મોયે સદ્‌ગુરુ મળીયા ચંગા; (૨)
ભૂતળ ભેદ ભભક ભક નિકશી,
તાપ પાપ નહિ તંગા રે; (૨)
લહેર મહેર સતસંગત દૃઢમેં,
ઘેરી જ્ઞાન સુરંગા—અબ મોયે૦
તાબિચ કમળ અમલ મુખવાણી,

શીતળ બાસ સુગંધા રે; (૨)
ભમર અમર મન કરત કીલોલા, (૨)
સરસ્વતી પ્રેમ ઊમંગા—અબ મોયે૦
નવદળ ઝળકલ સકલ અકલ કલ,
પાવત કોઇ ઉતંગા રે; (૨)
બાહેર મત દેખો હે દલ ભીતર,(૨)
જો હોવે ચિત ચંગા—અબ મોયે૦
પાવન પિંડ કરે એક પલમેં,
રોમ રોમ હરિ રંગા રે; (૨)
હર હર કર હરિદાસ ઝીલીએ, (૨)
મિલકર સંત પ્રસંગા—અબ મોયે૦

૨૦

સદ્દગુરુ નિરવાણી, નિરવાણી,
અરે જેનાં મુક્તિ ભરે છે પાણી—સદ્દગુરુ૦
અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ કરે મજુરી,
ઓર વિધાતા રાણી રે; (૨)
ચંદા સુરજ દોનુ ભયે સંગાથી (૨)
સુરતી સેજ સમાણી—સદ્દગુરુ૦
ચાર વેદ ને વ્યાકરણ વાણી,
અષ્ટાદશ પુરાણી રે; (૨)
તે પણ ઈચ્છે અગમ અગોચર, (૨)
નિગમ તેવી વખાણી રે—સદ્દગુરુ૦
ધર્મ અર્થ ને મોક્ષ મુક્તિ પદ,
બેલ ફરે જેમ ઘાણી રે; (૨)
શુદ્ધ ભક્તિ બિના ચાર પદારથ (૨)
કાગ—વિષ્ટા સમાની રે—સદ્દગુરુ૦
વર્ણાશ્રમ ને ભેદ અભેદા,
ગગને લહેર સમાણી રે; (૨)
કહેત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ (૨)

અગમ અગોચર એ વાણી—સદ્‌ગુરુ૦

૨૧

ગુરુગમ વિના રે, આતમ ચીન્યા વિના રે;
ભ્રમના ભાંગ્યા વિના રે, લખ ચોરાસી નહિ મટે હોજી.
કાગડો ને કોયલ રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
એ તો એના બોલ થકી ઓળખાય,
એ તો એના, હા, બોલ થકી ઓળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
હંસલો ને બગલો રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
એ તો એના, ચારા થકી ઓળખાય,
એ તો એના, હાં, ચારા થકી ઓળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
નુગરાને સુગરા રે રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
એ તો એની, ક્રિયા થકી ઓળખાય,
એ તો એની, હાં, ક્રિયા થકી ઓળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
પતિવ્રતા ને વેશ્યા રે રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
એ તો એનાં નેણ થકી ઓળખાય,
એ તો એનાં, હાં, નેણ થકી ઓળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
મછંદરનો ચેલો રે, અબધુત ગોરખ બોલીયા હોજી, (૨)
અમને દેજો સંતોના ચરણોમાં વાસ,
અમને દેજો, હાં, સંતોના ચરણોમાં વાસ—ગુરુગમ વિનારે૦

ઇશ્વરસ્વરૂપવિષે

૨૨-ઇશ્વર સૌથી મોટો છે.

તું અગાધ, પરબ્રહ્મ નિરંજન, કો અબ તોહીં લહે રે;
અજર અમર અવિગત અવિનાશી, કૌન રહનિ રહે રે–તું૦
બ્રહ્માદિક સનકાદિક નારદ, શેષ હું અગમ કહે રે;
સુંદરદાસ બુદ્ધિ અતિ થોરી, કૈસે તોહીં ગ્રહે રે–તું૦

૨૩

તું અગાધ, તું અગાધ, તું અગાધ દેવા, (૨)
નિગમ નેતિ નેતિ કહે, જાને નહિ ભેવા–તું અગાધ૦

બ્રહ્માદિક વિષ્ણુ શંકર, શેષહુ બખાને, (૨)
આદિ અંત મધ્ય તું મહિં, (૨) કોઉ નહિ જાને—તું૦
સનકાદિક નારદાદિક, શારદાદિક ગાવે; (૨)
સુરનર મુનિજન ગંધર્વ, (૨) કોઉ નહિ પાવે—તું૦
સાધ બિધ થકિત ભયે, ચતુર બહુ શ્યાને; (૨)
સુંદરદાસ કહા કહે, (૨) અતિ હૌ હૈરાને—તું૦

૨૪–ઇશ્વર નિરાકાર છે.

ઐસા દેશ હમારા સાધો, ઐસા દેશ હમારા હૈ (ટેક)
અલખ અચિંત્ય અરૂપ અનામી,
ગુણ અવગુણતેં ન્યારા હૈ (૨)—ઐસા૦
અગમ અગાધ અનંત અનાદિ,
અચલ અખંડ અપારા હૈ (૨)—ઐસા૦
સત્ ચિત્ આનંદ પરમ મનોહર,
સબ જીવનકા પ્યારા હૈ (૨)—ઐસા૦
મનસેં પરે બુદ્ધિસેં બાહેર,
નિર્ભય રામ બિચારા હૈ (૨)—ઐસા૦
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધો,
એ પ્રભુ હમ નિરધારા હૈ (૨)—ઐસા૦

૨૫—ઇશ્વર સાકાર છે.

હમ સાકાર ઉપાસીને, સબ ગોકુલકે બાસીવે (૨)
ઉદ્ધવ તુમ અદ્વૈત બ્રહ્મ કહો, નિરાકાર ગુન હીને (૨)
પ્રેમી જનકા પંથ નહિ હમ, શુષ્ક જ્ઞાની તુમ ચિન્હે—હમ૦
લલિત ત્રિભંગી છેલ ફાંકડે, નટવર નાથ હમારે(૨)
નિર્ગુણ બ્રહ્મસો ધામહે ઉનકા, સમઝત સમઝનહારે—હમ૦
જગકર્તાકું રૂપ નહિ તો, જગકું કહાંસે આયા ! (૨)
કારન જૈસા કારજ હોવે, ન્યાયશાસ્ત્રમેં ગાયા—હમ૦
ઐશ્વર્યાદિ ષડ્ગુન સંયુક્ત, નિર્ગુન કૈસે કહીએ (૨)
અજા ત્રિગુનપર શુદ્ધ સત્ય હરિ, નિરખત સબ સુખ લૈયે—હમ૦
ભક્ત નેત્ર ભૂષણ મહા રાધા, વર શ્રીકુંજબિહારી (૨)

દાસ દયાદિ પ્રાણજીવન ધન, શ્રીગોવર્ધનધારી—હમ૦

૨૬—ઇશ્વર સગુણ છે.

હમ તો કૃષ્ણ છબીલો ગાવે (૨) (ટેક)
તેરો નિર્ગુન બ્રહ્મ હમે નહિ ભાવે (૨)—હમ તો૦
ગિરધર ગુન રૂપકે રાશી (૨)
બ્રહ્મ ભજે જે કોઇ હોય ઉદાસી—હમ તો૦
જલકું ક્યા સુખ હોય જલપાના (૨)
લવણકું ક્યા સુખ સિંધુ સમાના ?—હમ તો૦
જ્યામેં દાસ ભાવ ઉઠ જાવે (૨)
જુગલ નહિ વહાં ક્યા સુખ પાવે ?—હમ તો૦
દાસ સદા હમ શ્રીજી સ્વામી (૨)
માગે દયો ગુરુ પદ શીશ નામી—હમ તો૦

૨૭—ઇશ્વર આ જગતથી નિરાળો છે.

તું તો ન્યારો રહીને ખેલે રે નારાયણા રે (૨) [ટેક]
તારી ઇચ્છા તે સૌ માયા, તેમાં સઘળા ભેદ સમાયા [૨]
તું નિર્ગુણ પણ ગુણ તુજમાં દીસે ઘણારે [૨]—તું તો૦
પવન પાવકનો પિંડ બનાવે, તેમાં ચૈતન્ય તારૂં આવે [૨]
તુજ ડહાપણ જોતામાં કાંઇ નહિ મણા રે [૨]—તું તો૦
નટ જેમ પટને ઓથે રહે છે, સકળ પુતળાં નાચ કરે છે [૨]
તેમ તારા કરમાં સર્વેના તાંતણા રે [૨]—તું તો૦
એક કળે સૌ જગત હલાવે, ચમકદૃષ્ટિ જેમ લોહ ચલાવે [૨]
ઇચ્છા, જ્ઞાન, ક્રિયા, ગુણ, તારા સોહામણા રે [૨]—તું તો૦
તું ખેલે છે બાજી તારી, એમાં ન પહોંચે બુદ્ધિ અમારી [૨]
છોટમ તુજને ભજતાં ભાંગે ભ્રમણા રે [૨]—તું તો૦

૨૮— સૌનો ઇશ્વર એક છે.

એહી હમારે શ્રીનાથજી [ટેક]
વહાલો ભવતારણહાર—જુગ તારણ હાર—એહી૦
દેવ ન જાચું દુસરો,મન કિયો રે બિચાર—એહી૦ [૨]

જપતપ તીરથ કૌન કરે રે, જપતપ તીરથ અપાર; [૨]એહી૦
શોચ સમય શાંતિભર્યો રે, મન માન્યો રે મુરાર; [૨]એહી૦
દોઉ અક્ષર સુરદાસ કહે, યેહી સબ સારમેં સાર [૨]એહી૦

૨૯—લાવણી

એ છે નિરાકાર સાકાર, એનો કોઇ નથી પામ્યા પાર [ટેક]
ઋષિયો હાર્યા મુનિઓ હાર્યા, હાર્યા સંત મહંત [૨]
વેદ પુરાણો પાર ન પામ્યાં, એવો ઇશ અનંત—એ છે૦
સહસ્ર અઠયાશી સિદ્ધ ચોરાશી, સનકાદિક શુકદેવ [૨]
ભાવ ધરીને ભજન કર્યાની, સૌને જુદી ટેવ—એ છે૦
રામ કહે કોઇ કૃષ્ણ કહે, કોઇ દેવી કહે કોઇ શીવ [૨]
જેવું જેના ગુરુએ ગાયું તે માને તે જીવ—એ છે૦
મન્ત્ર તમારા ગુરુ તમારા, શાસ્ત્ર અને વળી સેવ [૨]
જ્યાં ફાવે ત્યાં પાપ તજીને, ભજજો જગનો દેવ—એ છે૦

૩૦

ક્યાં જીવ ક્યાં જગદીશ, જાણો જુજવી એ જાત છે રે;
ભર આપીએ સો સો શીશ, તોય અણમળ્યાની વાત છે રે.
ક્યાં કીડી કરી મેળાપ, ભેળો થાવા ભારે ભેદ છે રે;
ક્યાં પુરણ પુરુષોત્તમ આપ, કયાં જીવ જેને બહુ કેદ છે રે.
અતિ અણમળ્યાનું એહ, મળવું માયિક અમાયિકને રે;
તે તો દયા ધરી દેહ, આવે ઓધારવા એ અનેકને રે.
તિયાં થાય તેનો મેળાપ, જ્યારે નરતનુ ધરે નાથજી રે;
એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, ત્યારે મળાય તેને સાથજી રે.

સંતવિષે

૩૧

સંતન કે સંગ લાગ રે, તેરી આછી બનેગી [ટેક]
હંસનકી ગતિ હંસહી જાને [૨]કોઇ ન જાને કાગ રે-તેરી-સંત.
સંતનકો સંગ પૂર્ણ કમાઇ [૨] હોઇ બડો તેરો ભાગ રે-તેરી-સંત.
ધ્રુવકીબનીપ્રલ્હાદકી બન ગઇ[૨]હરીસ્મરણ વૈરાગ રે-તેરી-સંત.

કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ[૨]રામભજનકો લાગ રે-તેરી-સંત.

૩૨

મળે જીવનમુક્ત હરિતણા, ટળે અંતર તનમન તાપ
એવો સંગ સંતનો.

ફરે અવયવ આ રે શરીરનાં, પરાં પલાયે પંડનાં પાપ—એ૦
જેમ કીટ મટી થાય ભમરી, તેને કીટ કહે નહિ કોય—એ૦
જેમ પારસ પરશે લોહને, તે તો હેમ હેલામાં હોય—એ૦
જેમ ચંદનવાસથી વૃક્ષને, કરે ચંદન સમાન સોય—એ૦
જેમ મલિન જળ મળે જાહ્નવી, તેને તરત કરે ગંગતોય—એ૦
તાંબામોર પલટે છે પાણીએ, કરે કંચનમય રસ રૂપ—એ૦
તેમ સદ્‌ગુરુ સુખીયા સંતથી, થાય જન તે સંતસ્વરૂપ—એ૦
શુક, નારદ, વ્યાસ ને વાલ્મીકિ, તે તો ઈશ્વર કહાવીયા આપ—એ૦
ધ્રુવ અમરીષ પ્રલાદ વિભીષણ, થયા સુખીયા સંતપ્રતાપ—એ૦
સંત સર્વે સુખી થવા ઠામ છે, તે તો પ્રસિદ્ધ કહે છે પુરાણ—એ૦
મન, કર્મ, વચને માનજો, કહે નિષ્કુલાનંદ નિર્વાણ—એ૦

૩૩

ઓ ભાઇ રે, શાન્તિ પમાડે તેને તે સંત કહીએ;
એના દાસના દાસ થઈને રહીએ—ઓ૦
વિદ્યાનું મૂળ મારા ગુરુએ બતાવ્યું
ત્યારે, મેતાનો માર શીદ ખાઇએ (૨)
કીધા ગુરુજી ને બોધ નવ આપે
ત્યારે, તેના ચેલા તે શીદ થઇએ—ઓ૦
વૈદ્યની ગોળી ખાતાં દુઃખ નવ જાયે
ત્યારે, તેની ગોળી તે શીદ ખાઈએ (૨)
લીધા વળાવા ને ચોર જયારે લુંટે
ત્યારે, તેની સોબતે શીદ જઈએ—ઓ૦
કલ્પવૃક્ષ સેવીએ ને દારિદ્રય ઉગે
ત્યારે, તેની છાયામાં શીદ રહીએ (૨)
રાજાની નોકરીમાં ભૂખ નવ ભાગે

ત્યારે, તેની વેઠે તે શીદ જઇએ—ઓ૦
નામ અમૂલ્ય મારા ગુરુએ બતાવ્યું
ને તે તો ચોટયું છે મારે હૈયે (૨)
મહેતા નરસિંહાની વાણી છે સારી
શામળાને શરણે જઇએ—ઓ૦

૩૪

સાધુ તે જનનો સંગ, બાઈ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે,
મોટા પુરુષનો સંગ, બાઇ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે. (ટેક)
મોટા પુરુષનાં દર્શન કરતાં (૨)
ચડે છે ચોગણો રંગ—બાઇ૦
અડસઠ તિરથ મારા સંતને ચરણે (૨)
કોટિ કાશી ને કોટિ ગંગ—બાઈ૦
દુરિજન લોકનો સંગ ન કરીએ (૨)
પાડે ભજનમાં ભંગ—બાઇ૦
નિંદાના કરતલ નરકે રે જાશે (૨)
ભોગવશે થઈ ભોરિંગ—બાઇ૦
મીરાં કહે બાઇ સંત ચરણરજ (૨)
ઉડીને લાગ્યો મારે અંગ—બાઈ૦

૩૫

નંદ નંદનકે પ્યારે, આયે મેરે નંદ નંદનકે પ્યારે (ટેક)
માલા તિલક મનોહર બાના (૨)
ત્રિભુવનકે ઉજીઆરે—એહાં ત્રિભુવનકે૦—આયે૦
પ્રેમ સહિત બસત મેરે ઉરમેં (૨)
નેક ન જાત હુ ટારે—એહાં નેક ન જાત૦—આયે૦
હ્રદય કમલકે મધ્ય બિરાજત (૨)
શ્રી નંદરાય દુલારે—એહાં શ્રી નંદરાય૦—આયે૦
કયા જાનું કછુ પુણ્ય પ્રગટ ભયો (૨)
મેરે ઘરજુ પધારે—એહાં મેરે ઘરજુ —આયે
પરમાનંદ કરી ન્યોછાવર (૨)

તનમનધન સબ વારે—એહાં તનમનધન૦—આવે

૩૬

ધન્ય આજ ઘડી, સંત પધારી પ્રેમે પાવન કીધાં;
અતિ આનંદ અપાર, દયા કરીને અમને દરશન દીધાં.
હરિજન છે હરિ સરખા હેલી રે,
એને મળીએ મરજાદા મેલી રે;
થાય અરસપરસ આનંદ હેલી રે—ધન્ય૦
સંત શરણે જઇએ તો સુખ ઘણું રે,
ડગલે ડગલે ફળ યજ્ઞતણું રે;
એની સેવાનાં રે ફળ શાં રે ભણું રે—ધન્ય૦
સંત વૈકુંઠપતિને અતિ પ્યારા રે,
સંત બ્રહ્માનંદ રસ પીનારા રે;
એવા સંત નથી હરિથી ન્યારા રે—ધન્ય૦
સંત ભેટે રે ભવદુઃખ દૂર પળે રે,
પરમાર્થપણે પરિબ્રહ્મ મળે રે;
એનું લક્ષ ચોરાશીનું ગમન ટળે રે—ધન્ય૦
કહે પ્રીતમ પૂરવનાં પુણ્ય ફળ્યાં રે,
જેને આંગણે હરિજન આવી મળ્યાં રે;
તેને ઉર આનંદના ઓઘ વળ્યા રે—ધન્ય૦

૩૭

હાંરે હરિ વસે હરિના જનમાં
હાંરે તમે શું કરશો જઇ વનમાં રે—હરિ૦
ભેખ ધરીને તમે શીદ ભટકો છો
પ્રભુ નથી કાંઈ અરણ્યમાં રે—હરિ૦
કાશી જાવો ને તમે ગંગાજી નાહવો
પ્રભુ નથી પાણી પવનમાં રે—હરિ૦
જોગ કરો ને તમે જગન કરાવો
પ્રભુ નથી હોમ હવનમાં રે—હરિ૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ

હરી વસે છે હરીના જનમાં રે—હરિ૦

૩૮

વહાલા રે સંતને જય જય સીતારામ,
હાંરે મારી હાલતી વેળાના રામો રામ;
હાં હાં રે મારા ગુરુને કહેજો પ્રણામ—વહાલા રે૦
ક્યાં થકી આવ્યા ને કયાં તમે જાશો,
હાં રે તમે ક્યાં રે કરશો વિશ્રામ—વહાલા રે૦
સતસંગ કરવો ભવસાગર તરવો,
હાં રે કાયા પડીએલ પીપળ પાન—વહાલા રે૦
રુદીઆમાં રાખું ને ઘડી ના વિસારૂં,
હાં રે મારે જુગના જીવન સાથે કામ—વહાલા રે૦
સત્સંગમાં એક હંસ બિરાજે,
હાં રે જીવને હોય રે આગળની ઓળખાણ—વહાલા રે૦
દાસ જીવણ સંતો ભીમકેરે ચરણે,
હાં રે આપણે જાવું છે વૈકુંઠધામ—વહાલા રે૦

૩૯

મળે તો મને હરિજન મળજો રે (૨) દુરિજન દૂર પળજો રે
હરિજન મારા આવીયા, હસી અમારી દેહ (૨)
રોમ રોમ રંગ લાગી રહ્યો ભાઇ (૨)
જેમ વાદળ વરસે મેહ—મળે તો મને૦
હરિજન મારા આત્મા, મેં હરિજનની દેહ (૨)
રોમ રોમ રંગ લાગી રહ્યો ભાઇ (૨)
જેમ નેનાંમાં અટકે સ્નેહ—મળે તો મને૦
હરિજન હીરાની ગાંઠડી, ગરજ વિના મત ખોલ (૨)
કોઈ મળશે હીરાનો પારખુ (૨)
તો લેશે મોંઘે મોલ—મળે તો મને૦
હરિજન મારા સુઇ રહ્યા, એની ચોકી કરે ભગવાન (૨)
દાસ કબીરજીની વિનતિ ભાઇ (૨)
એનાં ચરણકમળ વિશ્રામ—મળે તો મને૦

ભક્તલક્ષણવિષે

૪૦

તાદૃશી જન તેને જાણીએ, જેમાં એવા ગુણ હોય,
નિંદાસ્તુતિ કોઈની નવ કરે, સઘળું સમદૃષ્ટિ જોય—તાદૃશી૦
જેના તે દર્શનમાત્રથી, ટળે પ્રપંચનું ધ્યાન;
સ્મરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નસાડે અજ્ઞાન—તાદૃશી૦
ગુણ ગાયે ગોવિંદના, પ્રફૂલ્લિત તન થાય;
નેત્રપ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે હૃદય રૂંધાય—તાદૃશી૦
પરદુઃખ દેખી દાઝે ઘણું, નવ કરે કોઈનો દ્રોહ;
ઈંદ્રિયજીત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ—તાદૃશી૦
સકળ ચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન;
શુભ ઇચ્છે સર્વ જગતનું, લેશ નહિ અભિમાન—તાદૃશી૦
સઘળી લીલા તે અવિનાશીની, જેમાં લુબ્ધ જેનું મન;
પ્રીતિ બહુ પરઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન—તાદૃશી૦
નટવર ઝળકે નેણમાં, કાંતિ કરુણામય હોય;
શાંત સ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ કોઈનો નહિ જોય—તાદૃશી૦
હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જેને અતિ ઘણું વહાલ;
દૃઢ આશરો દીનતા ઘણી, બોલે વચન રસાલ—તાદૃશી૦
વિહ્વલતા વિઠલેશસું, મુખે કૃષ્ણનું નામ;
એવા ભગવદી દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય—તાદૃશી૦

૪૧

ધન્ય ધન્ય એ સંત સુજાણને, જેનું ઉલટી પલટયું આપ;
એવા જન હરિતણા.
આપું ટાળી મળ્યાભગવાનમાં, જેના આપમાં હરિનો વ્યાપ—એ૦
જેના શીશમાં શીશ છે શામનું, જેના નેણમાં નાથનાં નેણ—એ૦
જેના મુખમાં મુખ મહારાજનું, જેના વેણમાં વહાલાનાંવેણ—એ૦
જેના કાનમાં કાન શ્રીકૃષ્ણના, જેના નાકમાં નાસિકા નાથ—એ૦
જેની જીભ્યામાંજીભ્યાજીવન તણી, જેનાહાથમાં હરિનો હાથ-એ૦
જેના હૃદમાં હૃદય હરિતણું, જેના પાવમાં હરિનો પાવ—એ૦

જેમ હીરો હીરાવડે વેધીયો, તેમ થયો તે સહજ સમાવ—એ૦
એમ સંતમાં રહ્યા શ્રીહરિ, માટે સંત તે સુખનું ધામ—એ૦
ધર્મ, ભક્તિ, વૈરાગ્ય ને જ્ઞાન જો, તેને રહેવાનું સંત છે ઠામ—એ૦
એવા સંતશિરોમણી ક્યાં મળે, જેણે દેહ બુદ્ધિ કીધી દૂર—એ૦
કહે નિષ્કુલાનંદ એને સંગે, ઉગે, અંતરે આનંદ સૂર—એવા૦

૪૨

સાચા સંત તે દુઃખ દે તેને, પણ સુખ દે મન સાચે રે;
દોષ ન રાખે કલ્યાણ તેનું, પ્રભુ પાસે જાચે રે—સાચા૦
વણ અપરાધે પ્રલ્હાદ પીડયો, હિરણ્યકશ્યપુ અભાગી રે;
શ્રીનરહરિ પાસે પ્રલ્હાદે, તેની પણ ગતિ માગી રે—સાચા૦
પાંચ પુત્ર પાંચાળી કેરા, અશ્વત્થામાએ માર્યા રે;
ભીમસેન હણતા હુતા ધરી, દયા દ્રૌપદી વાર્યા રે—સાચા૦
સાધુપણું તું શીખ વૃક્ષથી, પીડા સહી પર પોષે રે;
દયા પ્રીતમને તે જન વહાલો, રિપુ રંજે ચિત્ત તોષે રે—સાચા૦

ભક્તિવિષે

૪૩

સંતો ભક્તિરૂપી એક સાચી કમાઇ,
સાચી કમાઈ તેમાં બેસે ન પાઈ—સંતો૦
કોટી જનમના ક્લેશ રે જાયે (૨)
ટાળી દે પલમાં આ ભવની ભવાઈ—સંતો૦
નરતન દેહ પછી દુર્લભ મળવો (૨)
જીતેલી બાજી તે હારવી ન ભાઇ—સંતો૦
નરહરિ એક પ્રભુને ભજી લે (૨)
નાખીને સો મણ રૂની તળાઇ—સંતો૦

૪૪

ભક્તિ મહાબળવંતી રે વહાલો વશ થઇ આવે ઘેર (ટેક)
ભક્તિને વશ થઇને વહાલો, વસીયા ગોકુળ ગામ;
આહીરડાને લાડ લડાવ્યાં, એવા સુંદર શ્યામ—ભક્તિ૦

વેદ પુરાણ પોકારે હરિનું, પતીત પાવન નામ;
એ પાંડવની સાથે રહીને, સઘળાં કીધાં કામ—ભક્તિ૦
અંબરીખને હેતે અવતરીયા, ભક્તન કેરે ઘેર;
રઘુનાથ કહે પામ્યા કેરી, એ પૂરવની પેર—ભક્તિ૦

૪૫

ભૂતળ ભક્તિ પદારથ મોટું, બ્રહ્મ લોકમાં નાંહિ રે (૨)
પુણ્ય કરી અમરાપુરી પામ્યા, અંતે ચોરાશી માંહી રે–(ટેક.)
હરિના જન તો મુક્તિ ન માગે, જનમો જનમ અવતારા રે;
નિત્યસેવા નિત્ય કીર્તન ઓછવ, નિરખવા નંદકુમારા રે–ભૂ૦
ભરતખંડ ભૂતળમાં જનમી, જેણે ગોવિંદના ગુણ ગાયા રે;
ધન્યધન્ય રે એનાં માતપિતાને, સફળ કરી એની કાયા રે–ભૂ૦
ધન્ય વૃંદાવન ધન્ય એ લીલા, ધન્ય એ વ્રજનાં વાસી રે;
અષ્ટમા સિદ્ધિ આંગણીયે ઉભી, મુકિત છે એની દાસી રે–ભૂ૦
એ રસનો સ્વાદ શંકર જાણે, જાણે શુકદેવ જોગી રે;
કંઇ એક જાણે વ્રજની ગોપી, ભણે નરસૈયો ભોગી રે–ભૂ૦

૪૬

ભજનકો પરિમાન, એસો હરિભજનકો પરિમાન;
નીચ પાવે ઉંચ પદવી, જલ તરે પાષાણ–એસો૦
અધમ ભીલડી અજાત ગુનકા, ચડી જાત વિમાન;
નામ લઈ વૈકુંઠ પામી, બાજતે નિશાન–એસો૦
ચલત તારા ને ચલત મંડલ, ચલત શશી ઓર ભાન;
દાસ ધ્રુવકું અવિચલ પદવી, રામકે દીવાન–એસો૦
રાવણકે દશ શીશ છેદે, કર ગ્રહે સારંગપાણ;
બિભીષણકું લંકા દીની, ભક્ત અપનો જાન–એસો૦
નિગમ જાકી સાખ પૂરે, સુનો સંત સુજાન–એસો૦
દાસ તુલસી શરણ આયો, રાખીયે ભગવાન–એસો૦

૪૭

કાળ વ્યાલનો ડંખ ન લાગે, અમૃત નામ ઉચ્ચારે જોને;
પ્રેમ પ્રકાશ કરે ઘટ ભીતર, દુર્મતિ દૂર નિવારે જોને.

ચિંતામણિ ચિંતાને ટાળે, વાત લેજો માની જોને;
જે પંખી સુરતરુને સેવે, તેને ચિંતા શાની જોને.
હરિનું સ્મરણ કરે નિરંતર, તેને સંકટ શાનું જોને;
નૌકા સૌને પાર ઉતારે, કોણ મોટું કોણ નાનું જોને.
ઉંચ નીચનું અંતર ન મળે, હરિને ભજે તે હરિનો જોને;
તે પ્રાણી ન પડે માયામાં, વાસી વૈકુંઠપુરીનો જોને.
જેને માથે ગીરધર ગાજે, તેને શાનો ટોટો જોને;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરશે, તે સરખો નહીં મોટો જોને.

૪૮

રામરતન ધન પાયો, મૈયા મેં તો રામરતન ધન પાયો (ટેક)
સત્‌સંગત સદ્‌ગુરુકી કૃપાસેં (૨)
તો ભાગ્ય બડો બની આયો——મૈયા મેં તો રામ૦
ખરચ્યો ન ખૂટે વાકું ચોર ન લૂંટે (૨)
તો દિન દિન હોત સવાયો——મૈયા, મેં તો રામ૦
નીર ન ડુબે વાકું અગ્નિ ન જાલે (૨)
તો ધરણી ધર્યો ન સમાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦
નામકો નાવ ભજનકી બતઇયાં (૨)
તો ભવસાગરસે તાર્યો—મૈયા, મેં તો રામ૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
તો ચરન કમલ ચિત્ત લાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦

૪૯

ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
બીજા સૌ જાણજો ભવાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
હાથી ઘોડા ને સુખપાલ બેઠે શું થયું (૨)
શું થયું મેળવી માયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલકમાં (૨)
દૂર રહેશે સુત વિત્ત દારા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
દયા પ્રીતમ ભજ નંદના કુંવરને (૨)
સફળ થાશે તારી કાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦

૫૦

નિર્મળ ભકિત પદારથ સાચું રે (૨)
માયાનું લાકૂં સર્વે કાચું રે (ટેક)
અતિ ઉદાર સમાગમ સંતનો (૨)
પ્યારા અધ્યાત્મમેં મન રાચું રે (૨)—માયાનું૦
સંસાર સાર સ્વપ્નવત જાણો (૨)
પ્યારા કરો કલ્પના કાચું રે (૨)—માયાનું૦
તનમનધન પ્યારા શ્યામને સમર્પો (૨)
પ્યારા નિજ મંદિરમેં નાચું રે (૨)—માયાનું૦
જા મુખસેં પ્રભુનામ નહિં નિકસો (૨)
પ્યારા જાનો દાદુર કેરો દાચો રે (૨)—માયાનું૦
દાસ દુવારકા ભક્તિ ભૂધરકી (૨)
પ્યારા જનમો જનમ ભક્તિ જાચું રે (૨)—માયાનું૦

૫૧

ગોવિંદ લીયો મોલ,
બાઇ મૈંને, ગોવિંદ લીયો મોલ—ગોવિંદ લીયો૦
કોઈ કહે હલકા ને, કોઇ કહે ભારી (૨)
લીયો હે તારાજુમેં તોલ, બાઈ મૈંને ગોવિંદ લીયો૦
કોઇ કહે સસ્તા ને, કોઇ કહે મોંઘા (૨)
કોઇ કહે અનમોલ, બાઇ મૈંને—ગોવિંદ લીયો૦
બન્દ્રાબનકી કુંજ ગલનમેં (૨)
લીયો હે બજાકે ઢોલ, બાઇ મૈંને—ગોવિંદ લીયો૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
પૂરવ જનમકો બોલ, બાઇ મૈંને—ગોવિંદ લીયો૦

૫૨

રામ રમકડું જડીયું, રાણાજી મુને રામ રમકડું જડીયું (૨)
રૂમઝુમ કરતું મારે મંદિરે પધાર્યું (૨)
કોઇના હાથેથી નથી ઘડીયું—રાણાજી મુને૦
મોટા મોટા મુનિજન મથી મથી થાકયા(૨)

હાંરે કોઈ વીરલાને હાથે ચડીયું—રાણાજી મુને૦
શૂન્ય શિખરના ઘાટો ઉપર (૨)
અગમ અગોચર નામ પડીયું—રાણાજી મુને૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
મારૂં ચીત, શામળીયાશું ભળીયું—રાણાજી મુને૦

ભક્તિમાં શરમ ન કરવા વિષે

૫૩

તમે નામ નારાયણનું રે લેતાં ડરશો મા;
તમે ડરતા હોતો રે, ફરીને કોઈ લેશો મા. [ટેક]
સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં ભુંડાં છે (૨)
તમે ભુંડાં ન જાણજો રે, ભક્તિનાં મૂળ ઉંડાં છે—તમે૦
સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં કાલાં છે (૨)
તમે કાલાં ન જાણજો રે, પ્રભુને બહુ વહાલાં છે—તમે૦
સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં ઘેલાં છે (૨)
તમે ઘેલાં ન જાણજો રે, પ્રભુને મન પહેલાં છે—તમે૦

૫૪

ભાવે ભજતાં તે ત્રિભોવન નાથ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
વહાલો રીઝતાં વિશ્વનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
સેવે બુઢ્ઢા બાળા ને જેને જવાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
ધનવાન અને વિદ્વાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
ભજી ગયા છે જેને મોટા ભૂપ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
ધ્રુવ પ્રલ્હાદ રાજાના પુત્ર, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
ઓધવ અક્રૂર ને અંબરીખ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
રાજા ખટ્વાંગ જનક પરીખ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
તજ્યું ભરતે જેને માટે રાજ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
મીરાંબાઇએ ન રાખી છે લાજ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે,
કર જોડી કહે દાસોના દાસ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
અંતે જાવું છે પ્રભુજીની પાસ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.

કહે છે જાદવ નથી બુરૂં કામ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
ભાવે ભજતાં તે શ્રીભગવાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.

ભક્તિ શૂરાઓની છે તે વિષે

૫૫

ભક્તિ શૂરવીરની સાચી રે, લીધા પછી કેમ મેલે પાછી.
મન તણો નિશ્ચય મોરચો કરીને, વધીયા વિશ્વાસી;
કામ ક્રોધ મદ લોભ તજીને પછી, ગળે દીધી ફાંસી—ભ૦
શબ્દના ગોળા જ્યારે છુટવા લાગ્યા, ને મામલે રહ્યા સૌ મચી;
કાયર હતા તે કંપવા લાગ્યા, નિશ્ચે ગયા નાશી—ભ૦
સાચા હતા તે સન્મુખ ચડીયા, ને હરિ સંગાથે રહ્યા રાચી;
પાંચ પચીશને અળગા મેલ્યા, પછી બ્રહ્મ રહ્યા ભાસી—ભ૦
કરમના પાછલા કાપી નાખ્યા, ભાઇ ઓળખ્યા અવિનાશી;
અષ્ટ સિદ્ધિની ઇચ્છા ન કરે, જેની મુક્તિ થઇ દાસી—ભ૦
તનમનધન જેણે તુચ્છ કરી જાણ્યાં, અહર્નિશ રહ્યા ઉદાસી;
ભોજો ભગત કહે ભક્ત થયા, એ તો વૈકુંઠના વાસી—ભ૦

૫૬

હરિનો મારગ છે શૂરાનો, નહિ કાયરનું કામ જોને;
પરથમ પહેલું મસ્તક મૂકી, વળતી લેવું નામ જોને.
સુત વિત્ત દારા શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને;
સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડયા મરજીવા જોને.
મરણ આગમે તે ભરે મુઠ્ઠી, દીલની દુગ્ધા વામે જોને;
તીરે ઉભા જુવે તમાસા, તે કોડી નવ પામે જોને.
પ્રેમપંથ પાવકની જ્વાળા, ભાળી પાછા ભાગે જોને;
માંહિ પડયા તે મહા સુખ માણે, દેખનહારા દાઝે જોને.
માથા સાટે મોંધી વસ્તુ, સાંપડવી નહિ સહેલ જોને;
મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મૂકી મનનો મેલ જોને.
રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજનો દિન નિરખે જોને.

૫૭

હરિરસ મોંઘે રે મૂલ છે, શીરને સાટે વેચાયજી;
શીરનાં સાટાં રે સંતો જે કરે, મહારસ તેને દેવાયજી—હરિ૦
શીર દેતાં શંકે નહિ, સન્મુખ જયું ગત શુરજી;
પાછાં તે પગલાં નહિ ભરે, સદ્‌ગુરુ સામા હજુરજી—હરિ૦
પ્રેમ પીયાલા જે પીએ, જીવન્મુક્ત સૌ જાણજી;
શોક સંશય રે સાલે નહિ, પાંચે પદ નિરવાણજી—હરિ૦
તન રે તોપો તૈયાર કરી, જ્ઞાન ગલોલા સારજી;
કામ ક્રોધ વેરી મારીયા, સદ્‌ગુરુ નામ આધારજી—હરિ૦
તનમન શુદ્ધ રે જ્ઞાને ગળ્યાં, જેનાં હિમાળા માંયજી;
મરજીવા સૌ સુખ માણશે, એ સુખ મુખે ન કહેવાયજી—હરિ૦
બ્રહ્મ રે સાગરમાં ઝીલી રહ્યા, કીનારે શું કામજી;
અખંડઆનંદ અંગમાં રમી રહ્યા મસ્રીદાસ કહે પરણામજી—હરિ૦

૫૮

વરમાળા તો વિઠ્ઠલ વરની, છુટે છેડે ફરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણો ને લાજ કોની ધરીએ.
લાજે કોની ધરીએ રાણા, કોના મલાજા કરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
કાગડાની બુદ્ધિ કાઢી નાખી, માણેક મોતી ચરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
સોનાં રૂપાં સઘળાં તજીએ, તીલક તુલસી ધરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ;
ચીરપટોળાં સઘળાં તજીએ, ધોળાં અંગે ધરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
શાલિગ્રામની સેવા કરીએ, સંતસમાગમ કરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
હરતાં ને ફરતાં સમરણ કરીએ, સંતની સાથે ફરીએ રે રાણાજી;
વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરનાગુણ, ચરણકમલચિતધરીએરે રા૦

વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.

૫૯

કોઈ કહે તેને કહેવા રે દઇએ,
આપણે હરિભજનમાં રહીએ રે;
આપણે પ્રભુભજનમાં રહીએ રે—કોઇ૦
જગત ને ભક્તને સદાય વેર છે,
તેમાં ભક્તપણું તે કોને કહીએ રે;
ભક્તપણું તબ જાણીએ,
આપણે સૌનાં મેણલાં સહીયે રે—કોઇ૦
હીરા ને કંકણ એકજ રંગાં,
તેમાં હીરાપણું તે કોને કહીએ રે;
હીરાપણું તબ જાણીએ,
આપણે ઘાવ તો ઘણેરા સહીએ રે—કોઇ૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ
આપણે ચરણકમલ ચિત્ત દઇએ રે—કોઇ૦

૬૦

નિંદા મારી ભલે કરો રે; કાંઇ કંચન કાટ ન લાગે—ટેક.
ધન્ય ધન્ય લોકો અક્કલ તમારી, કીડી ને કુંજર લડાવે હાં, (૨)
અણદીઠી અને વિના સાંભળી (૨) એ તો બડી બડી બાત
ચલાવે—નિંદા૦

જો દિનકા મેં જોગ લિયા, તન તે દિનકા મેરા મુવા હાં,
કામ ધંધો મને કાંઇ ન સુઝે (૨) પછી જગતથી થયા
જુદા—નિંદા૦

જોગ લઇને જાતા રહેશું, હરિ ભજવાને કાજે હાં,
જો ક્રિયામાં ચુક પડે તો (૨) ગુરુજી મારો લાજે—નિંદા૦
આ દુન્યામાં કોઇપલીનપકડે,નેકહેવુંહોયતોતેકહેજોહાં,
જ્ઞાનદાસ ચરણે ગાવે ગંગારામ (૨) હરીચરણમાં રહેજો.
નિંદા મારી ભલે કરો રે, કાંઈ કંચન કાટ ન લાગે.

૬૧

જે દુઃખ થાય તે થાજો રે, રૂડા રામને ભજતાં. (ટેક).
પિંડ પડે તોએ પડવા રે દેજો, જીવ જાયે તો જાજો રે—રૂડા૦
ઉંચે બાંધીને તળે અગ્નિ પ્રજાળે, માર મુશળના ખાજો રે—રૂડા૦
લોક નિંદે તેને નિંદવા રે દેજો, રાજા દંડે તો દંડાજો રે—રૂડા૦
હરિજનનોદાસ રણછોડ કહેછે, ગુણતોગોવિંદના ગાજોરે-રૂડા૦

૬૨

જીવને સાટે રે, માળા મારા જીવને સાટે રે (૨)
શું મૂકું મૃત્યુ ભય માટે, માળા મારા જીવને સાટે રે (ટેક)
ઉગ્ર તપે હું માળા પામ્યો, તે કેમ મુકી જાય (૨)
જો નરસૈયો માળા મૂકે તો, ત્રણ લોક પ્રલે થાય—માળા૦
નવસેં નવાણું અવળી ચાલે, ને સાતે સમુદ્ર સુકે (૨)
મેરુ ચળે રવિ પશ્ચિમ ઉગે, નરસૈયો માળા ન મૂકે—માળા૦
તમે જોગી સર્વે વૈષ્ણવ થાઓ, મુજ પૂંઠે તાલ વગાડો (૨)
ભણે નરસૈયો યોગ ધરીને, શીદને જન્મ વણસાડો—માળા૦

ભજનની જરૂરીઆતવિષે

૬૩

ભજનવિના જીવડા દુઃખી, મન તું રામ ભજન કરી લે;
જીવ તું જાયગો જરૂર, મન તું રામ ભજન કરી લે.

લખ રે ચોરાશી ફેરા ફિરેગો (૨)
હાં રે જીવ જનમી જનમી મરે— ભજન૦
માત પિતા તેરા દારા ને બંધુ (૨)
હાં રે વામેં કારજ કછુ ન સરે— ભજન૦
હસ્તી ને ઘોડા માલ ખજાના (૨)
હાં રે ધન ભંડાર ભર્યો ઘરમેં— ભજન૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
હાં રે મેરો ચિત્ત ભજનમેં ધરે— ભજન૦

૬૪

હરિ નહિ ગાયો, જનમારો ગુમાયો;
જનમારો ગુમાયો, જનમારો ગુમાયો—હરિ૦
હરિજનકો સનમાન ન કીનો (૨)
અપનો કુટુંબ જુમાયો—ન ગાયો—હરિ૦
પરસ્ત્રી સંગ વિષયકે કારન (૨)
લખ રે ચોરાશી ભટકાયો—ન ગાયો—હરિ૦
કહે સંત હરિ ભજ્યો નહિ તું (૨)
હીરો હાથસેં ગુમાયો—ન ગાયો—હરિ૦

હરિભજનની જરૂરીઆત વિષે

૬૫

ગોવિંદ ગાવ, મન ગોવિંદ ગાવ (૨)
રામકૃષ્ણ ભજવાનો આવ્યો છે દાવ—મન, ગોવિં૦
દુર્લભ નરદેહી તમે તત્પર થવા (૨)
ભવસાગર તરવાને બેસવાને નાવ—મન, ગોવિં૦
ભગવતકથા સાંભળો ને હૃદયે રાખો ભાવ (૨)
સત્સંગરૂપી ગંગામાં પ્રેમે કરી ન્હાવ—મન, ગોવિં૦
બાઇ મીરાં કહે તમે હરિ જન થાવ (૨)
હરિકે ચરનમેં ચિત્ત લગાવ—મન, ગોવિં૦

૬૬

ભજન કેમ કરતો નથી પાજી રે, સીતારામ કેમ થાશે રાજી. (ટેક)
મહા દુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને ઉંધો બેઠો દાટી (૨)
ખાધું નહિ ખવરાવ્યું નહિ, પછે જાતાં કુટે છાતી—ભ૦
વિષય ભોગવતાં વંશ વાધ્યો, ને માને ત્રુઠયાં માજી (૨)
મમતાની ધાણીએ ફેરા ફરે, પછે તૃષ્ણા થઇ તાજી—ભ૦
સોનું પહેરી શોભા દેખાડે, ને માળામાં મન લાજી (૨)
ભક્તિ વિના ભુંડા હાલ તમારા, એમ કહી ગયો પંડિતકાજી—ભ૦
માયાની ટીપણે લાય લાગી, તેને શું રે બેઠો ચાટી (૨)

કહે પ્રીતમ ભાઈ હરિભજ્યા વિના, અંતે સહુ ધૂળ માટી—ભ૦

૬૭

દેવોને છે દુર્લભ એવો, મનુષ્ય દેહ આ મળીઓ,
તોય હજી હરિભક્તિમાં નથી, ચિત્ત તમારો ચડીઓ;
ચેતો નહિ તો મહા દુઃખ થાશે, ચોરાશીમાં જાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ઘણું છે, ઘરમાં ગોવિંદ ગાતાં—દેવોને૦
હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, શ્વાન શૂકર થઈ ભમશો,
રોમ રોમ નરકમાં પડીને, ખુબ પીડા ત્યાં ખમશો;
ત્યાં વળી બુમ બરાડા દેશો, જમના મારો ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ઘણું છે, ઘરમાં ગોવિંદ ગાતાં—દેવોને૦
હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, ખાવી પડશે એઠ.
વળી રાત દિન ભમવું પડશે, પૂરૂં કરવા પેટ;
હડ હડ થઈ જન્મારો જાશે, લાત લાકડી ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ઘણું છે, ઘરમાં ગોવિંદ ગાતાં—દેવોને૦

૬૮

હરિભક્તિ કરના રે, પલકમેં હોવેગા મરના;
પલકમેં હોવેગા મરના;
અહો હરિજન હૃદય કમલમેં, હરિભક્તિ કરના. (ટેક)
કાકા રે મામા કુટુંબ કબીલા, છોડ ચલે પ્યારે;
સમજ મન છોડ ચલે પ્યારે;
સ્વપ્નેમેં જો સૃષ્ટિ હોતી, એસા જગ સારે;
એસા જગ સારે રે—સમજ મન એસા — સ્વપ્નેમેં૦
ધામ, ધરા, ધન, માલ, ખજાના, આખર નહિ અપના;
સમજ મન આખર નહિ અપના;
એક દિન સબ છોડકે જાના, મિટ્ટીમેં ખપના;
મિટ્ટીમેં ખપના રે—સમજ મન મિટ્ટીમેં —એક દિન૦
કામ, ક્રોધ, મદ લોભ ન રખના, કરના સુકૃતકો;
સમજ મન કરના સુકૃતકો;
એક નિરંજન નામ સમરના, ભવજલ તરનેકો;

ભવજલ તરનેકો રે—સમજ મન ભવ૦ એક નિરંજન૦
જૂઠ જગતકી છોડ વાસના જા સદ્‌ગુરુ સરના,
સમજ મન જા સદ્‌ગુરુ સરના;
અહો હરિજન હૃદય કમલમેં હરિભક્તિ કરના;
હરિભક્તિ કરના રે, પલકમેં હોવેગા મરના—અહો૦

૬૯

હરિસેં કોઈ નહિ બડા, દીવાના કયૂં ગફલતમેં પડા (ટેક)
પ્રલ્હાદ બેટા હરિસેં લપટા(૨) જબ ખંભ કડકડા—દીવાના૦
ગોપીચંદઓરભરથરીરાજા(૨) માલમુલક સબછોડા—દીવાના૦
પુંડરીકને સેવા કીની, (૨) વિઠ્ઠલ ઇંટપર ખડા—દીવાના૦
કહત કબીરાસુનો ભાઇસાધુ(૨) હરિચરણેચિત્તચડા-દીવાના૦

૭૦

બીજું કાંઇ ન વળે રે [૨]
ભજી લેને પ્રભુને બીજું કાંઈ ન વળે૦
જાણ્યા નહિ તેં સારંગપાણી, સંસારમાં શું મતિ મુંઝાણી;
જાણી લે જગદીશને તો તર્ત તરે રે—ભજી૦
મનુષ્યાદેહ વારે વારે ન આવે, માટે ભજી લેને પ્રભુ ભાવે;
ચેતી લે તે માટે જેથી કાર્ય સરે રે —ભજી૦
રામ નામની લહેર ન જાણી, ઉલટી ઉમર એળે ગુમાવી;
લખીરામ કહે ભાવે ભજો ભગવાનને રે —ભજી૦

૭૧

નેહ લગાડી રામને જપો, જાવું છે મરી;
જાવું છે મરી રે, કાયા જાશે પડી—નેહ૦
ઘણે કષ્ટે પિંડ બંધાણો, ગર્ભમાં ધરી (૨)
માંડ કરીને મનખો પામ્યો, ચોરાશી ફરી—નેહ૦
ઉંચા મંદિર મળીયાં તારાં, રહેશે રે પડી (૨)
એવી રૂડી મનખા દેહ તારી ધૂળમાં ઢળી—નેહ૦
તેડાં આવ્યાં શ્રીરામનાં જાવું કઇની ઘડી (૨)
જમ અવ્યે તારૂં જોર નહીં ચાલે, બાંધશે જડી—નેહ૦

સગાં સર્વે વીંટીને બેઠાં, મરણની ઘડી [૨]
કાઢો કાઢો સૌ કહે, એને રોકો માં ઘડી—લેહ૦
સંતની સેવા હરિની ભક્તિ, વાત છે ખરી (૨)
દાસ હરિ કહે રઘુવર સમરે તો જાશો તરી—લેહ૦

૭૨

હરિ ભજીએ તો આવે સુખની લહેર જો; ✓
આ દુર્લભ મનુષ્યા દેહનો લ્હાવો લીજીયે. ટેક
ક્યાં થકી આવ્યો ને જીવ તારે ક્યાં જવું,
બોલ વિચારી ઠરવાનો ઠામ જો;
આ જુઠા જગત સાથે ઝઘડો નવ કીજીયે,
અંતે સાચો બોલી સીતારામ જો—આ દુર્લભ૦
આ મનુષ્યા દેહ પામ્યો રે મોંઘા મૂલની,
કોટિ જનમનાં પુણ્ય તણો નહિ પાર જો;
આ શીશને સાટે રે માગી નહિ મળે,
એક ઘડી તો લાખેણી વહી જાય જો—આ દુર્લભ૦
આ વ્રજવાસી ગોપીએ લહાવો લુંટીયો,
મૂકી દીધી કાંઇ માતપિતા કુળ લાજ જો;
સાચું તે સગપણ રે શામળીયા તણું,
સરીયાં સરીયાં વ્રજ વનિતાનાં કાજ જો—આ દુર્લભ૦
આ તન, મન, ધન, જોબન રે રંગ પતંગનો,
આ જોને જોતામાં વણસી જાય જો;
અંતરમાં ઓળખી લે આતમ રામને,
કહે પ્રીતમ તારૂં આવાગમન મટી જાય જો—આ દુર્લભ૦

૭૩

જીવ તેં હરિ ન સમર્યા ઘડી, કાયા કાલે જાશે પડી;
મન તેં પ્રભુ ન સમર્યા ઘડી, કાયા કાલે જાશે પડી.
રાતદિવસ ધંધામાં રઝળ્યો, નિંદા કથા મુખ ચડી;
જોબનમાં જનમારો ખોયો, તારી મહેનત માથે પડી—જીવ૦
સોનાની ચોખડીએ ચડતો, ને હીરે રત્ને જડી;

વાંકી ફોજુ કલગીવાળો ભાઇ, જમડા જાશે જડી—જીવ૦
પેરણ્ પીતાંબર પલંગે પોઢતો, ને ઓઢણ્ છે પામરી;
આ લોક સુખમાં ઉંધી રહ્યો, પછી જમડા જાશે જડી—જીવ૦
નાડી ખેંચાશે ને જીવ ઝલાશે, ને નીર નહિ ઉતરે નળી;
હજાર વિંછીની વેદના થાશે, પછે સોઇ દિન આવશે ચઢી—જી૦
ખાટયું ઘણું પ્રાણી ખરચી ન શકયો, ને દાટી બેઠો છે દળી;
ભોજો ભગત કહે અંતે એની પછી, બાંધી ચાલ્યા ઠાઠડી—જીવ૦

૭૪

શામાટે તું ભજતો નથી, સેહેજે સીતારામ રે, ટેક.
આ કાયા તો તારી નથી, હાડકાં ને ચામ રે;
તેમાં તે શું મોહી રહ્યો છે, ગાફલ ગુલામ રે—શા૦
પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દ્રૌપદીનાં ચીર રે;
સુદામાની વેળા વાળી, ઉગાર્યો પ્રલ્હાદ રે—શા૦
રાવણ્ સરખા રાણા હતા, સોનાં સરખાં ધામ રે;
સવાલક્ષ જેના પુત્ર હતા, તેનાં નથી ઠેકાણાં ઠામ રે—શા૦
આગળ તો તારે હુકમાઇ હતી, ઘેર હતા ગુલામ રે;
બાજીગરનો વાંદરો ભાઇ ભરાવશે સલામ રે—શા૦
ઉંચી મેડી ને અજબ ઝરૂખા, નીચાં નીચાં ધામ રે;
છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયા, તેનાં નથી ઠેકાણાં ઠામ રે—શા૦
ધાઇધુતી ધન ભેળું કીધું, દાટયાં રહેશે દામ રે;
બાપદાદા જેના વહી ગયા, એનાં ખોળી કાઢોને નામ રે—શા૦
પાપની તો પાળો બાંધી, ધરમ નહીં લગાર રે;
કહે ભવાન ભાઈ સાંભળો, તમે ભજી લિયો ભગવાન રે—શા૦

૭૫

ઉઠો ખડા કોઇ ચેતો ને પ્યારા, સાન સમજો સદગુરુ કેરી;
જેમ દીપકપર પવન ઝપેટે, કાળ ખડો રે તેરો શિર વેરી—ઉ૦
છોટી ઉમરમેં બડા મનસુબા, જ્યું ઉઠત સાયર લહેરી;
ધિક ધિક ઉમર ખોઇ અકારજ, કાળ લેશે તેરો તન હેરી—ઉ૦
બાલપણો હસ ખેલ ગમાયો, જોબન જુવતી તન હેરી;

વૃદ્ધ ભયો અંગ આળસ આયો, ભ્રષ્ટ ભઇ બુદ્ધિ તેરી–ઉ૦
આજકાલ કરતાં આવ્યો તારો વાયદો, કાળ લેશે તેરો તન ઘેરી;
એક પલકમેં પકડ પછાડે, કહાં રહેગા તેરો જીવ ઠેરી–ઉ૦
સદગુરુજી ઉપદેશ બતાવે, માનો શીખામણ અબ મેરી;
હરિદાસ કહે રામ રટન કરો, તીન લોકમેં નાહ વેરી–ઉ૦

૭૬

જોબનકી મગરૂરી મત કરના, દિન ચારકા હય ચટકા;
રૂપ દેખકે ક્યું મન રાચો, રામ ભજનસેં ક્યો લટકા–જો૦
જાયા સોઇ આખર મરનેકા, રેન દિન મનમેં ખટકા;
જાગેગા કોઇ વિરલા જોગી, નેન નીંદસે નહિ મટકા–જો૦
ગોરખ જાગ્યા કબીરા જાગ્યા, કાળ મારી કીનો કટકા;
સિદ્ધ ચોરાશીસો પણ જાગ્યા, જીનકામનછીનમેં અટકા-જો૦
સાધુ સંતકી સેવા કર લો, શબ્દ શાખ દિલમેં અટકા;
નુરતસુરતકા દોર ન ચુકો, ખરા ખેલ જ્યું હય નટકા–જો૦
સમજે વાકું સુખદ સહજ હય, અણસમજુકું હય ભટકા;
માર પડે તોય પાર ન પહોંચે, મન ઘોડા તીથે અટકા–જો૦
આપકા આતમ તત્ત્વ વિચારો, સાહેબ સાક્ષી સબ ઘટકા;
પારપોચે હરિદાસ પલકમેં, મિટે ચોરાશીકા ભટકા–જો૦

૭૭

સર્વ તજીને ભજીયે શ્રી ગોવિંદને,
જે નારાયણ નોધારાના આધાર જો;
ભાગે સંકટ કુડાં રે સંસારનાં,
જેના નામે ઉતરીયે ભવપાર જો–સર્વ૦
અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા,
નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જો;
જ્ઞાનભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં;
પ્રભુ ભજ્યા કાંઇ ત્યાં જઈ બાળે વેશ જો–સર્વ૦
દૈત્ય પુત્ર પ્રલ્હાદજી તે આગે થયા,
લાગ્યો .છે કાંઈ પિતા પુત્રનો વાદ જો;

સ્તંભ થકી પ્રગટયા રે નરસિંહરૂપ ધરી,
શ્રી મહા પ્રભુજીએ દીધા તેને સાદ જો—સર્વ૦
લાખા ગ્રૃહમાં પાંડવને આવી મળ્યા,
ભક્ત જનોને દીધી છે બહુ ધીર જો;
સમરણ પહેલાં આવ્યા છો રે તમે સદા,
ભક્ત રે જન ઉગાર્યા પાંચે વીર જો—સર્વ૦
સુદામાનું દરિદ્રપણું તો જાણીયું,
મુષ્ટિક તાંદુલ આરોગ્યા મહારાજ જો;
દાસ દયાના પ્રભુજી, કરુણા કીજીયે,
ભક્ત રે જનનાં કીધાં કોટિક કાજ જો—સર્વ૦

૭૮

ભજ મન ગોવિંદા, ગોવિંદા, હાં રે તું છોડ જગતકા ફંદા.
નિરાકાર નિર્લેપ નિરંજન સત્ચિત્ આનંદા (૨)
જાકો બ્રહ્માદિક મુનિ ગાવે, પાવે સુખકંદા—ભજ૦
રામકૃષ્ણ પરબ્રહ્મ સનાતન, ગાવત મુનિવૃંદા (૨)
તાકો જો અવતાર કહત હૈ, સો નર મતિમંદા—ભજ૦
સદ્ગુરુ કરુણા કરહી મિટાયો,મમ ભવ દુઃખ ફંદા(૨)
દેવકૃષ્ણ પદ પૂરણ પાયો, એહી પરમાનંદા—ભજ૦

૭૯

સમર સમર મન શ્યામ સુંદરકું,
ક્યા મુખ બક બક કરતા હૈ—ટેક.
જેહી દિયા નર દેહ અમૂલખ,
તાકું નહિ સમરતા હૈ—સમર૦
કામ ક્રોધ મદ લોભ અગ્નિમેં,
અહોનિશ અંતર જરતા હૈ—સમર૦
નિશદિન કાળ ખડા શિર ઉપર,
તાતેં કયું નહિ ડરતા હૈ—સમર૦
પરધન પરત્રીય કારણ તત્પર,
ફેટે નેનસે ફરતા હૈ—સમર૦

કૌન ગતી મેરી હોયગી ઐસી,
ધડક ન મનમેં ધરતા હૈ—સમર૦

૮૦

ભજોને ભગવાનને પછી, દિલમાં થાશે ઓરતો,
કરશો કુડાં કામ, વાલીડાની વસ્તુ નથી હોરતો રે જી—ભ૦
જીભલડી જુઠાં બોલશે, તેને વશ કરીને વારજો,
જેનાં રે પડે કામ, તેને સવાયાં સંભારજો રે જી—ભ૦
જ્યારે બુઢાપણ આવશે, ત્યારે સારાં ભોજન ભાવશે;
કાળા મટી કેશ, માથે ધોળાં ફરી આવશે રે જી—ભ૦
જાવું રે એકાએકને, સાથે લેજો સદાશિવને;
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ધોખો નહિ થાય તારા જીવને રે જી-ભ૦
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ટાઢું થાય જો તારા તનમાં;
મૂળદાસ કહે મહારાજ, મોહન રહેજો મારા મનમાં રે જી-ભ૦

૮૧

હરિદાસા હરિદાસા, બન જા, હરિદાસા હરિદાસા,
સુધા સિંધુકી સમીપ બસકે, મૂંઢ રહત ક્યોં પ્યાસા;
દીન હોત ક્યોં દુઃખ પાવત રે, બસત પરસકે પાસા—બન૦
કામધેનુ સુરદ્રુમ ચિંતામનિ, ઇશ્વર અખિલ નિવાસા;
તિનકું છોડ ઓરકું ધ્યાવે, સો તો વૃથા પ્રયાસા—બનજા૦
મનસા દેહ દુર્લભ છિન ભંગુર, જ્યું જળ બીચ બતાસા;
અચળ સત્ત એક સેવા હરીકી, સબકુછ તનિક તમાસા—બન૦
શરણાગત વત્સલ વિઠ્ઠલેશ, ક્યું મન રહત ઉદાસા,
દયારામ સતગુરુ બતાયા, હે મનસુખા ખાસા—બન જા૦

ભક્તિ જલદી કરવા વિષે

૮૨

હરિ ભજ્યાનું ટાણું, આ છે રામ ભજ્યાનું ટાણું;
આ છે કૃષ્ણ ભજ્યાનું ટાણું.
ભૂલ્યા શિદ ભમો છોરે, આ છે હરિ ભજ્યાનું ટાણું. ટેક

હરતાં ને ફરતાં હરિ ન સમર્યા, શું બેસે છે નાણું;
વહાલા શું બેસે છે નાણું;
સમી સાંજના સૂઈ રહ્યા છો, હમણા વહાશે વાણું—ભૂલ્યા૦
ઠાલે રે ઠાલે ભરીયે ભરીયે, માયા મોટું માણું;
વહાલા માયા મોટું માણું;
ઓચિંતો આવીને પકડશે, પડયું રહેશે કરિયાણું—ભૂલ્યા૦
માથે આવ્યું નહિ મટે, વહાલા ઘુંઘટમાં ઘેરાણું;
વહાલા ઘુંઘટમાં ઘેરાણું;
ખળ કરીને બોલાશે નહિ, જ્યારે બેઠું જમનું થાણું—ભૂલ્યા૦
દીધા વિના ક્યાંથી પામો, વહાલા એ વાતો હું જાણું;
વહાલા એ વાતો હું જાણું;
ગોવિંદરામ કહે અહીંયાં ન સમર્યા, ઉવાં નથી ઠેકાણું—ભૂલ્યા૦

૮૩

કાયા છે ત્યાંસુધી કર સમરણ કીરતારનું રે (ટેક)
જતન કર્યું જઠરામાં જેણે, તારો દેહ રચ્યો છે તેણે;
તેણે કામ કર્યું છે, અતિ ઉપકારનું રે—કાયા૦
પ્રસવ થયા પહેલું પય કીધું, માતાના સ્તનમાં રચી દીધું;
તેણે કારજ સીધ્યું, તારા આહારનું રે—કાયા૦
કાન નેત્ર દીધાં છે કેવાં, સર્વે અંગ અમૂલખ એવાં;
અંતઃકરણ દીધાં છે, વિવિધ વિચારનાં રે—કાયા૦
દાંત દીધા તુંને ચાવણું ચાવવા, અન્ન સરજ્યું ઉદર ભરવા;
કર દીધા કારજ કરવા વહેવારનાં રે—કાયા૦
સુર દુર્લભ મનુષ્યાદેહ પામી, લંપટ ન થવું લૂણહરામી;
છોટમ શરણ ગ્રહી લે, સરજનહારનું રે—કાયા૦

૮૪

જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં છે, ત્યાં લગી હરિ હરિ તું કહે. ટેક
હાલતાં હરિ ને ચાલતાં હરિ, ને બેસતાં હરિ તું કહે (૨)
સુતાં પહેલાં જે સ્મરણ કરે ભાઈ, તેની બોલ જય જય—જ્યાં૦
લીધા સરિખું નામ હરિનું, લઈ શકે તો લે (૨)

દીધા સરિખું દાન છે અન્નનું, દઇ શકે તો દે—જ્યાં૦
આ રે સંસારી રે સર્વે ખોટા, ને સાચી વસ્તુબે (૨)
એક તો પુણ્ય બીજું હરિભજન ભાઇ, જીવડા સમજીલે—જ્યાં૦
દ્રષ્ટ પદારથ સર્વે ખોટા, ને આત્મા અખંડ છે (૨)
કીડી થકી તે કુંજર લગણ ભાઇ, કાળ ચક્કરનો ભે--જ્યાં૦
એકદિન આંગણે દીવા વિવાહ, ને વળી ઢોલશરણાઇ વાગે(૨)
કહે જીવણ એવો એક દિન આવશે, સમશાનો ધગશે--જ્યાં૦

૮૫

તારી કાયા નગરમાં રે, ચોર ચોરી કરે નર છાની (ટેક)
ચાર ચોર તો ચોરી કરે એનાં ધન ધુતારા લેશે (૨)
એ રે કાયાના કહ્યા ન માનો (૨) દિનના ખાતર દેશે;
નગરી નવતેરીમાં રે ચોર ચોરી૦—તારી કાયા૦
પાંચ ચોર તો પ્રગટ થયા, તેને પકડી ન શકે કોઇ રે(૨)
તત્વ હતો તે તારવી ન જાણ્યો, હાથે હીરલો ખોયો--નગરી૦
આશાતૃષ્ણા નહિ બુઝાયા-વાલા મનકા મેલ ન ધોયા રે (૨)
ગુરૂ પ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ, સબ જન્મારા ખોયા--નગરી૦

નવાં ભજનો

૮૬

વારે વારે મનખો નહિ આવે રે, રે, તમે ભજન સવાયાં કરજો--
અવસર નહિ આવે રે, રે, તમે ભજન સવાયાં કરજો.
સંસાર સાગર મોહજળ ભરીયો, તરી શકો તો કોઇ તરજો રે (૨)
જગજીવનના ઝાઝ લઇને (૨) ઓલે પાર ઉતરજો—અવસર૦
દોનું દીવા તારી આગળ ઝળકતે, નાભી કંમળ બીચ ધરજો રે(૨)
હૃદય કમળમાં હેત કરીને (૨) અમર વરને વરજો—અવસર૦
માણેક ચોકમાં નાણું ભરજો, ભરી શકો તો કોઈ ભરજો રે (૨)
હીરા માણેક લાલ ઝવેરી (૨) પારખ થઇ પરખજો—અવસર૦
સદ્ગુરુ મળીઆ ને સંશય ટળીઆ, સદ્ગુરુને શીશ ધરજો રે (૨)
મેધા પ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ (૨)અમરાપુરમાં ભળજો—અવસર૦

મોતવિષે

૮૭

કઠણ ચોટ છે કાળની રે, મરણ મોટેરો માર—
કઇક રાજા ને કઇક રાજીઆ, હાં રે મેલી ચાલ્યા સંસાર;
—હેતે હરિ રસ પીજીએ.
સંસાર ધુમાડાના બાચકા રે, સાથે આવે ન કોઇ;
રંગ પતંગનો ઉડી જશે, હાં રે જેમ આકડાંનું નુર--હેતે૦
કેનાં છોરૂ ને કેનાં વાછરૂ રે, કેનાં માય ને બાપ;
અંતકાળે જાવું એકલું, હાં રે સાથે પુણ્ય ને પાપ--હેતે૦
માળી વીણે રૂડાં ફુલડાં રે, કળીયો કરે છે વિચાર,
આજનો દિન રળીયામણો,હાં રે કાલે આપણે શિરઘાત--હેતે
જાયા તે તો સર્વે જશે રે, નથી કાયા રહેનાર;
મરનારાને તમે શું રૂઓ! હાંરે રોનાર નથી રહેનારરે--હેતે૦
દાસ ધીરો રમે રંગમાં રે, રમે દિવસ ને રાત;
હું મારૂં મિથ્યા કરો, હાં રે રમો પ્રભુ સંગાથ રે--હેતે૦

૮૮

તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથી રે,
એવો નિશ્ચય કર્યો નિરધાર
તેમાં ભુલી ગયો ભગવાનને રે—ટેક
ધન દોલત નારી ને ઘણા દીકરા રે (૨)
ખેતિવાડી ઘોડી ને દરબાર—તેમાં૦
મેડી મંદિર ઝરૂખા ને માળિયાંરે (૨)
સુખ દાયક સુંદર સેજ—તેમાં૦
ગાદિ તકિયા ને ગાલ મશુરિયાં રે (૨)
અતિ આડ કરે છે એજ—તેમાં૦
નીચી ખાંધ કરીને નમતો નથી રે (૨)
એવું સાધુ સંગાથે અભિમાન—તેમાં૦
મરમાળી મોહનજીની મૂરતિરે (૨)
તેની સાથે ન લાગેલ તાન—તેમાં૦

પાપ અનેક જનમનાં આવી મળ્યાં રે(૨)
તારી મતિ મલિન થઇ મંદ—તેમાં૦
દેવાનંદના વહાલાને વિસરી ગયો રે (૨)
તારે પડયો ગળે જેમ ફંદ—તેમાં૦

૮૯

તારે માથે નગારાં વાગે મોતનાં રે,
નથી એક ઘડીને નિરધાર;
તોય જાણ્યા નહિ જગદીશને રે—(ટેક)
મોટા મેલીને રાજ મરી ગયા રે (૨)
જેને જાતાં ન લાગી વાર—તોય૦
તારૂં જોબન ગયું જખ મારતું રે (૨)
માથે કાળા મટી ગયા કેશ—તોય૦
અંતકાળે લેવાને જમ આવિયા રે (૨)
તેને ભાળી ભયંકર વેશ—તોય૦
રોમ કોટિ વિંછી તણી વેદનારે (૨)
દુઃખ પામ્યો તું દૈવના ચોર—તોય૦
સગાં સ્વાર્થી મળ્યાં સૌ લુટવા રે (૨)
તારૂં જરાએ ન ચાલે જોર—તોય૦
જીભ ટુંકી પડી ને તૂટી નાડીયો રે (૨)
થયું દેહ તજ્યાનું તત્કાલ—તોય૦
દેવાનંદ કહે નવ જાણ્યા મારા નાથ રે (૨)
મળ્યો મનુષ્યનો દેહ વિશાળ—તોય૦

૯૦

જો વિચારીને જીવ હૃદેમાં, મરવું એ તો સહી (ટેક)
મેડી મંદીર ને માળીઆં તારાં, પડયાં રહેશે અહિં (૨)
પ્રભુને અર્થે પૈસો ન વાવર્યો, ઠાઠડી ઠાલી ગઈ—જો૦
કંચન જેવી કાયા તારી, અડવા દેતા નહીં (૨)
ઘર છોડી સમશાને ચાલ્યા, ગોંદરે રાખો થઈ—જો૦
માતપિતા તારાં બેન બનેવી, ને ઘરની નારી રહી (૨)

છોકરાં તારાં અળગાં રહેશે, એકલો જાશે વહી—જો૦
હરિ ભજો તમે હક હાલો, એમ વેદમાં વાણી કહી (૨)
હીરજી કહે જેણે હરિ ભજ્યા, એની જગમાં યશો રહી—જો૦

૯૧

મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જુનું તો થયું;
જુનું તો થયું રે પીંજર પડયું તો રહ્યું રે—મારો૦
કુડી કુડી કાયા રામા, જુઠી જુઠી માયા રે (૨)
કુડા તો દિલાસા અમને દઈ તો ગયો રે—મારો૦
આરે કાયાની સાથે પ્રીતો બંધાણી રામા (૨)
પડી ગયા દાંત રેખું પડયું તો રહ્યું રે—મારો૦
કાયાનો ગઢ હંસા ડોલવાને લાગ્યો રે (૨)
ઉડી ગયો હંસ પાંજર પડયું તો રહ્યું રે—મારો૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ, ગિરધરના ગુણ વાલા (૨)
ભજન વિના તો આયુષ્ય એળે તો ગયું રે—મારો૦

જગત્ મિથ્યા વિષે

૯૨

સબી જાન જગત વહેવાર, રૈનકા સપના (૨)
તુમ કાયકું કહત હો હાર, ભૂલ કર અપના (૨) (ટેક)
નિજ માત તાત દારા, સુત ભગિની ભ્રાતા (૨)
એ સબી સવારથ જાન, પરસ્પર નાતા (૨)—સબી૦
એક રામભજન બિન, ઔર નહિ નિસ્તારા (૨)
ગુરૂજ્ઞાન ગ્રહો તુમ ઉતરો, ભવજલ પારા (૨)—સબી૦
શીર કાલ અચાનક, ખબર નહિ એક પલકી (૨)
ક્યા કરતે હો અભિમાન, આશ નહીં કલકી (૨)—સબી૦

૯૩

ચેત ! પ્રાણીઆ નરકની વાટે જાવું (ટેક)
નરકની વાટે જાવું, ઘણું રહેશે તારે પસ્તાવું રે—ચેત !
રૂડી દેહ મનુષ્યની તું પામ્યો, ખુબ પૈસે ટકેથી જામ્યો;

ઘડી સત્સંગમાં ન વિરામ્યો રે—ચેત !
સંતસાધુને પ્રેમથી ન પોષ્યા, અન્ન વસ્ત્ર આપી ન સંતોષ્યા;
શેર લોટ ન કોઇના જોષ્યા રે—ચેત !
શરમ મુકી અધર્મમાં ચાલ્યો, શુદ્ધ વેદવિહિત ધર્મને ન ઝાલ્યો;
અહોનિશ અહંકારમાં મ્હાલ્યો રે—ચેત !
બોધ સદ્દગુરુ સંતનો ન લાગ્યો, મૂર્ખ માયાના મોહથી ન જાગ્યો;
ધક્કો ઓચિંતો કાળનો લાગ્યો રે—ચેત !
હામ મનની રહી ગઇ મનમાં, કાળ આવી પુગ્યો જોબનમાં;
સોડ તાણી સુતો જઈ વનમાં રે—ચેત !
દ્રવ્ય માલ છોડી ગયો ખાલી, કામ નાવી તે ઠકરાઇ ઠાલી;
જમ આગળ જુગતી ન ચાલી રે—ચેત !
દારા,સુત,વિત્ત,કામકોઇ ન આવ્યાં,તને વળાવીસૌઘેરઆવ્યાં;
તારા નામનાં જમણ મચાવ્યાં રે—ચેત !
ધર્મરાય તને પુછશે ત્યાંઈ, જન્મ ધારી કરી શું કમાઇ;
ત્યારે ઉત્તર આપીશ શો ભાઈ રે—ચેત !
નરક દુઃખ તે સહ્યું નવ જાયે, મારે જમ તે માર ન ખમાયે;
રોમ રોમ અતિ વેદના થાએ રે—ચેત !
બ્રહ્મરૂપ ભગવાનને ન જાણ્યા, પોતે બ્રહ્મ આનંદમાં ન માણ્યા;
પૂર વહેતામાં જાય તે તણાણાં રે—ચેત !

લયલીનતા વિષે

૯૪

મુંને વધાયું વહાલાજીની સાથ,
મુંને વહાલો વિસાર્યો નવ વીસરે રે (ટેક)
આઠે પહોર ઉલ્લામણ મારા ઉરમાંરે (૨)
બીજી વહાલી ન લાગે વાત—મુંને વહાલો૦
જેમ રત્ન જડયું હોય રંકને રે (૨)
તેમ સત્ય થયું છે સાક્ષાત—મુંને વહાલો૦
જેને કાજે દમે છે અતિ દેહને રે (૨)

તે તો આવ્યું છે મારે રે હાથ—મુંને વહાલો૦
વારે વારે જાઉં ગુરુજીને વારણે રે (૨)
જેણે નિરખાવ્યા નૌતમ નાથ—મુંને વહાલો૦
તેને તોલે ન આવે ત્રણ લોકમાં રે (૨)
જેની વિશ્વ વિચિત્ર છે ભાત—મુંને વહાલો૦
ધન્ય ધન્ય દયા રે ગુરુદેવની રે (૨)
નાથ નીરાંત ન રખાય અજાત—મુંને વહાલો૦

૯૫

ધન્ય ઘડી ધન્ય દહાડો આજનોરે (૨)
મારા હૈયામાં હરખ ન માય,
વહાલોજી પધાર્યા મંદિર માહરે રે;
અલબેલોજી આવ્યા મારે આંગણે રે (૨)
પૂર્ણ કરી છે ગુરૂએ કૃપાય—વહાલાજી૦
નિર્મળ થઈ છું નિરખી હરિના નામને રે (૨)
અડસઠ તીરથ આવ્યાં મારે ઘેર—વહાલાજી૦
આનંદ બની ભાંગી મનની ભ્રમણા રે (૨)
અંતરમાંહી ઓળખ્યા આતમરામ—વહાલાજી૦
મારા ભિતર નરખાવ્યા નૌતમ નાથને રે (૨)
મારા પ્રાણ તણા આધાર—વહાલાજી૦
આનંદ વૃત્તિ આઠે પહોર ન ઉતરે રે (૨)
કૈવલ્ય સુખ કહ્યું નવ જાય—વહાલાજી૦
ભાવટ ભાંગી ભૂધરવરને ભેટતાં રે (૨)
સબળ મળી છે સ્વામી કેરી સહાય—વહાલાજી૦

૯૬

રામ બાણ લાગ્યાં હોય તે જાણે;
ઓલ્યા મુરખ મનમાં શું આણે. (ટેક)
ધ્રુવને લાગ્યાં પ્રલ્હાદને લાગ્યાં, તો ઠરીને બેઠા ઠેકાણે (૨)
ગર્ભવાસમાં શુકદેવને લાગ્યાં(૨)એતો વેદવચન પરમાણે-રામ૦
મોરધ્વજ રાજાનું મન હરી લેવા, હરિ આવ્યા જે ટાણે (૨)

લઇ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું (૨) પત્ની પુત્ર બેઉ તાણે--રામ૦
મીરાંબાઇ પર ક્રોધ કરીને, રાણાજી ખડ્ગજ તાણે (૨)
વિખના પ્યાલા ગિરધરલાલે આરોગ્યા(૨)એતો અમૃતને ઠેકાણે-
નરસિંહ મેતાની હુંડી સ્વીકારી, ખેપ ભરી ખરે ટાણે (૨)
આગળસંતઅનેકઓધાર્યા(૨)એવુંધનોભગતઉરઆણે--રામ૦

૯૭

રે સગપણ હરિવરનું સાચું (૨)
બીજું તો સર્વે ક્ષણભંગુર કાચું--રે સગપણ૦
હરિ વિના બીજાને વરવું (૨)
તજી ગજ ખરપર ચઢી ફરવું (૨)
એ જીવ્યાથી રૂડું છે મરવું--રે સગપણ૦
કે ફોકટ ફેરા શીદ ફરીયે (૨)
કે પરઘેર પાણી કાં ભરીયે (૨)
કે વરીયે તો નટવર વરીયે--રે સગપણ૦
કે ના ડરૂં લોક તણી લાજે (૨)
મારે શિર ગિરિધર વર ગાજે (૨)
આ દેહ ધર્યો નટવર કાજે--રે સગપણ૦
હવે મેં તો પ્રીતલડી ટાળી (૨)
ભાગ્યું મન મિથ્યા સૌ ભાળી(૨)
કે વરવા જેવા મળ્યા વનમાળી--રે સગપણ૦
એવું જાણી મેં સગપણ કીધું (૨)
મેણું મેં તો જગનું શિર લીધું (૨)
જેથી રે મારૂં કારજડું સીધ્યું--રે સગપણ૦

૯૮

વરીએ તો શામળીયો વરીએ રે ચતુરવર,
વરીએ તો શામળીયો વરીએ (૨)
સંસારીનું સગપણ કાચું (૨) પરણીને રંડાવું પાછું(૨)
હાં હાં રે એને ઘેર તે પાણી શીદ ભરીએ રે--ચતુર વર૦
સંસાર તો સર્વે જુઠો (૨) શું થાશે રૂઠો કે ત્રુઠો (૨)

હાં હાં રે એને તુચ્છ તે જાણીને ફરીએ રે—ચતુર વર૦
જેને પરણે દુઃખ જાય (૨) અખંડ હેવાતણ થાય (૨)
હાં રે તેની સાથે તે પ્રીત કરી રહીએ રે—ચતુર વર૦
સંસાર તો સરવે ખોટા (૨) પાણી માંહેનો પરપોટા (૨)
હાં હાં રે એ તો ફુટી જાશે નાનો મોટા રે—ચતુર વર૦
દયા પ્રીતમ કેરો વહાલો નાગર નંદ લાલો,
હાં હાં રે તેહનો સાથો કરીને મહાલો રે--ચતુર વર૦

૯૯

વરીએ શામળીયા વરની સાથે--હાં હાં વરીયે૦
ના ના નેડલો કરીએ કોઈ સાચાની સંગાથે—
હંસલો ને બગલો બેઉ જનમ સંગાથી રે, બેઉ ચાલ્યા એક વાટે
હંસલાને જોઈએ રૂડા મોતીડાંનો ચારો
ઓલ્યો બગલો મોહ્યો તેની સાથે ના ના --વરીએ
ચોર ને શાહુકાર બેઉ જનમ સંગાથીરે, બેઉ ચાલ્યા એક સાથે;
સાંજ પડીને શાહુકાર સુઇ રહ્યા
એનાં ધનડાં ચોરાણાં તેની સાથે ના ના --વરીયે.
સત્સંગવિના ધ્યાન સુધરે નહીંનેરે, તાળી પડે નહીં એક હાથે
બોલ્યા રવિદાસ ગુરૂ ભાણ પ્રતાપે રે
એ તો સદ્‌વચન આવે સાથે——ના ના --વરીયે.

૧૦૦

મારે વર તો વિઠલને વરવું છે રે, હાં હાં રે મારે વર તો૦—
બીજાને મારે શું કરવું છે- વર તો૦--
નંદના કુંવર સાથે નેડલો બંધાણો રે હાં (૨)
મારે ધ્યાન ધણીનું ધરવું છે રે, હાં હાં રે મારે ધ્યાન૦ બીજાને૦
અવર પુરૂષની મારે આશ ન કરવી રે હાં (૨)
મારે છેડલો ઝાલીને ફરવુંછે રે, હાંહાં રે મારે છેડલો૦બીજાને૦
સંસાર સાગરમાં મોહજળ ભરીઓરે હાં (૨)
મારે તારે ભરોંસે તરવું છેરે, હાં હાં રે મારે તાય રે ૦બીજાને૦
બાઇ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ હાં (૨)

મારે રાસ મંડળમાં રમવું છે રે, હાં હાં રે મારે રાસ--બીજાને૦

૧૦૧

ઘેલાં અમે ભલે થયાં રે, બાઇ મારે ઘેલામાં ગુણ લાધ્યું.
આટલા દિવસ હરિ જાણ્યા વિનાનું, મન માયામાં બાંધ્યું;
ભવસાગરમાં ભૂલ્યાં પડયાં ત્યારે મારગ મળીયા માધુ--ઘે૦
ઘેલાં તો અમે હરિનાં ઘેલાં નિર્ગુણ કીધાં નાથે;
પુરવ જનમની પ્રીત હતી ત્યારે હરિયે ઝાલ્યાં હાથે--ઘે૦
ઘેલાંની વાતો ઘેલાં જાણે, ને દુર્જનીયાં શું જાણે;
જે રસ તો દેવતાને દુર્લભ, તે રસ ઘેલાં માણે--ઘે૦
ઘેલાં મટીને અમે ડાહ્યાં ન થઇએ, ને સંતનાં શરણાં લીધાં;
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ, કારજ સઘળાં સીધ્યાં--ઘે૦

૧૦૨

વહાલા લાગો છો વિશ્વાધાર રે, સગપણ તમ સાથે;
મેં તો સર્વે મેલ્યો સંસાર રે, સગપણ તમ સાથે.
મારા મનમાં વશ્યા છો આવી શ્યામ રે, સગપણ તમ સાથે.
તમ સારૂ તજ્યું ધન ધામ રે, સગપણ તમ સાથે.
મારૂં મનડું લોભાણું તમ પાસ રે, સગપણ તમ સાથે;
મુંને નથી બીજાની આશ રે, સગપણ તમ સાથે.
મારે માથે ધણી છો તમે એક રે, સગપણ તમ સાથે;
મારી અખંડ નિભાવજો ટેક રે, સગપણ તમ સાથે.
મેં તો દેહ ધર્યો છે તમ કાજ રે, સગપણ તમ સાથે;
તમને જોઇ મોહી છું વ્રજરાજ રે, સગપણ તમ સાથે.
હું તો હેતે વેચાણી તમ હાથ રે; સગપણ તમ સાથે;
બ્રહ્માનંદના વહાલા વ્રજનાથ રે, સગપણ તમ સાથે.

૧૦૩

મારે આવ્યો અલૌકિક દાવ રે, કોઇ મને શું કરશે;
માથા સાટે વર્યા મેં તો માવ રે, કોઇ મને શું કરશે.
હવે બળે છે જગમાં બાયલા રે, કોઇ મને શું કરશે;
મેં તો ભેટયા છે ભૂધર રાય રે, કોઇ મને શું કરશે.

અતિ આનંદ થયો છે મારે અંગરે, કોઇ મને શું કરશે;
લાગ્યો રસીયાજીનો રંગરે, કોઇ મને શું કરશે.
થઇ જગમાં અલૈકિક જીતરે, કોઇ મને શું કરશે;
લાગી પૂરણ સલુણા સાથે પ્રીતરે, કોઇ મને શું કરશે;
મારે વહાલે દીધું છે મને માનરે, કોઇ મને શું કરશે.
મને કીધી સૌભાગણ કહનારે, કોઇ મને શું કરશે.
હવે થયો સંસારીડો ઝેરરે, કોઇ મને શું કરશે;
બ્રહ્માનંદને વહાલે કીધી મહેરરે, કોઈ મને શું કરશે.

૧૦૪

બાળી કાઢી જગતની બીકરે, વરી હું તો વનમાળી
મેં તો સમજી વિચારી કીધું ઠીક રે--વરી
તુચ્છ જાણીને સર્વે કીધું ત્યાગ રે—વરી
મોહી રસિક સલુણાની રાગ રે—વરી
મને ચટકી લાગી છે ચિત્ત માંય રે—વરી૦
બીજું વાલા વિના ન સોહાય રે—વરી૦
મને કાંઇ ન સુઝે કામ રે—વરી૦
થયું હરિ વિના સરવે હરામ રે—વરી૦
હવે નિશંક થઇ છું નચિંત રે—વરી૦
થઇ જગમાં અલૌકિક જીત રે—વરી૦
સમજી કીધું છે તન કુરબાન રે—વરી૦
બ્રહ્માનંદના વાલાથી બાંધ્યા પ્રાણ રે—વરી૦

૧૦૫

લેહ લાગી મને લેહ લાગી, રામ સીતા પતિ તમારી લેહ લાગી;
પ્રભુ તમને ભજ્યાથી મારી ભીડ ભાંગી—રામ સીતા૦
ધ્રુવને લાગી પ્રલ્હાદને લાગી (૨)
મહેતા નરસૈયાની ભીડ ભાંગી—રામ સીતા૦
અજ્ઞાનની કોટડીમાં ઉંઘ ઘણી આવે (૨)
જ્ઞાનીને શબ્દે હું જાગી—રામ સીતા૦
રમણ રેતીમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે (૨)

ગોપીઓની સંગે હું મહાલી—રામ સીતા૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
સત્ સંગની મને લેહ લાગી—રામ સીતા૦

૧૦૬

લેહ લાગી મુને તારી, મોહનજી, લેહ લાગી મુને તારી.
કામજ મુક્યું ને ધામજ મુક્યું (૨)
મનનાં ચાહું છું મુરારિ—મોહનજી૦
ખભે છે કામળી ને હાથમાં છે વાંસળી (૨)
ગોકુળમાં ગાયો ચારી—મોહનજી૦
સોળ સહસ્ર ગોપીઓને તમેજ વરીયા (૨)
તોય તમે બાળ બ્રહ્મચારી—મોહનજી૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધાર નાગર (૨)
ચરણ કમળ બલિહારી—મોહનજી૦

૧૦૭

રસ અગમ અપાર, સુરનર; પાર ન પામે મન વાણીવડે.
મારા વહાલાજી, જોગેશ્વર જોતાં તે કોઈને નહિ જડે.
રસ પ્રેમીજન હોય તે પામે, જેમ જળ આવે નીચે ઠામે;
આ જગત્ ચઢ્યું છે અવળે વામે—રસ૦
રસ દેવકીને ઉદરે ઉદય થયો, રસ રેડયો તે ગોકુળમાં ગયો;
રસ વ્રજમાં જયજયકાર થયો—રસ૦
રસ વ્યાસજીના કુંવરે ભાખ્યો, રસઉત્તરાસુત પરિક્ષતે ચાખ્યો;
રસ બ્રહ્મસુતાએ ઉરપર રાખ્યો—રસ૦
રસ પ્રલ્હાદે પ્રેમે પીધો, રસ પીને ધ્રુવે અવિચળ કીધો;
રસ વ્રજ વનિતાએ વહેંચી લીધો—રસ૦
રસ પીને મીરાં મુક્ત થઇ, રસ પીધો ગૌતમની નારી;
રસ કર્મ સંજોગે કુબજા પામી—રસ૦
રસ નરસિંહ મહેતાએ નિશ્ચય લીધો, રસ કમળાને કાજે કીધો;
રસ જનકસુતાએ પાઇને પીધો—રસ૦
રસ જયદેવ શુકદેવે જાણ્યો, રસ પદ્માવતીએ પરમાણ્યો,

રસ દ્રુપદસુતાએ સભામાં આણ્યો—રસ૦
રસ અજર અમર રે એવો છે, રસ માનવીઓને મેવો છે;
રસ સૌને પીવા જેવો છે—રસ૦
રસ પીજો પીધાને ટાણે, પછી નહિ મળે ખરચે નાણે;
રસ દુરિજન હોય તે શું જાણે—રસ૦
રસ રસીયા રસ રાખો જારી, રસ પીજો રસના અધિકારી;
પ્રીતમના સ્વામીની પ્રીત ન્યારી—રસ૦

૧૦૮

રોમે રોમે ચડે, રામરસ રોમે રોમે ચડે (ટેક)
પીતાં પૂરણ અનુભવ પ્રગટે, અનંત નેત્ર ઉઘડે (૨)
દ્વાદશ અંગુલ ભરી પીએ, તો નવી સૃષ્ટિને ઉઘડે—રામ૦
સુધે તેને સ્વરૂપ દરશે, પાછો ભવ ના પડે (૨)
આપે નિર્ભય સઘળે વર્તે, જો જીહ્વાએ અડે—રામ૦
અજર ખુમારી અદ્ભુત ભારી, બ્રહ્મવિષે જઇ ભડે (૨)
પિંડ બ્રહ્માંડની પાર રહ્યા, તે હંસ થઇ નીવડે—રામ૦
મરજીવા તે મહારસ માણે, તેથી નહિ કોઇ બડે (૨)
જન છોટમ એવા જન મળતાં, ભાગ્ય ભલાં ઉઘડે—રામ૦

૧૦૯

ગુરુ મારે અગમ તિરથપર જાના, હોજી;
સત્ય નામ ચડવેકી સીડી (૨)
નહિ પોથી નહિ પાના, ભાઇ નહિ પોથી૦—ગુરુ મારે૦
નેન કમલમેં નિરખી લ્યોને,
સુરત નુરત નિશાના, ભાઈ સુરત નુરત૦—હોજી;
આ ઘટમાં ઘડીઆળાં વાગે (૨)
જુઓ પુરુષ આ ક્યાંના ! ભાઇ જુવો પુરુષ૦—ગુરુ મારે૦
મન મેરા નહીં માલા ફેરે
નહિ ધૂપ નહિ ધ્યાના, ભાઇ નહિ ધૂપ૦—હોજી;
એસા હય કોઇ ખેલ અગમકા (૨)
ભટકીને ભરમાણા, ભાઇ ભટકીને૦—ગુરુ મારે૦

સાવ સફેદી વસ્તર પહેરે,
એસા ઉનકા વાના, ભાઇ એસા ઉનકા૦—હોજી;
દાસ અરજણ જીવનકે શરણે (૨)
જોગી પુરુષ છે ત્યાંના, ભાઇ જોગી પુરુષ૦—ગુરુ મારે૦

૧૧૦

ગુરુ મારે નજરે મોતી આયા હોજી (૨)
મેં તો ભેદ ભરમકા પાયા—ગુરુ મારે૦
દોઉ વચનકા જાપ અજપા,
ત્રિકુટી તકીયા ઠેરાયા, ભાઇ ત્રિકુટી તકીયા૦—હોજી,
ચઢી સુરતા સમાગમ કીધો ત્યારે (૨)
સુખમય સેજ બિછાયા, ભાઇ સુખમય૦—ગુરુ મારે૦
મોતી મણિમેં મણિ મોતીમેં,
જ્યોતમેં જ્યોત મિલાયા, ભાઇ જ્યોતમેં૦—હોજી;
એસા હય કોઈ ખેલ અગમકા (૨)
દિલ ખોજે દરશાયા, ભાઇ દિલ ખોજે૦—ગુરુ મારે૦
અધર તખતથી મોતી ઉતર્યાં,
શુન્ય ઘર આય ઠરાયા, ભાઈ શુન્ય ઘર૦—હોજી;
વાકા ભેદ કોઇ વિરલા જાણે (૨)
ગુરુગમસે બતલાયા, ભાઇ ગુરુગમસે૦—ગુરુ મારે૦
ઉંચ નીચ અંતર નહિ ઉનકું,
હરખ નિરખ ગુન ગાયા, ભાઇ હરખ નિરખ૦—હોજી;
દાસ અજરણ જીવનકે ચરણે (૨)
નિરાધાર દરશાયા, ભાઇ નિરાધાર૦—ગુરુ મારે૦

૧૧૧

એ કહેતા જાજો, એ મારા મહીયરની વાત સદ્ગુરુ કહેતા જાજો (ટેક)
મારા મહીયરના સાધુડાને જોઈએ તુળસીની માળા (૨)
તિલક છાપ તુળસીની માળા (૨) સોહીએ અમરાપુરવાળા—સ૦
ભવસાગરમાં ભય ઘણેરો નથી ઉતર્યાનો આરો (૨)
મારા ગુરુને એમ જઇ કહેજો (૨) આણાં મોકલજો ને વહેલા—સ૦

બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ હરિ ચરણે ચિત્ત રાખો (૨)
સંત શબ્દને ઓળખીને (૨) પ્રભુપ્રેમરસ તમે ચાખો—સ૦

૧૧૨

અનુભવીને એકલું, આનંદમાં રહેવું રે;
ભજવા પરિબ્રહ્મને, બીજું કાંઇ ન કહેવું રે. (ટેક)
એકજ જાણી આત્મા, કોઇને દુઃખ ન દેવું રે (૨)
સુખદુઃખ આવે સહેજમાં, તે તો સહીને રહેવું રે—અનુ૦
ઉર્મી ને બીજી ઇક્ષણાથી, અળગું રહેવું રે (૨)
સમદૃષ્ટિ સમતાને ગ્રહી, આપ ખોવું રે—અનુ૦
આદિ અંત મધ્ય, એકાદ્વૈત ભાસ્યું રે (૨)
આતમના ઉદય થકી અજ્ઞાન નાસ્યું રે—અનુ૦
વેદ જોયા પુરાણ જોયાં, સરવે તપાસી (૨)—અનુ૦
રામના નામથી કોઇ ન મોટું, સંત ઉપાસી—અનુ૦
સદ્‌ગુરુને સેવતાં મારૂં, મનડું મોહ્યું રે (૨)
કૃષ્ણ કહે મહાપદમાં, એક ચિત્ત પ્રોયું રે—અનુ૦

૧૧૩

સુરતા લાગી રે જેની, ભ્રમણાઓ ભાંગી જેને, સુરતા રે લાગી.
સુરતા લાગી રે એક, સંત પ્રલ્હાદને (૨)
તાતનો ત્રાસ જેણે, હ્રદયે નવ ધરીયો—જેને૦
નટડે રે ખેલ રચ્યો રે, ચોગાનમાં (૨)
દોર વિનાનું બીજું, અવર નવ દેખે—જેને૦
પતંગને દીપક સાથે, સ્નેહ બંધાણો (૨)
તન મન અરપી જેણે, દેહ દમી છે—જેને૦
મચ્છને જળની સાથે, પ્રીત બંધાણી (૨)
મરતાં લગી રે તેની, ઇચ્છા નવ ત્યાગી—જેને૦
મરજીવા સંત જેણે, મન વશ કીધાં (૨)
પેસી સાગરમાં મોતી, વીણીને લીધાં—જેને૦
ભક્તિનો મારગ એવો રે કહીયે (૨)
પ્રીતમનો સ્વામી તેના, હ્રદયમાં રહે છે—જેને૦

૧૧૪

હરિમહિમા મોટા જન જાણે, સનકાદિક શુકદેવ જોને;
અજતનયા ઉમાપતિ વદે, કરે કમળા પદ સેવ જોને.
વેદ વિરંચિ વ્યાસ વખાણે, અપાર લીલા એની જોને;
નાથવિના બીજો નહિ બળિયો, જોયું ચિત્તમાં ચેતી જોને.
માટે મારૂં મનડું મોહ્યું, રસીક વરને રંગે જોને;
સદા સરવદા સુખમાં ઝીલું, સુંદર વરને સંગે જોને.
અમૃતકેરા સાગર માંહે, મગ્ન થયું મન મીન જોને;
એક નિમિષ ન્યારૂં નવ થાયે, રહ્યું તે રસમાં લીન જોને.
અગરચંદનના વનમાં જઈને, ભોગી ભમરો બેઠો જોને;
ઉઠી એ અળગો નવ થાયે, સ્વાદ સુખમાં પેઠો જોને.
કમળનેનની સુંદર શોભા, નિરખું નિત્યે નિત્ય જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, બાંધી પૂરણ પ્રીત જોને.

૧૧૫

ઓધવ ક્યારે આવશે વનમાળી રે;
થઈએ સુખીયા મોહન મુખ ભાળી—ઓધવ૦
ક્યારે મુજને સંભારે છે કહાન રે, નિજ માતાને કરુણાનિધાન રે;
અમને આઠે પહોર એનું ધ્યાન—ઓધવ૦
ક્યારે કહે છે ગોવાળની વાત રે, જ્યારે ભેળા બેસે બેઉ ભ્રાત રે;
અમને મળશે કે દી સાક્ષાત—ઓધવ૦
ગોપી ગોપને જમુનાનું વારિ રે, ગાયો ગોવર્ધન સુખકારી રે;
કે દી રીઝે છે વ્રજને સંભારી—ઓધવ૦
મુક્તાનંદના શ્યામને કાજ રે, પુછે ઓધવને વ્રજનાર રે;
અતિ દુઃખીઓ છે વ્રજનો સમાજ—ઓધવ૦

૧૧૬

જોને આ પ્રાણઆધાર, આવે છે સખી, જોનેઆપ્રાણઆધાર,(૨)
શિવ બ્રહ્માત્માજેનાં દર્શનઇચ્છે(૨)આવેતેચાલીમમદ્વાર-આવે૦
નેતિ નેતિ જેને નિગમ પોકારે (૨) ઉપનિષદનો સાર-આવે૦
સર્વમાં વ્યાપક સર્વથી ન્યારા (૨)અખિલભુવનઆધાર-આવે૦

જેના સારૂ જોગી જોગને સાધે (૨)કરી કેવળ ફળઆહાર-આવે૦
કાળ માયા જેનાં પ્રેર્યાં કરે છે(૨) સૃષ્ટિ પાલનસંહાર-આવે૦
તપતીરથ વ્રત કોટિ જગનથી (૨) દુર્લભ જેના દેદાર-આવે૦
ધન્ય ધન્ય ભાગ્યજ આપણાં સજની(૨)મળીયા સકળ શિરતાજ
સર્વોપરિ શુભ સ્વામીપામી (૨) ખામી ન રહી લગાર-આવે૦
વાસ કર્યો મમ મંદિર વહાલે (૨) આણીને પ્રેમઅપાર-આવે૦

૧૧૭

રામ સભામાં અમે, રમવાને ગ્યાતા (૨)
પસલી ભરીને રસ પીધો, હરિના રસ પુરણ પાયો. (ટેક)
પહેલો પીયાલો મારા, સદ્‌ગુરુએ પાયો (૨)
બીજા પીયાલે થઇ છું ઘેલી—હરિના રસ૦
ત્રીજો પ્યાલો મારી, રોમે રોમે વ્યાપ્યો(૨)
ચોથે પીયાલે થઈ છું ઘેલી—હરિના રસ૦
રસ બસ થઇ છું રંગ, રસીયાની સાથે(૨)
વાત ન સુઝે બીજી વાટે—હરિના રસ૦
મોટા જોગેશ્વર જેને, સ્વપ્ને ન આવે (૨)
તે મારા મંદિરિયામાં મહાલે—હરિના રસ૦
અખંડ હેવાતણ મારા, સદ્‌ગુરુએ દીધાં(૨)
અખંડ સૌભાગી અમને કીધાં—હરિના રસ૦
ભલે મળ્યા રે મહેતા, નરસૈના સ્વામી;
દાસી પરમ સુખ પામી—હરિના રસ૦

૧૧૮

મારા નાથના નેણા ઉપર રે, હું તો ઘડીએ ગોરી જાઉં;
ઘડીએ ગોરી જાઉં, વાલીડા, હું ઘડીએ ગોરી જાઉં;
અરે હું તો ઘડીએ ગોરી જાઉં—મારા૦
પ્રભુજી મુને કંઠે વળગ્યા, પળ કોરે ન થાઉં (૨)
શામળા સાથે સ્નેહ બંધાણો (૨)
હેતે હરિ ગુણ ગાઉં—અરે હું તો હેતે૦—મારા૦
કામકાજ મુને કાંઇ ન સુઝે, ને ઘરમાં ઘેલી થાઉં (૨)

સંત સમાગમ જ્યાં હોય તીયાં (૨)
હરખે દોડી જાઉં—અરે હું તો હરખે૦—મારા૦
ગંગા રે જમુના ઘરને આંગણે, તીરથ કયાં જાઉં (૨)
અડસઠ તીરથ સંતને ચરણે (૨)
નિત્ય ત્રિવેણીમાં ન્હાઉં—અરે હું તો નિત્ય૦—મારા૦
એકાદશી વ્રત કોણ કરે, હું તો ત્રણે ટાણાં ખાઉં (૨)
બાઈ મીરાં કહે, પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
હેતે હરિરસ પાઉં, અરે હું તો હેતે૦—મારા૦

૧૧૯

ભજન ધુન ખુબ લગી હોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા હૃદયામાંહી રે;
બોલો ગોવિંદા ધુન ખુબ લગી હોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા હૃદયામાંહી રે જી;
લગી લગી સબ કોઈ કહેવે, લગી કીસીકું નાહિ રે જી,
સંતપુરુષકું એસી લગી રે ભાઇ (૨)
તનકી શુદ્ધ બિસરાઇ—પરમ ગુરુ હરિ મારા૦
ધ્રુવકું લાગી, પ્રલ્હાદકું લાગી, લગી અધમ ગુણકાઇ રે જી;
બાઇ મીરાંકું એસી લગી રે ભાઇ (૨)
છોડયા રાજપાટ સુખદાઇ—પરમ ગુરુ હરિ મારા૦
રામકું લાગી, લક્ષ્મણકું લાગી, લાગી સીતા માઇ રે જી;
હનુમાન જતિકું એસી લગી રે ભાઇ (૨)
કુદ પડે જલમાંહી—પરમ ગુરુ હરિ મારા૦
જતિકું લાગી, સતીકું લાગી, લાગી સહસ્ર અઠયાસી રે જી;
વ્રજવનિતાકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
તનકી શુદ્ધ બુદ્ધ નાંહી—પરમ ગુરુ હરિ મારા૦
ભૂપ ભરથરીકું, એસી લગી, છોડયા રાજપાટ સુખદાઇ રે જી;
સોળસેં તજી રાજા ગોપીચંદે રે ભાઇ (૨)
વૈરાગ્યને જાઉં વારી—પરમ ગુરુ હરિ મારા૦
ધનો પીપો, રોહીદાસ, કુબો, લગી સેનવા નાઇ રે જી;

દાસ જીવણ સંતો ભીમકે ચરણે (૨)
આપે મળ્યા ગોસાંઈ—પરમ ગુરુ હરિ મારા૦

૧૨૦

અખંડ વરને વરી, સાહેલી, હું તો, અખંડ વરને વરી. (ટેક)
ભવસાગરમાં મહા દુઃખ પામી, લક્ષ ચોરાશી ફરી—સાહેલી૦
સંસાર સર્વ ભયંકર કાળો, તે દેખી થરથરી—સાહેલી૦
કુટુંબ સહોદર સ્વાર્થી સરવે, પ્રપંચથી પરહરી—સાહેલી૦
જનમ ધરીને મહા દુઃખ પામી, ઘરનો તે ધંધો કરી—સાહેલી૦
સત્‌સંગતમાં મહાસુખ પામી, બેઠી ઠેકાણે ઠરી—સાહેલી૦
સદ્‌ગુરુની પૂરણ કૃપાથી, ભવસાગર હું તરી—સાહેલી૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ, સંતોનાચરણમાંપડી—સા૦

૧૨૧

એવોઅખંડ અમરવર હું વરી, ફરી, પડવો નહી ભવફંદ—અમર૦
જેનું રૂપ સ્વરૂપ સોહામણું, ઘણો અખિલ લોકનો આનંદ-અમર૦
જેને વરવા તીરથ તપ આચરે, ધરે ધ્યાન તે જોગ વૈરાગ્ય—અમર૦
કરે કાશી કેદાર હિમાળે ગળે, તજે રાજ સર્વે સુખ ત્યાગ—અમર૦
વરતી ત્રણ લોકમાં કોઇક આચરે, એવા શૂરવીર દૃઢધીર—અમર૦
ભૂમિ ગૌપદ ગગન ગુંજામણી, સાત સાગર અંજલિનુંનીર—અમર૦
ખેલી ખેલ બતાવે બહુ ભાતના, કાઢીનશકે સતીકેરોવેશ—અમર૦
સતી સ્વાંગ ધરે તે નિશ્ચે બળે, કરે પાવક માંહી પ્રવેશ—અમર૦
પ્રેમે પામી પતિ પરમાત્મા, રહી રૂપમાં એકરસ લીન—અમર૦
સ્વામી પ્રીતમનો રે શોભાભર્યો, સિંધુ અમૃતમાં મનમીન—અમર૦

૧૨૨

રામ અમલ રંગ રાતે સાધુ, રામ અમલ રંગ રાતે રે;
અનંત કલ્પ બીતે એહી પીતે. અજહુ નાહિ ધરાતે રે—રામ૦
પ્રથમ બીજ બદ્રિપતિ બોયો, નારદકે ઉરમાંહી રે;
નારદ લે દશ દિશ હી વેર્યો, ચૌદ લોકકે માંહી રે—રામ૦
નારદ પાસ વ્યાસ મુનિ લેકે, શુક જોગીકું પાયો રે;
સો શુક અનંતકોટિ વૈષ્ણવકું, સબકું રંગ ચઢાયો રે—રામ૦

સો શુક તેં લે સૂત પુરાણી, પીના ખુબ અધ્યાસી રે;
નિશદિન એહી અમલકે છાકે,ધુમત સહસ્ર અઠયાસી રે–રામ૦
શેષ સહસ્રમુખ શિવસનકાદિક, પીવતપાત ન થાકે રે;
બ્રહ્માનંદ કહે વ્રજવાસી, એહી અમલમેં છાકે રે–રામ૦

૧૨૩

ક્યા બોલે ? અબ ક્યા બોલે ?
મન મગન ભયા અબ ક્યા બોલે ? (૨)
તેરા સાહેબ હે તુજ ભીતર (૨)
બાહેર નેનાં ક્યા ખોલે—મન૦
સુક્ષ્મણા નાડી અમીરસ લાવે (૨)
પ્યાલા ભર ભર અણતોલે—મન૦
હંસે પાયા માન સરોવર (૨)
દુજી જગ્યા પર બગ ડોલે—મન૦
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ (૨)
સતગુરૂ પાયા અણમોલે—મન૦

૧૨૪

જો કોઈ પિયે પ્રેમકા પ્યાલા,
સોઇ નર મસ્ત ભયા મતવાલા (૨)
છકયા બકે નહિ અલપલ વાણી,
અંતર ભયા ઉજીયાલા રે (૨)
એ મસ્તાના દરશ દીવાના (૨)
રામ નામ ખુશીયાલા— જો કોઇ૦
દાના બોત દરદ નહિ દીલમેં,
હરદમ રહે હોંશીયાલા (૨)
રોમ રોમ સાહેબસે રાજી (૨)
જ્ઞાની કે ઘરવાલા— જો કોઈ૦
મનકું મારી ચઢી ખુમારી,
ખૂબ ખોજીયા પ્યાલા રે (૨)
સુન ધુન સુરત નુરતસે ચઢીયા (૨)

નીરખ્યા દીન દયાળા— જે કોઈ૦
આશક ઈશક ઉસીસું રહેવે,
છુટયા જગ જંજાળા રે (૨)
ઓઇ હરિદાસ અજરાયલ જરીઆ(૨)
નીરખે હુવા નીહાલા— જે કોઇ૦

૧૨૫

મુખડાની માયા લાગી રે, મોહન તારા—ટેક.
મુખડું મેં જોયું તારૂં, સરવે જુગ થયું ખારૂં (૨)
મન મારૂં રહ્યું ન્યારૂં રે—મોહન તારા૦
સંસારીનું સુખ એવું, ઝાંઝવાના નીર જેવું (૨)
તેને તુચ્છ કરી દેવું રે—મોહન તારા૦
સંસારીનું સુખ કાચું, પરણી રંડાવું પાછું(૨)
તેના ઘરે શીદ રાચું રે—મોહન તારા૦
પરણું તો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સૌભાગ્ય મારો(૨)
રાંડવાનો ભય નિવાર્યો રે—મોહન તારા૦
વ્હાલા મારા વ્રજવાસી, દર્શન દોને અવિનાશી (૨)
પ્યાસી છું હું દીન દાસી રે—મોહન તારા૦
બાઇ મીરાં બલિહારી, આશા મુને એક તારી (૨)
લોકલાજ દીધી બારી રે—મોહન તારા૦

૧૨૬

આજ ગગન મંડળમાં, લહેર લાગી,
ઝરરરરર અમી ઝરે (૨)
ઝીણે ઝાણે મોતીડે અમૃત વરસે (૨)
ધ્યાન અખંડિત ઈયાં ધરે રે—આજ૦
દ્વાદશ અગ્નિ ફેરવી આપી,
બીજ રૂપી નહિ બળે (૨)
લાગી લુમ ગગનસે ગરજે (૨)
સોઈ સાધુડાં સુફળ ફળે રે—આજ૦
પુર્વી ગંગા પશ્ચિમ પ્રકાશા,

ચંદા સુરજ દોઇ દીપક ઝરે (૨)
તપીયો બેઠો તપ કરવાને (૨)
ભ્રમર ગુફામાં ભજન કરે રે—આજ૦
ત્રિકુટી મહેલપર કર લે તકીયા,
સુક્ષમણા સાધે તારો અર્થ સરે(૨)
પારશમણીનું એહી પારખું (૨)
લોઢાને લઇને કંચન કરે રે—આજ૦
મરજીવા કોઈ ચઢે મેદાને,
વીણી વીણી મોતીડાં સોઇ વરે(૨)
કહેત કબીરા અંતર ધુન લાગી(૨)
સોઈ સાધુડાં સુફળ ફળે રે—આજ૦

૧૨૭

એવી મહાપદ કેરી વાત રે, સંત કોઈ જાણે રે;
જેને મળ્યા સદ્‌ગુરુ રે સુજાણ, સોઇ પીછાણે રે—એવી૦
દિન ઉગે ભૂલ્યો ભવન રે, પછી કેમ જડશે રે;
આડી રેન અંધારી રે રાત, ઘણાં રડવશે રે—એવી૦
એવા તન મન ને વળી ધન રે, ગુરુજીને ધરીયે રે;
એવો અવર દુજો નહિ કોઈ, ફોગટ ફેરો ફરીયે રે—એવી૦
આવ્યો ભજન કરવાનો સમવાદ રે, ભજન કરી તરવું રે;
એવા કરજો સંતોના રૂડા સંગ, અસત્ય પરહરવું રે—એવી૦
એવા સંત સ્વરૂપી ઝાઝ રે, તેમાં કોઇ બેસે રે;
એવા તરી ઉતરે ભવપાર, ગેમલ એમ કહે છે રે—એવી૦

૧૨૮

મુંને લહેર રે લાગી હરિના નામની રે (૨)
હું તો ટળી રે સંસારીઆના કામની રે—મુંને લહેર રે૦
ચોટ લાગી ટાળી રે કોઈની નહિ ટળે રે (૨)
મર કોટી ભુવાને ભેળા કરો રે—મુંને લહેર રે૦
હું તો બાવરી ફરૂં છું મારા મદમાં રે (૨)
મારી સુરતી ગુરુજીના પદમાં રે—મુંને લહેર રે૦

મહામંત્ર સુણાવ્યો મારા કાનમાં રે (૨)
હું તો સમજી ગુરૂજીની સાનમાં રે—મુંને લહેર રે૦
મીરાં બાઇને ગુરૂ રે મળ્યા વાટમાં રે (૨)
એણે છોડી દીધેલ રાજપાટનાં રે—મુંને લહેર રે૦

૧૨૯

ધન્ય આજની ઘડી રળીઆમણી રે (૨)
મારો વહાલો પધાર્યાની વધામણી હોજીરે રે—આજની૦
હું તો મોતીડાંના ચોક પુરાવતી રે (૨)
મારા વહાલીડાની આરતી ઉતારતી હોજી રે—આજની૦
અમે ગ્યાતા વાલમજીને વારણે રે (૨)
મહેતા નરસિંહનો સ્વામી ઉભો બારણે હોજી રે—આજની૦

૧૩૦

સખી આજ અમારે આંગણે, રમે ચૌદ ભુવનનો સ્વામી રે (૨)
જેણે ગોકુળમાં લીલા કરી, હું તો પુરણ પદવી પામી રે(૨)—સ૦
જેને જોગી મુની જોતા ફરે, નાવે તપસી મુનીને ધ્યાને રે (૨)
તેતો ઘટ ઘટ પ્રગટ રમી રહ્યો, મહા વાક્ય કેરી સાને રે(૨)—સ૦
મેં તો ગોદાવરીમાં મંજન કર્યું, ને ત્રીવેણીમાં નાહિ રે (૨)
સખી દાનનેપુન્ય અતિ કર્યાં,જ્યારે નિરખ્યા ત્રીભુવન રાઇરેસ૦
સખી ગોકુળ જોયું ને દ્વારકાં, જોયાં જગન્નાથ ને કાશી રે (૨)
સખી અજાણે બહુ આથડી, વસે પ્રીતમ મારી પાસે રે(૨)—સ૦
સખી કંઠે હિરો નહાલું ગોતતી, મારા મનના મેરામણ મળીયા રે
સખી ભાણ ચરણ રવિ ગોલીયા, મારા ભવના ફેરા ટળીઆરે સ૦

૧૩૧

આજ ઓપી રહ્યું છે મારૂં આંગણું (૨)
વળી વૈકુંઠ થકી વિશેષ—પ્રગટ થયા નાથજી.
સર્વે ધામના ધામી પધારીયા (૨)
મારા સર્યાં છે અર્થ અનેક—પ્રગટ થયા નાથજી.
મારા વેરી હતા તે વહાલા થયા (૨)
વળી અભર ભરીઆ છે આજ—પ્રગટ થયા નાથજી.

મારો જન્મ સફળ કરી જાણ્યો (૨)
વળી રહી છે લાખેણી મારી લાજ—પ્રગટ થયા નાથજી.
આજ ઉતાર્યું મેહેણું અનાથનું (૨)
કરી સનાથ મટાડી મારી શંક—પ્રગટ થયા નાથજી.
મારા દુઃખડાના દિવસ હવે દૂર પળીયા (૨)
મળ્યા નાથ થઈ છું નીશંક—પ્રગટ થયા નાથજી.
હું તો મગન થઈ મળી માવને (૨)
વળી ટળ્યા છે તનડાના તાપ—પ્રગટ થયા નાથજી.
ભેટયા નિષ્કુળાનંદના નાથજી (૨)
તેણે સમીયા છે સરવે તાપ—પ્રગટ થયા નાથજી.

૧૩૨

હું તો પરણી મારા પ્રીતમની સંઘાત, વહાલમજી હું તો પરણી મારા પ્રીતમની સંઘાત, બીજાનાં મીંઢળ નહિં રે બાંધું રે. ટેક.
ચાર ચાર જુગની રાણા, ચોરીયો ચિત્રાવી રે હાં (૨)
વહાલમજી હું તો મંગળ વરતી છું બે ને ચાર (૨) બીજાનાં૦
ઘઉં રે ચોખલીયા રાણા, જમવા નથી રે હાં (૨)
વહાલમજી અમે પ્રેમના ટુકડા માગી ખાઈશું રે (૨)-બીજાનાં૦
મોતીની રે માળા રાણા, કામ ન આવે રે હાં (૨)
વહાલમજી અમે તુળસીની માળા પહેરી રહીશું રે (૨)-બીજાનાં૦
હીરની રે સાડી રાણા, કામ ન આવે રે હાં (૨)
વહાલમજી અમે ભગવાં પહેરીને નીત્ય ફરશું રે (૨)—બીજાનાં૦
બાઇ મીરાં કહે છે પ્રભુ, ગીરધરના ગુણ હાં (૨)
વહાલમજી હું તો તમને ભજીને થઇ છું ન્યાલ (૨)—બીજાનાં૦

૧૩૩

જોઇ વિચારી હું વરી છું, હવે ડગે નહિ મન જોને;
શામળીયાજી સરવસ સોંપ્યું, તમને તન મન ધન જોને.
ત્રિભુવનવ્યાપક તેજ તમારૂં, નેહ નિરંતર કીધો જોને;
અંતરનો અહમેવ તજીને, પ્રેમ સુધારસ પીધો જોને.
રસનો ચટકો રૂદીએ લાગ્યો, તે ટાળ્યો કેમ ટળશે જોને;

જે સરિતા ચાલી સાગરમાં, તે પાછી કેમ ફરશે જોને.
એક પલક અળગા નવ મૂકું, હરિ હૈયાનો હાર જોને;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીઓ, પ્રાણ તણો આધાર જોને.

૧૩૪

આનંદકારી અખંડ વિહારી, આદ્ય પુરુષ અવિનાશી જોને;
એક પલક અળગા નવ રહીએ, અમે તમારી દાસી જોને.
મારૂં મન માન્યું તમ સાથે, કોઇ કહીને શું કરશે જોને;
સિદ્ધ સતી ને શૂરવીર નર, તે પાછા કેમ ફરશે જોને.
થાકયાના વિસામા પ્રભુજી, નાઠાના મેવાસી જોને;
શીવવિરંચી સરખા સેવે, કમળા જેની દાસી જોને.
ત્રિવીધી તાપે તપી રહ્યા તેને, ઠરવાનું ઠેકાણું જોને;
કામનીઓના કલ્પદ્રુમ છો, નિરધનીઆ ધન જાણું જોને.
શું કરશે સંસારી કહીને, તમ સંગાથે રાચ્યું જોને;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીઓ, કામ નથી કાંઇ કાચું જોને.

૧૩૫

સુતાં બેઠાં શામળીઆજી, તાન તમારી સાથે જોને;
બોલ્યું ન ગમે બીજા કોઈનું, નેહ વધાર્યો નાથે જોને.
દાતણ કરતાં દર્શન પામું, નહાતાં નજરે આવે જોને;
ભોજન વેળા ભેળા ભાળું, આનંદ ઉર ઉપજાવે જોને.
વસુધા ઉપર વ્યાપક દેખું, ગગને જોઉં તો ગાજે જોને;
દસે દિશા દીસે છે રમતા, સઘળે શ્યામ બિરાજે જોને.
સર્વ નિરંતર અંતરજામી, કોઇક ઉરમાં આણે જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, કોઈક માનુની માણે જોને.

૧૩૬

પાણીમેં મીન પીયાસી, મોય દેખત આવે હાંસી (૨)
આત્મજ્ઞાન વિના નર ભટકે, કોય મથુરાં કોઇ કાશી (૨)
જોગી હો કર બસે જંગલમેં (૨) બન બન ફરે ઉદાસી—પા૦
કસ્તુરી મૃગનાભિ બસત હે, ઢુંઢત હે બન ઘાસી (૨)
પોથી પઢ પઢ પંડિત મુવે (૨)તોયે ન મિલે અવિનાશી—પા૦

મસીદ ચઢકર મુલ્લાં પોકારે, તોયે ન મિટે જમફાંસી રે (૨)
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ (૨)ગુરુ બિના ન ટળે ચોરાશી—પા૦

૧૩૭

અમે આવ્યા તમારે આશરે અલબેલાજી (૨)
હવે શું કરીએ જઇ સાસરે, અલબેલાજી (૨)—અમે આવ્યા૦
મને ફેરાનું ફળ અહીં મળ્યું, અલબેલાજી (૨)
મારૂં મનગમતું મુજને મળ્યું, અલબેલાજી (૨) અમે આવ્યા૦
આ હીરલો લાધ્યો મારા હાથમાં, અલબેલાજી (૨)
તમે સદાએ રહેજો સાથમાં, અલબેલાજી (૨) અમે આવ્યા૦
વલ્લભના સ્વામી છો ધણી, અલબેલાજી (૨)
હું તો રંક દાસી છું તમતણી,અલબેલાજી (૨) અમે આવ્યા૦

શ્રીકૃષ્ણ જન્મવિષે

૧૩૮

કાહે ન મંગલ ગાવે યશોદા મૈયા, કાહે ન મંગલ ગાવે. (ટેક)
પૂરણ બ્રહ્મ સકલ અવિનાશી (૨) સો તેરી ધેનુ ચરાવે—ય૦
કોટિ કોટિ બ્રહ્માંડ કે ભર્તા (૨) જપતપ ધ્યાને ન આવે,
ન જાનું યહ કોન પુન્ય હય(૨)જશોમતી ગોદ ખેલાવે—યશોદા૦
શિવસનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક(૨)નિગમ નેતિ યશ ગાવે,
શેષ સહસ્ત્ર મુખ રટત નિરંતર(૨)સો જાકો પાર ન પાવે—યશોદા૦
સુંદર બદન કમલ દલ લોચન (૨) ગો ધેનુ કે સંગ આવે,
માતા યશોદા કરત આરતી (૨) કબીરા દરશન પાવે—યશોદા૦

૧૩૯

શ્રાવણ વદી આઠમ બુધવારી, નક્ષત્ર રોહિણી આયો રે (૨)
અર્ધરાત જાતાં અવિનાશી, પુત્ર જશોદા જાયો રે—શ્રાવણ૦
જય જયકાર થયો ત્રીલોકમાં, દેવત્રિયા મળી નાચે રે (૨)
આંગણીયે બ્રહ્માદિક આવીને, વેદતણી ધુન વાંચે રે—શ્રાવણ૦
નંદરાય ઘેર ઓત્સવ ભારી, ઉલટયો ગોકુળ સારો રે; (૨)
ગોપી આય કહે જસોદાને, જીવો લાલ તમારો રે—શ્રાવણ૦

જન્મ સુણી આવ્યા સિદ્ધચારણ, ગંધર્વ ઉભા ગાવે રે (૨)
બ્રહ્માનંદના નાથને હેતે, વ્રજની નાર વધાવે રે—શ્રાવણ૦

૧૪૦

નંદ જસોદાના ભાગ્યનો મહિમા, મુખ વર્ણવ્યો નવ જાવે રે;
પુરૂષોત્તમ જેના પુત્ર થયા, નિત્ય ખોળામાં લઇ ખેલાવે રે—નંદ૦
ધન્ય ધન્ય વ્રજની ભૌમ સખી જેની, રજ વંદે ત્રિપુરારી રે;(૨)
અનંત બ્રહ્માંડપતીત્યાં આવી (૨)પ્રગટયા તે દેવમુરારી—નંદ૦
બ્રહ્માદિક સિદ્ધરાજ મુનિ જેનું,ધ્યાન ધરી ધરી હાર્યા રે;(૨)
તે વહાલો ગોવાળના ઘરમાં(૨) પ્રીત કરીને પધાર્યા રે—નંદ૦
અક્ષર ધામથી અધિક થયું આજ, નંદરાયનું ફળીયું રે; (૨)
બ્રહ્માનંદના નાથને નિરખી(૨)નેણ તણું ફળ મળીયું રે—નંદ૦

૧૪૧

ભાગ્ય બડાં વ્રજની ભોમીનાં, જન્મ્યા અંતરજામી રે;
અખિલ ભુવનના કરતા હરતા, બ્રહ્માદિકના સ્વામી રે—ભાગ્ય૦
ગુણીજન મંગળગીત ઉચ્ચારે, નંદરાયની ડેલી રે (૨)
મન ફુલ્યાં વ્રજની વનિતાનાં(૨)ફુલી છે વનની વેલી રે—ભાગ્ય૦
જાગૃત માન થયા દ્વિજ અગ્નિ, હેતમંગળ થઇ ડોલે રે(૨)
ચિરણજીવીરહો લાલનંદનો(૨)જયજય વાણી બોલો રે—ભાગ્ય૦
નન્દ ભુવન આવી વ્રજનારી, સર્વે બુદ્ધિ બાળી રે (૨)
બ્રહ્માનંદ વારણીયાં લેવે (૨) ભૂધરનું મુખ ભાળી રે—ભાગ્ય૦

૧૪૨

આજ સખી હું તો આનંદ પામી (૨)
પ્રગટયા શ્રીઅંતરજામી, સખી રે ચાલો જોવાને જઇએ.
ચીરના ચંદરવાને હીરની છે દોરી (૨)
એ સુખ માણે રાધા ગોરી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
સોનાનું પારણું ને રેશમની દોરી (૨)
ઝુલાવે જશોદા ગોરી સખી રે ચાલો જોવાને જઇએ.
ફુલની છે જાળી ને ફુલની છે વાડી (૨)
ફુલી ફરે છે વ્રજનારી, સખી રે ચાલો જોવાને જઇએ.

કેડે કંદોરો ને દુગદુગી દોરો (૨)
કડાં શોભે હરિને હાથે, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
અબીલ ગુલાલ ઉડાડે છે ગોપી (૨)
કંઠડામાં ફુલ માળા રોપી, સખી રે ચાલો જોવાને જઇએ.
મોર મુગટ શીરછત્ર બીરાજે (૨)
હરિ મુખ મોરલી બજાવે, સખી રે ચાલો જોવાને જઇએ.
નરસિંહ મહેતાનો રે સ્વામી શામળીઓ (૨)
ગોકુળમાં છેલ છબીલો, સખી રે ચાલો જોવાને જઇએ.

૧૪૩

આજ આનંદ નંદજીને ઘેર રે, વ્રજમાં થાય છે લીલાલહેર રે.
ગોપીઅતીરે ઉલટભર્યા આવે રે, થાળ મોતીના ભરીભરીલાવે રે.
મારા વહાલાને વિવેક વધાવે રે, વાલો ત્રિભોવનનાથ કહેવાયે રે.
એવાં હેત ગોપીપર કીધાં રે, દહીં માંખણ ચોરીને પીધાં રે.
વહાલા મથુરામાં શું દીઠું રે, એવું કુબ્જામાં શું દીઠું રે.
વાલો કુબ્જાની સંગે મોહ્યા રે, વાલો ગોપીઓની સાથે સોહ્યા રે.
ગોકુળમાં આવોને વ્રજના વહાલા રે, તમે નંદજશોદાના લાલા રે.
ગોકુળ આવોને વ્રજના વાસી રે, હું તો તમ માટે છઉં પ્યાસી રે.
ગોકુળ આવોને ગિરિવરધારી રે, તમારી વાટ જુવે વ્રજનારી રે.
વહાલા જમુનાજીને ઘાટે રે, તમે વસ્ત્ર હર્યાં શા માટે રે.
વહાલે ગિરિગોર્ધન તોળ્યો રે, એવો મદ ઇંદ્રનો ઉતાર્યો રે.
વહાલા વૃંદાવનની વાટે રે, તમે મહી લુંટયાં શા માટે રે.
વહાલા જમુનાજીને તીરે રે, વહાલે મોરલી વગાડી ધીરેધીરે રે.
ધન્ય ધન્ય જુમનાજીનો આરો રે, મારો સફળ થયો જન્મારો રે.
ધન્ય ધન્ય જુમનાજીની રેતી રે, હું તો નિત્ય ચરણામૃત લેતી રે.
વહાલો વૃંદાવન રમીયા રાસરે,વહાલેપુરી સર્વે ગોપીનીઆશારે.
બલિહારી જાય માધવદાસ રે, માગે ચરણકમળની આશ રે.

૧૪૪

ઉતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ ઘરે આવ્યા (૨)
માતા જશોદા કુંવર કાન ઘરે આવ્યા (૨)

હરખને ઉલામણે શામળીઓ ઘરે આવ્યા (૨)
ઝીણે ઝીણે ચોખલીએ ને મોતીડે વધાવ્યા રે–ઉતારો૦
ધાઇને ધનવંતો કીધો (૨) વેગ કરીને શરણે લીધો (૨)
સાગર ઉપર પાળજ બાંધી(૨)દશ મસ્તકનો રાવણ માર્યો(૨)
વીભીષણને લંકા આપી (૨) સીતા વળી લાવ્યા રે-ઉતારો૦

શ્રીકૃષ્ણ લીલાવિષે

૧૪૫

જય જય કૃષ્ણ, કમલદલ લોચન,
કલિમલ મોચન કંસ અરિ રે, (ટેક)
જય જગવંદન દેવકીનંદન (૨)
પરમાનંદ મુકુંદ હરિ રે–જય જય૦
જય વરદાયક યદુકુળનાયક (૨)
દાનવ નાશક સબળ હરિ રે–જય જય૦
જય કમલાવર જયમંગલકર (૨)
તમ ચરણે નમું પ્રેમ ધરી રે–જય જય૦

૧૪૬

વ્રજ વહાલું રે વૈકુંઠ નહિ આવું રે (૨)
ત્યાં નંદકુંવર ક્યાંથી લાવું રે–વ્રજ વહાલું૦
ત્યાં લલિત ત્રિભંગી નથી ગિરધારી (૨)
સંઘે સોહીયે રાધા પ્યારી (૨)
એમને નિરખતાં આંખ ઠરે મારી રે–વ્રજ વહાલું૦
ત્યાં જમુના શ્રીગિરિવર છેજ નહિ રે (૨)
મારૂં મનજ સત્ય ઠરેજ નહિ રે (૨)
મારા પ્રાણ પ્રસન્ન ત્યાં રહેજ નહિ રે–વ્રજ વહાલું૦
ત્યાં શ્રીવંદ્રાવન રાસ નહિ રે (૨)
વ્રજવનિતાની સંગે વિલાસ નહિ રે (૨)
વિષ્ણુવેણું વાયાનો અભ્યાસ નહિ રે–વ્રજ વહાલું૦
વ્રજ વસવામાં શીવ સખીરૂપે થયા (૨)

એ લીલા હરિજન જોઇ રહ્યા (૨)
એવા ઓધવ સરીખા એક સખા રે થયા—વ્રજ વહાલું૦
સુખ સ્વર્ગનું કૃષ્ણ વિના કડવું રે (૨)
મને ન ગમે બ્રહ્મસદન અડવું રે (૨)
ધિકધિક એ સુખ પામીને પડવું રે—વ્રજ વહાલું૦

૧૬૭

હાંરે રથ ફેરો ગોકુલ રથવાલા (૨)
તમે નંદ જશોદાના લાલા રે —રથ ફેરો૦
ગંગા રે તલપે જમુના રે તલપે (૨)
તલપે છે નદીઓ નાળાં રે—રથ ફેરો૦
ગાયો રે તલપે, વાછરૂ તલપે (૨)
તલપે છે ગોપ બિચારા રે—રથ ફેરો૦
ચંદ્રમા તલપે, સૂરજ તલપે (૨)
તલપે છે નવ લખ તારા રે—રથ ફેરો૦
વલ્લભ વિના, ગોપીઓ તલપે (૨)
તલપે છે પ્રાણ અમારા રે—રથ ફેરો૦

૧૬૮

મારી બાળપણાની પ્રીતું રે, કાંઇ નાનપણાનો નેડો રે;
મારે પ્રભુ ભજયાનો હેડો રે, ઓધા મંદીરિયે આવજો રે.
જોઇ જોઇને હોરીએ જાતું, બીબા વિનાની ન પડે ભાતું;
ભાર ઝાલે ભીંતું રે—કાંઇ ભાર ઝાલે ભીંતું રે—ઓધા૦
દાસી ઉપર નવ કરીએ દાવો, માવા મારે મહોલે આવો;
આવડો અભાવો રે—કાંઇ આવડો અભાવો રે —ઓધા૦
આવોને વાલમ કરીએ વાતું, તમ વિના હવે નથી રહેવાતું;
સુની છે એકાંતું રે—વહાલા સુની છે એકાંતું રે—ઓધા૦
જીવણદાસની ભાંગીયું ભ્રાતું, ચરણદાસની પૂરીયું શાખું;
વરણવું શું વાતું રે—વહાલા વરણવું વાતું રે—ઓધા૦

૧૬૯

ગોપીજનના રે પ્રાણ તે તો, પ્રભુજીની પાસે,

આ તો રહ્યાં છે તે તો, સુનાં શરીર—ગોપીજનના૦
કર્મ અમારો ક્યાંથી, અક્રુર આવ્યો (૨)
છળ કરી લઇ ગયો, બળભદ્ર વીર—ગોપીજનના૦
રથને રોકીને જ્યારે, રહ્યાં રે રાધાજી (૨)
તેમને તે આપી બહુ ધારણ ધીર—ગોપીજનના૦
આવ્યાની આશે અમે, રહ્યાં રે રાધાજી (૨)
આવડું ન જાણ્યું હરિ, હૈડાંનું હીર—ગોપીજનના૦
વચન તમારાં ઉદ્ધવ, રુદિયામાં વાગ્યાં (૨)
એ તો લગાડયાં જેમ, તાણીને તીર—ગોપીજનના૦
જલ વિના જીવે તે તો, જાણો દાદુરડાં (૨)
મીન મરે જ્યારે, ન મળે નીર—ગોપીજનના૦
પ્રેમની વાતો તે તો, પ્રેમીજન જાણે (૨)
વંઝ્યા ન જાણે કાંઇ, પ્રસવની પીડ—ગોપીજનના૦
શ્યામ સ્વરૂપ વિના, શું થાય સાધન (૨)
અંબ તજીને કોણ, સેવે કરીર—ગોપીજનના૦
ગીરધર લાલ વિના, અવર ન ગોઠે (૨)
નેણામાં વસી રહ્યો, નંદકુમાર—ગોપીજનના૦
કેસરી ભૂખ્યો ક્યારે, ઘાસ ન ખાયે (૨)
ચડયો ન ઉતરે કાંઇ, સતીનો શણગાર—ગોપીજનના૦
એક પલક અમને, કહો કેમ વીસરે (૨)
પ્રીતમનો સ્વામી અમારો, પ્રાણ આધાર—ગોપીજનના૦

૧૫૦

વૃંદાવનનો રે ચંદ્ર મારે, રૂદીયે વસ્યો છે (૨)
ઓધવજી ભલે આવ્યા, તમે રે આજ—વૃંદાવન૦
ગોવીંદજીની રે ગોઠડી કીજે (૨)
મૂકી દેઇ સર્વે, મનની રે લાજ—વૃંદાવન૦
ગયા પછી ફરી, ગોકુલ નાવ્યા (૨)
એવો અમારો શો, દીઠો રે દોષ—વૃંદાવન૦
વસુદેવ દેવકીને, સંતાપ્યાં જેણે (૨)

તેની ઉપર શો, કરવો રે રોશ—વૃંદાવન૦
લોકની લાજ અમે, સર્વે નિવારી (૨)
બાલપણાંથી કીધી, પૂરણ પ્રીત—વૃંદાવન૦
કુબ્જાના ભોગ જોગ, ભાળવો અમને (૨)
એવી તમારી છે, ઉલટા રે રીત—વૃંદાવન૦
મથુરાનિવાસી એ તો, કંસની દાસી (૨)
હાંસી કરે છે અમને, સઘળો સંસાર—વૃંદાવન૦
મધુપુર મેલી હવે, કંઈએ ન જાશો (૨)
કુબ્જા સરીખી તમને, નહિ મળે નાર—વૃંદાવન૦
ભાગ્ય ખરાં ત્યારે, મળી એ ભામની (૨)
પુણ્ય કર્યાં તે કેમ, પાછાં રે થાય—વૃંદાવન૦
કુબ્જા રે એવી જોવા, ઠાકોર તમારા (૨)
દાસ પ્રીતમ ગુણ તેમના ગાય—વૃંદાવન૦

૧૫૧

ગોકુલ વહેલા પધારજો રે (૨)
મથુરા જાઓ તો મારા સમ હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
રથ જોડીને અક્રૂર આવીયા રે (૨)
એ તો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
આ જાય આ જાય રથ મારા નાથનો રે (૨)
માંહે બેઠા હળધર વીર હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
આગળ રાધાજી ઉભાં રહ્યાં રે (૨)
મારા રુદીઆ પર રથ ખેડો હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
મહેતા નરસીંહનો સ્વામી શામળો રે (૨)
વહાલે મારે રમાડયાં છે રાસ હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦

૧૫૨

નિત્ય નિત્ય ભજીએ તારૂં નામ, તારૂં નામ, તારૂં નામ રે,
પ્રેમ થકી, અમોને પ્રભુજી મળ્યા હોજી. (ટેક)
આણી તીરે ગંગા વહાલા, ઓલી તીરે જમુના વહાલા (૨)
વચમાં ગોકુળીયું રૂડું ગામ, રૂડું ગામ, રૂડું ગામ રે—પ્રેમ૦

વંદ્રા તે વનમાં વહાલે, રાસ રચ્યો છે સખી (૨)
સોળસેં ગોપીમાં, ઘેલો કાન, ઘેલો કાન, ઘેલો કાનરે—પ્રેમ૦
અન્ન ન ભાવે નયણે, નિદ્રા ન આવે વહાલા (૨)
સેજ પધારો, મારા શ્યામ, મારા શ્યામ, મારા શ્યામ રે—પ્રેમ૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વહાલા (૨)
છેલ્લી બાકીના, રામો રામ, રામો રામ, રામો રામ રે—પ્રેમ૦

૧૫૩

સખી આજ રે, બાજે વંદ્રાવન વાંસળી (૨)
શ્રી ગોકુળીએ સંભળાય—સખી૦
હાંરે સખી બનસી તે કેરા નાદમાં (૨)
હાંરે મારૂં ચિત્તલડું ચોરાય—સખી૦
હાંરે સખી શુદ્ધ બુદ્ધ ભૂલી સુંદરી (૨)
હાંરે સખી સર્વે તજીને વન જાય—સખી૦
હાંરે સખી ભૂલ્યાં તેં માત તાત ભ્રાતને (૨)
હાંરે સખી ભૂલ્યા કુટુંબ પરીવાર—સખી૦
હાંરે સખી ગાયોનાં દોવણાં ભૂલી ગયાં (૨)
હાંરે સખી બદલીમાં બાંધ્યાં બાળ—સખી૦
હાંરે સખી દાસ વલ્લભની વિનતિ (૨)
હાંરે સખી દેજો તે વ્રજમાં વાસ—સખી૦

૧૫૪

શરદ રેન ઝુક રહી બનમેં પ્યારે (૨)
સો મોરલી અધર ધરી, હાં—હાંજી પ્યારે મોરલી અધર ધરીરે
નેપુર કંકણ કંકણી બાજે, ગળે મોતીયનકી માળારે (૨)
બાજુબંધ સુરજ કેરી જોત (૨) કુંડળ મુગટ ધરે,
હાં—હાંજી પ્યારે કુંડળ મુગટ ધરેરે—શરદ રેન૦
શ્રવણ સુનત વિરહ તાપ ભયો હય, સુતપતિ છાંડ ચલીરે(૨)
હરિ દર્શનકી ભઇ પ્યાસી સો, પ્રભુદર્શનકી ભઇ પ્યાસી સો,
ચરનમેં આઇ પડીરે, હાં—હાંજી પ્યારે ચરનમેં, આઇપડીરે-શરદ.
દેખી સુંદર રૂપ મનોહર, તનકી દિશા ગઇ રે (૨)

સૂરદાસ પ્રભુ મન્મથ કોટિક, હરની રાસ રચી–(૨)
હાં હાંજી પ્યારે હરની રાસ રચી રે–શરદ રૈન૦

૧૫૫

બેની વ્રજમાં વાતો એવી થાય છે રે (૨)
મારો વહાલો મથુરામાં જાય છે રે–બેની વ્રજમાં૦
સર્વે વ્રજની સુંદરી ભેળી થઈ રે (૨)
રથ રોકીને આડી ઉભી રહી રે–બેની વ્રજમાં૦
રથ જોડીને અક્રૂર આવીયા રે (૨)
તમે શા શા સમાચાર લાવીઆ રે–બેની વ્રજમાં૦
અમે મહેતા નરસૈયાના સાથમાં રે (૨)
અમે જઈએ હરિ તમારા હાથમાં રે–બેની વ્રજમાં૦

૧૫૬

મથુરામાં હરિને જાવા નહિ દઉં રે (૨)
અબળાનું મોહનજી માનો કહ્યું રે–મથુરામાં૦
જે કહેશો તે સ્થિર કરી સ્થાપશું રે (૨)
કુબ્જાથી અધિક સુખ આપશું રે–મથુરામાં૦
એમ કહેતાં અમારાં કહ્યાં નહિ કરો રે (૨)
અમને મારીને પછે ડગલાં ભરો રે–મથુરામાં૦
સર્વે સુંદરીને સાથે તેડશું રે (૨)
કહે ગેમલજી રથ પછે ખેડશું રે–મથુરામાં૦

૧૫૭

રે ઓધા શું રે થયું વ્રજનારને રે (૨)
મહી સાટે વેચે છે મોરારને રે (૨)–ઓધા૦
ગોપી પ્રેમે મંદિરમાંથી નીસર્યાં રે (૨)
એના શરીરની શુદ્ધ બુદ્ધ વિસર્યાં રે (૨)–ઓધા૦
એવી આતુરતા લાગી એના અંગમાં રે (૨)
મારો વહાલો બિરાજે એના સંગમાં રે (૨)–ઓધા૦
કાંઇક કારણ થયું છે એને વાટમાં રે (૨)
બહુનામી બિરાજે એના માટમાં રે (૨)–ઓધા૦

નરભેરામના સ્વામીની રીત છે રે (૨)
મારે પૂર્વ જન્મની પ્રીત છે રે (૨)—ઓધા૦

૧૫૮

વહાલા જીવડો મારો તલપે તમ દર્શન વિના રે,
છબીલા મહેર કરી દીયો દાસીને દરશન,
ગોકુલ આવોને શ્રીનાથજી નંદા નંદના રે.
નટવર સ્નેહ ધરી વ્રજ વનિતા સામું નિહાળજો રે,
કૃશ તન થાય પ્રફુલ્લિત મળતાં વારી મીન—ગોકુલ આ૦
સાખી—મથુરા ગયા મોરારજી, છળ કરી સુંદર શ્યામ,
તે દિનથી અંન પરહર્યો, નિશાએ નિંદ હરામ.
વહાલા વિરહ દશાનું દહન કરે, દિલ માહરૂં રે,
દૃષ્ટી વૃષ્ટીએ કરો તો શાન્તિ થાય—ગોકુલ આવોને૦
સાખી—મુર્તિ મનોહર માવજી, છાઇ રહી ચિત માંય;
અરૂચિ ઉપજે અવરમાં, જંખુ શ્રીજાદવરાય.
જંખીયે સ્વપનાં આવે, નાથ તમારા નામનાં રે,
ઝબકી જાગું તો ઉપજે છે દારુણ દુઃખ—ગોકુલ આવોને૦
સાખી—વૃન્દાવન સખી શરદનો, મનહર મોરલી નાદ;
રાસ રમ્યા રસીલા પ્રભુ, એ સૌ આવે યાદ.
કાળજું હા હા થાય સંભારૂં કેલી વ્રજની રે,
વહાલા કેમ વિસરીયે વિહારની જે વાત—ગોકુલ આ૦
સાખી—કુબ્જા પાસે કૃષ્ણજી, શું છે મોહન મંત્ર;
સ્વતંત્ર સુંદર શ્યામ છો, કેમ બન્યા પરતંત્ર.
વહાલા સકળ જગતના તન મન પ્રેરક આપ છો રે,
ચોર્યું કંસ કિંકરીએ કેમ તમારૂં ચિત્ત—ગોકુલ આ૦
સાખી—આશ દઇ અળગા રહ્યા, અવધ કરી અસુરાર;
જળ નયણે વહેતું કર્યું, કપટ કુંજ વિહાર.
મિથ્યા નામ ધરાવો, નિજ જન પાલક નાથજી રે,
કરશે કોણ જગતમાં વનમાળી વિસવાસ—ગોકુલ આ૦
સાખી—રીસ ચડે જો રાજવીર, તરત થજો તૈયાર;

વેગે વ્રજમાં આવીને, શ્યામાની લેજો સંભાળ.
હિતકરી હરિદાસના પ્રભુ, નિજજન નેહ નિભાવજોરે,
પ્રીતમ પ્રેમથકી મેં, તનમન કીધાં તુચ્છ—ગોકુલ આ૦

૧૫૯

ગોકળીયું છોડ્યું ગામડીયું, શામાટે આવે શ્યામ (૨)
કુબજા છે નારી, અતિ કામણગારી (૨)
તેણે તો વિસરાવી દીધાં, નંદજીનાં ગામ—ગોકળીયું૦
મથુરાની અંદર, મણીજડ મંદિર (૨)
ધૂળનાં ઢાંકેલાં હવે શીદને ગમે ધામ—ગોકળીયું૦
કહે કવી પિંગળ, મુરતી છે મંગળ (૨)
મારા રુદીઆમાં વસો તો મારે શું છે બીજું કામ—ગોક૦

૧૬૦

ઓધા શ્યામ રે—ઓધા, શ્યામ વિના તે આવ્યા કેમ ?
મારો વહાલો તે રજ વિસરે નહી રે. (ટેક)
એના વિના સુનાં તે મંદિર માળીયાં રે (૨)
સુના પડીયા; રે સુના પડીયા મેડી કેરા ગોખ—મારો૦
ઓધા, માતપિતા પુત્ર સર્વે તજ્યાં રે (૨)
હવે તજશું રે, હવે તજશું તે કુળકેરા ધર્મ—મારો૦
ઓધા, શ્યામ સુંદરનાં લઉં વારણાં રે (૨)
એને માટે, રે એને માટે ફરૂં જમનાજીના ઘાટ—મારો૦
ઓધા, વૈકુંઠમાં જાવું નથી રે (૨)
મારે રહેવું રે, મારે રહેવું શ્રીનાથજીની પાસ—મારો૦
ઓધા માધવદાસની વિનતિ રે (૨)
મને રાખો, રે મને રાખો મારા વહાલાજીની પાસ—મારો૦

ભગવદઆશરા વિષે

૧૬૧

મેં ભરોસે અપને રામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે (ટેક)
ઓર ન હય કછુ કામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે—મેં૦

જો માગે સો દેત પદારથ, વારી જાઉં ઇસ નામપેં—મેં૦
દોઉ અક્ષર હયસબકુલ તારક, અંતદેત સુખ ધામકે—મેં૦
તુલસીદાસ પ્રભુનામ દયાધન, ઔર દેવ સબ નામક—મેં૦

૧૬૨

રામ સમરતા રે કાંઇ ફીકર નહિ,સબ દુઃખડા મિટ જાવે રે(ટેક)
આ રે કાયામાં પાંચ પુરૂષ, ત્રણ નજરે આવે રે (૨)
ગુરૂ મળે તો જ્ઞાન બતાવે (૨) ખોળે ખબરો પાવે રે—રામ૦
વિંધ્યાં એટલાં મોતીડાંને, બીજાં પથ્થર પાવે રે—રામ૦
સમજ્યા એટલા માનવી ભાઇ(૨)ગાફલ ગોથાં ખાવે રે—રામ૦
સાત સમુદ્ર વચમાં બેટ, નિત્યે કીર્તન ગાવે રે (૨)
હરતાં ને ફરતાં રામ સમર લે, પલમેં પાર પહોંચાવે રે—રામ૦

૧૬૩

સૌથી સમરથ રાધાવરનો આશરો,
જેના જનને દુભવી શકે નહિ કોઇ જો;
જમનું જોર ન ચાલે દોષ કરે કદા,
ક્ષમા કરે કે હરિ ચહાય તો જોયજો—સૌથી૦
બીજા સૌ મોટા પણ હરિના હુકમથી,
સુરબ્રહ્મા ગણપતિ શક્તિ શિવ શેષ જો;
કેશવ કોપે કોઇનું બળ ચાલે નહિ,
એસો રૂઠે હરિજન ડરે ન લેશ જો—સૌથી૦
જૂઠો હરિનો ભગત જગતમાં થઈ ફરે,
એવાનું પણ માધવ રાખે માન જો;
ખાનું પોતાનૂં જોઇ પાળે બિરદને,
જેમ જડ પુરોહિતને પોખે જજમાન જો—સૌથી૦
માયા કાળ તણો ભય કોઇથી નવ ટળે,
અભય અચળ કરવા સમરથ નહિ કોઈ જો;
વિના એક શ્રીગિરિવરધારી લાલજી,
કોણ શરણ જાતાંમાં સનમુખ જોય જો—સૌથી૦
શ્રીજીજનના અવગુણ તે પણ ગુણ ગણે,

સહજ કરે શરણાગત આપ સમાન જો;
સમોવડ કીધો શરણ જતાં મળમાસને,
આપી દીધું પુરુષોત્તમ અભિધાન જો—સૌથી૦
એવા કરુણાનિધિ સમરથ શ્રીનાથજી,
દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણ આધાર જો;
એને મૂકી અન્ય તણો આશ્રય કરે,
તે નિર્ભાગી મૂરખનો સરદાર જો—સૌથી૦

૧૬૪

હરિ ભજતાં હજુ કોઇની લાજ, જતાં નથી જાણી રે;
જેની સુરતી શામળીયા સાથ, વદે વેદ વાણી રે-(ટેક)
વહાલે ઉગાર્યો પ્રહ્લાદ, હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે (૨)
વિભીષણને આપ્યું રાજ્ય, રાવણને સંહાર્યો રે—હરિને૦
વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર, હાથોહાથ આપ્યો રે(૨)
ધ્રુવને આપ્યું અવિચળ રાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યો રે—હરિ૦
વહાલે મીરાં તે બાઇનાં ઝેર, હળાહળ પીધાં રે (૨)
પાંચાળીનાં પૂર્યાં ચીર, પાંડવ કામ કીધાં રે—હરિને૦
આવો હરિ ભજવાનો લ્હાવો, ભજન કોઇ કરશે રે (૨)
કર જોડી કહે પ્રેમદાસ, ભક્તોનાં દુઃખ હરશે રે—હરિને૦

૧૬૫

કોઇનો ભાર ન રાખે મોરારી,આપે વ્યાજ સીખે ગર્થવાળી(ટેક)
સુદામાજીના તાંદુલ લીધા, તેના મોલ કનકના રે કીધા;
દ્રૌપદીજીનું આવ્યું ટાણું, ચીર પુર્યાં નવસે નવાણું—
પાટો બાંધ્યો તે પીડારે જાણી, ચીર પુર્યાંની એ એંધાણી—
થોડું ચંદન કુબજાનું લીધું એને રૂપ અનુપમ દીધું.
ગોવાળીએ ઓછવ કીધો, વહાલેકર પર ગોવર્ધન લીધો.
જેનું લીધું હતું તેનું દીધું, તેમાં પરમારથ શું કીધું.
ધન્ય ધન્ય નરસૈયા તારી વાણી, એમ બોલ્યા તે સારંગપાણી.

૧૬૬

જેજન ઓધા મોહે ન બિસારે,તાહે ન બિસારૂં છીન એક ઘડીરે.

મોકું ભજે ભજું મેં વાકું, કલ ન પડત છિન એક ઘડી રે;
જન્મમરણકા સંકટ કાટું, રાખું મેં આનંદ ભરી રે—જો૦
સુમરન કીનો દ્રૌપદી રાની, ચીર બઢાએ પ્રભુ આપ હરી રે;
મહાભારત ભરવીકે ઈંડા, રાખલીઓ ગજઘંટ ધરી રે—જો૦
ધ્રુવ પ્રલ્હાદ રેન દિન ધ્યાવે, ગુપ્ત રૂપસો પ્રગટ કરી રે;
ખંભફાડહિરણ્યકશ્યપુ માર્યો, ભક્તપ્રલ્હાદકી રક્ષા કરી રે—જો૦
અંબરીખ ઘર ગયે દુર્વાસા, ચક્ર પઠાયે પ્રભુ સહાય કરી રે;
ભજનહાર ભજું તજનહાર તજું, એસી હમારી પરાપરી રે—જો૦
પાંચ પાંડવકી રક્ષા કીની, લાખા ગ્રહમેં સહાય કરી રે;
સુર કહે ગજરાજ ઓધાર્યો, દયાસિંધુ જદુનાથ હરિ રે—જો૦

૧૬૭

ભક્તોની ભીડે કયાં ન આવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
કહે છે શ્રીરણછોડ રાયો રે—હું તો ભક્તોની૦
કબીર સારૂ હું તો વણજારો થઇને (૨)
પોઠ ભરીને ઘેર લાવ્યો રે— હું તો ભક્તોની૦
ધના ભગતની મેં ખેતી નીપજાવી (૨)
ઘઉંનાં ગાડાં ભરી લાવ્યો રે— હું તો ભક્તોની૦
સેના ભગત સારૂ સન્મુખ રહીને (૨)
હું સેનો નાવી કહેવાયો રે— હું તો ભક્તોની૦
પ્રલ્હાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)
સ્થંભમાં વાસ કરાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
નામદેવ સારૂ મેં મારેજ હાથે (૨)
ઘરનો છાપરો છાયો રે— હું તો ભક્તોની૦
દામાજી સારૂ સામો મહારાજ થઇને (૨)
ભરણું ભરીને પોંચ લાવ્યો રે— હું તો ભક્તોની૦
નરસિંહ મેતાને માંડલિક મારવાને આવ્યો (૨)
કેદારો મધ્ય રાતે લાવ્યો રે— હું તો ભક્તોની૦
કુંવર બાઇનું મેં પૂર્યું મામેરૂં (૨)
મેં સૌનો કર ચુકાવ્યો રે— હું તો ભક્તોની૦

દાસ નારાણુસિંગ કહે કરુણા કરીને (૨)
કૃષ્ણજીએ કર મારો સહાયો રે—હું તો ભક્તોની૦

૧૬૮

ઓધા જાણે રે એને તે અમે જાણીએ રે, (૨)
વર રાધાજીનો તો વખાણીયે રે (૨) ઓધા૦
કંઇક જાણ્યાતા નરસિંહ નાગરે રે (૨)
હુંડી લખીતી કોરે રે કાગળે રે (૨) ઓધા૦
કંઇક જાણ્યા સગાળ શેઠ વાણીએ રે, (૨)
કુંવર વેંધ્યો સગાવતી રાણીએ રે (૨) ઓધા૦
કંઈક જાણ્યાતા હરિશ્ચંદ્ર રાજીએરે (૨)
સત્ય રાખ્યાં તારામતી રાણીએ રે (૨) ઓધા૦
મુરખ ખોટાં કરમની કહાણીએ રે (૨)
પથ્થર નહિ ભીંજે ઉંડે પાણીએ રે (૨) ઓધા૦
ગુરુ ગાય રે ગેમલ રસ માણીએ રે (૨)
ગોરસ પીધા કાનુડે વર દાણીએ રે (૨) ઓધા૦

૧૬૯

પોતાના જનને ઉધારે, જેમ તેમ પોતાના જનને ઉધારે (ટેક)
કામી ક્રોધી લોભી અધમ અતિ, તેના ત્રાસ નિવારે (૨)
અવગુણ મૂળ સમૂળો છેદે, ભાવેસું ભક્તિ વધારે—જેમ૦
ક્રોધી કંસને આપ્યું અભેપદ, બિલ્વમંગળને તારે (૨)
લોભી કદરજ અધમ અજામીલ, તેને બીજો કોણ તારે— જેમ૦
સંસાર સાગરની લહેર ન લાગે, પ્રેમે શું પાર ઉતારે (૨)
દાસનાં દુખડાં ટાળે દયાનિધિ, પ્રીતમને પ્રભુ કેમ વિસારે—જેમ૦

અર્પણવિષે

૧૭૦

સુખ છે તમારા શરણમાં—હો શામાળીયાજી;
એ મારા ગુરુએ કર્યું કરણમાં—હો શામળીયાજી. (ટેક)
જપ તપ તીરથ ચારે પદારથ (૨)

એ મારા ગુરુજીના ચરણમાં–હો શામળીયાજી–સુખ છે૦
પ્રેમે કરીને મારે મંદિરે પધારો વહાલા (૨)
ન જોશો જાત કુળ વરણમાં– હો શામળીઆજી–સુખ છે૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ વહાલા (૨)
આડે આવજો મારા મરણમાં–હો શામળીયાજી–સુખ છે૦

૧૭૧

મારા પગ તે ઘડજો પંખીતણા, હું તો જાઇશ જમુના તીર જો;
તપ તીરથ વ્રત જો કરૂં, મારા ગુડા સાબીત હોય જો.
મારા હાથ તે ઘડજો હેમના, પુણ્ય કરીશ અપરંપાર જો;
સોળે તે હાથે વાવરૂં, મારી કાયાના ઉદ્ધાર જો.
મારા કાન તે ઘડજો કસીતણા, હું તો સાંભળીશ સર્વ બોલજો;
કથા ને કીર્તન મારે, જ્ઞાનના ધમધોર જો.
મારી આંખ તે ઘડજો અમતણી, હું તો નિરખીશ રાયરણછોડજો;
નયણે નિરખું દીનાનાથને, મારાં હૈડાં ટાઢાં થાય જો.
મારૂં હૈયું તે ઘડજો હેમનું, મારી જીભ અમૃતલાણ જો;
હાલતાં ને ચાલતાં જો જપું, મારા હૃદે રહેજો રામ જો.
મારી દેહ તે ઘડજો દયાતણી, માંય લખજો પ્રભુજીનાં નામજો;
અંતકાળે વહેલા આવજો, તમે સાચા છો ભગવાન જો.

૧૭૨

સ્વામી સીતારામ કૃપા કર, કોન ભક્તિ કરી,
હરિકો રીઝાવું, પ્રભુકો રીઝાવું—સ્વામી સીતારામ. (ટેક)
જાકે ચરનસેં નિકસી સુરસરિત (૨)
તાકો કયા મેં સ્નાન કરાવું–સ્નાન કરાવું,
કોટિ ભાનુ જાને નખકી શોભા (૨)
તાકો કયા મેં રૂપ દીખાવું–રૂપ દીખાવું–સ્વામી૦
અનહદ બાજાં બાજ રહે હય (૨)
તાકો કયા મેં શંખ સુનાવું–શંખ સુનાવું;
ચાર વેદ જાકે કંઠ બિરાજે (૨)
તાકો કયા મેં ભાગવત સુનાવું–ભાગવત સુનાવું–સ્વામી૦

કામધેનુ જાકે કલ્પવૃક્ષ હય (૨)
તાકો કયા મેં ભોગ લગાવું—ભોગ લગાવું,
લક્ષ્મીજી જાકે ચરણ પલોટે (૨)
તાકો કયા મેં દ્રવ્ય દિખાવું—દ્રવ્ય દિખાવું—સ્વામી૦
કમલ બદન જાકે શીશ ચંદ્રમા (૨)
તાકો કયા મેં પુષ્પ ચઢાવું—પુષ્પ ચઢાવું;
તુલસીદાસ બનત નાહિં એકા (૨)
દાસનકો મેં દાસ કહાવું—દાસ કહાવું—સ્વામી૦

૧૭૩

રામ પીયારા, કૃષ્ણ હમારા, તુંહી તુંહી, પ્રભુ તુંહી તુંહી હય.
તુંહી તુંહી, રામા, તુંહી તુંહી હય (૨)
તુંહી તુંહી, પ્રભુ, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
બલિહાર જાવાં, કુરબાન જાવાં (૨)
સદકેમેં જાવાં હરિ, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
તુજ બીન મેરા, ઓર ન કોઈ (૨)
એકો અલખ સ્વામી, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
કયે દર જાવાં, જાયે સુનાવાં (૨)
દો દર નાહિ, એક, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
કલ્યાણ હાર પડયો, શરણ તુમારે (૨)
રાખો હે લાજ, હરિ તુંહી તુંહી હય—રામ૦

ભગવદ્ ઈચ્છાવિષે

૧૭૪

રામ રાખે તેમ રહીયે, ઓધવજી, રામ રાખે તેમ રહીયે;
આપણ ચીઠીના ચાકર છૈયે—ઓધવજી૦
કોઈ દિન પેરણ હીર ને ચીર (૨)
તો કોઈ દિન સાદા ફરીએ—ઓધવજી૦
કોઈ દિન ભોજન શીરો ને પૂરી (૨)
તો કોઈ દિન ભૂખ્યા રહીયે—ઓધવજી૦

કોઈ દિન રહેવાને બાગબગીચા (૨)
તો કોઇ દિન જંગલ રહીએ—ઓધવજી૦
કોઇ દિન સુવાને ગાદી ને તકીયા (૨)
તો કોઇ દિન ભોંયપર સુઇએ—ઓધવજી૦
બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
સુખ દુઃખ સર્વે સહીયે—ઓધવજી૦

૧૭૫—રાગ પ્રભાત

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણિયે, ઘટ સાથે રે ઘડીયાં;
ટાળ્યાં તે કોઈનાં નવ ટળે, રઘુનાથનાં જડિયાં—સુખ૦
નળ રાજા સરખો નર નહિ, જેની દમયંતી રાણી;
અર્ધે વસ્ત્રે વનમાં ભમ્યાં, ન મળ્યાં અન્ન ને પાણી—સુખ૦
પાંચ પાંડવ સરખા બંધવા, જેની દ્રૌપદી રાણી;
બાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નિંદ્રા ન આણી—સુખ૦
સીતા સરખાં સતી નહિ, જેના રામજી સ્વામી;
રાવણ તેને હરિ ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી—સુખ૦
રાવણ સરખો રાજીઓ, જેની મંદોદરી રાણી;
દશ મસ્તક છેદાઈ ગયાં, બધી લંકા લુટાણી—સુખ૦
હરિશ્ચંદ્ર રાય સતવાદીઓ, તારાલોચના રાણી;
તેને વિપત્તિ બહુ પડી, ભર્યાં નીચ ઘેર પાણી—સુખ૦
સર્વ દેવને જ્યારે ભીડ પડી; સમર્યા અંતરજામી;
ભાવટ ભાંગી ભૂધરે, મહેતા નરસઈનો સ્વામી—સુખ૦

૧૭૬

હરિજન થઈને, હાણવરધ સુખદુઃખ મનમાં નવ ધારીયે;
ટાળ્યાં નહિજ ટળે, ઘટ સાથે ઘડીયાં હિંમત નવ હારીયે.
જુઓ કદરજ મહા દુઃખીયા કહાવ્યા રે (૨)
કદિ સુખદુઃખ મનમાં નવ લાવ્યા રે (૨)
તેથી મોહનના મનમાં ભાવ્યા રે—હરિજન૦
જુવો પાંડવ પ્રભુજીને અતિ પ્યારા રે (૨)
પલ એક ઘડી નવ રહે ન્યારા રે (૨)

તોય નવ ભટક્યા સંગ લઇ દારા રે—હરિજન૦
વસુદેવ દેવકીજી બંધનમાં રહ્યાં રે (૨)
બહુ કાળે બંધન દૂર થયાં રે (૨)
પ્રભુ પુત્ર થયા ને દુઃખ દૂર થયાં રે—હરિજન૦
એવું સમજીને હરખ ને શોક તજીયે રે (૨)
એક તાર મન થઇ પ્રભુને ભજીયે રે (૨)
કહે મુક્તાનંદ હરિને ભજીયે રે—હરિજન૦

૧૭૭

પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે થાય, ટેક.
ડહાપણ કોઈનું કામ ન આવે (૨)
કરોને કોટી ઉપાય—હાં રે હાંરે કરોને૦—પ્રભુ૦
ભીમ અર્જુન, સહદેવ, નિકુળ, પાંચમા ધર્મ કહેવાય;
એ પાંચેના દેખતાંજી રે, સતી તે કેમ લુંટાય—પ્રભુ૦
રામ જેવા સત પુરુષ કહીએ, ને તે પણ વનમાં જાય;
સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યો, તો રાવણ શીર રોળાય—પ્રભુ૦
રાજાને જ્યારે રઢ લાગી ત્યારે મૃગયા રમવા જાય;
એ રે ઋષિને કોઇ દુભશે, તેને તરત સર્પદંશ થાય—પ્રભુ૦
પરીક્ષિત રાજાના જન્મેજય કહાવે, ને તે પણ રાજા કહેવાય;
જગન કરતાં રંભાને વરતાં, અઢાર બ્રહ્મહત્યા થાય—પ્રભુ૦
શુભ મુહૂર્ત ને શુભ ચોઘડીયાં, શુભ ગ્રહે લેવાય;
સારાં મુરત જોઇ લગન લખીયાં, તોય રંગભરેલી રોળાય—પ્રભુ૦
હાણ વૃદ્ધિ છે હરિને હાથે મુરખ મન મલકાય;
કરનારો તો કરી રહ્યો છે અણસમજુ અથડાય—પ્રભુ૦

૧૭૮

જીવ તું શીદને ચિંતા કરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે (ટેક)
તું અંતર ઉદ્વેગ કરે, તેથી કારજ શું સરે;
ધણીનો ધાર્યો મનસુબો, હર બ્રહ્માથી નવ ફરે—કૃષ્ણને૦
દોરી સર્વની એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે;
જેવો જંત્ર વગાડે જંતરી, તેવો સ્વર નીસરે—કૃષ્ણને૦

જેવું જેટલું જે જેમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
એમાં ફેર પડે નહિ કોઇથી, શીદ કુટાઇને મરે-કૃષ્ણને૦
તારૂં ધાર્યું થાય એટલું, હરિ ઇચ્છા અનુસરે;
સદાકાળ એ રીતે નીભે નહિ, હુંપણું શિદ તું ધરે-કૃષ્ણને૦
થાવાનું અણચિંતવ્યું થાશે, ઉપનીષદ ઓચરે;
રાખ ભરોસો રાધાવરનો, દયા તું શીદને ડરે-કૃષ્ણને૦

૧૭૯

પ્રભુને ગમે તે સમે સર્વ સહેવું,
સદા રાજી રાજી રુદેમાંજ રહેવું;
કદી હેબકી હામ હૈયે ન હારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૧
સજ્યો ઇશ્વરે વિશ્વનો ખેલ એવો,
જુઓ માંડવો મેહનો હોય જેવો;
થનારો ઘડીમાં ઘડીમાં જનારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૨
મળે એક કાળે વિવાની વધાઇ,
મળે એક કાળે મહા ભોગ ભાઈ;
ન ચાલે સદા કાળ સારો નઠારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૩
જતી હોય જો આબરૂ એક કાળે,
થતી હોય કાયા કદી ભંગ ભાળે;
પ્રભુની પૂરી એવી ઈચ્છા વિચારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૪
જુઓ જાનકી રામ રાજાની રાણી,
અમે તેડીને રાવણે રોતી આણી;
ધરી ધૈર્ય ને જોગ જેવો ગુજાર્યો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૫
સતી દ્રૌપદીને સભા મધ્ય આણ્યાં,
પતિ દેખતાં પાપીએ વસ્ત્ર તાણ્યાં;

તથાપિ ન તેણે તજ્યો પ્રાણ પ્યારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૬
પીડા ભૂપ પામ્યો હરિશ્ચંદ્ર પૂરી,
જીવ્યો કષ્ટ કાળે કરીને મજૂરી;
બડા હાથી હોદે હતો બેસનારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૭
કદી મિત્ર કેરૂં મહા કષ્ટ જોઇ,
ઘણાં ગાભરાં થૈ રહેવું ન રોઇ;
ઉપાયો કરી આપદાથી ઉગારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૮
કૂવામાં પડેલો કદી એક કોઇ,
રહ્યો મિત્ર તેનો કૂટે માથું રોઇ;
કૂટયાથી કહો તે બચે શું બિચારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૯
કશી જુક્તિ ચાલે નહિ જ્યાં કદાપિ,
દિલે ધારી જોવું ન રોવું તદાપિ;
ભજે દેવ શાંતિ સજે એજ સારો,
ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારો. ૧૦

૧૮૦

ગમ ન પડે નરને ગોવીંદની ગતિ ન્યારી રે—ગમ૦
અકળ કળા ઇશ્વરની એમાં શું સમજે સંસારી—ગમ૦
ઉજળો દિન દેખી જન જાણે, ન્યાલ થયો આ ટાણે;
કાલ દિવસ કેવો દેખાશે, એ તો ઈશ્વર જાણે રે—ગમ૦
પુત્ર જનમ પામ્યાથી પ્રાણી, જીવમાં હરખે જોઇ;
પલકવાર પછી શું નિપજશે, કળી શકે નહીં કોઇ—ગમ૦
રૂડી રસોઇ તૈયાર કરીને, ભોજન પીરસ્યાં ભાણે;
ભાગ્ય વિના ભોજન કરવાની, આશા ફોકટ આણે રે—ગમ૦
ચૂનાબંધ હવેલી ચણાવે, જોવા લાયક જેવી;
વાસ્તુ દિન વૈકુંઠ સીધાવે ઈશ્વરકૃત ગતિ એવી રે—ગમ૦

મોટા મોટા મનસુબા કરી, મોટાં પગરણ માંડે;
જાણે નહિ જે જમના કિંકર, કાળ પકડશે કાંડે રે—ગમ૦
ખારા રણનાં ખુબ ઝાંઝવાં, ભાળી નહિ ભરમાવું;
દુનીઆનાં સુખ એવાં દેખી, ફોકટ શું ફુલાવું રે—ગમ૦
સંસારી સુખ સ્વપ્ના જેવાં, નહીં ભરૂસો ઝાઝો;
સુખ પામી મગરૂર થવું નહિ દુઃખ દેખી નવ દાઝોરે—ગમ૦
મુઠીમાં જે હવા ભરી તે, વહી જતાં શી વાર;
અવશ્ય જાણો એહ તરેહનો, સઘળો છે સંસાર રે—ગમ૦
પળમાં છાયો પળમાં તડકો, જગમાં જેમ જણાય;
રાજા પળમાં રાંક બને છે, રાંક બને છે રાય રે—ગમ૦
એક ઘડી આનંદ વધે, અને એક ઘડીમાં શોક;
એકની સ્થિરતા નથી અંતે, ફળ તેનાં છે ફોક રે—ગમ૦
કરી શકીએ તે ઉપાય કરવા, અંતે સઘળું સહેવું;
ઇશ્વરની ઈચ્છા પરમાણે, જેમ રાખે તેમ રહેવું—ગમ૦

૧૮૧ (ક. દ. ડા.)

શ્રીજી કરે સો ભલી કરેંગે, કયું મનમેં, ગભરાતા હય. (ટેક)
ચિંતા તજો ભજો નંદનંદન, ઇતઉત તું કયું ધાતા હય—શ્રી૦
જીને પિંડ પ્રકાશ કિયો હય, સોઇ અન્ન પહોંચાતા હય—શ્રી૦
ભાગ લિખ્યા સો નાહિં મિટેગા, હાલના વહીં જાતા હય—શ્રી૦
આયો હય સુકૃત કરનેકું, પાપ પંથ કયું ધાતા હય—શ્રી૦
આયો હય વેપાર કરનકું, ઉલટા મૂલ ગુમાતા હય—શ્રી૦
યાતે મત ભૂલો તુમ પ્રાણી, એ સબ તનક તમાશા હય—શ્રી૦
ભાઇબંધ સબ કુટુંબકબીલા, એ સબ જૂઠા નાતા હય—શ્રી૦
યાતે ભજી લેના પુરુષોત્તમ, જમકે દંડ છુડાતા હય—શ્રી૦

દુઃખવિષે

૧૮૨—(નાથ કૈસે ગજકો ફંદ છુડાયો. એ રાહ)
*નાથ વિના સંકટ કોણ નિવારે

* આ નિશાનીવાળાં પદો અમદાવાદના પ્રાર્થનાસમાજની "ઇશ્વર-પ્રાર્થનામાળા" માંથી રજા લઇને છપાવ્યાં છે.

સંકટ કોણ નિવારે, નાથ વિના સંકટ કોણ નિવારે (ટેક)
ધર્મ કર્મ અમે નથી કીધાં, આવ્યા શરણ તમારે;
દીનાનાથ વિના પ્રભુ અમને, દુઃખથી કોણ ઉગારે—નાથ૦
દયા ક્ષમાના ગુણ પ્રભુ ધારે, એ વિશ્વાસ અમારે;
મંગળમય પ્રભુ પરમકૃપાથી, પાપ સકળ સંહારે—નાથ૦
દુષ્ટ વાસના દૂર કરીને, જ્ઞાન વિવેક વધારે;
વિશ્વપિતા વિશ્વેશ્વર અમને, ભવથી પાર ઉતારે—નાથ૦

૧૮૩

*સંકટ સર્વે હરો, ભવપતિ સંકટ સર્વે હરો (ટેક)
અપરાધો અતિશય મેં કીધા (૨)
અનુગ્રહ પૂર્ણ કરો—એહાં અનુગ્રહ૦—ભવપતિ૦
અનન્ય ભાવથી રાખું તમારો (૨)
આશ્રય એક ખરો—એહાં આશ્રય૦—ભવપતિ૦
કર જોડી હું વિનતિ કરૂં છું (૨)
તે પ્રભુચિત્તે ધરો—એહાં તે પ્રભુ૦—ભવપતિ૦
કરુણા દૃષ્ટિથી મુજ હૃદયે (૨)
પ્રેમળ ભક્તિ ભરો—એહાં પ્રેમળ૦—ભવપતિ૦

૧૮૪

દામોદર દુખડાં કાપો રે—બળવંતા બેલી;
નંદલાલ નિજાનંદ આપો રે—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી હું તો પળ પળનો અપરાધી (૨)
ભરેલો આધ વ્યાધિ રે—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી હું તો તમારા બળથી ગાજું (૨)
જાણો છો કહું શું ઝાઝું રે?—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી જેવો તેવો છું તોએ તમારો (૨)
આધાર અવર નહિ મારો રે—બળવંતા બેલી.
વહાલાજી મારૂં જોર નથી જો તરછોડો (૨)
શું રૂઠી કરે મંકોડો રે—બળવંતા બેલી.
વહાલા રે શ્રીમુખ પોતાનો કહો છો માટે લાડું (૨)

બીજું બળ ક્યાંથી કાઢું રે ?—બળવંતા બેલી.
દયાના પ્રીતમ પાણિ ગ્રહ્યો છે તો નિભાવો (૨)
મારે દાસપણાનો દાવો રે—બળવંતા બેલી.

૧૮૫

મુને ઘડી નથી વિસરતા રામ, હરિવર સંકટ હર્તા. (ટેક)
વહાલાજી મારા, કરપર ગોવર્ધન ધાર્યો (૨)
વહાલે વ્રજનો દેશ ઉગાર્યો રામ—હરિવર૦
વહાલાજી મારા, કાળીનાગે તે ફંદ કીધો (૨)
લટકાળે નાથી દીધો રામ—હરિવર૦
વહાલાજી મારા, કંસ હતો બહુ અહંકારી (૨)
મોહનજીએ નાખ્યો મારી રામ—હરિવર૦
વહાલાજી મારા, મુષ્ટિ તાંદુલ સુદામાના લીધા (૨)
એના મહેલ કનકના કીધા રામ—હરિવર૦
વહાલાજી મારા, કુબ્જાનું ચંદન લીધું (૨)
એને રૂપ અનુપમ દીધું રામ—હરિવર૦
વહાલાજી મારા, પાંચાળી સભામાં પોકારે (૨)
ચીર પૂર્યાં પૂર્ણ મુરારિ રામ—હરિવર૦
વહાલાજી મારા, ભવ રે સાગરના છો ત્રાતા (૨)
પિંગળના પ્રાણજ પ્યારા રામ—હરિવર૦

૧૮૬

દુસરો કોન સુખદાઇ, શ્યામ બિના, દુસરો કોન સુખદાઈ રે(ટેક).
ધીરજતા ધ્રુવકી ઉર લાઇ, અવિચળ પદ દિયો આઇ રે;
ગ્રુહે જબહી પકડયો ગજકું, છિનમેં લિયો છુડાઈરે—દુ૦
પ્રલ્હાદકી અતિ પીડ પિછાની, પ્રગટ ભયે સ્થંભમાંહીરે;
હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો હરિયે, નરસિંહ રૂપ બનાઇ રે—દુ૦
પાંડવકું લાખા ગૃહમેંસે, જીને લીયો બચાઇ રે;
પાંચાળીકે ચીર પુરનકું, ધીર તજી આયે ધાઇ રે—દુ૦
જહાં જહાં ભીડ પડત ભક્તનકું, તહાંતહાં હોત સહાઇ રે;
દયાનંદકો નાથ દયાળુ, ભજો ભાવ ઉર લાઇ રે—દુ૦

પ્રાર્થનાવિષે

૧૮૭

વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર પ્રભુ તું, વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર;
આ જગનો સૃજનાર પ્રભુ તું, વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર. (ટેક)
બ્રહ્મ ઇંદ્રાદિક દેવતા, જેને નમે છે આજ;
તે પરમેશ્વર સર્વનાં, પૂરો મનનાં કાજ—પ્રભુ તું૦
લક્ષ્મીજી પણ જેહનાં, ચરણ સેવે છે નીત;
તે પ્રભુજીનાં પદવિષે, ચોડી રાખજે ચિત્ત—પ્રભુ તું૦
ગૌતમ અત્રિ વસિષ્ઠથી, જેનાં પદ સેવાય;
એવા દેવ ભજ્યા થકી, પાપ આપણાં જાય—પ્રભુ તું૦
ધ્રુવ પ્રલ્હાદાદિક ભક્તથી, ભજન જેહનું થાય;
પુરુષોત્તમને સેવ્યા એથી કોટિ યજ્ઞફળ થાય—પ્રભુ તું૦

૧૮૮

*દીનનો દયાળ છોડી, કોને શરણ જાવું;
કોને શરણ જાવું પ્રભુ, કોને શરણ જાવું. (ટેક)
માતતાત જાણી પ્રભુ, ચરણપ્રત્યે ધાવું (૨)
પામીને પ્રસાદ પૂર્ણ (૨) કૃતકૃતાર્થ થાવું
પ્રભુ, કૃતકૃતાર્થ થાવું—દીનનો૦
નીતિભક્તિરૂપી પુણ્ય તીર્થમાં હું નહાવું (૨)
પરમ ઇષ્ટ બ્રહ્મની હું (૨) સ્તુતી ગુણ ગાવું;
પ્રભુ, સ્તુતિ ગુણ ગાવું—દીનનો૦
પ્રભુ કૃપાનિધાનની હું પૂર્ણ કૃપા ચહાવું (૨)
સંકટ સમયે નાથ (૨) પલ્લવ હું સહાવું;
પ્રભુ, પલ્લવ હું સહાવું—દીનનો૦
નમી નમી પરાત્પરા, હું શરણ તારે આવું (૨)
પ્રેમ પુષ્પ અંજલી હું (૨) પ્રભુપદે વધાવું;
પ્રભુ, પ્રભુપદે વધાવું—દીનનો૦

૧૮૯

*અભિવંદન બ્રહ્મ પદે હું કરૂં (૨)

પ્રભુ શરણુ રહી, શુભ ધ્યાન ધરૂં—અભિવંદન૦
પરમાત્મા પરમેશ તમારૂં (૨)
મંગળ નામ સદા હું સ્મરૂં—અભિવંદન૦
હૃદયવિષે વિશ્વેશ તમારી (૨)
પ્રેમળ ભક્તિ હું પૂર્ણ ભરૂં—અભિવંદન૦
દુસ્તર ભવસિંધુથી પ્રભુની (૨)
પરમ કૃપાથી હું સત્ય તરૂં—અભિવંદન૦

૧૯૦

*શરણુ ખરૂં છે તમારૂં, પ્રભુજી, મારે શરણુ ખરૂં છે તમારૂં,
અનુગ્રહ નાથ અપાર કીધા છે (૨)
હૃદયથકી ન વિસારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, હૃદય૦—પ્રભુજી—
પ્રતિપાલન પ્રભુ ધર્મ તમારો (૨)
સર્વ તણું કરો સારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, સર્વ—પ્રભુજી૦
નિષ્કૃતિ પાપ તણી કેમ થાશે (૨)
નિંદકૃતિ જો વિચારૂં—હાંહાંરે પ્રભુ, નિંદ૦—પ્રભુજી૦
ભજન કરી ભગવંત અંતરમાં (૨)
મંગળ ધ્યાન હું ધારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, મંગળ૦—પ્રભુજી૦

૧૯૧

હરિ જેવો તેવો હું દાસ તમારો, કરુણાસિંધુ ગ્રહો કર મારો(ટેક)
સાંકડયાના સાથી શામળીઆ, છો બગડયાના બેલી (૨)
શરણ પડયો ખળ અમિત કુકર્મિ, તદપિ ન મુકો ઠેલી—હરિ૦
નિજજન જુઠાની જાતી લજ્જા, રાખો છો શ્રીરણછોડ (૨)
શૂન્ય ભાગ્યને સફળ કરો છો, પુરો બિરૂદ બળ કોડ—હરિ૦
અવળનું સવળ કરો સુંદરવર, જ્યારે જન જાય હારી(૨)
અયોગ્યયોગ્ય પતિત કરો પાવન, પ્રભુ દુઃખ દુષ્કૃતહારી—હરિ૦
વિનતિવિના રક્ષક નિજ જનના, દોષતણા ગુણ માનો(૨)
સમરણ કરતાં સંકટ ટાળો, ગણો ન મોટો નાનો—હરિ૦
વિકળ પરાધીન પીડા પ્રજાળો, અંતરનું દુઃખ જાણો(૨)
આરતબંધુ સહિષ્ણુ અભયકર, અવગુણ ઉર નવ આણો—હરિ૦

સર્વેશ્વર સર્વાત્મા સ્વતંતર, દયા પ્રીતમ ગિરધારી (૨)
શરણાગત વત્સલ શ્રીજી મારે, મોટી છે ઓથ તમારી—હરિ૦

૧૯૨

*અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા, તુજ વિના, અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા (ટેક)
વિનય થકી હું, વિનતિ કરૂં છું (૨)
વિશ્વતણા વિભુ ધાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
સર્વ ઋષિ મુનિ, શુક સનકાદિક (૨)
તુજ મહિમા ગુણ ગાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
દીન દયાળ, તુજ કરુણા વિના (૨)
કોણ કરે સુખ શાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
આશ્રય એક તમારો ધારૂં (૨)
સુખ દુઃખના પ્રભુ જ્ઞાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
સાષ્ટાંગે હું વંદુ વિભુને (૨)
પર પદ મંગળ દાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦

દીનતાવિષે

૧૯૩

અપરંપાર પ્રભુ અવગુણ મોરા, માફ કરોને મુરારિ રે. (ટેક)
દયા ધરમની વાત ન જાણું, અધરમનો અધિકારી રે;
પાપી પૂરો જુઠા બોલો, બહુ નિરખું પરનારી રે—અપ૦
સાધુ દૂભ્યા બ્રાહ્મણ દૂભ્યા, ભક્ત દૂભ્યા બહુ ભારી રે;
માતપિતા બંનેને દૂભ્યાં, ગરીબનકું દીની ગારી રે—અપ૦
ભજન થાય ત્યાં નિંદ્રા આવે, પરનિંદા બહુ પ્યારી રે;
મિથ્યા સુખમાં આનંદ વરતું, બહુ રહું હુશીઆરી રે—અપ૦
સંસારસાગરમાં મોહજળ ભરીયો, સઘળે ભરીયો ભારી રે;
તુલસીદાસ ગરીબકી વિનતિ, અબતો લિયોને ઉગારીરે-અ૦

૧૯૪

*અપરાધો અમારા પ્રભુ અતિ ઘણા રે (૨)
કૃપાસિંધુ તમે, ક્ષમા કરો અપરાધ—અપરાધો૦

દોષ જોઇ નહિ રોષ કરો છો (૨)
દયાનિધિ દયામાં, નથી કાંઇ મણા રે—અપરાધો૦
અભિલાષા રાખીયે તમારી (૨)
અન્ય આશ્રય નથી, પ્રભુ તુજ વિના રે—અપરાધો૦
અનુગ્રહ સ્મરી અભિવંદન કરિયે (૨)
તુજ ચરણ પ્રત્યે, સત ચિદ્‌ઘના રે—અપરાધો૦

૧૯૫

*અપરાધ ક્ષમા કરો મારો, પ્રભુ, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો.
નિંદિત કર્મો જે મેં કીધાં (૨) તે પ્રભુ સર્વે નિવારો—પ્ર૦
શરણે રહી પ્રભુ ચરણે વંદું (૨) ભવજલ પાર ઉતારો—પ્ર૦
દાસ તણું રક્ષણ કરવાનો (૨) છે પ્રભુ ધર્મ તમારો—પ્ર૦
કર જોડીને વિનતિ કરૂં છું (૨) સંકટ સર્વે નિવારો—પ્ર૦

૧૯૬

મારી ગતિ કેમ કરશો જદુનાથ (૨)
કેમ કરશો જદુનાથ—મારી ગતિ૦
માયા મદના કૂપમાં રે, ભૂલ્યો તમારૂં નામ (૨)
માતાજીના ઉદરમાં રે કાંઇ, વચન દીધું તમ હાથ—મારી૦
હું જુદો મારી કાયા જુઠી, તન મન જુઠું જાણ(૨)
તમારી કૃપાથકી રે કાંઇ, તૃણમાં મેરુ થાય—મારી૦
એક આશરો તમ તણો, બીજાની નહિ આશ (૨)
ગરીબ હરિના દાસની રે પ્રભુ, લાજ તમારે હાથ—મારી૦

૧૯૭

શ્રી વલ્લભ વિઠ્ઠલ શ્રીજી સ્વામી, શામળીઆ વાલા.
સઘળું સમજો છો અંતરજામી, નંદલાલા.
ભય તો લાગે છે મુજને ભારી, શામળીઆ વાલા;
અંતકાળે શી વલે થાશે મારી, નંદલાલા.
સેવા સ્મરણ ના ભાવે કીધું, શામળીઆ વાલા;
રંક સાધુને દુઃખ દીધું, નંદલાલા.
હીણો શાસ્ત્રીય સહુ ધર્મે, શામળીઆ વાલા;

પરિપૂરણ છું હું કર્મે, નંદલાલા.
સહુ જાણે છે ભક્ત સાચો, શામળીઆ વાલા;
પાખંડી પુરાતનથી કાચો, નંદલાલા.
બાંહ્ય ગ્રહ્યાની લાજ ધરજો, શામળીઆ વાલા;
પીડા ન પામું એવું કરજો, નંદલાલા.
સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજો, શામળીઆ વાલા;
દોષ ન જોશો દરશન દેજો, નંદલાલા.
શ્રીમુખ બોલ્યા તે સાચું કરજો, શામળીઆ વાલા;
દુઃખ દયાનાં સર્વે હરજો, નંદલાલા.

૧૯૮–નાથ કૈસે ગજકો ફંદ છુડાયો–એરાહ

કૌન કુટિલ ખલકામી, મો સમ, કૌન કુટિલ ખલકામી–મો૦
તુમસે કહા છીપા કરુણાનિધિ, તુમ ઉર અંતરજામી–મો૦
ભરી ભરી ઉદર વિષયરસ પીવત, જૈસે શૂકર ગ્રામી (૨)
જો તન દિયો તાહી બિસરાયો, ઐસો નિમકહરામી–મો૦
જહાં સતસંગ તહાંઅતિઆળસ, વિષયનસંગવિસરામી(૨)
શ્રી હરિ ચરન છાંડી ઓરનકી, નિશદિન કરત ગુલામી–મો૦
પાપી પતિત અધમ પરનિંદક, સબ પતિતનમેં નામી (૨)
કીજે કૃપા દાસ તુલસીપર, સુનીયે શ્રીપતિ સ્વામી–મો૦

૧૯૯–લલિત છંદ

સકળ વિશ્વના, નાથ શ્રીહરિ, મલિન વાસના, ટાળ માહરી;
અધિક બુદ્ધિ તું, શુદ્ધ આપજે, પ્રભુ કૃપા કરી, કષ્ટ કાપજે.
નવ કદી કરી, ભક્તિભાવથી, નવ કથા સુણી, નીજ કાનથી;
ભજન ના કર્યું, તેમ તાહરૂં, હરિ ભલું થશે, કેમ માહરૂં.
બહુ બહુ કુડાં, કર્મ મેં કીધાં, ધન ધુતી કરી, પારકાં લીધાં;
ગરીબ રંકને, દુઃખ આપીઆં, તરુ સુધર્મનાં, તેહ કાપીઆં.
અધિક લોભની, લાલચે ફસી, ફિકર ના ધરી ચિત્તમાં કશી;
કથન કંઈ કુડાં મેં મુખે કર્યાં, વચન નીતિનાં, સર્વે વીસર્યાં.
કરવડે કદી, ધર્મ ના કર્યાં, પણ અધર્મના કોથળા ભર્યાં;

જગનનાથ હું, ના ડર્યો જરી, લુણહરામી મેં, તુજસું કરી.
ચરણથી કદી, ચાલી ના ગયો, પ્રભુ સુપંથમાં, દૂર તો રહ્યો;
ચરણ પાપને, પંથ તો ધાર્યો, દિલવિષે નહિ, તે થકી ડર્યો.
છલ પ્રપંચ ને, ધૂર્ત કામમાં, નવ કદી મૂકી, ઓછી હામમાં;
અધમ જાતનો, પ્રાણી હું ખરો, પ્રભુ તુંથી રહ્યો, સર્વદા પરો.
કર ગમે તને, તે હરિ હવે, અહીં બળું છું હું, શોકને દવે;
દુઃખથી છુટકો, નાથજી કરો, અરજ દાસની, દીલમાં ધરો.

૨૦૦

ચાકર રાખોજીરે, અમને ચાકર રાખોજી,
શામળીયા ગિરધારી લાલ, ચાકર રાખોજી.
હજુરી ચાકર રહેશુંજી (૨)
મોહન મોરલીવાળા બાપ ચાકર રહેશુંજી.
ચાકરીમાં સમરણ માગું, દર્શન માગું ખરચી;
ભાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માગું, ચારે વાતો સરખી—અમને૦
જપ કરવાને બ્રાહ્મણ સરજ્યા, તપ કરવા સંન્યાસી;
ભજન કરવા સંત સરજ્યા, વૃંદાવનના વાસી—અમને૦
રાઠોડા ઘેર દીકરી, ને રાણાજી ઘેર નાર;
શામળીયા તારે કારણે, મેં તો છોડ દિયો સંસાર—અમને૦
ચાકર રહેશું ને બાગ બનાવશું, ને નિત્ય નિત્ય સેવા કરશું;
બાઈ મીરાં કહે ગિરધારીલાલ, રાધે ગોવિંદ ગાશું—અમને૦

ઇશ્વરનાં વખાણવિષે

૨૦૧—રાગ પ્રભાતિ

જોને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અળગો;
વેલો જોતાં વિશ્વનો, જઇ મૂળને વળગો—ટેક૦
ભાસ જેવો ભાનુતણો, ત્રણે લોકમાં પડીયો;
ચંદ્ર તારા ચળકી રહ્યા, દેખે સહુની આંખડીઓ—જોને૦
વ્યાપક સઘળા વિશ્વમાં, એ છે અંતર જામી;
જીવ સકળ રહે જીવતા, એની સત્તા પામી—જોને૦

ઇશ્વરની સત્તા વડે, વદે વિધ વિધ વાણી;
ૐકારરૂપે એ હરિ, જપે જીવ તે જાણી—જોને૦
જળ જંતુ જળમાં ઘણાં, ઉપજે જળ જોગે;
તે જીવે તેના વડે, મરે તરત વિયોગે—જોને૦
એમ પ્રભુને આશરે, જીવે સહુ પ્રાણી;
ઉપજાવે આપે વળી, પાળે પ્રિય જાણી—જોને૦
સુરતા સરજનહારની, સહુ ઠામે સરખી;
પરમ શક્તિ પ્રભુને વિષે, પ્રાણી જોને પરખી—જોને૦
ભૂલી પ્રભુને જે ભમે, તે અધમ અભાગી;
જન છોટમ જગદીશને, ભજ રે ભ્રમ ત્યાગી—જોને

૨૦૨—રાગ પ્રભાતિ

નથી રે અજાણ્યું મારા નાથનું, જે છે અંતરજામી;
તું નથી લેહતો તેહને, એ તો તુજમાં ખામી—ટેક૦
વ્યાપક સઘળા વિશ્વમાં, જોને શક્તિ છે જેની;
અણુએ અજાણ્યું નવ રહે, અદ્‌ભુત ગતિ એની—નથી૦
વીજળી કેરા તારમાં, વાત જાય છે વહેલી;
જાણ શક્તિ જગદીશની, જણાવે તે કરતાં પહેલી—નથી૦
જીવન દોરી જીવની, જગદીશને હાથે;
પ્રાણી માત્રના પિંડની, જાણ્ય સઘળી સાથે—નથી૦
આપણે અંગે જે અડે, મન ઝટપટ જાણે;
સૌનાં મનનું શ્રીહરિ, પરખે એજ પ્રમાણે—નથી૦
જ્ઞાન ઇંદ્રિય ને મન વડે, કૃત્ય જે જે કરવું;
માઠું કરતાં મન વિષે, ઇશ્વરથી ડરવું—નથી૦
પ્રાણી તણાં પુણ્ય પાપનું, જેના હાથમાં પાનું
સાક્ષી સર્વે કર્મનો, તેથી ક્યમ રહે છાનું—નથી૦
હુકમ હરિનો શીર ધરી, કામ સઘળાં કરીએ;
છોટમ તેની કૃપા થકી ભવસાગર તરીએ—નથી૦

૨૦૩—છંદ ભુજંગી

તમે સર્વ સંસાર વિસ્તાર કીધો, તમે સર્વને સુખનો સાજ દીધો.

તમે વિશ્વ વિશ્રામના ઠામ જેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
તમે પૃથ્વી સાથે સર્જ્યાં સર્વ પ્રાણી, તમે વેદ વિદ્યા વિશેષે વખાણી
તમે માણસોને દીધા મિષ્ટ મેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
તમારા ગુણો શેષ મહેશ ગાવે, તમારા પુરા પાડનો પાર નાવે;
તમે છો ત્રિલોકી તણા તાત જેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
ભજે શેષને શારદા ચંદ્ર ઇંદ્ર, ભજે આપને નિત્ય મોટા મુનીંદ્ર;
સદાશિવ જેવા સજે નિત્ય સેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.

૨૦૪–એરા બાઇ બુડતો તારો, એ રાહ

પ્રભુ છો મંગળકારી રે, મહેશ્વર ભવભય હારી. (ટેક)
બ્રહ્મ સચ્ચિદ્ઘન મુક્તિ પ્રદાતા, સકળ સૃષ્ટિના ભૂપ;
એક અખંડ ચરાચર સ્વામી, અનુપમ શાંત સ્વરૂપ–પ્રભુ૦
જય જય જય જય જય જગદીશ્વર, જય પ્રભુ કરૂણાનિધાન;
જય પરબ્રહ્મ પરેશ્વર દાતા, જય શુદ્ધ શક્તિમાન–પ્રભુ૦
સૃષ્ટ વસ્તુથી ભિન્ન છતાં છો, અંતર્યામી ઇશ,
શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન કરી લો, એજ માગું જગદીશ–પ્રભુ૦
શરણ તમારૂં ગ્રહણ કીધું છે, રાખી મને વિશ્વાસ;
ચરણ પ્રત્યે પ્રભુ રાખો અમોને, જાણી પોતાના દાસ–પ્રભુ૦

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૦૫

સર્વે ગુણ સંપન્ન સ્વામી રે, સ્તવું તુંને અંતર્યામી. (ટેક)
જય જગત્રાતા વિશ્વવિધાતા, સદ્ગુણ દાતા મહેશ (૨)
મહા મુનીશ્વર તુજ ગુણ ગણતાં, પાર ન પામ્યા લેશ–સ૦
એક અજાત અદ્વૈત તમે છો; પૂરણ બ્રહ્મ પરેશ (૨)
અદ્ભુત તારી કૃતિઓ જણાયે, વિશ્વવિષે વિશ્વેશ–સ૦
ઓ પ્રભુ તારી પ્રભુતા મોટી, વાણીથી નવ વર્ણાય (૨)
પરમ કૃપાળુ પરમ પ્રેમાળુ, પરમ ન્યાયી છો સદાય–સ૦
નમી નમીને પ્રેમ થકી હું, વિનવું જોડી હાથ (૨)
મોક્ષગતિ મને આપો પ્રભુજી, શરણે આવ્યો છું નાથ–શ૦

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી.)

૨૦૬

જય જગપાળ દયાળ હરિ તું (૨)
અમને સુમતિ દે કરુણા કરી તું—જય૦
જેથી અમે તારૂં ચિંત્વન રોજે (૨)
કરીયે ઉલટથી મગન રહી મોજે—જય૦
સુરજ ચંદ્ર ગગનના તારા (૨)
અદ્ભુત એ છે ચમત્કાર તારા—જય૦
ભોગવીએ સુખ અહીં તુજ નામ (૨)
ઠરીએ નીરાંતે પછી સ્વર્ગ ઠામે—જય૦

૨૦૭

જય જય જગત્કર્તાર, ભવભર્તાર તું ભગવંત છે;
અત્યંત તું શ્રીમંત ને, ઐશ્વર્યવંત અનંત છે.
તું તારનાર ઉગારનાર, નિવારનાર અનિષ્ટનો;
તું સ્થાપનાર ઉથાપનાર, તું આપનાર અભીષ્ટનો.
તું સકળ સ્વામી અમલ નામી, ધામી અવિચળ ધામનો;
શશિ સૂર્ય શૈલ સમુદ્ર સૌ, સ્રજનાર તુંજ તમામનો.
પ્રભુ તુજ ચરિત્ર વિચિત્ર ચિત્રજ, ચિત્ર જગત પવિત્ર છે;
ધુની વાયુ વારિ પ્રવાહિની, દશ દિશ તુજ વાજીંત્ર છે.
તું તૃણતણો પર્વત કરે, પર્વતતણો તૃણ તું કરે;
સ્મરતાંજ સદ્ય સહાય થઇ; તું હદ વિના હરકત હરે.
તુજ અકળ માયા સકળ સ્થળ પ્રભુ, પ્રબળ બળ છે તુજતણું;
ઘટઘટ તણી ઘડી સુઘડ ઘટના, ઘટિત કાર્ય કર્યું ઘણું.
ભયભીતનો ભય ભાંગીને, ભવ સુખ ભરે ભગવાન તું;
ગુણગાન સુણીને કાનથી, દે છે અમરપદ દાન તું.
પ્રભુ ગરીબના પોકાર તું, સુણનાર સત્ય સમર્થ છે;
બકવાદ તુજ જશ બાદ, વાદવિવાદ સઘળા વ્યર્થ છે.
તું એક ઈશ હરેક જનનો, નામ ભિન્ન અનેક છે;
તું સર્વની અરજી સુણે છે, નિયમ તારો એક છે.

(ક. દ. ડા.)

૨૦૮

પ્રભુ દીનદયાળુ, પરમ કૃપાળુ, કરૂણાળુ કૃપાનાથ;
એ છે રાજાનો રાજા, મોટો મહારાજા, સ્વર્ગના રાજાની સાથ.
નથી અન્ય કોઇ એવો, બીજો આ જેવો, સેવો જેથી જાય દુખ;
તમે તેને તજીને, બીજો ભજીને, શું સજી લેશો સુખ.
એણે પશુને સરજ્યાં, પક્ષિને સરજ્યાં, વનફળ ને ફુલઝાડ;
એણેસુરજસરજ્યા,ચંદ્રને સરજ્યા, પાણીસરજ્યાંઅનેપહાડ
એના શુક સનકાદિક, નારદને વળી, શારદ ગાય છે ગીત;
એને શેષ મહેશ સુરેશ ગણેશ, દિન રટે છે નીત.
ઋષિ સહસ્રઅઠયાસી, સિદ્ધચોરાશી, શાસ્ત્ર તપાસીને જોય;
તોએ દાનવ દેવ કે, ગાંધર્વમાં એથી, ઉત્તમ દીઠો ન કોય.

૨૦૯

દયાળુ જગસર્જનહાર રે, દીનનાં દુઃખ હરનાર રે. (ટેક)
તું કારક પ્રતિપાલક તારક, નિર્મળ નિત્ય ઉદાર;
ક્ષમા કૃપારૂપ નેત્રે નિહાળીને, હીણ અધર્મીને ઉદ્ધાર રે—દ૦
ક્ષુદ્ર વિષયના ક્ષણિક સુખસારૂ, કીધાં છળ કપટો નિરધાર;
સ્વાર્થે સંતાપ્યા સાધુ સુશીલ જન, તે અપરાધ નિવાર રે—દ૦
અંતસમય મને અન્ય ન સુઝે પ્રભુ, તુજવિણ કોણ સુખકાર;
કુટીલ કુછંદીને સુમાર્ગ સુઝાડી, ભવસાગર પાર ઉતાર રે—દ૦

૨૧૦

*પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન, કરૂણા કૃપાનિધાન,
ધરીએ તમારૂં ધ્યાન સન્નિધ પધારો;
ભગવંત તું સમાન, નથી કોઇ બળવાન,
સંકટ સેવક તણાં, સઘળાં નિવારો—પ્રભુ સર્વ૦
અનુગ્રહ ઉપકાર, કરો તમે વારંવાર.
ચિત્તથી તમારા પ્રભુ કદી ના વિસારો;
કીધા બહુ અપરાધ, ક્ષમા કરો વિશ્વનાથ,
વિભુ માત તાત તમે, કરૂણા વિસ્તારો—પ્રભુસર્વ૦

૨૧૧

*મંગળ છે નામ તારૂં, મંગળ છે ધામ તારૂં,
મંગળ છે કામ તારૂં, ત્રિભોવન નાથ તું;
તુજ પદ છે વરદ, કૃત કર્મ ફળપ્રદ,
અવ્યક્ત અખંડ એક, અકળ અબાધ તું—મંગળ૦
એવો તું પ્રભુ મહાન, સઘળે વિરાજમાન,
જાણી લે બધી અમારી, અંતરની વાત તું;
અવગુણ છે અગાધ, ગણના ન થાય નામ,
તરવું છે તારે હાથ, પ્રભુ માત તાત તું—મંગળ૦

૨૧૨

કૃપાસિંધુ ઇશ એક અવિકારી (૨), વિના વિશ્વ,
હાં હાં રે વિના વિશ્વ, બધું નાશકારી—કૃપા૦
થાપો ઉથાપો જગત કૃતિને, અનહદ લીલા વધારી,
તર્કથી તત્ત્વોનો પાર ન પામે, તો શેષ મતિ જાય હારી—કૃ૦
દીન દયાળ જગત પ્રતિપાળક, ટાળ વિપત્તિ અમારી,
ભક્તોનું રક્ષણ પોષણ કરીને, દાખવી છે બલિહારી—કૃ૦
પ્રેમે પ્રણિપત નિત્યે કરીને, માગીએ એજ મુરારી;
કાન ચરણ શરણે નિત્ય રાખો, મનોવિકાર વિદારી—કૃ૦

૨૧૩

જી રે સુંદર શ્યામ સોહામણા (૨) જેને નિગમ નિરંતર ગાય.
તેને ભજો ભાવશું (ટેક)
જી રે શીવ વીરંચીને શારદા (૨)
રજ ચરણકમળ ચિત્ત ચહાય—તેને૦
જેણે પાણીમાં પત્થર તારીયા (૨)
એવો નામ તણો મહિમાય—તેને૦
જેણે તાર્યો અજામેલ પાતકી (૨)
ગજ ગુણકાની કીધી સહાય—તેને૦
જેણે દ્રુપદીનાં પટ પૂરીયાં (૨)
એવા અગણિત ગુણ ન ગણાય—તેને૦

જી રે દાસ તણાં દુ:ખ ટાળવા (૨)
એક શ્વાસે ઉઠીને ધાય—તેને૦
જી રે અવગુણ સામું જુએ નહિ (૨)
એવા ગુણવંતા ગોકુલ રાય—તેને૦
જેનો ઠોર નહિ ત્રિલોકમાં (૨)
તે તો હરિને શરણે શમાય—તેને૦
જી રે અખિલ લોકનો આતમા (૨)
જેના સ્મરણથી સુખ થાય—તેને૦
જી રે પ્રીતમ પ્રભુને સંભાળતાં (૨)
દુ:ખ જનમમરણ મટી જાય—તેને૦

૨૧૪—રાગ વણજારો

પરબ્રહ્મ અનંત અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા (ટેક)
પ્રભુ શીશ ધરૂં તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
છો આતમના આધારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
પ્રભુ પ્રાણીનાં દુ:ખ કાપો, સદ્‌બુદ્ધિ સૌને આપો;
વાહ સૃષ્ટિના કરનારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
સહુ પ્રાણીના છો ત્રાતા, અને તાત માત ને ભ્રાતા;
દીન દાસ છીએ સૌ તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
તમે સ્થાવર જંગમ ધાતા, છો શાંતિતણા રે પ્રદાતા;
છે પાડ અપાર તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
તમે નિર્વિકાર નિરંજન, કરો ભક્તતણાં દુ:ખ ભંજન;
છો સૃષ્ટ વસ્તુથી ન્યારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
નથી વર્ણન શક્તિ મુજને, નથી વર્ણવી શકતો તુજને;
છો પૂરણ બ્રહ્મ અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
હું છું દીન સેવક તમારો, કરશો કરુણાથી નિસ્તારો;
છો પ્રાણિ પાલનહારા, કેમ વર્ણવુ હું ગુણ તારા.
તુજ સરખો સૃષ્ટિમાં ન કોયે, તો ઉત્તમ ક્યાંથી હોયે;
હે ત્રિલોક સરજનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

૨૧૫–રાગ સદર

તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો અપારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં. (ટેક)
પ્રભુ ધ્યાન ધરૂં તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
તમે વિશ્વતણા રચનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
કીધાં અખિલ ભુવન સંસારા, વળી સૂર્ય શશી ને તારા;
તે તો તેજતણા અંબારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
ગતિ ગહન પ્રભુજી તમારી, તેમાં મતિ ન પોંચે અમારી;
તમે શાંતિ અને સુખકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ દાસ જાણી દુઃખ કાપો, શુદ્ધ ભક્તિ તમારી આપો;
નીતિ ભક્તિ દે સ્વામી અમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
તારે આધિન છે જગતંત્ર, તમે એકજ છો સ્વતંત્ર;
છે પ્રૌઢ પ્રતાપ તમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ પાપ કીધાં મેં અમાપો, પ્રભુ કષ્ટ કૃપાથી કાપો;
ધન્ય ધન્ય છો જગ કરનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ અગણિત છે ઉપકારો, માનું સત્ય આધાર તમારો;
તમે પ્રાણીના હિતકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૧૬–રાગ સદર

છો અજર અમર અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના પ્રતિપાળા. (ટેક)
નિરાકાર નિરંજન સ્વામી, તુજ ચરણે રહું શીશ નામી;
છે પાડ અગાધ તમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
મને આજ સુધી સુખ આપ્યું, વળી દેવ તમે દુઃખ કાપ્યું;
જેથી રોજ સ્મરૂં ઉપકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
તમે શુદ્ધ સતો ગુણ ધાતા, છો પુરણ બ્રહ્મ સાક્ષાતા;
ગુણ સંપન્ન છો અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
અહો દેવ અદ્વિતીય અજાતા, તમે વિશ્વતણા છો ત્રાતા;
છો પૂરણ પૂજ્ય અમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
નથી અન્ય આધાર અમારો, એવા ધાડ મને છે વિચારો;
તમે સર્વ તણા સુખકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.

પરબ્રહ્મ સદા સુખશાતા, તુજ શુભ ગુણ મુનિજન ગાતા;
તોએ પાર ન પામ્યા અપારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
હું અલ્પ પ્રાણી બિચારો, મુજ વાણી દીન સ્વીકારો,
શાંતિ જગમાં વ્યાપો જગધારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૧૭

અહો વિશ્વપતિ પરમાત્મન્, જગદીશ્વર હે જગદાત્મન્;
સુણો નમ્ર વિનતિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
કૃપાવારિ વહે છે નિરંતર, જેમાં લેશ ન આવે અંતર;
જપે ભક્ત સકળ ગુણધારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
નિત્ય માનું બહુ ઉપકારો, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો;
તમે આનંદઘન સુખકારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
સ્તુતિ પ્રાર્થના નિત્યે ગાઇએ, તવ ચર્ણ સમીપે ધાઇએ;
હે અમૃતના અધિકારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
આશીર્વાદ અમોને આપો, જેથી થાય નિકંદન પાપો;
કરો નિર્મળ વૃત્તિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૧૮

નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુજી, નમસ્તે નમસ્તે અખંડા વિભૂજી;
નમસ્તે નમસ્તે સદા કષ્ટહારી, નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ નિર્વિકારી.
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીનબંધુ, નમસ્તે નમસ્તે મહા જ્ઞાનસિંધુ.
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીન દાતા, નમસ્તે નમસ્તે ચિદાનંદ ધાતા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભૂ વિશ્વકર્તા, નમસ્તે નમસ્તે સદા સૃષ્ટિ ભર્તા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભૂ વિશ્વપાળા, નમસ્તે નમસ્તે દયાળા કૃપાળા.
નમસ્તે નમસ્તે કૃપાનાથ ત્રાતા, નમસ્તે નમસ્તે વિભુ હે અજાતા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વભૂતા, નમસ્તે નમસ્તે સદા શાંત રૂપા.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી.)

૨૧૯–શાર્દૂલ વિક્રીડિત છંદ

*જે છે એક અખંડ મંગળનિધિ જે છે જગત્કારણ,
જે છે પાલક સત્ય સર્વ જીવના, જે છે મહા પાવન.
જેનું ધ્યાન ધરી મહર્ષિ મુનિયો, નિત્યે કરે પ્રાર્થના;
તેને પૂજ્ય ઉપાસ્ય માની કરીએ, નિત્યે અમે વંદના.

૨૨૦

*વંદું હું પરમેશ વ્યાપ્ત વિભુને, વંદું જગાધીશને;
વંદું સર્વ શરણ્ય સત્ય પદને, વંદું સદા ઈશને.
વંદું દેવ દયાનિધે ચિદ્ઘના, વંદું હું વિશ્વેશને;
વંદુ હું પરમાત્મ પૂર્ણ પ્રભુને, વંદું પરિબ્રહ્મને.

૨૨૧–સવૈયા

ઓ પ્રભુ તું કરુણાકર કોમળ, કોટિ કળાતણું કારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તુંજ અધિપતિ એક, સુધારણ ધર્મ ઉદ્ધારણ તું છે.
ઓ પ્રભુ તું ભયભંજન ભૂધર, ભાવિકનો ભવતારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તું જન સર્વતણો પતિ દોષદારિદ્રય વિદારણ તું છે.

૨૨૨

હારી રહ્યા મનમાંહી મુનીશ્વર, વિશ્વપતિ તણી વાત વિચારી,
તર્ક કરી કરી તત્ત્વ જડયું નહીં, દૃષ્ટિ ઘણી દિલ ઉંડી ઉતારી.
માનતજી અનુમાનકરી લખ્યું, કે મનવાણી ન પહોંચે અમારી;
કેમ શકે કહી કોઇ કવીશ્વર, ઇશ્વરની ગતિ વિશ્વથી ન્યારી.

૨૨૩

જય સુખદાયક, જે દુઃખધાયક, જે વરદાયક, વિશ્વવિધાતા;
જય જગકારણ, જે જગધારણ, જે જગતારણ, જે જગત્રાતા.
જય ગુણકારક, જે જંગઠારક, દોષનિવારક, ઇશ અજાતા;
જય વિશ્વેશ્વર, જે પરમેશ્વર, દેવ દીનેશ્વર, જે મતિદાતા.

(ક. દ. ડા.)

૨૨૪–આરતિ

જય દેવ, જય દેવ;

જય જય જગકર્તા, પ્રભુ, જય જય જગકર્તા,
ભગવત તું ભવભર્તા (૨) હરકત સંહર્તા—જય૦
પૂરણ પરમ પરાક્રમી, પ્રભુ વિભુ પરમાત્મા—પ્રભુ વિભુ૦
સકળ કળાધર શ્રીમત (૨) ધીમત ધરમાત્મા—જય૦
તું સચરાચર સ્વામી, બળવંત બહુ નામી—પ્રભુ બળ૦
વિમળ મંડળ વિશ્રામી (૨) ધન્ય અચળ ધામી—જય૦
તત્ત્વ સકળ ગુણ તારા, સર્વ થકી સારા—પ્રભુ સર્વ૦
અંતર્યામી અમારા (૨) પ્રાણથકી પ્યારા—જય૦
કરુણાકર ઉપકારી, ધર્મ બિરદ ધારી—પ્રભુ ધર્મ૦
તેં ભવપાર ઉતારી (૨) અગણિત નરનારી—જય૦
તુજ મહિમા બહુ મોટો, શુભ તારી શક્તિ—પ્રભુ શુભ૦
સુરનર મુનિવર માગે (૨) ભલી તારી ભક્તિ—જય૦
હે હરિ ! હરકત હરજો, કરુણા ઘણી કરજો—પ્રભુ કરુણા૦
અભય કરણ આદરજો (૨) ઉર અરજી ધરજો—જયદેવ૦
(ક. દ. ડા.)

૨૨૫—ભુજંગી છંદ

*તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા અમારા,
તમે છો પ્રભુ સર્વથી શ્રેષ્ઠ સારા;
તમે છો અમારા પ્રભુ માઇ બાપ,
અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.
તમારી સ્તુતિ વેદશાસ્ત્રે વખાણી,
વિરામી મુનિયો તણી વૃત્તિ વાણી;
જગાધીશ તારા ગુણો છે અમાપ,
અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.

પ્રભુકૃપાની યાચના

૨૨૬

કૃપા વિના પ્રભુજી, કેમ કાર્ય સરે રે (૨)
કેમ કાર્ય સરે રે, કેમ કાર્ય સરે રે—કૃપા૦

અવલંબન આધાર તમારો (૨)
તમ વિના અમારાં કષ્ટ કોણ હરે રે–કષ્ટ૦—કૃપા૦
જગત તણું રક્ષણ કરવાને (૨)
પ્રભુ પ્રતિજ્ઞા તમારી, કદી નવ ફરે રે–કદી૦–કૃપા૦
શરણ તમારૂં ગ્રહણ કીધું છે (૨)
ભવસિંધુ થકી તે તો સત્ય તરે રે–તે તો૦—કૃપા૦

૨૨૭

કૃપા કરો કીરતાર, અમોપર કૃપા કરો કીરતાર,
હે પ્રભુ જગદાધાર, અમોપર કૃપા કરો કીરતાર.
તારી કૃપા વિના પ્રભુ, અમથી કાંઇ ન થાય (૨)
પણ જો તુંજ કૃપા કરે, તો રંક બની જાય રાય–અમો૦
સાચા સેવક તાહરા, કદી ન થાય નિરાશ (૨)
એમ અમો મન માનીએ, તુજ દાસોના દાસ–અમો૦
કર જોડી જન સૌ અમે, નમીએ તુજને શીશ (૨)
અમો માગીએ એટલું, હે જુગના જુગદીશ–અમો૦

પ્રેમવિષે

૨૨૮

પ્રેમની વાત છે ન્યારી,
ઓધવજી પ્રેમની વાત છે ન્યારી (૨)
પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, તમે શું જાણો (૨)
બીજા શું જાણે સંસારી—ઓધવજી૦
પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, બ્રહ્માજી ભૂલ્યા (૨)
વેદ મેલ્યા છે વિસારી—ઓધવજી૦
તમારો રંગ ઓધા રંગ છે પતંગનો (૨)
અમારો રંગ છે કરારી—ઓધવજી૦
વેદ શાસ્ત્રમાં ઓધા, સ્ત્રી નવ તારી (૨)
વ્રજવનિતાને કેમ તારી—ઓધવજી૦
વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ, રસીક શિરોમણિ(૨)

નીસરવાની નથી બારી—ઓધવજી૦

૨૨૯

પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો, સરવ થકી પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો. (ટેક)
જે જાણશે તે શીર સાટે માણશે, એમાં નથી ઉધારો;
પ્રેમ અમલ આવ્યો જેની આંખમાં, ઉતરે નહિ ઉતારો-સરવ૦
આઠે પહોર રહે આનંદમાં, પ્રેમ રસનો પીનારો;
વ્હાલા વિના તેને લુખું લાગે, સંસાર સાગર ખારો—સરવ૦
પ્રેમ તણો રસ કથ્યામાં ન આવે, જાણે જાણનહારો;
પ્રીતમ પ્રેમી જન મળે તો, આતમ રામ અમારો—સરવ૦

૨૩૦

જે કોઇ પ્રેમ અંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. (ટેક)
સિંહણ કેરું દુધ હોય તે, સિંહણ સુતને જરે (૨)
કનકપાત્ર પાખે સહુ ધાતુ, ફોડીને નીસરે—પ્રેમરસ૦
સક્કર ખોરનું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજ હરે (૨)
ક્ષીર સિંધુનું માછલડું જયમ, મીઠા જળમાં મરે—પ્રેમરસ૦
સોમવલ્લી રસ પાન શુદ્ધ જે, બ્રાહ્મણ હોય તે કરે (૨)
વગર વંશીને વમન કરાવે, વેદ વાણી ઉચ્ચરે—પ્રેમરસ૦
ઉત્તમ વસ્તુ અધિકાર વિના મળે, તદપિ અર્થ ન સરે (૨)
મચ્છભોગી બગલો મુક્તાફળ, દેખી ચંચુ ન ભરે--પ્રેમરસ૦
એમ કોટિ સાધને પ્રેમ વિના, પુરુષોત્તમ પૂંઠ ન ફરે (૨)
દયા પ્રીતમ શ્રીગોવરધનધર, પ્રેમભક્તિએ વરે—પ્રેમરસ૦

૨૩૧

વ્હાલો મારો સાચાનો સંગાથી રે, જેણે પ્રીત કીધી. (ટેક)
વ્હાલાજી મારા પ્રથમ ધ્રુવસું પ્રીત કીધી (૨)
તેને અવિચળ પદવી દીધી રે—જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા, બળિને બોલાવી વાચા લીધી (૨)
ત્રણ ડગલાં પૃથ્વી લીધી રે—જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા, ઉંડા તે જળમાં ગર્જના કીધી (૨)
તેની તરત ખબરો લીધી રે—જેણે પ્રીત કીધી—વ્હાલો૦

વ્હાલાજી મારા, હેતે વિદુરની ભાજી ખાધી (૨)
એને વચને ગુનકા સાધી રે–જેણે પ્રીત કીધી–વ્હાલો૦
વ્હાલાજી મારા, વૃંદા તે વનના વાસી (૨)
એમ બોલ્યા જીવણ દાસી રે–જેણે પ્રીત કીધી–વ્હાલો૦

૨૩૨

વહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજી રે;
એમાં શું કરે પંડિત ને કાજી રે—વહાલો૦
કરમાબાઈનો આરોગ્યો ખીચડો, ને વિદુરની ખાધી ભાજી;
જુઠાં બોર શવરીનાં ખાધાં,
વહાલે છપ્પન ભોગ મેલ્યા ત્યાગી રે—વહાલો૦
વિદુરને ઘેર શ્રીકૃષ્ણ પધાર્યા, ને કેળાં આણ્યાં તાં માગી;
ગર્ભ કાઢી નાખીને છાલ ખવરાવી,
વહાલે તોએ ન જોયું જાગી રે—વહાલો૦
ગુણકા હતી તે પોપટને પઢાવતી, ને તેમાંથી લેહ લાગી;
ભગવાન હતા તે સહેજમાં મળ્યા,
એની સંસારની ભ્રમણા ભાંગી રે—વહાલો૦
ભક્તની લોક નિંદા કરે, ને જગત થયું છે પાજી;
ભલે મળ્યા મહેતા નરસિંહના સ્વામી,
માથે ગિરધર રહ્યા છે ગાજી રે—વહાલો૦

૨૩૩

મેં તો હરિગુણ ગાવત નાચુંગી (૨)
નાચુંગી મેં તો નાચુંગી, મેં તો હરિગુણ ગાવત નાચુંગી(ટેક)
અપને મહેલમેં બેઠ બેઠ કર, ગીતા ભાગવત વાચુંગી–મેં૦
જ્ઞાનધ્યાનકી ગઠરી બાંધકર, હૃદયકમળમેં રાચુંગી–મેં૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરનાગર, સદા પ્રેમરસ ચાખુંગી–મેં૦

૨૩૪

દિલ લગાય રામ ફકીરીમેં (ટેક)
રામ ફકીરી અદલ ફકીરી (૨) ચારો ખુટ જાગીરીમેં—દિલ૦
જો સુખ મિલતા રામભજનમેં(૨)સો સુખ નહિ અમીરીમેં-દિલ૦

કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ(૨)સાહેબમિલતા સબુરીમેં-દિલ૦

૨૩૫

મોરલી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી;
બંસી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી.
સદ્‌ગુરુ શબ્દ તણી ચોટ લાગી, માયામોહ નિદ્રાસું જાગી;
તેથી થઈ છું સરસ સોહાગી; નહિ જાઉં આધી–
મને રામ નામ લેહ લાગી–મોરલી૦
મનડું સદ્‌ગુરુ સાથે મોહ્યું, ચિત્ત વિત્ત નિશ્ચે સુરતા પ્રોયું;
ઉલટું આપ તપાસી જોયું; ભ્રમણા ભાંગી–
મને રામ નામ લેહ લાગી–મોરલી૦
સદ્‌ગુરુઅખંડ એક અવિનાશી, સર્વાતીત સબી ઘટવાસી;
નહિ જાઉં ગંગા જમુના કાશી; ભઇ અનુરાગી–
મને રામ નામ લેહ લાગી–મોરલી૦
મળીયા સુરતરામ સદ્‌ગુરુજી, જીનકી પરમારથપર મરજી
ચરણે આવ્યો ધરમ ગઢ ધરજી; મળી મોજ માગી–
મને રામ નામ લેહ લાગી–મોરલી૦

૨૩૬

મળીયા પ્રેમ સ્નેહી નંદલાલ, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જી રે સાધુ રે સંતના સંગમાં (૨)
વરતુ સદ્‌ગુરુના હાથેથી જડી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જી રે ઘાટ ઉઘાટના ઘાટમાં (૨)
તિયાં પ્રેમરૂપી ટંકશાળો પડી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જી રે ગગન મંડળના રે ભૂરમાં (૨)
તિયાં અલખ પુરુષની મઢી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.
જી રે ધરમ રે દાસની વિનતિ (૨)
સુરતિ સદ્‌ગુરુના ચરણોમાં ઢળી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

૨૩૭

લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો રે રંગ, ટાળ્યો હવે નહિ ટળે;
દેખી દેખી દુરીજન લોક, છોને રિસે બળે. (ટેક)

મારે માથે છબીલાની છાપ, ભવે ભવ રહેજો રે.(૨)
હરિના દાસના દાસના દાસ, હવે મને કહેજો રે—લાગ્યો.
જાયે રાજ કે જાયે લાજ, છોને ભલે જાતાં રે (૨)
તેની નથી જરાએ જરૂર, ગોવિંદ ગુણ ગાતાં રે—લાગ્યો.

નામમાહાત્મ્યવિષે

૨૩૮

નામકો મહિમા અગમ અપાર, તાકો કોઇ ન પામે પાર—ના૦
નેતિ નેતિ કર વેદ કહત હે, પાઇ શકે નહિ પાર (૨)
ચતુરાનન ચારો જીભ્યાસે (૨) નિશદિન કરે પોકાર—ના૦
શૂન્ય સમાધિ લગાય ધ્યાન ધર, સનકાદિક ગયે હાર (૨)
શેષ સહસ્ત્ર મુખ નામ જપત હે (૨) લે પૃથ્વીકા ભાર—ના૦
ત્રેતા મધ્યે રામે એક તારી, ગૌતમ ઋષિકી નાર (૨)
નામ ભજનસેં જીવ અનેક (૨) નિશદિન હોત ઉદ્ધાર—ના૦
એહી નામ સકલ ઘટમાંહી, સંતન લીયો નિહાર (૨)
સાહેબ કબીરાકું ગુરુજીને દીનો(૨)સોઇ નામ નિજસાર—ના૦

૨૩૯

નામ સુધારસ સાર સરવમાં, પરખી પ્રેમસું પીધો રે;
ભૂતળપતિ તેને ન ભાવે, લહાવો નૌતમ લીધો રે—ના૦
એ રસ મોંઘે મૂલે મળે નહિ, વૈકુંઠનાથ ને વ્હાલો રે;
અજ ઉમયાપતિ ઇચ્છક એના, અદ્વૈતપદનો પ્યાર રે—ના૦
પૂરણ બ્રહ્મ એ રસને પ્રીછો, નથી સમોવડ એવો રે;
જગતનું જીવન એને રે કહીએ, મહા વીરલાનો મેવો રે—ના૦
કોટિ જગન ને જપતપ તીરથ, તે પણ તુલ્ય ન આવે રે;
પૃથ્વીપાત્ર ને મુક્તા ભરીયું એથી અધિક કહાવે રે—ના૦
નામ સમોવડ કોઇ ન આવે, અમૂલ્ય વસ્તુ એવી રે;
સદ્ગુરુ સ્વામી કૃપા કરે તો, ત્યાંથી મળે તેવી રે—ના૦
દુર્લભ દીઠો ને મહારસ મીઠો, સ્વાદ કહ્યો નવ જાયે રે;
નીરાંત નામસુધારસ પીતાં, હરિ સરખો થઇ જાયે રે—ના૦

૨૪૦

કૃષ્ણ રામા રામા રામા, કૃષ્ણ રામા રામા રામા;
રામા રાયા રઘુબા રે, રાયા રઘુબા રે—કૃષ્ણ૦
નામ ગેઉન કરે ધંધા (૨)
ત્યાલા સમાધિ તો સદા, સમાધિ તો સદા—કૃષ્ણ૦
નામ ગેઉન પાયે ચાલે (૨)
ત્યાલા યજ્ઞ પાહુલે પાહુલે, પાહુલે પાહુલે—કૃષ્ણ૦
નામ રટત આસો આસો (૨)
તે તો જેવલા ઉપવાસી, જેવલા ઉપવાસી—કૃષ્ણ૦
જે કોઈ રામ નામ ગાવે (૨)
ત્યાલા તુકા વંદે પાયે, તુકા વંદે પાયે—કૃષ્ણ૦

૨૪૧

શ્રીનાથજીના નામ સમાન કોઇ નાવે,
મારા પ્રભુજીના નામ સમાન કોઈ નાવે.
દુષ્ટ દુર્યોધન બેઠા હતા ત્યાં,
સુંદરી સભામાં લાવે (૨)
અબળા તણી અરજ સુણી કરીને,
અણવાણે પાય આવે—મારા૦
વિપ્ર સુદામાનાં ઘરમાં છે સંકોચ,
તાંદુલ લઇને ખાવે (૨)
ખટરસ ભોજન તજી કરીને,
ભાજી વિદુર ઘેર પાવે—મારા૦
કોઇ જાય ગંગા ને કોઇ કાશી,
અશ્વમેધ જગન કરાવે, (૨)
અનેક ગાયોનાં દાન કરીને,
કોટિ કોટિ કન્યા પરણાવે—મારા૦

૨૪૨

મને વહાલું વહાલું વહાલું દાદા રામજીનું નામ (૨)
મ્હારે અવર વિદ્યા તણું, નથી કાંઈ કામ—મને૦

મારે માધવ કૃષ્ણ મુકુંદ મોરાર (૨)
ભજું મધુસૂદન કેશવ કીરતાર (૨)—મને૦
મારે દામોદર અવિનાશી રે અનંત (૨)
મારે ભજવો છે ભક્તવત્સલ ભગવંત (૨)—મને૦
હું તો રુદે માંહી લખી રાખું રામ ગોવિંદ (૨)
વળી તન મન ધન મારે સચ્ચિદાનંદ (૨)—મને૦
મારે શ્રવણે શ્રીરામજીનું રામજીનું જ્ઞાન (૨)
મારે રામજીનું સ્મરણ રામજીનું ધ્યાન (૨)—મને૦
મારે વિષ્ણુનું વંદન સેવન શ્રીરામ (૨)
મારે ધરમને કરમને સાચો સુંદર શ્યામ (૨)—મને૦
હું તો સદા ને સરવદા શ્રીહરિ કેરે શરણ (૨)
કીધું આપ સમરપણ પ્રભુજીને ચરણ (૨)—મને૦
મારે ધરણીધર પર દૃઢ વિશ્વાસ (૨)
હું તો જનમ જનમ થકી દેવ કેરો દાસ (૨)—મને૦
મારે નીરધનનું ધન સારંગપાણ (૨)
મારા મંદીરીયામાં જોતે જડી મોતીડાની ખાણ (૨)—મને૦
હું તો મૂકું નહિ મુખ થકી વિષ્ણુનાં વખાણ (૨)
હું તો પૂરે પ્રેમે ભજ્યા કરૂં પુરુષ પુરાણ (૨)—મને૦
હુ તો વિદ્યા તણું તત્ત્વ તપાસું રૂડી રીત (૨)
ચારે વેદ વલોણામાં વિષ્ણુ નવનીત (૨)
એવા જાુગજીવન ત્રિભુવન ત્રાણ (૨)
કોણ સીંધુમાંહી કૂદી પડે મેલી મોટાં વહાણ (૨)—મને૦

૨૪૩—રાગપ્રભાત

ભજ રામ રામ રામ રામ, રામ રામ રામા (ટેક)
રામ નામ વેદ મૂલ, તા સમ નહીં ઓર તૂલ. (૨)
ભજત મિટત ત્રિવિધ શૂલ, છુટત હી ભવગ્રામા (૨) ભજ૦
રામ નામ વિમલ નીર, સંતન સતસંગ તીર (૨)
ગાવત સુરનર મુનિવર, પાવત નિજ ધામા (૨) ભજ૦
રામનામ કમલ ફુલ, સંતન મન ભ્રમર કુલ (૨)

ઝુમી ઝુમી પીવત સદા, અમૃત કરી પાના (૨) ભજ૦
રામ નામ નિરંકાર, તુલસીદાસ નમસ્કાર (૨)
દીજે પ્રભુ ભક્તિદાન, પલ પલ હરિ નામા (૨) ભજ૦

સ્મરણવિષે

૨૪૪

સુમરન બિના સુખ નહિ પાવેગા; (૨)
નહિ પાવેગા, નહિ પાવેગા. (૨) (ટેક)
ભવસાગરમેં ભટક મરેગો (૨)
જો ગુરુવાક્ય બિસારેગા—ભલા જો૦—સુમરન૦
કુંભી પાક આદિ નરકમેં (૨)
યમ કિંકર લે જાવેગા—ભલા યમ૦—સુમરન૦
અજપા જાપ નાવ ભવજલતેં (૨)
પલમાંહી પાર પહોંચાવેગા—ભલા પલ૦—સુમ૦
ભાવ ધરી ભજ નિર્ગુન ચૈતન્ય (૨)
ફેર જન્મ નહિ આવેગા—ભલા ફેર૦—સુમરન૦
વિમલવિશદ નિત્ય શ્રીસદ્‌ગુરુકો (૨)
દેવકૃષ્ણ યશ ગાવેગા—ભલા દેવ કૃષ્ણ—સુમરન૦

૨૪૫

નારાયણનું નામ લેને તું પ્રાણી રે;
બદ્રિનાથ પ્રગટ જુગ જાણી—(ટેક)
ગર્ભવાસે રક્ષા કીધી તારી રે;
લીધો જઠરા અગ્નિથી ઉગારી રે;
તેને કેમ મેલ્યો છે વિસારી—નારાયણ૦
નરદેહ દીધો તને નાથે રે,
ધન હોય તો વાવર તારે હાથે રે;
પડ્યું રહેશે, કોડી નાવે સાથે—નારાયણ૦
વણ સમજે કહે મારૂં મારૂં રે,
ધન કાજ ફેરે તન તારૂં;

તારા હાથે નથી ધન તારૂં—નારાયણ૦
મિથ્યા સુખમાં તે શું લપટાણો રે,
લોક લાજ ગળે દીધો પાણો રે;
જાય છે તૃષ્ણાના પૂરમાં તણાણો—નારાયણ૦
કાયા માયા એ રીતે કાચી રે,
તેના રંગમાં તે શું રહ્યો રાચી રે;
બ્રહ્માનંદ કહે વાત સાચી—નારાયણ૦

૨૪૬

હરિનામ બિના નર એસા હય (૨)
દીપક બિના મંદિર જૈસા હય (૨)હરિ૦
જૈસે શશી બિના રજની સોહી હય (૨)
જૈસે બિના લુનકી રસોઇ હય (૨)
જૈસે ગુરુ બિનાકા ચેલા હય (૨)—હરિ૦
જૈસે પુરુષ બિનાકી નારી હય (૨)
જૈસે પુત્ર બિનાકી માતારી હય (૨)
ગીનકા ઘર પુત્રજ જૈસા હય (૨)—હરિ૦
ઠુંઠર બિના વૃક્ષ બનાયા હય (૨)
જૈસે સૂમ સંચરી માયા હય (૨)
જલ બિના સરોવર જૈસા હય (૨)—હરિ૦

૨૪૭

શ્રીરામ કહેનેકી મઝા જીસકી જબાંપે આ ગયા (૨)
મુક્ત જીવન હો ગયા (૨)
ચારો પદારથ પા ગયા— શ્રીરામ૦
લુંટી મઝા પ્રલ્હાદને, ઉસ નામકે પ્રતાપસે (૨)
નરસીંગ હો દર્શન દીયા, (૨)
ત્રિલોકમેં જશ છા ગયા— શ્રીરામ૦
ઐસી ખટકની સેવરી, કીસ પ્રેમસે સુમરણ કીયા (૨)
પરમાત્મા ઘર આયકે, (૨)
ઉસ હાથકે ફલ ખા લીયા— શ્રીરામ૦

સૌ કોટીકી તકસીમમેં, જબ શંભુને પાયા ઉસે (૨)
જાપે કૃપા ઉનકી ભાઈ (૨)
સદ્‌ગુરુસેં દર્શા દીયા— શ્રીરામ૦
સબસે બડા દરજા કીયા, ભક્તોંકે ઇસ કલી કાલમેં (૨)
નરસીંહકી હુંડી દ્વારીકામેં (૨)
સામરા સકરા ગીયા— શ્રીરામ૦
છા રહી કીરત બીમલ ઋતુ, રાજસી સંસારમેં, (૨)
અબ્ર કે માનીંદ તુલસી (૨)
પ્રેમરસ બર્સા દીયા— શ્રીરામ૦

૨૪૭

પી જા રે બુટ્ટી, નામકી, પી જા રે બુટ્ટી (૨)
તુમ સદા રહો અલમસ્ત નામકી,
પીજારે બુટ્ટી (૨) નામકી.
ઘેરી ઘેરી નદીયાં નાવ પુરાણુ,
જદપી લે છુટી મોરે પ્યારે (૨)
હરિકા ભજન કછુ નહિ કીનો (૨)
હૈયેકી ફુટી રે, ભજન બીન, હૈયેકી ફુટી—તુમ સદા૦
તન કર કુંડી મનકર સોડા,
ચીતકી રગડ બુટ્ટી, મોરે પ્યારે (૨)
કાઇ કાઇ સાધુજન પી ગયે ભાઈ (૨)
ચોરાશી છુટી રે, ભજનકર, ચોરાશી છુટી રે—તુમ૦
સદ્‌ગુરુ હમકું બહોત સમજાયા,
એક નહિ સુજી મોરે પ્યારે (૨)
દાસ બિહારી હરિ ગુણ ગાઈ લે (૨)
ઓર બાત જુઠી રે; ભજન બિન, ઓર બાત જુઠી રે૦

૨૪૮

રામ શબ્દની માળા જપો તો, છુટે જનમ જંજાળા,
સદ્‌ગુરુ રામ શબ્દની માળા હોજી.
કરી લેને કુંચી જ્ઞાને કેરી, ખુલે વજ્જરમય તાળાં હોજી,

ઇ રે તાળાં તમે દૂર કરો ભાઈ (૨)
તો ઘટ ભીતર અજવાળાં– સદ્ગુરુ રામ૦
આ અંદર એક પરગટ ગંગા, કોણ ફરે પથરા પાળા હોજી,
ઇ રે ગંગા તમે નાવો અખંડા (૨)
મત નાવો નદીઓ નાળાં– સદ્ગુરુ રામ૦
આ અંદર એક બુદ્ધિ સમુદર, તેમાં તે નવ નેજારા હોજી,
ઇ રે સાયરમાં હીરા માણેક (૨)
ખોજે ખોજનહારા– સદ્ગુરુ રામ૦
હરિ સમરો તો પાતક પ્રજળે, સંતના કરી લે ચારા હોજી,
લાલદાસ કહે સદ્ગુરુ વચને (૨)
નિર્ગુણ પંથ નિયારા– સદ્ગુરુ રામ૦

પરમાર્થવિષે.

૨૫૦

તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં વિચરતો, ધર્મ જાણીને ધર્યો;
વૈરાગ્યથી વસ્તી તજીને, વનવિષે જઇને વર્યો.
ભગવાં ધરીને ભટકતો રહી, પેટ ભીખીને ભર્યું;
શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?
તેં નિત્ય સ્નાન, ત્રિકાળ કીધું, ચાહી ગોમય ચોળીને;
તેં પંચ ગવ્ય વિશેષ પ્રાશન, કીધું ઘોળી ઘોળીને.
આહાર એકજવાર કરવો, એવું વૃત તેં આચર્યું;
શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?
તેં હોમ હવન ઘણાં કર્યાં, ઘી હવનમાં હોમ્યાં ઘણાં;
તેં ચાલતી નદીએ ચડાવ્યાં, દૂધ દહીં ગાયો તણાં.
બહુ વર્ષ મુખ મુન્યવ્રત ધર્યું, તે ઠીક તુંજ મનમાં ઠર્યું;
શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?
તેં નવ નવા નૈવેદ કરીને, તે પ્રસાદી તું જમ્યો;
ઉપવાસ ને એકાસણાં કરી દેહને બહુ તેં દમ્યો.
ખાડો ખણીને દાટીયું, જે અન્ન જમતાં [illegible]ગર્યું;

શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?
તેં પ્રાર્થના પ્રભુની કરી, મુખ વિવિધ વચન ઉચ્ચારીને;
તેં સ્તોત્ર પાઠ ઘણાં કર્યાં, નિત્ય નિત્ય નિયમો ધારીને.
ગદગદ સ્વરે ગુણગાન કરતાં આંખથી આંસુ ઝર્યું;
શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?
ભગવાન લુખી ભક્તિથી, રીઝે નહિ તલમાત્ર તે;
પણ ભક્તિ પર ઉપકાર સાથે, થાય પ્રભુ પ્રિયપાત્ર તે.
તે વગર વાદવિવાદ કીધા, કામ તેથી શું સર્યું;
શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સારૂં કોઇનું શું કર્યું ?

૨૫૧

થિર ઠરીને કોઇ આ ઠામ, રે નથી રહેવાનું;
કરી લો કાંઇ રૂડાં કામ, રહેશે કહેવાનું (ટેક)
વિક્રમ સરખા વીર ગયા, ને ભૂપ ગયો વળી ભોજ રે;
જોરાવર જયકારી જગતમાં, ફરતી જેની ફોજ—રે નથી૦
મોતીશાહ મુંબાઈમાં મોટો, સરસ હતો શાહુકાર રે;
નામ ગયું ને ઠામ ગયું, વળી ગયા ગરથ ભંડાર—રે નથી૦
હેમાભાઈ હયાત હતા, ને શેઠ હતા હઠિસંગ રે;
તે પણ દુનિયા તજી ગયા, ને મનમાં રહ્યો ઉમંગ—રે નથી.
પડ્યું રહે નાણું પૃથ્વીમાં, અગણિત આડે આંક રે;
સમજી લેજો કાંઇ પણ આવે નહિ આવે નવટાંક—રે નથી૦
આરંભેલાં અધુરાં રહેશે, કંઇક જગતનાં કામ રે
તરત અજાણ્યું તેડું આવે, તજીને જાવું તમામ—રે નથી૦
લાચારોની આશિષ લેજો, નિશ્ચળ કરજો નામ રે
સમજો તો સારી શીખામણ, દે છે દલપતરામ—રે નથી.

વ્યભિચારવિષે

૨૫૨

ધિક ધિક તારો જો અવતાર રે,
તેં તો ન કર્યો નર જો વિચાર રે.

ચૌદ લોકને ગઇ છે નારી ચાવી રે,
તુંને તેની પતીજ કેમ આવી રે.
બ્રહ્મા સરખાને જેણે જો ભોળાવ્યા રે,
શિવ સરખાને જેણે જોડોલાવ્યા રે.
જેણે એકલશૃંગીને અંધ કીધો રે,
જેણે પરાશર પકડીને લીધો રે.
કીધું નારદ તણું તે મુખ કાળું રે,
ઋષિ શૌભરી તણું તે તપ ટાળ્યું રે.
જેણે અંધ તે અસુર કુળ કીધું રે,
તેણે અમૃત તજાવી વિખ દીધું રે.
જેણે રાવણ તણું તે કુળ ખોયું રે,
ત્યાં તારૂં તે મન કેમ મોહ્યું રે.
લીધું દુઃખ તે અલ્પ સુખ સાટે રે,
કહે નિષ્કુલાનંદ તે માટે રે.

૨૫૩

તમે પાછાં ને વળાવો રે (૨) રાજા રાવણ જાનકી રે;
જાનકી છે, ગઢ રે લંકાનોરે કાળ—માતાજી છે, ગઢરે—તમે૦
લંકાકેરા કાંગરા રે, રામે તારા ઘેરિયા રે (રે)
પથરા કાંઇ, તારીને બાંધી છે પાજ (૨)—તમે૦
લંકા ગઢ માંહીરે, હનુમાન જતિ આવીયા રે (૨)
લીધી લીધી સીતાજીકેરી રે શોધ (૨)—તમે૦
એમ કરી બોલ્યાં રે, નાર મંદોદરી રે (૨)
અવિચલ હોજો, રામ તમારૂં રે રાજ (૨)—તમે૦

અભિમાનવિષે

૨૫૪

ગર્વ કીયો સોઇ નર હાર્યો, સીયારામજીસેં ગર્વ કીયો૦
ગર્વ કીયો રાજા હિરણ્યકશ્યપુએ, નોર વધારીને માર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ નોર વધારીને માર્યો—સીયારામજીસેં૦

ગર્વ કીયો લંકાપતિ રાવણે, ચુરચુરા કરી ડાર્યો;
હાં હાં રે પ્રભુએ ચુરચુરા કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો શ્રીરત્નાગર સાગરે, નીર ખારો કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ નીર ખારો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો ચકવા ચકવીએ, રેન વછુટ કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ રેન વછુટ કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો અંજનીકેરે પુત્રે, પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
ગર્વ કીયો સિંહલદ્વીપકે સિંધીએ, બાલ વાંકા કરી ડાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ બાલ વાંકા કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં૦
કહે તુલસીદાસ આશ રઘુવરકી, શરણે આવ્યો તેને તાર્યો;
હાંહાંરે પ્રભુએ શરણે આવ્યો તેને તાર્યો—સીયારામજીસેં૦

૨૫૫

મત કર દિલ પતિયારો દિવાની કાયા મત કર૦
પૂર્વ દિશાથી આવ્યો એક હંસલો, ને ઘરઘર ફરે કુવારો રેજી(૨)
ઇ રે હંસાને મેં ભુખ્યો ન રાખ્યો ભાઇ (૨)
ઘર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા(૨) મત કર૦
અદકું રે લાવ્યો, ઉછીનું રે લાવ્યો, ને ઘરઘર કીયો ઉધારો રેજી(૨)
ઇરે હંસાને મેં ઘણો સંતોષ્યો ભાઈ (૨)
ઘર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા(૨) મત કર૦
કાયા કહે મેં સદા સોહાગણ, એ છે પીયુજી હમારો રેજી (૨)
તુજ સરિખી મેં ઘણી મીલાવી ભાઇ (૨)
ન જોઈ રાત કે દહાડો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
કાયા કહે મેં ઠગજ પકડયો ને, એ છે બડો ઠગારો રેજી (૨)
તુજ સરીખી મેં સૂતીજ મેલી ભાઇ (૨)
રમી ગયો પીયુજી પ્યારો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
ઉઠ ગયો કાયાકો કારીગર, બંધ ભયો લલકારો રેજી (૨)
દાસ જીવણ સંતો ભીમકે ચરણે ભાઇ (૨)
હરિ ભજીને ગુણ ગાયો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦

ઢોંગી ભક્તવિષે

૨૫૬

જુઠા જુઠી ન ઝાલો માલા—હાંરે જુઠા૦
માલા માલા માલા રે—જુઠા૦
હાલતાં ને ચાલતાં મણકા રે મૂકે (૨)
એ જગ ધૂતવાના ચાળા રે—જુઠા૦
જગતમાં ભક્તપણું રે દેખાડે (૨)
કરમ કરે છે કાળાં રે જુઠા૦
વ્યાસ વલ્લભ કહે જુઠા જનમના (૨)
ખાશો જમના ભાલાં રે— જુઠા૦

૨૫૭

વૈષ્ણવ નથી થયોરે, શીદ ગુમાનમાં તું ઘુમે (૨)
હરિજન જોઈને હૈડું ન હરખે, દ્રવે ન હરિગુણ ગાતાં (૨)
કામ ધામ ચટકી નથી ૫ટકી (૨) ક્રોધે લોચન રાતાં—વૈ૦
તુજ સંગે કોઇ વૈષ્ણવ થાયે, તો તું વૈષ્ણવ સાચો (૨)
તારા સંગનો રંગ ન લાગે (૨) ત્યાં લગી તું કાચો—વૈ૦
પરદુઃખ દેખી હૃદય ન દાઝે, પરનિંદા નથી ડરતો (૨)
વહાલ નથી વિઠ્ઠલસું સાચું (૨) હઠે તું હું હું કરતો—વૈ૦
પરોપકારે પ્રીત ન તુજને, સ્વારથ છુટયો છે નહિ (૨)
કહેણી તેવી રહેણી ન મળે (૨) ક્યાં લખ્યું એમ કહેની—વૈ૦
મનતણો ગુરુ મન કરીશ તો સાચી વસ્તુ જડશે (૨)
દયા દુઃખ કે સુખ માન પણ (૨) સાચું કહેવું પડશે—વૈ૦

૨૫૮

અરે શું સમજ્યો વૈષ્ણવ થઇ, અવિદ્યા જો અળગી નવ ગઇ.
જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગમે નહિ ગાતાં, રાસ કંથાના રસીયા;
કામ ક્રોધ મદ લોભ ગર્વ છળ, અંતરથી નવ ખસીયા—અરે૦
તન મન ધન દારા ઘર તારૂં, બ્રહ્મ સમર્પણ કીધું;
પાપ કર્મ તો પામર જીવડે, પોતે માથે લીધું—અરે૦
હીંગ તજે પણ હરામ ન તજે, નિરખે કોઇ પર નારી;

લસણ તજે પણ લાંચ ખાય છે, ન તજે ચોરી જારી—અરે૦
જરને લોભે જુઠા સોગંદ, ખાતાં પણ નથી બીતા;
જુઠી સાક્ષી જાય પૂરવા, ઝટ ઉપાડે ગીતા—અરે૦
છાપા તિલક તાણીને અંગે, મંડલીઓમાં મહાલે;
ગુપ્ત ઘાત અંતરમાં રાખી, ઘણાંકનાં ઘર ઘાલે—અરે૦
એકાદશીનું વ્રત આચરે, ફરાળ સારૂં ફાકે;
ઉપર ચોખા અંતર મેલા, પરધન હરવા તાકે—અરે૦
એક પ્રભુને ઉરમાં ધારી, પરમારથ આચરવું;
નીતિનો મારગ ઝાલીને, ભાળી ડગલું ભરવું—અરે૦
એમ વિચારી જે જન ચાલે, ધર્મ તેહનો સાચો;
કહે છોટમ પરપંચી મારગ, જાણો સર્વે કાચો—અરે૦

૨૫૯

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાય, તારા દિલનું કપટ ન જાય.
પ્રભુકીરતન પ્રભુનામ સ્મરણમાં, અતિશય આળસ તારે;
ડાચા કુટ લવ પરનિંદામાં, આખો દિવસ નવ હારે—પ્રભુ૦
પ્રભુનું પૂજન કરતી વેળા, કાયા તારી કંપે;
ગંજીફો સોગટાં ફૂટતાં, આઠ પહોર નવ જંપે—પ્રભુ૦
હરીનું ચંદન ઘસતાં તારૂં, શ્રમથી શરીર બગડે;
કુંડી કુંદકું લઇ મરી મસાલો, ભાવે ભાંગજ રગડે—પ્રભુ૦
એકાદશી ઓછવનાં જાગરણ, અતિ કઠણ તને લાગે;
ભાંડ ભવૈયા જોવા સારૂ, સારી રાતજ જાગે—પ્રભુ૦
હરિના જનને લુખું સુકું, વેઠજ વળગી જાણે;
સગાંસંબંધી પરૂણા આવે તેને, પીરસે મિષ્ટ પરાણે—પ્રભુ૦
બે પૈસાની ગુરુ સેવા બતાવે, ત્યાં ગણગણતું બોલે;
ઘરની સ્ત્રી જ્યારે માગે ઘરેણું, ત્યારે હસી મગ્ન થઇ ડોલે—પ્રભુ૦
ખોટાં મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત ભૂષણ ઘાલે;
સોનું રૂપું મણિ મુક્તા વિણ, સ્ત્રી સુતને નવ ચાલે—પ્રભુ૦
જગ દેખે ત્યાં જપવા બેસે, બાકી નહાય ન ખાવા;

ગળાં કાપે ત્યાં થાય ગળગળો, એ વૈષ્ણવના ભાવા—પ્રભુ૦
આ કરવું આ ના કરવું એમ, અન્યને શિક્ષા દે છે;
એ પ્રમાણે તું નથી કરતો, અનુચિત કર્મ કરે છે—પ્રભુ૦
અંતરનાં છલ અન્ય ન લહે, પણ જાણે અંતરજામી;
એ તો સાચાનો સંગી છે, દાસ દયાનો સ્વામી—પ્રભુ૦

૨૬૦

સીતારામને ભજીને લહાવો લીજીયે રે (૨)
મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કીજીયે રે (૨)—સીતારામ૦
તારો અવસર પળ પળ જાય છે રે (૨)
તારા ઘટમાં બેઠો કાળ ખાય છે રે (૨)—સીતારામ૦
તારૂં જોબન જાશે જરા આવશે રે (૨)
તુંને ભાણે ભોજન નહિ ભાવશે રે (૨)—સીતારામ૦
તારા વહાલા વેરી થઇ લાગશે રે (૨)
તારી દેહ દેખીને દૂર ભાગશે રે (૨)—સીતારામ૦
કાંઈ ધર્મ કરો આડું આવશે રે (૨)
તે તો જમના તે માર મૂકાવશે રે (૨)—સીતારામ૦
સખી રામદાસ કહે નર નારને રે (૨)
સંત સેવો તો ઉતરો ભવપારને રે (૨)—સીતારામ૦

૨૬૧

મારે આજે આનંદનો દિન છે રે;
હરિની ભક્તિ કરે તેને ધન્ય છે રે—(ટેક)
વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર આપીયો રે (૨)
ધ્રુવને અવિચળ કરીને સ્થાપીયો રે (૨)—મારે૦
વહાલે નામાની છાપરી છાઇ છે રે (૨)
સુદામાની તે નાર સુખ પાઇ છે રે (૨)—મારે૦
વહાલે વિખડાં વાર્યાં તે મીરાં બાઇનાં રે (૨)
લજ્જા રાખી સંસારીઆના સાથની રે (૨)—મારે૦
ગુરુ પ્રતાપે ભીમદાસ બોલીયા રે (૨)
મારા અંતરના પડદા ખોલીયા રે (૨)—મારે૦

૨૬૨

ઓધા શીયોને રે—એવો શીયોને હમારો દોષ;
મારો વહાલો એ વ્રજમાં આવે નહિ રે—ઓધા૦
ઓધા, વિપ્ર હતા તે ખોટા થયા રે (૨)
ખોટા પડીયા રે (૨) જોશીડા તારા જોષ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, દુર્જન લોક દાઝી મરે રે (૨)
વહાલો દઇ ગયા રે,(૨)બાળારે પણના બોલ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, ગોકુળ ગામ સોહામણા રે (૨)
ચોક ચોક રે (૨) આહિરડાનો વાસ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, ઓઢવાનાં આભરણ ઉતારીયાં રે (૨)
ઉતાર્યાં રે (૨) અંગડાના ખેશ—મારો૦—ઓધા૦
ઓધા, ગાયરે ગેમલ અરજ એટલી રે,
મારી હતી રે (૨) બાળા રે પણની પ્રીત—મારો૦—ઓધા૦

૨૬૩

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે, શામળા ગીરધારી;
મારી હુંડી શામળીઆને હાથ રે શામળા ગીરધારી
રાણાજીએ રઢ કરી, વળી મીરાં કેરે કાજ (૨)
ઝેરના પ્યાલા મોકલ્યા રે, વહાલો ઝેરના જારણ હાર રે;
શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
સ્થંભથકી પ્રભુ પ્રગટીયા, વળી ધરીયાં નરસિંહ રૂપ (૨)
પ્રલ્હાદને ઉગારીઆ રે, વહાલે માર્યો હરણાકશ્યપ ભૂપ રે;
શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
ગજને વહાલે ઉગારીઆ, વળી સુદામાની ભાંગી ભુખ(૨)
દોહલીવેળાનામારાવાલમારે,તમેભક્તોને ઘણાંઆપ્યાંસુખ રે;
શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી, વળી દ્રૌપદીનાં પૂર્યાં ચીર (૨)
નરસિંહમહેતાનીહુંડીસ્વીકારજોરે, તમેસુભદ્રાબાઇના વીરરે;
શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
સાડાત્રણસો તીરથવાસીને, વળી રૂપીઆ છે સો સાત (૨)

વહેલા પધારજો દ્વારકા રે,એનેગોમતી ન્હાયાની ઘણીખાંતરે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આવ્યા નગરીની માંહે (૨)
આ શહેરમાં એવું કોણ છે રે, જેનું શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
નથી બ્રાહ્મણ, નથી વાણીઓ, નથી ચારણ, નથી ભાટ(૨)
લોક કરે છે ઠેકડી રે, નથી શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
રહેવાને નથી ઝુંપડું, વળી જમવા નથી જુવાર (૨)
બેટા બેટી વળાવીઆં રે, મેં તો વળાવી ઘર કેરી નાર રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
ગરથ મારૂં ગોપીચંદન, વળી તુલસી હેમનો હાર (૨)
સાચું નાણું મારે શામળો રે, મારી દોલતમાં ઝાંઝ પખાજ રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આવ્યા નગરની બહાર (૨)
વેશ લીધો વણીકનો રે, મારૂં શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
હુંડી લાવો હાથમાં, વળી આપું પૂરા દામ (૨)
રૂપૈયા આપું રોકડા રે, મારૂં શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
હુંડી સ્વીકારી વહાલે શામળે, વળી અરજે કીધાં કામ (૨)
મહેતાજી ફરી લખજો રે, મુજ વાણોતર સરખાં કાજ રે;
શામળા ગીરધારી–મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦

૨૬૪

પ્રભુ પાલવ પકડીને રહી છું પ્રેમથી રે,
મારા છેલ છબીલા અંતરના આધાર;
ઉભી, અરજ કરે મીરાંબાઇ રામને રે–(ટેક)
મારાં દાસીપણાનાં દુઃખ સરવે દૂર કરો રે,
શીશ નામું મારા સદ્ગુરુને પ્રણામ;

ઉભી, અરજ કરે મીરાંબાઈ રામને રે–પ્રભુ પાલવ૦

સાખી–સાસરીઆમાં સુખ નહિ, મહીયરીયે નહિ માન;
સુખ દુઃખની વાતડી, ધરતું નથી કોઈ ધ્યાન.
હવે નથી રહેવું, રાણાજીના રાજમાં રે;
રાણો, રોષ ભરેલો કુડો કપટી રાય–ઉભી૦–પ્રભુ૦

સાખી–આ સમે હરિ આવજો, વિઠલ કરજો વાર;
ગોવિંદ સાથે ગોઠડી, અબળાના આધાર.
વહાલા વસમું જાણી વેગે વેહેલા આવજો રે,
નહીંતર જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય–ઉભી૦–પ્રભુ૦

સાખી–ઉંડે કુવે ઉતારીઆ, ને તરત ત્રુટાં વ્રત;
તારણહારો તારશે, શામળીઓ સમરથ.
એવા, વિવેકી વિઠલને જાઉં વારણે રે;
ટળશે હરિજનોના અંતરના ઉચાટ–ઉભી૦–પ્રભુ૦

સાખી–વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રિકમ રાખો ટેક;
આગે હીંમત આદરી, મન ધારૂં વિવેક-
એવા, ભક્તિભાવે ભૂદર આવો ભેટવા રે,
હું તો વેચાણી છું, નાથ તમારે હાથ–ઉભી૦–પ્રભુ૦

સાખી–નીતિધર્મ નવ છોડીએ, જ્યાંસુધી ઘટમાં પ્રાણ;
સહેજે સમુદ્દર ઉતર્યા, જેને ભેટયા શ્યામ.
એવા, પૂરણ પુરુષોતમ પધારજો રે,
સત્ય રાખો મારા સાચા સુંદર શ્યામ–ઉભી૦–પ્રભુ૦

સાખી–રૂપાળા રણછોડજી, લળી લળી લાગું પાય;
રાણા ઘેર જવું નથી, એવો કર્યો ઠરાવ.
હવે, શરણાગતની વારે ચઢજો વિઠલા રે,
પ્રભુ કૃપા કરીને રાખો ચરણની પાસ–ઉભી૦–પ્રભુ૦

૨૬૫

જગમાં નર નારીને સત્ય વચન એક પાળવું રે,
હરિના ચરણ કમલમાં ચીતડું સદા ચોંટાડવું રે;

એવો નામતણો પરતાપ તે સાચો માનવો રે.

સાખી—નામે કઇ નર તારીયા, અને કંઈકનાં કીધાં કામ;
રોહીદાસની લીધી પાતળી, એવા છો ધનશ્યામ;
નામે નરસીંહ મેહેતાને, હાર હાથો હાથ આપીયો રે-
જગમાં નરનારીને૦

નામે નામદેવ ભગતની, છાપરી છાઈ વાહાલે હાથ;
સેના માટે સનમુખ રહી, નાઈ કહેવાયા નાથ;
નામે નાઇ થઇને, રાજા મોહોલે પધારીયા રે—
જગમાં નરનારીને૦

પ્રલ્હાદને ઉગારીયો, અને સ્થંભમાં કીધો વાસ;
હિરણાકશ્યપને મારીયો, અને ઉગાર્યો નીજ દાસ;
નામે પંચાલીનાં, પ્રેમે પટકુલ પૂરીયાં રે—
જગમાં નર નારીને૦

તાતી કઢા શીતલ કરી, સુધન્વાને કાજ;
સાગરમાં રાખ્યો બુડતો, રામ કહેતા ગજરાજ;
એવાં શવરી બાઇનાં, એઠાં બોર આરોગીયા રે—
જગમાં નરનારીને૦

ભાજી વીદુરની જમ્યા, રાખી સંતોની લાજ,
કરમાનો ખાધો ખીચડો, ન જાત જોઇ મહારાજ૦
એવા સુદામાનાં, સંકટ સરવે કાપીઆં રે—
જગમાં નર નારીને૦

પાંચ પાંડવ ઉગારીયા, ટીટોડીનાં બાળ;
યુદ્ધ લીધું જેમલતણું, અને સહાય કરી ગોપાલ;
એવાં મન્જારીનાં, બાળ તમે ઉગારીયાં રે—જગમાં૦
મીરાંનું વિષ અમૃત કર્યું, અને પૂરી મનની આશ,
અનેક ભક્ત ઓધારીયા, એમ ગાયે ગંગારામ દાસ;
એવા અનેક ભક્તને અલબેલે ઓધારીયા રે—
જગમાં નર નારીને૦

૨૬૬

એવી મીરાં પૂર્વ જનમની પ્રીત રે
મીરાંને હૈડે લખેલા હરિના લેખ રે—નામ નહી રે છોડું૦
જેમલ રાઠોડને ઘેર કુંવરી જનમીઆં રે, સાતમ ને સોમવાર(૨)
તેડાવ્યા રાણાએ જોશીઓ રે,
બાઈનું મીરાં ધરાવ્યુંરે નામ રે (૨)—નામ૦
જોશીએ વાંચી જનમોતરી રે, તેમાં લખ્યું નીકળ્યું એહ (૨)
વરશે વિશ્વંભર નાથને રે,
કરશે નંદના કુંવર સાથે સ્નેહ (૨)—નામ૦
એમ કરતાં મીરાં મોટાં થયાં રે, કરે ભક્તિ ને ભાવ (૨)
સાધુસંતના સાથમાંરે, મીરાંને છોડી દેવોસંસારરે(૨)—નામ૦
ઉદેપુરનો રાણો રાજીયો રે, તેની સાથે કરી છે સગાઈ (૨)
પરણાવી વળાવ્યાં સાસરે રે,
મીરાંને નયણે આંસુડાંની ધાર રે—નામ૦
સાસુ કહે ભલે આવીઆં રે, ઉમિયાને નમાવો શીશ (૨)
મીરાં કહે મસ્તક નહિ નમે રે,
કરશું નંદના કુંવર સાથે પ્રીત રે (૨)—નામ૦
સાસુએ પુત્રને બોલાવીઓ રે, પુત્ર સાંભળો મારી વાત (૨)
આજથી વહુ સામું બોલીયાં રે,
એનાં જુદાં રચાવોને ધામ રે (૨)—નામ૦
એવું સાંભળી મીરાં મગ્ન થયાં રે, ભલું થયું ભાંગી જંજાળ(૨)
સાધુ સંતના સાથમાં રે,
હવે તો સુખે ભજીશું શ્રીગોપાળ રે (૨)—નામ૦
નંદ નંદન સાથે ન્યારા રહ્યા રે, હરિજન આવે ઘણા ઘેર(૨)
નિત્ય ભજન કીર્તન કરે રે,
એ તો દર્શનની કરે લીલા લહેર રે (૨)—નામ૦
નણંદ આવી મીરાં કને રે, ભાભી આ શો માંડયો ઉત્પાત(૨)
સાસરે રાણાનું કુળ લજાવ્યું રે,
તમે મૈયરમાં લજાવ્યાં માતતાત રે (૨)—નામ૦

છાપાં તિલક આ શાં ધર્યાં રે, નાચો ખુદો વેરાગીને વેશ(૨)
સંગ મૂકી દો સાધુસંતનો રે,
રાણોજી તો કરે છે ઘણો કલેશ રે (૨)નામ૦
મીરાં કહે કલેશ ટાળવાનો એક છે ઉપાય (૨)
કહેજો રાણાને સેવે સંતને રે,
નૃત્ય કરીને હરિ ગુણ ગાય રે (૨)–નામ૦
વળી સોનું રૂપું પહેરે શું સુધારે, કાઢી નાખો ડાક ડમાળ(૨)
છાપાં તિલક ધરી બેસો સંતમાં રે,
કંઠે પહેરો તુલસીની આ માળા રે (૨)–નામ૦
તમે પણ જાઓ ક્યા સાસરેરે, બાઇ વૃથા વટાળો શાને દેહ(૨)
મન ગમતા મોહનજી સાથે તમે રે,
કરો સર્વ તજીને રે સ્નેહ રે (૨)–નામ૦
કહેજો તમારી માતનેરે, વૃદ્ધ થયા ગોવિંદ ગુણ ગાય (૨)
શ્રીહરી વિના કોટી દેવ સેવશો રે,
તોએ જનમ મરણ નહિ જાયરે (૨)–નામ૦
એવું સુણી નણંદ કોપીયાં રે, આવ્યા બંધવની પાસ (૨)
ભાભી કહે થાઓ જોગટા રે,
મૂકી દોને હવે રાજપાટ રે (૨)
એવું સુણી રાણો રોષીઓ રે, સેવક પ્રેર્યો મીરાંને અવાસ(૨)
લાવો ખબર છે શા રંગમાંરે,
કોણ કોણ બેઠું છે એની પાસ રે (૨)–નામ૦
સેવક આવી એમ કહ્યું રે, નથી ત્રીજું માણસ આ વાર(૨)
રાણીજી પાસે એક પુરુષ છે રે,
ઘરમાં થઇ રહી છે થૈ થૈકાર રે (૨)–નામ૦
સુણતામાં રાણો થયો રાતડો રે, ખેંચી ખડગ ધાયો તેણીવાર(૨)
પેઠો મીરાંને મહોલે એકલો રે,
કોઇ આવે ન ધાઇ દીધાં દ્વાર રે (૨)–નામ૦
આવી જોયું તો મીરાં એકલી રે, પ્રભુએ તેને ન દીધું દર્શન(૨)

પૂછયું મીરાંને પેલો પુરુષ ક્યાં ગયોરે,
તારે લાગી છે જેશું લગન રે (૨)—નામ૦
કયાં છે પુછોશું રાણા રોશમાંરે, તે તો સઘળે વસેછે ભરપૂર(૨)
ધ્યાનમાં જુવે જોગી પ્રેમી પ્રગટ રે,
દેખી રહે છે દુષ્ટ થકી દૂર રે—(૨)નામ૦
એવું સુણી આગ લાગી ઘણી રે,પણ ભાવનાછુટયોરે ભૂપ(૨)
ક્રોધ કરીને શસ્ત્ર વાપરે રે,
એવે દીઠાં મીરાંનાં બે રૂપ રે (૨)—નામ૦
તોપણ મુરખ સમજ્યો નહિરે, મન સાથે ન કીધો વિચાર(૨)
બીજું ખડગ રાણે ખેચીયું રે,
ત્યારે હરિએ દેખાડી મીરાં ચાર રે(૨)—નામ૦
ઝેરના પ્યાલા રાણો મોકલે રે, મીરાં બાઇ તણે દરબાર (૨)
અમૃતની પેઠે મીરાં પી ગયાં રે,
મીરાંને રાખણહારો શ્રીનાથ રે(૨)—નામ૦
મીરાંબાઈ આવ્યાં વંદ્રાવનમાંયરે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીવ્રજરાય(૨)
શ્રી જમુના પયપાન કર્યું રે,
કરી જીવા ગોસાઇને શીક્ષાય રે (૨)—નામ૦
હરીજન જાણી મીરાં મળવા કહ્યું રે, તેણે કહાવ્યું ન જોઉં
સ્ત્રીનું મુખ (૨)
મીરાં કહે સારૂં થયું મુજને રે;
પરપુરુષ જોએથી દુઃખ રે (૨)—નામ૦
આજલગી હું એમ જાણતી જે, વ્રજમાં કૃષ્ણ પુરુષ છે એક (૨)
વંદ્રાવનમાં વસીહજુ પુરુષ રહ્યા છો,
તેમાં ધન્ય તમારો વિવેક રે (૨)—નામ૦
એવું સુણીજ્ઞાન પામીયોરે,જીવોગોસાંઇ મળ્યાછે સામાવાઈ(૨)
પ્રેમે હરિરસ પી કરી રે,
આવ્યાં મેવાડ દેશ મીરાંબાઇ રે (૨)—નામ૦
કરી તૈયારી ચાલ્યાં દ્વારકાંરે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીરણછોડ (૨)

પ્રભુની પાસે મીરાં રહ્યાં રે,
સદા પહોંચ્યા છે મનના કોડ રે (૨)—નામ૦
પસ્તાવો રાણાજીને થયો રે, વીસરી ગયા મનનું ઝેર (૨)
મુખે માગે તે આપું તેહને રે,
જે કોઈ લાવે મનાવી મીરાં ઘેરરે (૨)—નામ૦
ઉપરા ઉપરી તેડાં મોકલ્યાં રે, આવીને લાગ્યા સૌ પાય (૨)
માજી પધારો મેવાડમાં રે,
રાણોજી તો ન અન્નજળ ખાય રે (૨)—નામ૦
જયાંલગી તમો રહેશો દ્વારકાં રે, ત્યાંલગી કરશે અપવાસ(૨)
આગ્રહ દેખી મીરાં વીદાય માગવા રે,
આવ્યાં મહા પ્રભુજીની પાસ રે (૨)—નામ૦
હરિએ હકીકત સાંભળીરે, હસી ચાંપી તે હૃદયા સાથ (૨)
શ્રીકૃષ્ણ સ્વરૂપમાં સમાઈ ગયા રે,
મીરાં જે જે શ્રીદ્વારકાંનાથ રે (૨)—નામ૦

માયાવિષે

૨૬૭

માયા તજીને જીવ કયાં જશે રે,
જોને, માયા તજીને જીવ કયાં જશે. (ટેક)
રાજા રે રંક ફકીર સંન્યાસી (૨)
સર્વેમાં વાસો તે વસે રે—જોને૦
ધરે આયુધ કરે યુદ્ધ જોરાવર (૨)
ધન લેવા સર્વે ધસે રે—જોને૦
ઉપરથી ટાળશો તો અંતરમાં એમ છે (૨)
અહમેવ મમતા આવશે રે—જોને૦
મમતા તજે તો મોહ ઘટે નહિ (૨)
મોહ થકી કામ ઉદે થશે રે—જોને૦
કામ નિવારે તો ક્રોધ અતિ ઉપજે (૨)
ક્રોધ હણે લોભ લાગશે રે—જોને૦

જરા જો લોભની લ્હેર સમાવે (૨)
તો માન મરડીને મારશે રે—એને૦
જેમ જેમ ત્યાગે તેમ તેમ આવે (૨)
વિષય વિકાર ઘણા વાધશે રે—એને૦
અનેક પેરે બહુ આપદ વધારે (૨)
અળગી તે ક્ષણ એક ના ખસે રે—એને૦
જ્ઞાન વિવેક વિચારીને જોજો (૨)
એ ખરૂં કે ખોટું હશે રે—એને૦
કહે પ્રીતમ એનો એક ઉપાય છે (૨)
આપોપું તજે સુખીયો થશે રે—એને૦

૨૬૮

હરિની માયા મહાબળવંતી, કોણે જીતી નવ જોય જોને;
જોગીને તો જોતી હીંડે, ભોગીને તો ખાય જોને.
કાયરને તો કુટિ નાખે, શૂરા પુંઠળ ધાય જોને;
જ્ઞાનીને તો ગોતી મારે, અજ્ઞાની અથડાય જોને.
પંડિતને પ્રપંચે મારે, કોણે નવ કળાય જોને;
હરિજનને તો હાથે મારે, મહા ઠગાણી કહેવાય જોને.
ચતુરને તો ચુંટી નાખે, ચટક ચોંટી જાય જોને;
તપસીને તો ટીપી નાખે, કરણીમાં કુટાય જોને.
હરિની અતિ પ્રબળ માયા, જોરે નવ જીતાય જોને.
પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સ્નેહી, પ્રેમ તણે વશ થાય જોને.

૨૬૯

હરિ હું શું કરૂં રે, મારો માયા ન મૂકે કેડો. (ટેક)
કોટિ કલ્પસુધી એણે ભમાવ્યો, ભમું હજુ નહિ છેડો;
મુજથી ન છુટે ન આપ છોડાવો, મારો કિયે ભવે નીવેડો-હરિ.
સેવા સમરણ કામ કરૂં, મારો ક્ષણ એ ન છાંડે કેડો;
શું ગજું મારૂં અવિદ્યા જીતી, કરૂં ચરણકમળે નેડો—હરિ૦
આપ વિના એના સૌ ચેલા, કોને કહું દુઃખ કેડો;
દાસી તમારી જાય પ્રેરો જ્યાં, પાછી ફરે જ્યારે તેડો—હરિ૦

કરગરી કહું છું કૃષ્ણ કૃપાનિધિ, ચરણ પડયો ન ખસેડો;
માયા કાળ અગ્નિથી બચે દયો, કૃષ્ણ કૃપાજળ રેડો—હરિ૦

જોગી ન થવાવિષે

૨૭૦

નિશ્ચે કરો રામનું નામ, નથી કાંઈ જોગી થઇને જાવું;
નથી ભેખ ભગવો કંઈ કરવો (૨) ભેગું કરીને ખાવું—નિ૦
જો પુરવે તો ભગવાં કરજો, પુરવે ઉજ્જવળ રાખો;
રખે દુખાવો સામા જીવને, સુખ સામાનું તાકો—નિ૦
એકજ ત્રાજવે સૌ સંસારી, બીજે જોગી લાવો;
કયા જોગીને રામજી મળીયા, એવો એક બતાવો—નિ૦
કોઈ નાઠા રાંડોને રોષે, કોઇને ન મળી નારી;
કોઇ સ્વાદે કોઇ કરજે નાઠા, કેમ રીઝે ગિરધારી—નિ૦
મહેતો મીરાં ને પ્રલ્હાદ, સેનો નાપીક નાતી;
ધનો પીપો રોહિદાસ કુબો, ગોરો કુંભારની જાતી—નિ૦
બોડાણો જ્ઞાતિ રજપુતની, ગંગા બાઇ છે નારી;
દાસ થઇને જે રહ્યા તો, ઘેર આવ્યા ગિરધારી—નિ૦
રંકા વંકા સજન કસાઇ, ભજ્યા રાત ને દહાડો;
કિયા જોગીને રામજી મળીયા, એવો એક દેખાડો—નિ૦
નથી રાખ વિભૂતિ ચોળવે, નહિ ઉંધે શિર ઝોલ્યે;
નથી નારી તજી વન જાતાં, જ્યાં લગિ આપ ન ખોળે—નિ૦
જંગલમાં મંગળ કરી જાણે, મંગળ જંગલ જેને;
કડવું મીઠું, મીઠું કડવું, સમજી વશ છે તેને—નિ૦
પયને ઓથે ઘૃત રહ્યું છે, તલ ઓથે જેમ તેલ;
કહે નરભો રઘુવર છે સઘળે, એવો એનો ખેલ—નિ૦

૨૭૧—સાધારણ નીતિવિષે

ભાવે કરી ભક્તો, તમે હરિગુણ ગાવો;
હરિગુણ ગાવો ને લીયો રે આ લ્હાવો—ભાવે૦

ઇશ્વરમાં રાખી આશ, વેદમાં ધરી વિશ્વાસ;
દિલથી થઇને દાસ, રામને રીઝાવો—ભાવે૦
રાંક માથે રાખો રહેમ, પ્રભુ સાથે જોડો પ્રેમ;
નીતિતણા નેમ તેમાં ચિત્ત ન ચુકાવો—ભાવે૦

૨૭૨

ભાવથી પ્રભુ ભજો, પ્રભુ ભજો (૨)
તમે પરકટ કરવા તજો રે—ભાવથી૦
હાંરે દયા દિલમાં રાખજો દહાડી (૨)
તેથી અતિ સુખ પામશો અગાડી રે—ભાવથી૦
હાંરે કોઇ પારકાં સંકટ કાપો રે (૨)
ભાવે ભૂખ્યાંને ભોજન આપો રે—ભાવથી૦
હાંરે જે જે દીસે છે તે છે જવાનું રે (૨)
એમાં કાંઇ નથી રહેવાનું રે—ભાવથી૦
હાંરે જ્યારે આવશે વેળા છેલ્લી રે (૨)
પ્રભુ વિના બીજો નથી બેલી રે—ભાવથી૦
હાંરે નથી રહેવાનું દલપતરામે રે (૨)
પ્રભુ ભજે તે શુભ ગતિ પામે રે—ભાવથી૦

૨૭૩—જીવને છેલ્લી શિખામણ

સો બાતનકી એકજ બાત, હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત;
હરિ હરિ હરિ સમરો સબ કોય, હરિ સુમરેંસે સબ કછુ હોય,
હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત; હરિ હરિ સમરો ઉઠી પ્રભાત.
હરિ બિના સબ જુઠી બાત, સો બાતનકી એકજ બાત.

૨૭૪

હવે કહેવું જોઇએ તે તો કહીએ રે—સજ્જનો સાંભળો રે:
છેલ્લે છેલ્લી શીખામણ દએ રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
રૂડાં નીતિનાં નેમથી રહેજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કહેજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
હરિએ દીધું હોય તેણે દેવું રે—સજ્જનો સાંભળો રે;

પાપ કર્મોથી દૂર સદા રહેવું રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
નામ હરિનાં છે શાસ્ત્રમાં હજારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
તેમાં તમને ગમે તે તમારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
તમને ગમે તેને ગુરુ કરજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
ભેટ ભાસે તીયાં જઈ ધરજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
રૂડો લાગે તે ધર્મ તમે ધારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
કરવો સત્સંગ સિદ્ધાંત એ અમારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
થાય સત્સંગ તો વાત છે સારી રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
એવી અરજી છે તમને અમારી રે—સજ્જનો સાંભળો રે.

૨૭૫—સૌનું ભલું ઇચ્છવા વિષે

દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો રાજ, દયા કરોને હવે દીનબંધુ,
જન પામ્યા છે પીડા પાકી (૨)
બનવાની ન રહી બાકી રાજ—દયા કરોને૦
આ સંકટ તો નથી સહેવાતું (૨)
નજરે જોયું નથી જાતું રાજ—દયા કરોને૦
ઓ ઈશ્વર છો તમે ઇન્સાફી (૨)
મહારાજ કરો હવે માફી રાજ—દયા કરોને૦
સૌ પામ્યા છે શિક્ષા પૂરી (૨)
તેમાં જોતા નથી અધુરી રાજ—દયા કરોને૦
ફરીથી મનમાં કોઇ નહિ ફુલે (૨)
ભવમાં આ દુઃખ નહિ ભૂલે રાજ—દયા કરોને૦
સુખ પામો સૌ ગામો ગામે (૨)
દીધી આશીષ દલપતરામે રાજ—દયા કરોને૦

૨૭૬—પ્રાર્થના

સૌનું કરો કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ,
સૌનું કરો કલ્યાણ. (ટેક)
નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
જીવજંતુનું તમામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦

જગનાવાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
આનંદે રહી આઠો જામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહિ (૨)
લડે નહિ કોઇ ગામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
સર્વે જગે સુખકારી વધે ને (૨)
વળી વધે ધન ધાન્ય—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
કોઈ કોઇનું બુરૂં ન ઈચ્છે (૨)
સૌનું ઇચ્છે સૌ સમાન—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
પોતપોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
સર્વ ભજે ભગવાન—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦

છેલ્લી સ્તુતિ

૨૭૭

શાંતિ શાંતિ શાંતિ, પ્રભુ, શાંતિ સદા આપો. (ટેક)
પરમ કૃપા કરી કૃપાળ (૨) ક્લેશ કષ્ટ કાપો—શાંતિ૦
શરણ આવી વિશ્વનાથ (૨) વંદન કરી જોડી હાથ (૨)
સર્વ જપે ભક્ત સાથ (૨) શાંતિ સુખ આપો—શાંતિ૦
કરૂણામય દૃષ્ટિ કરો (૨) હૃદય તિમિર સર્વે હરો (૨)
મનવાંછિત અર્થ પૂરો (૨) સુણી તમે વિલાપો—શાંતિ૦
જપી તમારૂં પુણ્ય નામ (૨) કરીએ તમને પ્રણામ (૨)
સત્ય શુદ્ધ ધર્મ, સકળ દેશવિષે સ્થાપો—શાંતિ૦

પરચુરણ ભજનો.

૨૭૮—ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાશું ગુરુરાજ !

ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાશું ગુરુરાજ,
અમે ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાશું;
અમને હમણાં નથી નવરાશું. ગુરુ૦ ૧
ગુરુ જ્ઞાન અમે સાંભળ્યું તમારૂં,
મુક્તપુરીનું બતાવો છો બારૂં;

ગણુ અમારે કર્મે ચોંટયું કારભારૂં. ગુરુ૦ ૨
અમે મોટા કહેવાઇએ વેપારી,
રાતદિવસ કરવી મગજમારી;
કથા કયાં સાંભળીયે તમારી. ગુરુ૦ ૩
અમારે ઘેરે ઝાઝું દુઝાણું,
નિત્ય સાચવવું સગાઓનું ભાણું;
પ્રભુ રસની વાતો કયાંથી જાણું. ગુરુ૦ ૪
હજી બાંધવા છે બારસો માળા,
હજી થાવું હજાર મીલવાળા;
કયાંથી ફેરવીએ તમારી માળા. ગુરુ૦ ૫
સાઠ લાખની પુંજીમાં શું કરીએ,
ક્રોડ અજબ ત્રીજોરીમાં ભરીએ;
પછે નાતમાં મોટેરા થઇ ફરીએ. ગુરુ૦ ૬
પાંચ દીકરા વિલાતે ગીયા છે,
વહુ દીકરીને કજીઆ થીયા છે;
એવા ઘરમાં ધમરોળ રીયા છે. ગુરુ૦ ૭
રાંડો કરમે નીકળી કજીયાળી,
વળી ગામમાં સાળા સાળી;
નિત્યમનાવવું પડે ભમરાળી. ગુરુ૦ ૮
સાઠ વરસની ઉંમર થઇ અમારી,
તે શું આંખમાં આવે છે તમારી;
હજી પરણવી છે નવલી નારી. ગુરુ૦ ૯
સર નાઈટના ખીતાબો લઈશું,
વાઈસરાયને આવકારો દઈશું.
બીજી વાતો પછીથી કરીશું. ગુરુ૦ ૧૦

એકાદશીવિષે

૨૭૯

ધન્ય એકાદશી, એકાદશી કરીએ તો વૈકુંઠ પામીએ.

મારે એકાદશીનું વ્રત કરવું છે, મારે ધ્યાન હરિનું ધરવું છે;
મારે વૈકુંઠમાં જઇ ઠરવું છે—ધન્ય એકાદશી૦
મારે એકાદશીનું વ્રત સારૂં છે, એ તો પ્રાણજીવનને પ્યારૂં છે;
એ તો વૈકુંઠ લઇ જનારૂં છે—ધન્ય એકાદશી૦
જે કોઇ બાર માસ કરે એકાદશી, તેના અંતરમાં વસે અવિનાશી
નહિ કરશે તે જશે હાથ ઘસી—ધન્ય એકાદશી૦
મારે ગંગા ઘાટે જાવું છે, મારે જમુના જળમાં ન્હાવું છે;
મારે ભવસાગર તરી જાવું છે—ધન્ય એકાદશી૦
જેણે એકાદશીનાં વ્રત કીધાં છે, તેના પાંચ પદારથ સીધ્યા છે;
તેને પ્રભુએ પોતાના કરી લીધા છે—ધન્ય એકાદશી૦
અંબરિખે એ વ્રત કીધું છે, દંડ દુર્વાસાએ દીધું છે;
રસ કલ્યાણરાયે પીધું છે—ધન્ય એકાદશી૦

૨૮૦

ચેલા ચાલો ગુરુને ઘેર ગુરુજી કરશે લીલા લેહેર (૨)
કોટી જનમનાં કષ્ટ નિવારે, ભવનાં બંધન કાપે (૨)
ગુરુ સમ દાતા નહિ કોઈ (૨) અવિચળ પદવી આપે—ચેલા૦
ગુરુવચન લોપે મહા પાપી, તે સુખીઓ કેમ થાશે (૨)
અનેક દેવ દેવીઓ ધાતા (૨) જમના ગોદા ખાશે—ચેલા૦
સુન શિખરપર વાસ ગુરુનો, ગુરુ પ્રેમ જોત પ્રકાશી (૨)
અડસઠ તીરથ ગુરુને ચરણે (૨) જોજો મનને મારી—ચેલા૦
સાકળ નિધિ તો ગુરુજી કહાવે, ગુરુ સ્વતંત્ર જોગી (૨)
સ્થાવર જંગમ રહ્યો પ્રકાશી (૨) ગુરુ નિરંજન યોગી—ચેલા૦
મુરખ જીવતો મોહ માયામાં, ફરી ફરીને ધાયો (૨)
કહે ભીખો હરિજન થઈને (૨) સાચું શું કમાયો—ચેલા૦

૨૮૧

ધર્મહી તે પાયો યે ધન ધર્મહી તે પાયો (૨)
નીકં રાખ જશોદા મૈયા (૨)
નારાયણ વ્રજ આયો, એ હાં (૨)—યે ધન૦
જો ધનકો મુનિ જપતપ ખોજત,

વેદહુ પાર ન પાયો (૨)
સો ધન ધર્યો હૈ ક્ષીર સાગરમેં (૨)
બ્રહ્મા જાય જગાયો, એ હાં (૨)—યે ધન૦
જો ધન તે ગોકુળ સુખ લઈયત,
સગરે કાજ સવારે (૨)
સોધન વાર વાર ઉર અંતર (૨)
પરમાનંદ વિચારે, એ હાં (૨)—યે ધન૦

૨૮૨

સકળ હંસમેં રે રામ સમાયા, રામ સમોવડ કોઇ નહિ (૨)
પિંડ બ્રહ્માંડમેં જુઓ તપાસી, રામ સમોવડ કોઈ નહિ
હેજી હોજી—સકળ૦
ત્રીવેણીમેં તેજ તુમેરા પાંચ તત્ત્વમેં જોત ખડી (૨)
તેનું અજવાળું ત્રણે ભુવનમાં (૨) સુરતા દોરી અસમાન ચઢી
હેજી હોજી—સકળ૦
નાભિકમળમાં નીરખીને જોઇ લો કાયા નગરમાં પડી પડી(૨)
છત્રીસ વાજાં વાજે શહેરમેં (૨) ગગનમંડપમેં નોબત ગડી
હેજી હોજી—સકળ૦
હીરા માણેક મોતીની માલામેં, રતન પદારથ પારસમણી (૨)
પ્રેમ પિયાલો પાયો સદગુરુએ (૨) ધાર્યા સંત કોઇ ધીંગાધણી
હેજી હોજી—સકળ૦
જ્ઞાનીરે હોયસો ઘટમાંરે ખોજો, સાત સાગર તમે જુઓ મથી(૨)
કહે નાનક સદ્‌ગુરુ પ્રતાપે (૨) રામ વિના બીજો કોઇ નથી
હેજી હોજી—સકળ૦

૨૮૩

જય શ્રીવલ્લભ જય શ્રીવિઠ્ઠલ જય જમુના શ્રીનાથજી.
કલજુગના તો જીવ ઓધાર્યા, મસ્તક ધરીયા હાથજી.
મોર મુગટ ને કાને કુંડળ, ઉર વેજંતી માળાજી.
નાશીકા ગજ મોતી લટકે, એ છબી જોવા જઈએજી.

આસપાસ ગૌ બીરાજે, ગુવાલ મંડળી સાથેજી.
મુખમાં મોરલી બેન બજાવે, એ છબી જોવા જઈએજી.
શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલ જુગમાં કહીએ, તો ભવસાગર તરીએજી.
માધવદાસ એટલું માંગે, શ્રીગોકુલમાં અવતરીએજી.
જય શ્રીગિરધર, જય શ્રીગોવિંદ, જય શ્રીબાળકૃષ્ણજી.
જય શ્રીગોકુળપતી, જયશ્રીરઘુપતી, જયજદુપતી, ઘનશ્યામજી.
શ્રી ગોકુળવારે નાથ, મેરી દોરી તમારે હાથજી.
જય જમુના શ્રીગોવરધનનાથ, મહા પ્રભુ શ્રીવિઠ્ઠલનાથ.
જય જય શ્રી ગોકલેશ, શેષ ન રહે કલેશ.
શ્રીવલ્લભ જુગ જુગ રાજ કરો, શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલ ગોપીનાથ.
દેવકીનંદન શ્રીરઘુનાથ, જસોદાનંદન, નંદકિશોર
શ્રી મોરલીધર માખણચોર સૂરદાસ, કૃષ્ણદાસ જો, પરમાણંદ.
કુમનદાસ જો, ચત્રભુજ નંદનદાસ જો, ચિત્તસ્વામી, ગોવીંદ.
શ્રીવલ્લભદેવકી જય, પ્રાણ પ્યારેકી જય,
શ્રીગોવરધન નાથકી જય, ચોર્યાસી વૈષ્ણવકી જય.
બસો બાવન વૈષ્ણવકી જય, દેશી પરદેશી વૈષ્ણવકી જય,
અપને અપને ગુરુદેવકી જય, શ્રીભગવત મંડળીકી જય.

રક્ષાબંધન વિષે

૨૮૪

આજ બળેવ દિવસ ઓચ્છવનો, નંદતણે ઘેર જાઇયે રે.
નટવર છેલ છબીલાને નિરખી, અંતર સુખીયા થાઇયે રે. આ૦
ગર્ગાચારજ રાખી બાંધી, પૂરણ બ્રહ્મને પુંચે રે;
અમર સદા રહો અવિનાશી, એમ બોલ્યા સુર ઉંચે રે. આ૦
પ્રેમે કરી પાથરણાં નાખ્યાં, બહુ બહુ વાનાં કીધાં રે;
વસ્ત્ર આભૂષણ સહિત ગર્ગને, દાન ધેનુનાં દીધાં રે.આ૦
રાજી અધિક થયાં નંદરાણી, ગોરાણી શણગાર્યાં રે;

બ્રહ્માનંદ કહે કહાન કુંવરનાં, સરવે વિઘ્ન નિવાર્યાં રે. આ૦

૨૮૫

મોહનવરને બાંધે માતા, રાખડલી રૂપાળી રે,
ઝાઝે હેતે લિયે રે જશોદા, ભામણીયાં મુખ ભાળી રે—મો૦
ઘણી ખમા મારા લાડકડાને, વિઘન દૂર સર્વે થાજો રે;
શરણાગત તારાં થાજો સુખીયાં,વેરીડાં મરી જાજો રે—મો૦
રેશમનાં ફુમતડાં રૂપાળાં, રેશમ કેરી દોરી રે;
મોતીડાં પ્રોઈને માંહી, નિરખે રાધા ગોરી રે—મો૦
મરમાળા નટવરની મૂર્તિ, ત્રિભુવનથી છે ન્યારી રે;
અલબેલા ઘનશ્યામની ઉપર, બ્રહ્માનંદ બલિહારી રે—મો૦

૨૮૬—પવિત્ર એકાદશી વિષે

પુણ્ય પવિત્ર એકાદશી પૂરણ, ગીત પવિત્ર તે ગાવે રે;
પ્રાણ પ્રીતમને આવી પવિત્રાં, પવિત્ર ત્રિયા પહેરાવે રે—પુ૦
લટકાં પવિત્ર કરે લટકાળો, હેત પવિત્ર કરી હેરે રે;
પવિત્ર ગોવાળ ઉભા પાસે, કમળ પવિત્ર કર ફેરે રે—પુ૦
પાઘ પવિત્ર મનોહર માથે, પવિત્ર કલગી લટકે રે;
મહા પવિત્ર અલૌકિક મૂર્તિ, પવિત્ર હીયામાં અટકે રે—પુ૦
પવિત્ર પવિત્ર પોતાના જનને, દર્શન પવિત્ર દેવા રે;
બ્રહ્માનંદ પવિત્ર પ્રીતમને, પવિત્ર પડયો છે હેવા રે—પુ૦

૨૮૭—પારણાવિષે

બાલુડે વેશ માથે શોભે કેશ,
વહાલો રમે છે મારો બાલુડે વેશ;
અખિલ બ્રહ્માંડનો કરતા અખંડિત,
નાથ કરે છે લીલા નંદજીને નેશ— વહાલો૦
રસિયા પ્રીતમને ગોપી તેડી રમાડે,
જેના મહિમાનો પાર પામે ન શેષ—વહાલો૦
દેખી પંખીને મારો શ્યામ ડરે છે,

ધ્યાન ધરે છે જેનું શિવજી હમેશ—વહાલો૦
બ્રહ્માનંદનો પ્યારો જીવન મારો,
લાલ આંખડલીમાં રાખીને લેશ—વહાલો૦

૨૮૮–હિંડોળાવિષે

ઝુલત કુંજ વિલાસી, શ્યામરો ઝુલત કુંજવિલાસી;
રાધા સંગ ઉમંગ ભરી નિત્ય, નિરખી પ્રિયા મુખ હાંસી–શ્યા૦
શ્યામા શ્યામ હિંડોરે ઝુલત, આયે ખડે બ્રજવાસી;
નિજ જનકે મન મોદ બઢાવત, રસિક રાય સુખરાશી–શ્યા૦
ઇંદ્રાદિક બ્રહ્માદિક આયે, આયે સિદ્ધ ચોરાશી;
કહાન કુંવરકો વદન વિલોકન, શિવ આયે તજ કાશી–શ્યા૦
સુરનર મુનિવર નિરખ હિંડોરો, હો ગયે સર્વ હુલાસી;
બ્રહ્માનંદકો નાથ રસીલો, નવલ છબી અવિનાશી–શ્યા૦

૨૮૯

ચાહે માગ લે રાજ ત્રીનુ પુરકી
ચાહે માગ લે તું વૈકુંઠ નિશાની;
પુત્ર સપુત્ર ચહાય ઇતને લે,
માંગલે જોબન રૂપ નીધાની.
ઇંદ્ર સીંહાસન દેઉં અભે,
ધર્મ રહેકી એહી જીયા જાની;
હસી કૃષ્ણ કહે બલીકે ચાહમેં,
અબ માગ હી હોય સો માગ લે રાણી.
હોડીને ત્યાગ દીયો ધરણીકો,
ભોંયમાં પગ ધરે અબ નાહી;
ચક હી ત્યાગ દીયો ઉઇ રેનકો.
પીયુ તન હેરત સત્રુકી નાહી.
તુમ તો પ્રભુ ઐસો દાની હતો,
મમ દ્વારે કાહે પસારો બાંહી;
ચાહે લોટકે ગંગ પછાબાહે,

હમ એસે મંગનસે માંગત નાંહી.

૨૯૦

શ્રીમન્નારાયણ, નારાયણ નારાયણ (૨)
લક્ષ્મીનારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
નરનારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
જપો અખંડ જીભે પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
શિવ સનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨)
સુમીર સુમીર ભયા પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
ચારે વેદ પુરાણ અષ્ટાદશ (૨)
વેદ વ્યાસજીકો પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
વિશ્નુપુરાણ ભાગવત ગીતા (૨)
વાલ્મીકજીકી રામાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
જો નારાયણ નામ લેત હેં (૨)
પાપ હોત સબ છારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
જો કોઈ ભક્તિ કરે માધવકી (૨)
માત પિતા કુલ તારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
માધવદાસ આશ રઘુવરકી (૨)
ભવસાગર ભયે પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦

૨૯૧

ચાલો ચાલો સાધુના રૂડા સાથમાં રે,
વેદ ચારે વ્હાલાજીના હાથમાં રે—(ટેક.)
મહેતા નરસિંહની નિંદા કરી ન્યાતમાં રે,
વ્હાલે ભેળાં બેસાર્યાં એક પાંતમાં રે—ચાલો૦
વ્હાલે હીરણાકંસ માર્યો એક વાતમાં રે,
એના મોત નહોતા રે દિવસ રાતના રે—ચાલો૦
મીરાંબાઇને ગુરુ રે મળ્યા વાટમાં રે,
એણે છોડી દીધાં છે રાજપાટના રે—ચાલો૦
ગુરુ પ્રતાપે નરસિંહરામ બોલીયા રે
એના અંતરના પડદા ખોલીયા રે—ચાલો૦

૨૯૨

માફૂં મન મોહ્યું રે શ્રી ગોરધનનાથજીને લટકે (૨)
લટકે ને વળી મટકે (૨)—માફૂં૦
વેણું વગાડી વહાલે વશ કરી લીધા (૨)
વેંત વાંસલડીના કટકે (૨)—માફૂં૦
વન્દરા તે વનની કુંજ ગલનમાં (૨)
ઘર ખોયું નવ ખટકે (૨)—માફૂં૦
શ્રીપુરુષોતમકી છબી નિરખત (૨)
ચરણ કમલ ચિત્ત અટકે(૨)—માફૂં૦

૨૯૩

અમારે ગુરુએ આપી અમર જડી (૨) ટેક.
જડી અમારી અજર અમર હે (૨)
અમૃત બુંદસે ભરી, ઓ પ્યારે (૨)
નાવો જળે ના જલમાં ડૂબે (૨)
નિશદિન રહત હરી, ઓ પ્યારે (૨)—હમારે૦
યા બંગલામેં દશ દરવાજા (૨)
તા બિચ ગુપ્ત ધરી, ઓ પ્યારે (૨)
પાંચ નાગ પચીશ નાગની (૨)
સુંઘત તુરત મરી, ઓ પ્યારે (૨)—અમારે૦
ડાકણ એક સકળ જગ ખાતી (૨)
જડીસેં જાતી ડરી, ઓ પ્યારે (૨)
કહે કબીરા, સુનો મેરે સંતો (૨)
વીરલાકું સમજ પડી, ઓ પ્યારે (૨)—અમારે૦

૨૯૪

કિયો ગોપાલકો સબ હોય (૨)
જો જાને પુરુષાર્થ અપનો અતિ કર ઝુઠો સોય—૧
દુઃખ સુખ લાભ અલાભ સહ જગત તાહિ ન મરિયે રોય,
જો કછુ લેખ લિખ્યો નંદ નંદન મેંટ સકે નહિ કોય—૨

ઉદ્યમ સાધન જંત્ર મંત્ર યે સબ હારી ધોય,
પરમાનંદદાસકો ઠાકુર ચરણ કમલ ચિત્ત પોય—૩

૨૯૫

લાગોનિયાં પાયાં વિનવિતો તુહ્માલા
કરૈં ટાળી બોલા મુખેં નામ—લા૦
વિઠ્ઠલ વિઠ્ઠલ હ્મણા વેળાવેળા,
હા સુખસોહળા સ્વર્ગીં નાહીં—લા૦
કૃષ્ણ વિષ્ણુ હરિ ગોવિંદ ગોપાળ,
માર્ગ હા પ્રાંજળ વૈકુંઠીચા—લા૦
સકળાંસી યેથેં આહે અધિકાર,
કલિયુગીં ઉદ્ધાર હરિનામે—લા૦
તુકા હ્મણે નામોંપાશી ચારી મુક્તિ,
ઐસે બહુ ગ્રંથી બોલિયેલે—લા૦

૨૯૬

આહ્મી જાતો આમચ્યા ગાંવા (૨)
આમચા રામ રામ ધ્યાવા (૨)
આજભર હોતો તુમચ્યા ગાવી (૨)
આતા કૃપા આસો ધાવી (૨)
આતા નાહીં યેણે જાણે (૨)
સહજ ખુંટલે બોલણે (૨)
રામકૃષ્ણ વિઠ્ઠલ બોલા (૨)
તુકા જાતો વૈકુંઠાલા (૨)

૨૯૭

મત સોના મુસાફિર નીંદ ભરી—ટેક.
તુમ પરદેશી ભૂલ પડે હો;
યહ સબ ચોરનકી નગરી (૧)—મત૦
પલ પલ છિન છિન તાક લગાવે;
ચંપત માલ ચુકા નજરી (૨)—મત૦
લોક લુટાય ગયે બહુ તેરે;

વિરલા જાય બચા ગઠરી (૩)—મત૦
બ્રહ્માનંદ કરો અબ ત્યારી;
રૈન બિતાય ગઇ સગરી (૪)—મત૦

૨૯૮

જો જન ધ્યાન ધરે નિર્ગુણકો, સો ઈશ્વરકા દર્શન પાવે–(ટેક)
જાય એકાંત ભુવનમેં બૈઠે, કોમલ આસન ભૂમિ બિછાવે,
ચિંતા ફિકર છોડ સબ મનકે ત્રિકુટી મહલમેં સુરતિ જમાવે. ૧
પહલે પહલે રવિ શશિ તારે, પલ પલમેં બિજલી ચમકાવે;
દૂર દૂરકે દિવ્ય દેવગણ, પુન પુન તેજ બીચ દરશાવે. ૨
દિન દિન ધ્યાન ધરે યોગી જન, બ્રહ્મજ્યોત ઘટમેં પ્રગટાવે;
કોટિ ભાનુ સમ ઝિલમિલ ઝિલમિલ રોમ રોમમેં સુખ ઉપજે. ૩
કર્મનકે બંધન સબ ટૂટે, માયા મોહ જાલ કટ જાવે;
બ્રહ્માનંદ મોક્ષ પદ પાવે, ગર્ભવાસ ફિરકે નહિ આવે. ૪

૨૯૯

ગજાનંદ સમરીએ હો દાતા નમું ગરુવા ગણપતિ (૨)
સુંઢાળાને સમરીએ હો દાતા નમું ગરૂવા ગણપતિ–ટેક.
ગણપતિનાથ પકડોને હાથ પ્રસન્ન હોય ઉમાપતિ (૨)
દેવી દેવતા કરે સેવના (૨) કૃષ્ણને કમળાપતિ–ગજા૦
દેખત ડરે નમસ્કાર કરે ને મહાવિકરાળ મૂર્તિ (૨)
ચાર ભુજા તારે ભલે બિરાજે (૨) સુધ બુધ દોનો સતિ–ગજા૦
બાસુકીનાગ કરે કીલોલ સુખમણા સૂંઢ ઝુલતી (૨)
એક દંત સ્વામી દયાજવંતા (૨) બહોત કરૂં વિનતિ–ગજા૦
સેવાને પૂજા રાતદીન હોતા સ્વામી ધૂપ ધ્યાન આરતિ (૨)
દશમે દ્વારે ગોરખનાથ બોલ્યા (૨) ઘટઘટમેં ગણપતિ–ગજા૦

૩૦૦–વૈષ્ણવ કોણ ?

વૈષ્ણવ જન તો તેનેરે કહીએ, જે પીડ પરાઇ જાણે રે;
પરદુઃખે ઉપકાર કરે, તોય મન અભિમાન ન આણે રે–ટેક૦
સકળ લોકમાં સહુને વંદે, નિંદા તે નવ કરે કેની રે;

વાચ કાછ મન નિશ્ચલ રાખે, ધન્ય ધન્ય જનની તેની રે—વૈ૦
સમદૃષ્ટિ ને તૃષ્ણા ત્યાગી, પરસ્ત્રી જેને માત રે;
જીહ્વા થકી અસત્ય ન બોલે, પરધન નવ ઝહે હાથ રે—વૈ૦
મોહ માયા વ્યાપે નહિ તેને, દૃઢ વૈરાગ્ય જેના મનમાં રે;
રામનામ શું તાળી રે લાગી, સકળ તીરથ તેના તનમાં રે—વૈ૦
વણલોભી ને કપટરહિત છે, કામક્રોધને નિવાર્યા રે;
ભણે નરસૈયો તેનું દર્શન કરતાં, કુળ ઈકોતેર તાર્યાં રે—વૈ૦

૩૦૧

ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે,
વાલા વિના તો વ્રેહેની પ્રગટી આગ જો;
સંદેશો લાવ્યા રે ભુંડા જોગનો,
નથી ખમાતો દાઝ્યા ઉપર ડામ જો;
ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
જોગીડાં થઇએ તો જગમાં લાજીએ,
ભોગીડાં કેમ ધરીએ ભગવો ભેખ જો;
વિશ્વાસે વસું છું વાલમ આવશે,
અંગ માંહીથી ઉપની રંગ રેલ જો;
ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
સંન્યાસી થઈએ તો સુખ દુખ સાંભરે,
વસ્ત્ર તજીને વનમાં કરીએ વાસ જો;
પૂરણ પ્રીત વિનાનો પ્રભુજી નહિ મળે,
દેહ દમનમાં દુખડાં બારે માસ જો;
ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
બ્રાહ્મણ તો જાણે રે સાચા બ્રહ્મને,
વિપ્ર વિવેક વેદ તણો લે સાર જો;
ઋષિ પત્ની રીઝે રે હરિ રંગમાં,
પ્રેમ કરીને પૂજ્યા નંદ કુમાર જો;
ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦

ખટ દરશનવાળાને તો દુઃખડાં ખરાં,
બાંધ્યું મારૂં મોહન સાથે મન જો;
જ્ઞાન ગૂઢારથ તો મનમાં ગમતું નથી,
સુંદર વરને સોંપ્યાં તન મન ધન જો;
ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
હરિ પાસે હતું તે અમને આપિયું,
અમ પાસેથી ભરી પ્રેમની પોઠ જો;
રઘુનાથના સ્વામીને કહેજ્યો એટલું,
હેત હતું તે આવ્યું રદયાનું હોઠ જો;
ઓધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦

૩૦૨—સત્સંગ

હરિજન આવો લાખેણો લાહવો, રામરસ વરતાવો;
અરે કોઇ રામરસ વરતાવો, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિ૦
કોઈ મળે આપના દેશી, ગુરુગમની વાતો કેશી;
કોઇ સંત મળ્યા ઉપદેશી, કોઇ મળે આપના દેશી—હરિ૦
આ તરવેણીમાં અમીરસ વરસે, સંતો પ્યાલા પીશે;
હરિજન સંતો પ્યાલા પીશે, કોઇ મળે આપના દેશી—હરિ૦
કેસર ચંદન એક મતી મળશે, નુગરા ન્યારા રહેશે;
હરિજન નુગરા ન્યારા રહેશે, કોઇ મળે આપના દેશી—હરિ૦
શૂરા હશે તે સન્મુખ લડશે, ને કાયર ભાગી જાશે;
હરિજન કાયર ભાગી જાશે, કોઇ મળે આપના દેશી—હરિ૦
ખારા જળમાં શંખલાં ઘણેરાં, રત્નાગરમાં હીરલા;
હરિજન રત્નાગરમાં હિરલા, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિ૦
કોઇ જન હોરે કાચ કઠીર, મારા હરિજન હોરે હીરલા;
મારા હરિજન હોરે હીરલા, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિ૦
દયા પ્રિતમ નંદલાલને ભજતા, બાનાની પત રહેશે;
હરિજન બાનાની પત રહેશે, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિ૦

૩૦૩

શિવ જોગી જશ ગાયો રે બાવા,
મેં જોગી જશ ગાયો રે (૨) ટેક.
બ્રહ્મા ગાયો વિષ્ણુ ગાયો ખોજત પાર ન પાયો રે (૨)
પરબ્રહ્મકો મુખ દેખનકું (૨)સકળ સૃષ્ટિ ફીર આયો રે-(૨) શી.
દેવકી જાયો ગોકુળ આયો, જસોમતી સુખ પાયો રે(૨)
કૈલાસેથી આયોરે દિગંબર(૨)આયકે અલખ જગાયો રે-(૨)શી.
ભિક્ષા લેકર આઇ નંદરાણી, શંકર શીષ ધૂનાયો રે (૨)
નગ્નદેખકર ગઇરે ભુવનમેં(૨)આયકે અંબર ઓઢાયો રે-(૨)શી.
કયા કરૂં મૈયા તેરા પાટપીતાંબર, કયા કરૂં કંચન માયા રે(૨)
ચાર પુટકો સોનો રૂપો (૨) ભર્યો હે મેરી ઝોલીમેં-(૨) શી૦
હાથ જોડકે ખડી નંદરાણી, સૂનો જોગીયાંકે રાજા રે (૨)
બાળકકો તન દેખાઉ દિગંબર(૨) બાળક જાત ડરાયો રે-શી૦
જાકી દૃષ્ટિ સકળ સૃષ્ટિપર, સો ક્યું જાત ડરાયો રે (૨)
મેરો ઠાકોર અલખ નિરંજન(૨)સો કયું જાત ડરાયો રે(૨)શી૦
બાળકૃષ્ણ લે આઇ નંદરાણી, શંકર શિષ નમાયો રે (૨)
સેવા કરી ચર્ણામૃત લીનો (૨) શૃંગીનાદ બજાયો રે-(૨)શી૦
સપૂળ ફળો માઈ બાળક તેરો, દેખ શંકર સુખ પાયો રે(૨)
સૂર કહે બડો ભાગ્ય જસોદા(૨)પૂરણ પુન્યસે પાયો રે (૨) શી૦

ક્રોધવિષે

૩૦૪-(નાથ કેસે ગજકો બંધ છુડાયો)—એ રાગ.

કોઇપર ક્રોધ ન કરશો કદાપિ, અતિ ક્રોધ છે પૂરણ પાપી;
કોઇપર ક્રોધ ન કરશો કદાપિ—ટેક.
ક્રોધ કુબોધ અધિક ઉપજાવે, સદ્ સુબોધને કાપી;
વહાલાં માંહિ વિરોધ વધારે, શોધ સમૂળ ઉથાપી—કોઈ૦
કૃત્ય અકૃત્ય કશું ન વિચારે, જ્યારે રહે રીસ વ્યાપી,
મુખનું વચન ફરી મુખમાં ન પેસે, છાપ પટોળે છાપી—કોઈ૦

આપની સઘળીએ વિસારી સુમતિયો, ક્રોધે કુમતિ જેને આપી;
નહિ કરવાનાં કામ કરી નર, રોયા છે વનમાં વિલાપી—ક્રોઈ૦
ક્રોધ કરી ફરી ફરી પરતાયા, જે હતા પૌઢ પ્રતાપી;
દલપતરામ કહે દુનિયામાં, ખ્યાત છે વાત અઘાપી—ક્રોધ૦

૩૭૫–રાગ પ્રભાતિ

ગુણ અને અવગુણો એકઠા ઉપજે,
તે તમે તોલ કરીને તપાસો;
દેખિ અવગુણ કદિ ગુણ ન વિસારીએ,
ધારીએ ખોળીને માર્ગ ખાસો. ટેક.
ઘોડે ચડનાર નર દેખી લૂલા ઘણા,
કોણ ઘોડું નહિ ઘાલે ઘરમાં;
જર થકી જીવનાં કાંઇક જોખમ થયાં,
તેથી નહિ માલ કહે કોણ જરમાં—ગુણ૦
પાણીને કારણે કોઇ કીધો કૂવો,
માનવી કોઇ પડી માંહિ મરશે;
તો તે પાણીનો કૂવો નથી કામનો,
કલ્પના એવી કદિ કોણ કરશે—ગુણ૦
ઝેર સાથે બધા વિશ્વને વેર પણ,
રોગનો ફેર તો ઝેર પાડે;
મૂલ ખરચીને લે છે સઉ માનવી,
કોણ કહે નહિ લઉ કોઇ દહાડે—ગુણ૦
કંઇક વેપારિયો ડૂલતા દેખીને,
કોણ નહિ જાય વેપાર કરવા;
કંઇક તરવા શીખ્યા તેજ બૂડી મુવા,
તે થકી કો નહિ શીખે તરવા—ગુણ૦
આગની આંચથી પાંચસેં ઘર બળ્યાં,
ભાળીને કોઇ સાચુંજ ભાખે;
આગના અવગુણો અધિક એવા સુણી,

કોણ નહિ આગનો ભાગ રાખે—ગુણ૦
કોઇ સંતાન જો ચાલવા શીખશે,
ચાલીને ચોરી કરવા વિચરશે;
માટે તેને નહિ ચાલવા શીખવું,
ધારણા એવી મન કોણ ધરશે—ગુણ૦
નાવ બૂડયાથી નર કંઇક બૂડી મુઆ,
માટે નહિ નાવમાં કોણ બેસે;
પાણીમાં પેસતાં મગર તાણી ગયા,
તેથી નહિ પાણીમાં કોણ પેસે—ગુણ૦
ભણી ગણી કંઇક ભુંડેજ રસ્તે ચડયા,
તેથી ભણતર નહિ કેમ ભણવું;
કંઇક પરણ્યા પછી બહુજ પરતાય છે;
માટે શું કોઇને નહિ પરણવું—ગુણ૦
વાવિયાં બીજ પણ વૃષ્ટિ વરસ્યા વિના,
ઉગીયો એક નહિ છોડ એમાં;
વાસ્તે શું કોઇ વર્ષ નહિ વાવવું,
તેવું વિચારીને બીજ તેમાં—ગુણ૦
પડી જતાં ઘર જનો કંઇક પીલાય છે,
માટે શું ઘરવિષે નહિજ રહેવું;
સત્ય કહેવા થકી ક્રોધ કંઇને ચડે,
માટે શું સત્ય કદિ નહિજ કહેવું—ગુણ૦
કંઇક મુસાફરો માર્ગમા મરી ગયા,
માટે પરગામ શું નહિજ જાવું;
અન્ન ખાતાં મુઆ કંઇક અંત્રસ ગયે,
માટે શું અન્ન કદિ નહિજ ખાવું—ગુણ૦
ગુણવિષે અવગુણો અવગુણે ગુણ સદા,
છેજ સંસારમાં સર્વ ઠામે;
માટે હુઇઆ થકી હિંમત નવ હારિયે,
દીધું દૃષ્ટાંત દલપત્તરામે—ગુણ૦

૩૦૬–જગત્કર્તાની સ્તુતિ–લાવણી.

શી શોભા ને શો સાજ, જગતના રાજ, ગાવે જશ તારા;
કવિ ભક્તો હાર્યા હામ, કામ ખુબ ન્યારાં–(ટેક)
કહું રચના શી પાતાળ, પોપડા ઢાળ, જમીનની જાતો;
જુની ચીજો જુદી ઉદભિજ, જીવ બહુ જહાં તો.
ઘણી સૃષ્ટિઓ બદલાઈ, ક્રમે મંડાઇ, જુઠી નહિ વાતો;
નમુના નિશાની તેની, છેજ હમણાં તો.
ઝુલ–પડ માટી તણાં વિધવિધ, વળી કંકરનાં,
છે અનુક્રમે નહિ અહીં, ચુના પત્થરનાં,
જડ ખોખાં પત્થરરૂપ, ભૂચર જળચરનાં,
સોનું લોહું વાપરે જન, સરવ ઘરઘરનાં.
રચ્યું સર્વ માનવી કાજ, આણી દીલ દાઝ, કષ્ટ હરનારા;
તુજ ડહાપણના, ભંડાર યાર અપારા—શી શોભા૦
કહું રચના શી આકાશ, સુરજ પ્રકાશ, ગ્રહોમાં રાજે;
ઉષ્ણતા પૃથ્વીને દીયે, ઝાડ જીવ કાજે.
વળી રાતે રજનીરાજ, નખેતર સાજ, ખુબ બિરાજે;
વાયુની આવતી લે'ર; સ્થિરતા છાજે.
ઝુલ–રવિ ચંદ્રતણા મારગો, શશી કહેવાય;
સુદ વદે ચંદ્રની કળા, વધી ઘટી જાય.
ગંગા* ચાંદરણું દેખી, દીલ ખુશ થાય;
વાદળના રંગ અપાર, વિવિધ સોહાય.
રે અધર રહ્યા સહુ ગોલ, ગંભીર છે પોલ,૧ તું જગદાધારા;
ખટ ઋતુતણા નિયમિત, કર્યા તેં ધાર—શી શોભા
આ સૃષ્ટિનો શો ઠાઠ, શોભિતાં હાટ, ઘણે ઠેકાણે;
તરુ લતા થકી ભરપૂર, પાણી પાષાણે.
પશુ પંખી માનવ જાત, મચ્યો છે સાથ, નાટકો જાણે;
રૂપ રંગે ગુણે રહોય, હરે મન ગાણે.
ઝુલ–સહુ ઉભાં ખેતરો હીલી, કરે ચળકારા;

* આકાશ ગંગા ૧ પોલાણ; આકાશ. ૨ પર્વત.

કલ પંખી તણા દુ:ખ હરે, મધુરા પ્યારા.
સમી સાંજ સીંધુ લેહરે, દીપે નદી નાળાં;
નંગર વન ઉપવન મેદાન, રાન રઢિઆળાં.
સહુ સાદું સલુણું આમ, તોય બહુ કામ ચતુર રચનારા;
ઘટ ઘટમાં શક્તિ અગાધ, બોધ બહુ સારા—શી શોભા૦
કહું લીલાવાડી એમ, લલિતને ક્ષેમ, લાડતી ભાવે;
ખુબ નાચે ઠામે ઠામ, પ્રીત ઉપજાવે.
સજી સાડી સુંદર નેક, રાખી બહુ ટેક, હેતે હસાવે;
નીત ગાય મધુરાં ગીત, સર્વને ભાવે.
ઝુલ–સર સિંધુ નદી જળ કરી કૃપાતેં પાયું;
વન ઝાડ પા'ડ તણું રમ્યપણું દરશાવ્યું;
બહુ ખગોતણું સુસ્વરૂં, ગાન સુણાવ્યું;
વળી બધે બતાવી ધર્મ દાન કરાવ્યું.
કરો સર્વ અમોને શુદ્ધ, આપી બહુ બુદ્ધ, પાપ દહનરા;
સ્તુતિ ગાઇયે વધુ શું ધન્ય [૧]લીલામૃત ધારા.—શી શોભા૦
(નર્મદાશંકર)

૩૦૭

સંતો આવો અમારા દેશમાં જો,
શાને ભટકો છો ફોગટયા વેષમાં જો–સંતો૦
જ્યાં રોગ શોક મૃત્યુ ભય નહિ જો,
બ્રહ્માનંદ સુખ વર્તી રહ્યું સર્વદા જો–સંતો૦

૩૦૮

પ્રથમ વર્ણાશ્રમ ધર્મ પાળતાં, કીધાં જપતપ દાન અનેક;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.
તેથી હરિભક્તિ ઉર ઉપજી, જાણ્યો સાચો સ્વામી એક;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.
વસે અડસઠ તીરથ અંગમાં, દેવ ઓચરે જય જયકાર;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.

૧ સૌંદર્યરૂપી અમૃતનો પ્રવાહ.

પરાપાર તે વર્તે પ્રેમમાં, મુખ બોલે અમુલખ બોલ;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.

૩૦૯

અધુરી આશે ન હોય દીલની વાત—મારી બાઇયો રે૦
કોઈ પૂરા રે મળે તો રાવું રેડીયે રે હોજી રે—ટેક.
ખાડા રે ખાબોચીયાની દેડકી હોજી રે (૨)
તે શું જાણે સમુદરીયાની લેહેર—મારી બાઇયો રે૦
દુરીજનીયાંને ડુંગરડા દમ જલે હોજી રે (૨)
હરિજનની તો વશીયે મોભા મોભ—મારી બાઇયો રે૦
દુધેરે સીંચાવો કડવો લીમડો હોજી રે (૨)
તોયે ન મેલે વિખીયા એની વિખ—મારી બાઇયો રે૦
દુરીજનીયાની મોઢડે કાળી શાહી ઢલી હોજી રે (૨)
હરિજનનાં કેશર વરણાં નૂર—મારી બાઇયો રે૦
ગુરુના પ્રતાપે નરશીરામ બોલીયા હોજીરે (૨)
દેજો અમને સંતોના ચરણોમાં વાસ—મારી બાઇયો રે૦

૩૧૦

આવી રૂડી શરદ પૂનેમની રાત કે રાસ રમાડજો રે લોલ—ટેક.
અમને રાસ રમ્યાના કોડ કે, રાસ રમાડજો રે લોલ (૨)
આવા રૂડા વૃંદાવનના ચોક કે, વેગે વહેલા આવજો રે લોલ(૨)
આવા રૂડા બંસી બટના તટ કે,લાગે સોહામણા રે લોલ(૨)
આવી રૂડી ગોકુળની વ્રજનાર રે, કે વેગે બોલાવજો રે લોલ(૨)
ફરતી ગાન કરે વ્રજબાળ કે, વચ્ચે મારો વાલમો રે લોલ(૨)
ભલે મળ્યો માધવદાસનો સંગ કે, રસ જામ્યો ઘણો રે લોલ(૨)

૩૧૧

જનના સકળ કલ્યાણનો ભંડાર હરિનું નામ છે—(ટેક)
કલિમલતણાના ગંજમાં અંગાર ” (૨)
પાવનતણું પાવન જગતમાં શ્રેય ” (૨)
પંથે પરમ પદને જતા પાથેય ” (૨)
કવિવરોને વાણી તણો વિશ્રામ ” (૨)

સંતો તણું જીવન પરમ સુખ ધામ " (૨)
સદ્કર્મરૂપી વૃક્ષનું શુભ બીજ " (૨)
સંસારમાં સંજીવની મૂળીજ " (૨)
દુર્લભ મનુષ્યાદેહ કેરો લાવ " (૨)
ભવસિંધુ પાર તરી જવા દૃઢ નાવ " (૨)
આ સ્વપ્નવત સંસારમાં નવનીત " (૨)
હરિદાસના હૈડાતણું તાવીત " (૨)

૩૧૨

તમે રે ઉદ્ધવજી અમને જ્ઞાન બતાવ્યું,
વાહ રે રહેવા જેવું દાઝયાપર ડામ;
ઉદ્ધવ પાછો સંદેશો જૈને પ્રભુજીને કહેજો૦
અમે રે આહીરડાં તે ગળિએ શું જ્ઞાનમાં,
અધ્યાત્મ જોગ એ તો કુબજાનું કામ;
ઉદ્ધવ પાછો સંદેશો જૈને પ્રભુજીને કહેજો૦
અર્થ સાધીને ભલે સિદ્ધ હરિ થયા.
અમને સંન્યાસી કરી એક રે રાજ—ઉદ્ધવ પાછો૦
રોગ મટયો ને થયો વૈદજ વેરી,
તાળું ખોલ્યું કે કારીગરનું શું કાજ—ઉદ્ધવ પાછો૦
ભોળાં ભરવાડાં અમને ભોળવવા મોકલ્યાં,
કાળી કામળ ને બીજો ચઢશે નહિ રંગ—ઉદ્ધવ પાછો૦

૩૧૩

તમે રે માન્યો છે આખા જગમાં હરિએ,
અમે રે માન્યું છે આખું જગત છે એમાં.
ઉદ્ધવ તમારે અમારે મળતો મેળ ન આવે,
માટી ખાધી તો માએ મુખડું તપાસ્યું,
જસોદાયે વિશ્વ બધુ જોયું છે જેમાં—ઉદ્ધવ તમારે૦
માત ને તાતમાં એ સર્વે, સહોદર,
ભ્રાત ભરથાર ને એ પુત્ર પણ આપ—ઉદ્ધવ૦
અમને તજ્યાં રે એનો કરીએ શો ઓરતો,

જુવતીનું જોર શું જ્યાં બદલ્યાં માબાપ—ઉદ્ધવ૦
કર્મે અમારે કુબજા કંકુ પગલી મળી,
વ્રજ વિનતાનું એણે વાળ્યું છે વેર—ઉદ્ધવ૦
જસોદાયે જીવાડયા તો સર્વે છે સારૂં,
દેવકી માતાને ભલે થૈ લીલા લહેર—ઉદ્ધવ૦
તમે રે કહો છો કે કર્મો વિષયથી વાધશે,
અમારાં કર્મોથી ક્યાં એ રહેવાનો દૂર—ઉદ્ધવ૦
ભોગવશું ફળ તો એને ભેગો ગણીશું,
જ્ઞાનનું કામ શું જ્યાં એ છે હજુર—ઉદ્ધવ૦
ઉદ્ધવજી આવું સુણી અચરજ પામ્યા,
દશમી ભક્તિનું બાઇઓ દો મને દાન—ઉદ્ધવ૦

૩૧૪

આટલો સંદેશો મારા સદ્‌ગુરુને કહેજો.
સેવકના અંતરની દીલ ધરશો—સંદેશો મારા સદ્‌ગુરુને કહેજો.
શાંતિ દાતાર છો સચ્ચિદાનંદ સ્વામી;
મનના મનોરથ પૂરણ કરશો—સંદેશો.
મનડું ભયંકર ત્રણે તાપે તપે છે,
શાંતી ગંગામાં ક્યારે નહાશે—સંદેશો૦
અમૃતપર બેસી ઘડીમાં વિષ ઉપર જાય છે,
થિરતામાં વાસો ક્યારે થાશે—સંદેશો૦
કોઈક સંસ્કારે શરણું મળિયું છે આપનું,
કૃપા કરીને દોષ કાપો—સંદેશો૦
અજ્ઞાની જીવ જરીયે જ્ઞાન ન જાણે,
અખંડાનંદ આશીષ આપો—સંદેશો૦
ક્યારે વૈરાગ થાશે નક્કી જે નીર્મળો,
દયા કરીને ઉત્તર દેજો—સંદેશો૦
જે જે પ્રકારે પ્રભુ પ્રસન્ન થાઓ છો,
તે તે કહેવાનું સર્વે કહેજો—સંદેશો૦
પાછા નવ પડીએ છેલ્લી ટુકે જૈ અડીયે,

જબરી હીંમત એવી જોઈએ—સંદેશો૦
કહે હરિદાસ હરિકૃપાથી, પરબ્રહ્મ સાથે ચિત્ત પ્રોઈયે-સંદેશો૦

૩૧૫

કામ ન સૂઝે મારી માડી રે,
મોહન માયા લગાડી (૨)—ટેક.
માયા લગાડી મારી સુરતા બંધાણી (૨)
હરિ સંગે લાગી મારી તાળી રે—મોહન૦
હું તો સુતી હતી મારા ભુવનમાં (૨)
મધુર શી મોરલી વગાડી રે—મોહન૦
ઇ રે શામળીઆસું સુરતા મેં બાંધી (૨)
અંતર પ્રીતડી લગાડી રે—મોહન૦
ઇ રે શામળીઆથી અળગા ન રહીએ (૨)
એવી લાગી અંતર તાળી રે—મોહન૦
ઓચિંતો આવે વાલો કાન બોલાવે (૨)
દર્શણ દીયે દહાડી દહાડી રે—મોહન૦
વંદ્રાવનમાં વહાલે વેણું નાદ કીધા (૨)
વશ કરી મારી માંડી રે—મોહન૦
ભલે મળ્યા હરિદાસના સ્વામી (૨)
અંતર જોત જગાડી રે—મોહન૦

૩૧૬—શિવજીની આરતી

જય શંકર દેવા, જય શંકર દેવા,
સ્તુતિ ગુણ ગાવું તમારા, કરૂં નિશદિન સેવા—હર હર હર મહાદેવ.
સાક્ષી તમે સર્વત્ર, સત્તાથકી વ્યાપો શિવ (૨)
કૃપા કરી સેવકને (૨) મતિ નિર્મળ આપો-હર હર હર મહાદેવ.
શિવ છો પરમ કૃપાળ, કાર્ય સફળ કરશો શિવ (૨)
સંરક્ષણ કરી મારૂં (૨) કષ્ટ સકળ હરશો—હર હર હર મહાદેવ.
મુજ અપરાધ અગાધ, ચિત્તમાં નવ ધરશો શિવ (૨)
કૃપાનિધિ કરુણા કરી (૨) પાપ ક્ષમા કરશો૦હર હર હર મહાદેવ.
એક અખંડ અનંત, અજરામર સાચા શિવ (૨)

સ્તુતિ ગાવા શિવ તારી(૨)નવ ચાલી વાચા—હર હર હર મહાદેવ.
જગકર્તા જગવંદ્ય, જગદીશ્વર દેવા શિવ (૨)
માની દયાનિધિ લેશો(૨)નિજ જનની સેવા—હર હર હર મહાદેવ.
નથી ધરતા અવતાર, ત્રિભુવનના સ્વામી શિવ (૨)
વિશ્વેશ્વર વ્યાપક શિવ(૨)સચરાચર ગામી—હર હર હર મહાદેવ.
અંતર્યામી અનંત, અનુપમ અવિકારી શિવ (૨)
માનસી મંગળ અર્ચા(૨)શિવને પ્રિયકારી—હર હર હર મહાદેવ.
પરમ ભક્તિથી ધ્યાન, હૃદયવિષે ધારી શિવ (૨)
અભિવંદનપૂર્વક હું(૨) કરૂં અર્ચા તારી—હર હર હર મહાદેવ.
મળીને ભક્ત સમાજ, આરાધન કરીએ શિવ (૨)
મુક્તિ પદે મળવા શિવ(૨)આશ સદા ધરીએ—હર હર હર મહા.
રવિ શશિ વન્હિ પ્રકાશ, જ્યાં કદિ નવ જાશે શિવ (૨)
ત્યાં શિવ સ્વંય પ્રકાશે(૨)સચ્ચિદઘન ભાસે-હર હર હર મહાદેવ.
અતિશય છે અપરાધ; અતિ લજ્જા પામું શિવ (૨)
કેવળ કૃપા સ્વભાવે (૨) શિવ જોશો સ્હામું—હર હર હર મહાદેવ.
માની બહુ ઉપકાર પ્રણમું તવ ચરણે શિવ (૨)
કૃપા કરી સેવકને(૨) રાખો નિજ શરણે—હર હર હર મહાદેવ.
શિવ શિવ શિવ શિવ સામ્બ, પાય તને લાગું શિવ (૨)
મુક્તિ પદાર્થ આપો(૨) એ શુભ વર માગું—હર હર હર મહાદેવ.

૩૧૭

સાચી પ્રીતિ તે શ્યામ સાથે નિભવજો, ફરી તમે આવજો.
સુખના સંદેશા ફરી કોઇ સાથે કહાવજો, ફરી તમે આવજો.
રસના રૂપાળીને રામ રટાવજો, ફરી તમે આવજો.
મનથી મોહનસંગ મોરચો મચાવજો, ફરી તમે આવજો.
રાધાના સ્વામી સંગે રાચ રચાવજો, ફરી તમે આવજો.
ગિરધર ગોવિંદ ગાઇ ગામ ગજાવજો, ફરી તમે આવજો.
જ્યોતિસ્વરૂપ જાપ જીભે જપાવજો, ફરી તમે આવજો.
રુદીયામાં હરિનામ હીરા જડાવજો, ફરી તમે આવજો.

રામરંગથી રંગેલ અમને રંગાવજો, ફરી તમે આવજો.
બ્રહ્માનંદ ભોગી તમે ભક્તિ વધારજો, ફરી તમે આવજો.

૩૧૮-કચ્છી ભાષા રાગ-કાફી

કમાણી ઉશો કંધારે જનીજા રામસે મનરતા,
રામસે મનરતા જનીજા શતગુરુસે મન સચા—૧

૩૧૯

જય જય રામકૃષ્ણ હરિ, વિઠુબા નારાયણ હરિ;
વિઠુબા નારાયણ હરિ, વિઠુબા નારાયણ હરિ—જયજય૦
મનુષ્યાજન્મ આ મોંઘો અતિશે નહિ મળે ફરી ફરી;
માટે પૂરણ પ્રીત ધરીને, જીભે કહો જરી—જયજય૦
રાતદિવસ જે રટે નિરંતર, પ્રેમે પાઠ કરી;
જાણો તે નર જશે જરૂર, ભવસાગર પાર તરી—જયજય૦

૩૨૦

રવી સાહેબે કીયા બંગલા ઠીક થયા ઠીક થયા હોજી, (૨)
આ બંગલેકું તાળાં જડીઆં, કુંચી કોઈકું ના દીઆ, (૨)
નીશ્ચે પકડયા નામકા ત્યારે, કમાડ ઉઘડી ગીયા—રવી૦
અવિનાશી તો આવે જાવે, બંગલા બદલ ગયા; (૨)
મુવા ખરા પણ નામ રહ્યા જેણે, અમર પ્યાલા પીયા—રવી૦
બાવો બાળકદાસ હતા જ્ઞાની, જેને નામ નીશ્ચે લીયા; (૨)
ગુરુ પ્રતાપે પીઠો બોલ્યા, જ્ઞાની હતા તે ગીયા—રવી૦

જ્ઞાનભક્તિની લાવણીઓ

લાવણી–પ્રભુ ભજવાની જરૂરીઆતવિષે

નરતન પાય જતન કર ઐસે જિસ્મેં વો કરતાર મિલે;
ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફ્રિર નહિ વારંવાર મિલે.
બને હેં પૂરબ કે કર્મ કુછ ઉસીકી હૈ યહ પ્રભુતાઇ;
જો તૂને સંસારમેં હૈ યહ સુંદર નર દેહી પાઇ.
પાયકે ઐસી કંચન કાયા ભજન કરો હરિકો ભાઇ;
જન્મ જન્મકી બીગડી બાત સબ ઇસી જન્મમેં બન જાઇ.
સુખ દુ:ખ ભોગ પિતા ઔર માતા ઔર સકલ સંસાર મિલૈ;
ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફ્રિર નહિં વારંવાર મિલૈ
મિલા તુઝે અનમોલ રત્ન યે અબ ઉપાય તૂ ઐસા કર;
ત્યાગ સકલ કામના જગતકી હિત ચિતસે હરિ નામ સુમર.
વાસુદેવ ભજ નારાયણ તું કૃષ્ણ કૃષ્ણ ઔર કહો હર હર;
જીતે યે ભવસિંધુ જગતસે ક્ષણમેં જાયે પાર ઉતર.
જન્મમરણ નહિ હો તેરા નહિ જગમેં ફ્રિર અવતાર મિલૈ;
ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફ્રિર નહિ વારંવાર મિલૈ.
કર વિચાર મનમેં અપને તૂ કિસ કારણ જગમેં આયા;
કિસ કારણ સંસારમેં તુઝકો મિલી હૈ યહ કંચન કાયા.
જિસને કુછ નહિ ભજન કિયા નહિ સુખસે ગુણ ગોવિંદ ગાયા;
સુંદર જન્મ ગૅવાય વૃથા વો અંતકાલ ફ્રિર પાછતાયા.
લખ ચૌરાસી ફ્રિરે ભરમતા યમ દૂતોંકી માર મિલૈ;
ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફ્રિર નહિં વારંવાર મિલૈ.
દુર્લભ યે જામા નરકા હૈ મિલા બડે સંયોગોંસે;
દેવીસિંહ કહતા હૈ સદા સમઝાયકે યે સબ લોગોંસે.
ભજન કરો આનંદ રહો ઔર છુટો દુ:ખ સુખ ભોગોંસે;
હર્ષ સદા મનમેં વ્યાપે ઔર શુદ્ધ ચિત્ત રહે સોગોંસે.

બનારસી કહૈ ઔર જન્મમેં નહિં ઉસકા દીદાર મિલૈ;
ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફિર નહિં વારંવાર મિલૈ.

લાવણી–ઇશ્વર સ્મરણવિષે

રામ કૃષ્ણકા સુમરન કરનેસે પાતક સબ જાતે હૈં,
ધન્ય વહ નર હૈં કિ જો કોઈ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં;
મૈંને પાપ કિયે બહુ તેરે, જીસકા કુછ નહિં આદિ અંત,
વિષય વાસનામેં ડુબા ઔર ઝૂઠ મૂઠ કહે લાયા સંત.
કામ ક્રોધ મદ લોભ મોહ યે પાંચોં મેરે બને મહંત;
ઇનહીંકે વશ રહા રાતદિન; સદ્‌ગુરુકી નહીં પઢી પઢંત.
યુવા અવસ્થામેં નહિ સમઝે, વૃદ્ધ ભયે પછતાતે હૈ;
ધન્ય વહ નર હૈ કિ જો કોઇ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૧
માત પિતાકા કહા ન માના, પઢા ન પિંગલ વેદ પુરાણ;
બના કવીશ્વર હું મૈંને ઔર, દગ્ધછંદ કિએ બહુત બખાન.
મૈંને કહા મૈં પરમેશ્વર હું, ઐસા મુઝે વ્યાપા અભિમાન;
સત્ય ન બોલા ઉમ્ર ભરસેં, બકા બહુતસા ઝુઠ તુફાન.
ધન પાયા તો ધર્મ કિયા નહિં, ભીખ માંગ અબ ખાતે હૈ;
ધન્ય વહ નર હૈં કિ જો કોઇ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૨.
બ્રહ્મહત્યા યા બાલહત્યા યા કરે જો કોઇ ગોહત્યા;
રામ ભજનસે દૂર હો જાવે, નહીં ફિર હોવે હત્યા.
મૈંને જીવ બહુતસે મારે લગી જો વહ મુઝકો હત્યા;
કૃષ્ણ કહેસે ભસ્મ હો ગઇ, કરી જો જો મેને હત્યા.
અપના બીતા હાલ સુનો, હમ સબકો સત્ય સુનાતે હૈં;
ધન્ય વહ નર હૈ કિ જો કોઈ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૩.
સબ અપરાધ ક્ષમા કર મેરે રામ કૃષ્ણજી વારંવાર;
તુમ હો દયાનિધિ દયા કરકે પ્રભુજી કર દો મેરા ઉદ્ધાર.
અધમ પાપિયોંકો તારા અબ મુઝકો ભી તુમ દીજે તાર;
આગે મરજી આપકી જો કુછ ચાહે સો કરિયે કરતાર.

અબ મુઝસે કછુ બન નહિં પડતા, આપકે ભજન બનાતેહૈં;
ધન્ય વહ નર હૈ કિ જો કોઇ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૪.
જો જો પાપ કિએ મૈંને પ્રભુ તુમ જાનો યા જાને હમ;
ઔર કોઇ કયા જાનેગા ઔર કિસકે આગે કહું મરમ.
દેવીસિંહ તર ગયે પાપસે, જો જો અપના કરા કરમ;
શ્રીગંગાકે તીર તનુ ત્યાગા જાને બાત એ કુલ આલમ.
બનારસી કહે હમ ભી તો ઉનકે મુરીદ કહલાતે હૈં;
ધન્ય વહ નર હૈ કિ જો કોઇ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૫.

દોહરા.

જાના હૈ રહના નહીં, મરના બીસવા બીસ;
દો દિન દુનિયા કે લીએ, મત ભૂલો જગદીશ.
ધન જોબન યું જાયગો, જા વિધિ ઉડત કપૂર;
નારાયણ ગોપાલ ભજ, કયું ચાખે જગ ધૂર.

લાવણી—જીંદગીનો ભરૂંસો નથી તે વિષે

દમ પર દમ હર ભજ, નહિ ભરોંસા દમકા;
એક દમમેં જાયેગા નિકલ દમ આદમકા.—ટેક
હૈ જબતકસે દમમેં દમ ભજ હર હર તૂ;
દમ આવે ના આવે ઇસકી આશ મત કર તૂ.
એક નામ પ્રભૂકા જપ હિરદેમેં ધર તૂ;
નર ઈસી નામસે તર જા ભવસાગર તૂ.
બલ કરતા થોડે જીનેકે ખાતર તૂ;
વો હૈ સાહબ જલ્લાદ જરા તો ડર તૂ.
વહાં અદલ બડા હૈ હિસાબ સબ દમ દમકા;
એક દમમેં જાયગા નિકલ દમ આદમકા.—૧.
જીનેકા ફલ યહ રામ નામ જપના હૈ;
જબ ઘેરે કાલ તો કહાં જાય છિપના હૈ.

ઇસ નરકો એક દિન આતિશમેં તપના હૈ;
દમ જાય નિકલ તન મિટ્ટીમેં ખપના હૈ.
એક દમકા બસેરા દુનિયા રૈન સપના હૈ;
કુછ દેખો આઁખે ખોલ કૌન અપના હૈ.
સબ જુઠા માયા મોહ કુટુંબ હમ દમકા;
એક દમમેં જાયેગા નિકલ દમ આદમકા.—૨
જો આયા જગમેં અમર નહીં રહનેકા;
નરબદા પ્રવાહ અબ અટક નહીં બહનેકા.
કર લાખ જતન તૂ માયા કે ધબહનેકા;
દર મિલે વહી જો હૈ તેરે લહનેકા.
હર વખત રહેગા જમકા દંડ સહેનેકા;
કર નેકી તો કોઈ બુરા નહિ કહનેકા.
ઇસ જગમેં નાતા હૈ બોલતે દમકા;
એક દમમેં જાયગા નિકલ દમ આદમકા.—૩.
એક દમમેં દમ આદમકા નિકલ જાવેગા;
ફિર પીછે હાથ મલમલકે પછતાવેગા.
જબ શ્રીકૃષ્ણકી શરણાગત આવેગા;
તબ જીવન્મુક્તિ ઇસ જગમેં પાવેગા.
કહે દેવીસંહ જો હરકે ગુણ ગાવેગા;
વોહ પ્રાણી જગબંધનસે છૂટ જાવેગા.
કુછ ક્યામ જગમેં નહિ સુનો ઇસ દમકા;
એક દમમેં નિકલ જાયેગા દમ આદમકા—૪.

લાવણી—નામસ્મરણના માહાત્મ્યવિષે

હર જગૈ પૈ દેખ, કહીં નહીં તૂ દેખા;
જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.—ટેક
જાજાકર ગંગાસાગર સિંધુ નહાયા;
મૈં તેરે ઇશ્કમેં ચારોં તરફ ઉઠ ધાયા.

નહીં મૈંને પ્યારે ઔર કહીં તૂ દેખા;
જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા. ૧.
જંગલ વસ્તી સબ ઉજાડ હમને છાના;
નહિં દેખા તુઝકો દેખારે સભી જમાના.
કોઇ મતવાલા કહતા હૈ કોઈ મસ્તાના;
જો જો કુછ જિસને કહાવો હમને માના.
ખુબ ખુબ ફિરા દર દરકા હુઆ દિવાના;
નહિં પાયા પ્યારે તેરા કહીં ઠિકાના.
અબ યાદ કરી તો દિલમેં યહીં તૂ દેખા;
જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.–૨.
સર પટક પટક કર પહાડપર દે મારા;
ઔર આહા આહા કરકરકે બહુત પુકારા.
દેખો દેવલ દેહરા ઔર ઠાકુરદ્વારા;
સરતાપા સબકો દેખદેખ કર હારા.
ઘરબાર તજા આલમસે લિયા કનારા.
જૈસી કુછ ગુજરી વૈસે કિયા ગુજારા;
યે બાતેં હમકો યાદ રહી તૂ દેખા;
જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.–૩.
સબ દેખા હમને ગુલશન ઔર ગુલ્લાલા;
ઔર ફકીર બન કર ફિરા પહન વનમાલા.
દેખા પત્તા પત્તા ઔર ડાલી ડાલા;
હૈ સબમેં તૂ, ઔર સબસે રહૈં નિરાલા;
યહ બનારસીકા કલામ રસકા ઢાલા;
હૈ અરજ મેરી યહ સુનો નંદકે લાલા,
તુઝ પર દિલ આશક હુઆ તભી તૂ દેખા;
જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.–૪.

લાવણી–વિશ્વરૂપી બાગ

વિશ્વરૂપ ખિલ રહા બાગ, જિસમેં આદમકી ગુલજારી;

રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી.
પૂરવ પછમ ઉત્તર દખન, યે ચારોં દીવાલ બની;
હરેક તરફસે નદિયોંકી હૈ દેખો છુટિ નહર ધની;
સાત સિન્ધુ સોઇ તલાબ સાંતોં સબકા માલિક વહી ધની;
ચાહે બનાવે ચાહે પલકમેં કર દે વો સબ ફેનાફની.
વિશ્વ બાગકે ભીતર ઉસકે કુદરતકી ફૈલી કયારી;
રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી.—૧
નવ ખંડોકે મહેલ બનાયે દશોં દિશાકે દશ દ્વારે;
બના દીયે હે ઈસી બાગમેં ચૌદ ભુવન ન્યારે ન્યારે.
આસમાનકી છત લગાઇ જિસમેં જડ દિયે હૈ તારે;
ગરજ ગરજ ધન કરૈ છિડકના ઔર છુટે હૈ ફવારે.
ચાંદ સૂર્ય દોનોં ઉન સબકી કરતે હૈ ચૌકીદારી;
રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફુલવારી—૨.
ચમત્કારકા ચમન લગાયા પરબ્રહ્મને આપી આપ;
હર જાગામેં વો હૈ ઝલકતા ઓર હદામેં રહા હૈ વ્યાપ.
ઈસી બાગકે ભીતર બૈઠે, ઋષી મુનિ સબ કરતે જાપ,
કોઇ ગાવતે ભજન ઔર કોઇ સહે પંચ અગ્નિકા તાપ.
સાધુ સંત કરૈં શૌર બાગમેં પરમહંસ ઔર બ્રહ્મચારી;
રંગ રંગકે ફુલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફુલવારી—૩.
કલ્પવૃક્ષ ઔર મલયાગિરિ વો ફુલે હૈ ઉસમેં અમૃત ફલ.
કભી ન સૂખે એસા જિસમેં જ્ઞાન રૂપ હૈ ગંગાજલ;
દેવીસિંહ કહે હરિ કૃપાસે, જિસકી હો બુદ્ધિ નિર્મલ;
ઐસે બાગમેં અમર વો રહે કભી ન આવે ઉસે અજલ.
વિશ્વ બાગકે માલિક હે વોહી શ્રીકૃષ્ણ ગિરિવરધારી;
રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી.

લાવણી—દેહનું અભિમાન તજવાવિષે

નહીં મિલે હરિ ધન ત્યાગે નહીં મિલે રામજી જાન તજે,
નારાયણ તો મિલૈં ઉસીકો જો દેહકા અભિમાન તજે. ટેક.

સુત દારા યા કુટુંબ ત્યાગે યા અપના ઘરબાર તજે,
નહીં મિલે પ્રભુ ઉસકો કદાપિ જગકા સબ વ્યવહાર તજે,
કન્દ મૂલ ફ્લ ખાય રહે ઔર અન્નકાભી આહાર તજે,
વસ્ત્ર ત્યાગકે નગન હો રહે ઔર પરાઈ નાર તજે;
તો ભી હરિ નહિં મિલે ઉસીકું, ચાહે અપને પ્રાણ તજે,
નારાયણ તો મિલેં ઉસીકો જો દેહકા અભિમાન તજે—૧.
તજે પલઁગ ફુલોંકા ઔર ચાહે હીરે મોતી લાલ તજે,
જાતકો અપની તજ દેવે ઔર કુલકી સારી ચાલ તજે;
વનમેં નિશિદિન વિચરે ઔર ઇસ દુનિયાકા જંજાલ તજે,
દેહકો અપની જલા બલાકે શરીરકી ભી ખાલ તજે;
બ્રહ્મજ્ઞાન નહીં હો તો ભી ચાહે વો અપની સાન તજે,
નારાયણ તો મિલેં ઉસીકો જો દેહકા અભિમાન તજે—૨.
રહે મૌન બોલે નહી મુખસે અપની સારી બાત તજે,
બાલપનેસે યોગ સાધે ઔર તાત તજે યા માત તજે;
શિખા સૂત્ર ત્યાગ ન કર દે ઔર ઉત્તમ અપની જાત તજે,
કભી જીવકો ના મારે અરુ ઘાત તજે અપઘાત તજે;
ઇતના તજે તો ક્યા હોવે જો દેહકા નહીં ગુમાન તજે,
નારાયણ તો મિલે ઉસિકો જો દેહકા અભિમાન તજે—૩.
રહે રાત દિન ખડા ન સોવે પૃથ્વીકી ભી શૈન તજે,
કષ્ટ ઉઠાવે રહે બેચૈના ઔર દિલકા સબ ચૈન તજે;
મીઠા હોકર બોલે સબસે કડુવે અપને બેન તજે,
ઈતના ત્યાગે ક્યા હુવા અભિમાન નહીં દિનરેન તજે;
બનારસી એ મિલે ના હરિસે ચાહે સકલ જહાન તજે,
નારાયણ તો મિલેં ઉસિકો જો દેહકા અભિમાન તજે—૪.

લાવણી—અહંકાર ન કરવાવિષે

જો કહતા હમ કરતે વો દુઃખ ભરતા હૈ,
જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ. ટેક.

જો કહતા હમને વેદ પઢે હૈં ચારી.
ઉસકો કહતે હરિ ઉસકી મતિ હ મારી.
કોઇ કહેતા હમ ક્ષત્રી હૈ હમ બ્રહ્મચારી;
સબ અહંકારમેં ફૈંસે હુયે નરનારી.
જો અહં બુદ્ધિકો તજ કરે નાચારી;
ઉસકો મિલતે ઇક પલભરમેં ગિરિધારી.
જો નિષ્ફલ પૂજા કરૈ વહી તરતા હૈ;
જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ—૧.
જો કહતા હમ તો નિત્ય દાન કરતે હૈ;
ઉસકો પરમેશ્વર નહીં માન કરતે હૈ.
જો દેત વસ્તુ મનમેં ગુમાન કરતે હૈ;
વો સ્વર્ગ છોડ ફિર નરક પાન કરતે હૈ.
જો અહંકાર તજિ હરિકા ધ્યાન ધરતા હૈ;
ઉસકા સ્વામી આદર અરુ માન કરતા હૈ.
જો કરતા હૈ સો વહી વહી કરતા હૈ;
જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ—૨.
જો કહતા હમ હૈ બડે કવીશ્વર જ્ઞાની;
ઉસકો હરિ કહતે ઇસકી મિથ્યા બાની.
કોઇ કહતા હમ હૈ બડે વીર બલવાની,
ઉસકો હમ કહતે યહ તો હૈ અભિમાની.
કોઇ બનકે બૈઠે રાજા ઔર કોઈ રાની;
ઇસ પૃથ્વીપર હૈ બડે બડે અભિમાની.
ઈસ અહંકારસે અપના દિલ ડરતા હૈ;
જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ.—૩
જો કહતા મૈંને બડા જંગ જીતા હૈ;
વહ મરતા હૈ ફિર કભી નહીં જીતા હૈ.
જિસ જિસને મનમેં અહંકાર જીતાહૈ;
વહ દો દિનમેં દુનિયાસે હો બીતા હૈ.
અબ દેવીસિંહ દિલ ફટા··હુઆ સીતા હૈ;

જો કામ કિયા પ્રભુકે અર્પણ દેતા હૈ.
કહે બનારસી હરિભક્ત વો ન મરતા હૈ;
જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ.—૪

લાવણી—સાચા યોગીઓની સ્થિતિ

યોગી વહી જો સકલમેં બેઠે દેખે દશવે દ્વારકો વો;
કારજ કરે જગત્કે સબ ઔર લખે અલખ કરતારકો વો.ટેક
નાચે ગાવે તાલ બજાવે ધ્યાન આત્મામેં ધરકે;
સબમેં રહે ઔર સબસેં ન્યારા પૂરણ હોવે યોગ કરકે.
નિર્ભય હોકે વિચરે નિશિદિન કબહૂ નહીં ચલે ડરકે;
અપને આપમેં આપકો દેખૈ ધન ધન હૈ વો નરકે.
જબ વહ કાયા ત્યાગે તબ પહુંચે ઓ પરલે પારકો વો;
કારજ કરે જગત્કે સબ ઔર લખે અલખ કરતારકો વો. ૧.
પ્રસન્ન ચિત્ત ઔર બુદ્ધિ નિર્મલ કર્મ અકર્મ ન કુછ જાને,
દ્વૈત ભાવસે અલગ રહે અદ્વૈત જ્ઞાનકો બખાને.
સમદર્શી ઔર શુદ્ધ સમાધી અપનેકો આપૈ માને;
જીવ બ્રહ્મમેં એક ભાવકર અપને મનમેં પહિચાને.
ભૂમિ ભાર ઉતારન કારન ધરે આપ અવતારકો વો;
કારજ કરે જગત્કે સબ ઔર લખે અલખ કરતારકો વો—૨.
ત્રૈગુણકો જીતે ઔર ચૌથે પદપર અપની કરે મતી,
સારી સૃષ્ટિકા ભોગ જો કરે તો ભી વહી હૈ બાલ અતી.
ચર અચરમેં અપને આપકો દેખે ઉસકી હોય ગતી;
આપી પિતા ઔર આપી પુત્ર હૈ આપે સ્ત્રી ઔર આપ પતી.
કરે વો પ્રલય ઔર ચાહે રચે સકલ સંસારકો વો;
કારજ કરે જગતકે સબ ઔર લખે અલખ કરતારકો વો—૩.
પુણ્ય પાપસે અલગ રહે દુઃખ સુખકા નહિ વિચાર કરે;
બ્રહ્મજ્ઞાનકી ચર્ચા અપને મુખસે બારંબાર કરે.
આતમદર્શી હોય તો અપને સબ કુલકા ઉદ્ધાર કરે;
ચાહે કરે વો નર પૈદા ઔર ચાહે બનાયે નારકો વો;

કારજ કરે જગતકે સબ ઔર લખે અલખ કરતારકો વો—૪

સાચા ત્યાગની ખુબી—લાવણી

ઘર મીલે જો અપના ઘર ખોવે હૈ,
જો ઘર રખે વો ઘર ઘરમેં રોવે હૈ;
જો રાજ તજે વો મહારાજ કરતા હૈ,
ઓર જાન તજે સો કભી નહિ મરતા હૈ.
સુખ ત્યાગે ફીર વો ઓરકા દુઃખ હર્તા હૈ,
ધન તજે સો ફીર દોલતસે ઘર ભરતા હૈ;
જો પલંગ તજે સો ફૂલોં પર સોવે હૈ—૧
જો પર દારાકો તજે વો પાવે રાની,
ઓર જુઠ બચન દે છોડ સિદ્ધ હોય બાની;
જો દુરબુદ્ધિ કો તજે વો હોવે જ્ઞાની,
મનસા ત્યાગે તો મીલે રીધ મનમાની.
જો સર્વ તજે ઉસકો સબ કુછ હોવે હૈ;
જો ઘર રખે વો ઘર ઘર મેં રોવે હૈ—૨
જો કુછ ઈચ્છા નહિ કરે વો ઇચ્છા પાવે;
ઓર સ્વાદ તજે તો અમૃત ભોજન ખાવે.
નહી માગે તો ફલ પાવે જો મન ભાવે;
હૈ ત્યાગ મેં તીનોં લોક બેદ યું ગાવે.
જો મેલા હોકે રહે વો દીલ ધોવે હૈ;
જો ઘર રખે વો ઘર ઘર મેં રોવે હૈ—૩.
જો પક્ષપાતકો તજે તો સબકો જીતે;
ઓર કામ તજે તો હોય કામ મન ચીતે.
કહે દેવીસિંહ હરનામ જીન્હોને લીને;
ઉનકો ગોવીંદને બ્રહ્મ લોક પુરી દીને.
અબ બનારસી ઘર ખોકે બ્રહ્મ જોવે હૈ;
જો ઘર રખે વો ઘરઘર મેં રોવે હૈ—૪

ઇશ્વરની અકળ ગતિ છે—લાવણી

કહીં પુન્ય કરે તો બડા પાપ હોતા હૈ;
કહીં પાપ કીયે સે પુન્ય આપ હોતા હૈ. ટેક
કહીં અગન મેં રહકે શીતલ તન હોતા હૈ;
કહીં જલમેં બસકે અગન રૂપ હોતા હૈ.
કહીં દુઃખમેં સુખ હો પ્રાણ મગન હોતા હૈ;
કહીં દાન કીએ સે અતી નિરધન હોતા હૈ.
કહીં ગાલી દેને સે ભી જાપ હોતા હૈ;
કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૧
કહીં ભૂલ જાઓ તો સબ બીદ્યા આવે હૈ;
કહીં પઢે તો ફીર વો સબી ભૂલ જાવે હૈ.
કહીં પવન અહારી હોકે સબ ખાવે હૈ;
કહીં ભોગી હોકર જીતેન્દ્રી કહલાવે હૈ.
કહીં આશીષ દેનેસે ભી શ્રાપ હોતા હૈ;
કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૨
કહી જૂઠ બોલકે સચા કહલાતા હૈ;
કહી સત્ય બચન કહ નર્ક બીચ જાતા હૈ.
કહીં ગુરુસે લડકે ચેલા ફલ પાતા હૈ;
કુચ્છ ઉસકા ભેદ લખનેમેં નહીં આતા હૈ.
કહીં બિયોગ કરકે મિલાપ ભી હોતા હૈ;
કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.—૩
કહીં દુરબલ જાય કે પર્વત લે ઉઠાઇ;
કહીં અતિ બલીસે ઉઠે ન એકો રાઇ.
કહે દેવીસંગ સચ હૈ ઉસકી પ્રભુતાઇ;
અયે બનારસી તેરી ગતિ લખી ન જાઇ,
જો હોતા હૈ વો આપી આપ હોતા હૈ;
કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.

લાવણી—ભગવત્કૃપાવિષે

ડાલે કોઇ દારૂમેં આતિશ તો વો દારૂ જલે નહીં;
હજાર મનકી ચક્કી હો પર એક મૂંગકો દલે નહીં.
પાની ઉપર તૈરે બતાસા, લાખ વર્ષ તક ગલે નહીં;
ઉસકી કુદરતકે આગે કુછ જોર કિસીકા ચલે નહીં.
સબ ઉસકે નજદીક હૈ ઔર કોઇ બાત તો ઉસ્સે પરે નહીં,
ચીંટી પર હાથી ચઢ બૈઠે તો વો ચીંટી મરે નહીં.
બાંધે કચ્ચે સૂતસે જિસકો વોઃ કૈદી ક્યોં કર છૂટે;
મદદ જો ઉસકા હો તો આહન કી સંગલ દમમેં ટૂટે.
બડે બડે રૂસ્તમ કો કાયર મારકે સરતાપા લૂટે;
પત્થર પર રાઇ દે મારે તો ઓ પહાડ દમ મેં ફૂટે.
સબ કુછ વોઃ કરતા હૈ પર અપને જીમ્મેં કુચ ધરે નહીં;
ચીંટી પર હાથી ચઢ બૈઠે તો વોઃ ચીંટી મરે નહીં.
ગલિયોંકે પત્થર વોઃ ચાહે હીરે મોતી લાલ કરે;
બના દે વોઃ કોયલોંકી મોહર ઓર દમમે માલામાલ કરે.
દેવિસિંહ કહે બનારસીકે ખ્યાલ પૈ કોઇ ખ્યાલ કરે;
ક્યા તાકત હૈ કાલકી જો ફિર ઉસકા બાંકા બાલ કરે.
ઐસા સુખન સુનનેસે દિલ હરચન્દ કિસીકા ભરે નહીં;
ચીંટી પર હાથી ચઢ બૈઠે તો વોઃ ચીંટી મરે નહીં.

સૌથી સરસ દવા નારાયણનું નામ છે—લાવણી

હરએક ઢૂંઢતે હૈ જંગલમેં દવા રસાયનકી બૂટી;
નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઇ વો બૂટી હમને લૂટી.
કોઇ ઢૂંઢતા ઉસ બૂટીકો જિસમેં પારા તુરત મરે;
કોઇ ખોજતા જડીકો જો તન કાયાકે દુઃખ હરે.
બહુત લોક ખોદે પૃથ્વીકો વૃક્ષ કાટતે હરે હરે;
ઉનકો ભી ફિર યમ કાટેગા કહે શબ્દ યે ખરે ખરે.
હરિ હરિ બૂટી હૈ સમઝો હરિ નામ હૈ સરિસે પરે;
ઉસ બૂટીકો જિસને પાયા વોઃ ભવસાગર સહજ તરે.

રામ રસાયન પાઇ હમને ઔર રસાયન સબ છૂટી;
નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઈ વહ બૂટી હમને લૂટી.
કોઈ કહે હમ સિંગરફ મારેં કાઢેં હમ ગંધકકા તેલ;
કોઈ દેખતે જડી બિરંગી કોઇ ઢૂંઢતે અમ્મર બેલ.
હમને સબકો દેખા યારો યે તો હૈ સબ ઝૂઠે ખેલ;
અમર નામ હૈ દત્ત નિરંજન ઉસકો અપને મનમેં ભેલ.
મનકો મારકે બના લે કુસ્તા જો ગુજરે વહ દિલપર ઝેલ;
તનકો શોધકે શુદ્ધ કરો તુમ તજો જૂઠ ઔર તજો ઝમેલ.
જૌન શખ્સ ફુંકે ધાતુકો ઉનકે હીય કિ હૈ ફુટી;
નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઈ વહ બૂટી હમને લૂટી.
કોઈ મારતે અભરખ તાંબા કોઈ ફુંકતે હૈ હરતાલ;
હમને અપને મનકો મારા મિલે હમે ગોવિંદ ગોપાલ.
કોઇ કહે હમ ચાંદી મારે જિસસે મિલે કુછ ધન ઔર માલ;
ઇન કર્મોંકે જો કોઇ કરતા ઉસકા હોતા હાલ બેહાલ.
કોઇ કહે હમ સોના મારે ઔર કરેં પૈસો કો લાલ;
ઠગ ઠગ લૂટે હૈ દુનિયાકો, ઉસે ભી એક દિન ઠગેગા કાલ.
બહુત ઘોટતે ખરલમેં ધાતૂ, સંતોને કાયા ઘુંટી,
નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઈ, વોઃ બૂટી હમને લૂટી.
કોઇ મારતે હૈ કલઇ કો, જિસમેં હોવે પુષ્ટ શરીર;
ઘરકો ફુંકે કે તબાહ કિયા, વો અમસે હો ફકીર.
સાધુકા હૈ નહિં ધર્મ જો, મારેં ધાતૂ કર કે તદબીર;
કહે દેવીસિંહ હરિ હરિ કહો, યહ જિહ્વા હોયગી અકસીર.
ખાક સારખી જબાં રસાયન, ઈસમેં હૈ હરએક તાસીર;
જબાંસે વહ મુર્દેકો જિલા દે, જબાંસે દે દાલે જાગીર.
બનારસી યે કહે હમારી, રામ નામમેં હૈ ઘુંટી.
નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઇ વહ બૂટી હમને લૂટી.

લાવણી—ખરા પ્રેમી ભક્તોનો માર્ગ જુદોજ હોય છે

દુનિયામેં લાખોઈ પંથકો હમને દેખા ભાલા હૈ;

પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા.
કોઈ બદનપર ખાક મલે ઔર સેલી કફની ડાલે હૈ;
કોઈ રંગા લેતા હૈ બસ્ત્રકો, અપના બેશ સમાલે હૈ.
કોઇ મૌન હોકર બૈઠે નહીં કિસીસે બોલે ચાલે હૈ;
કોઇ ફુડાયે, નાક કાનકો પિતે મદકે પ્યાલે હૈ.
કોઇને લમ્બા તિલક દિયા ઔર પહને તુલસી માલા હૈ;
પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.
કોઈ રાત દિન ખડે રહે ઔર કોઈ હાથ ઉઠાયે હૈ;
કિસીકો દેખા, બૈઠે ઔર હરિમેં ધ્યાન લગાયે હૈ.
કિસીને અપને બદનકો દગા તનુપર છાપે ખાયે હૈ;
કિસીને અપને, શીરપર લંબે લંબે બાલ બઢાયે હૈ.
કિસી કે તનુપર વસ્ત્ર નહીં ઔર કોઇ ઓઢે મૃગછાલા હૈ;
પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.
કોઇ સેવડા બના ઔર કોઈ કહતા હમ તો દંડી હૈ;
કોઇ તપસ્યા, કરતે હૈ ઔર, કોઈ બને વનખંડી હૈ.
કિસીકે મઠપર ધ્વજા ઉડે ઔર કહીં ફરકતી ઝંડી હૈ.
બિના ઇશ્ક કે, હુવે ફકીર જો વો બડે પાખંડી હૈ.
કિસીને મસજીદ બનવાઈ ઔર કોઇને રચા શિવાલા હૈ;
પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.
કોઇ કહે હમ યતી હૈ ઔર કોઈ બના જગતમેં વૈરાગી,
બિના ઇશ્ક કે, નહિ કિસી કી લવ સદ્‌ગુરુસે લાગી;
બનારસીને ઇશ્કમેં અપની જીતેજી કાયા ત્યાગી.
રહી ન મતલબ દીલમેં કુછ ભી દુગ્ધા ભી સુનકે ભાગી.
રામકૃષ્ણકા સખુન યહી સમઝો તુમ સબપર બાલા હૈ;
પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.

મસ્ત અબધુતોની રીતિ–લાવણી

જીસકે દિલપર ઓ પ્રભુ નામ બસ્તા હૈ
ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ટેક.

સર્દીમે આશક પીતે હે સરદાઇ,
ગર્મીમેં સંખીયા ખાય રહે ગર્માઈ.
બારિશમેં સુખે ધૂપમેં હો હરિયાઇ,
ઐસે મસ્તોંસે સભી બાત બનિ આઈ.
વો દાગકો સમઝે દિલપર ગુલ દસતા હે,
ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૧
વો દિનકો સોવે સારી રાતભર જાગે,
શૂરોંસે લડે ગિદીકો દેખકર ભાગે.
નહિં મિલે તો માંગે ભીખ મિલે તો ત્યાગે;
ઐસે શાહોંસે હરેક બાદશાહ માંગે.
અનમોલ હૈ સોદા વો ભી ઉસે સસ્તા હૈ;
ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૨
ખેતીકો સુખા ઉસરમેં અન્ન ઉપજાવે,
આશિક સાદિક જો ચાહે કર દિખલાવે.
એસે મરદોંકો કોઇ નહીં હઁસતા હૈ;
ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૩
જબ પેટ ભરે તબ ખાનેકા મઁગવાતે;
ઔર ભૂખ લગે તો કુછ ભોજન નહિં ખાતે;
મૂરખસે સીખેં પણ્ડિતકો સિખલાતે;
કહે બનારસી હમ નઈ નઇ બાતેં ગાતે.
ઈસ કદરસે જો કોઇ અપના દિલ કરતા હૈ;
ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ.—૪

લાવણી-ભગવાન પ્રત્યે પ્રાર્થના

કર દયા દાસકે કષ્ટ હરો ગિરિધારી;
કરુણાનિધિ કરુણા કરો મૈં શરણ તુમ્હારી. ટેક
સબ સંકટ મેરે દૂર કરો અબ સ્વામી;
રિદ્ધિસિદ્ધિ ભરપૂર કરો અબ સ્વામી.
અપને અબ મુઝે હુજુર કરો તુમ સ્વામી;

ચરણોંકી મુઝે તુમ ધુર કરો અબ સ્વામી.
યહ કામ તો મેરા જરૂર કરો અબ સ્વામી,
ભકતોંમેં મુઝે મશહૂર કરો અબ સ્વામી.
હો નિર્ભય પૂરણ બ્રહ્મ આપ અવતારી,
કરુણાનિધિ કરુણા કરૈ મેં શરણ તુમ્હારી.
સબ કસૂર મેરા માફ આપ અબ કીજૈ;
શિર ચરણોંમેં અપને મેરે ધર લીજૈ.
યહ ઉમ્ર સદા દિનરાત ઘડીમેં છીજૈ;
કર મેહર પ્રભુ કછુ ભક્તિ આપની દીજૈ.
એક અરજી મેરી ગરીબકી સુન લીજૈ,
દિલ ભક્તિમેં કેવલ તુમારી ભીજૈ.
હરિ હરલો તનુકી પીર હુવા દુખ ભારી,
કરુણાનિધિ કરુણા કરૌ મૈં શરણ તુમારી.
તુમ જો ચાહે સો કરો આપ યદુરાઇ;
રાઈસે ગિરિ કર દેતે ગિરિસે રાઇ;
હૈ સત્ય સત્ય સાચી તેરી પ્રભુતાઇ;
તર ગયે વહી જિસને તુમસે લવલાઈ.
દેવીસિંહ જિસને તુમારી મહિમા ગાઇ;
વહ ભવસાગર કે પાર ઉતર ગયે ભાઈ.
કહે બનારસી અબ રાખો લાજ હમારી;
કરુણાનિધિ કરુણા કરૌ મૈં શરણ તુમારી.
સબ સંતોંકા તુમ અપને હી તારા હૈ;
ગ્રહસે યહ ગજકા તુમ્હીંને ઉબારા હૈ.
પ્રલ્હાદકિ ખાતિર નરસિંહ તનુ ધારા હૈ;
નખસે નાભીકા ચીર અસુર મારા હૈ.
મુઝકો વો નામ શ્રીનારાયણ પ્યારા હૈ;
પ્રભુ તેરે બિન અબ કોઈ ન હમારા હૈ;
ક્યોં મેરે વાસ્તે કરી દેર બનમારી;
કરુણાનિધિ કરુણા કરૌ મૈં શરણ તુમારી.

પાંચો પાંડવકા સાથ કિયા હૈ તુમને;
બ્રજમેં સખિયનસે રંગ કિયા હૈ તુમને.
કાલિકા નાથ કે તંગ કિયા હૈ તુમને
કંસાસે જાય ફિર જંગ કિયા હૈ તુમને.
હરએક રાક્ષકો તંગ કિયા હૈ તુમને;
સબ આસુરોંકો ચોરંગ કિયા હૈ તુમને.
અબ મેરે પાંચ ભૂતોંકો માર મુરારી;
કરુણાનિધિ કરુણા કરો મૈં શરણ તુમારી. ॥૫॥

લાવણી–અબ મિલે હમેં તુમ આજ ખુલે પટ ઘટકે

હમ તેરી યાદમેં પ્રભુ બોત દીન ભટકે;
અબ મિલે હમેં તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે.
કઇ બાર ગયાસર, તેરી યાદમેં કટકે;
ફિર પાયા મૈંને, નામ તેરા રટ રટકે.
કીયે રંજ અલંબ મંજુર, જરા નહિ કટકે;
દીલકી દેહશત સબ નિકલ ગઈ છટ છટકે.
કહી લાખ તરહ દીયે હે તુમને ઝટકે;
અબ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૧
જીસ બખ્ત તુમારી, અલખ નાગની લટકે;
કોઇ ઇશ્વરસે દેખે, ઉધરકો તો ફીર સટકે.
અગર દેખે કાલા નાગ, તો સર કો પટકે;
અલખોં કા ચઢે જો જેહેર તો ધરકો સટકે.
હમ હુએ ભક્ત મજબૂત, જહાં કહાં હટકે;
અબ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૨
પ્રલ્હાદને લીયા દીલ, ભગવત કે દટકે;
સબ સુખ દીયા તન બદન ઉસીપર અટકે.
સૂલી પર ચઢે પ્રલ્હાદ, ઉસીપર મટકે;
નહિ નોંક જરા સૂલીકી, જીગરમેં ખટકે.
જબ દેખા હમને ઉન્હે, તો દીલ નયા ફટકે;

અબ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૩
જબ ખુલે કિંવાડે, આપ કપટકે પટકે;
મનમેં પાયે દીદાર તો બનસી ઘટકે.
સીર મોર મુગુટ કડ, કસે જરીકે પટકે;
કહે દેવીસીંહ યે અજબ, ખેલ નટપ્રટકે.
કહે બનારસી હમ ચાકર નાગર નટકે;
અબ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૪

જૂદાં જૂદાં ભજનોમાંથી લીધેલી ધુનો. *

૧ રે વેચાણી હું તો હરિ વરને હાથે, (૨)
નેડલો રે લાગ્યો નંદના નંદન સાથે—વે૦
૨ જાના હૈ નર જાના હૈ, ઘર છોડી એક દિન જાના હૈ,
દાસ મુકુંદ આશ તજ જૂઠી, શ્રીહરિચરણઠિકાનાહૈ—
જાના હૈ૦
૩ કાનુડા કેડે ચાલી રે થઈ મતવાલી (૨)
જે ચાલે કાનુડાની કેડે તેની ખેપ ન જાય
કદી ખાલી રે—થઇ૦
૪ તમ સાથે રંગીલા નાથ રે, બાંધી છે બેલી રે;
મારો હેતે ઝાલ્યો છે તમે હાથ રે, ન દેશો મેલી રે.

ગરબી

૫ વહાલા મારી શુદ્ધ બુદ્ધ તેં હરી લીધી રે,
તારે લટકે વેરાગણ કીધી. વહાલા૦

ધુન.

૬ તેરી લેઉં રે બલૈયા મત જા મથુરા તેરી૦
કહત જસોદા મૈયા અપને સુતકુ તું તો ભોરા શ્યામ
નહિ ચતુરા—તેરી૦

પ્રભુને વિનતિ.

૭ અમે આવ્યા તમારે આશરે અલબેલાજી,

* દરેક ધુન વારંવાર બોલાવાની છે.

હવે શું કરીએ જઇ સાસરે ? અલબેલાજી—(ટેક)
મને ફેરાનું ફળ અહીંજ મળ્યું, અલબેલાજી,
મારૂં મનગમતું મુજને મળ્યું અલબેલાજી—અમે૦
આ હીરલો લાધ્યો હાથમાં અલબેલાજી,
તમે સદાએ રહેજો સાથમાં અલબેલાજી—અમે૦

મહાત્મા ઋષિરાજની પ્રભુપ્રેમ ઉત્પન્ન થાય ને ભક્તિને ટેકો મળે તેવી ધુનો. *

૧ પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયા રે, ભજી લેને પ્રભુજીને પ્રાણિયા;
આવશે જમ ઉઘરાણીયા રે, ભજી લેને—ટેક.
૨ નાવડી નાવડી નાવડી રે, તને હરિ ભજયાની રીત નાવડી;
એળે ઉમ્મર ખોઇ આવડી રે, તને હરિ ભજ્યાની૦ ટેક.
૩ સદા સુખિયા જગતમાં સંત, દુરીજન દુખીયાં રે;
નાવે અકળામણનો અંત, મૂરખમાં સુખિયા રે.
૪ વ્હાલીડા ચઢજો વ્હારે રે, બળવંતા બેલી;
કપાશે બંધન કયારે રે બળવંતા બેલી—ટેક.
વહાલાજી મારા નથી આ વેળે કોઇ મારૂં;
છે શરણું એક તમારૂં રે.
૫ તાણી તાણી રે લીધાં તાણી, મારે વ્હાલીડે
ચીતડલાં લીધાં તાણી—ટેક.
ઝેર થયાં જગનાં સઉ સુખડાં,
લાવણ્યમાં રે લોભાણી—મારે૦
૬ દુનિયા રૂઠીને શું કરશે, પ્રભુ જેના બેલી;
કોઇના માર્યા કેમ મરશે, પ્રભુ જેના બેલી—ટેક.
૭ હાંરે લેને લ્હાવો રે લેને લ્હાવો;
હાંરે હવે નહિ મળે ફરી યોગ આવો રે. લેને—ટેક.
૮ અરે જીવ શું કરવા આથડે,
પ્રભુની ગમ ગુરુ વિના નહિ પડે—ટેક.
૯ રાખોને રીત હમારી, હમારા હો તે રાખોને

* દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

રીત હમારી—ટેક.

૧૦ નહીં ભરૂં નહીં ભરૂં નહીં ભરૂં,
પાછાં પગલાં હવે હું તો નહીં ભરૂં.

૧૧ હવે કુણ જાય કાશી, ચિંતા ટળી રે લોલ;
મળ્યા વૈકુંઠવાસી, વેળા વળીરે લોલ.

૧૨ વારી વારી જાઉં વારી, મારા વ્હાલીડાના
મુખડલાપર વારી. ટેક.

એ મુખડે મુને એક પલકમાં,
ભવજળ બુડતાં ઉગારી—મારા વ્હાલીડાના૦

૧૩ દાસી દાસી રે હું તો દાસી, મારા વ્હાલીડાની
લાખ ફેરા હું તો દાસી. ટેક.

અણતેડયા મારે આંગણે આવ્યા,
કોટી ગંગા ને કોટી કાશી—મારા૦

સેવા લીધી છે કરી સિરનાં રે સાટાં,
હરામી જનને તો હાંસી—મારા વ્હાલીડાની૦

૧૪ રાખો રાખો શરણે હવે શામળિયા,
હરિ હરિ શામળિયાજી છો બહુ બળીયા—રાખો. ટેક.

૧૫ રટવા રટવા આવ્યો છે તું તો રામને રે, રટવા રટવા. ટેક.

૧૬ નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં,
વૃજવ્હાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં, નંદલાલા. ટેક.

૧૭ ગોવિંદ જાણ્યા વિના તે વરસો ગાળિયાં રે, ગોવિંદ૦ ટેક.

૧૮ ચાકરી ચાકરી ચાકરી રે,
કરી લેની પ્રભુજીની ચાકરી; કરી લેને૦ ટેક.

૧૯ નહિ કરૂં, નહિ કરૂં, નહિ કરૂં,
દુરિજનિયાંની સંગત નહિ કરૂં. ટેક.

વસ્તીમાં વસવાનો નહિ જોગ આવે,
તો જંગલમાં ફરતો ફરૂં—દુરિજનિયાં.

૨૦ નવ જાય ઝબકડીથી જામની, રાવ પ્રગટે રહે નહિ રાત;
ગુરુ એવા ગોતીયે.

બોધ સુણતાં કરમ બળે બાપડાં,
ઝટ ખોવાય જીવની જાત—ગુરુ એવા.

૨૧ સીતારામ સગા છે સમજ રે,
સમજ રે સમજ રે સમજ રે; હો સીતારામ.

૨૨ ભજન વિના મૂરખ મરે રખડી રે ભજન વિના. ટેક.

૨૩ રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતડલી,
રંગરેલ ધન્ય રે ધન્ય આ વાતડલી.

૨૪ માથે કોપી રહ્યો છે કાળ રે, ઉંઘ તને કેમ આવે;
પાણી પહેલી બાંધી લેને પાળ રે, ઉંઘ તને કેમ આવે.

૨૫ ધીરજ ધરને અરે અધીરા, ઇશ્વર દેશે અન્ન જોને;
ખલક તણો છે પ્રભુને ખટકો, માને સાચું મન્ન જોને.

૨૬ પછે નહિ મળે હાવો જોગ રે, અવસર આવ્યો છે.

૨૭ જાણી જાણી મેં તો જાણી રે,
આ તો દુનીયા દીવાની. ટેક.
પંડીત કાજી વેરાગી પુરાણી,
કુણ રાજા કુણ રાણી રે; આ તો દુનીયા દીવાની.

૨૮ જોતાં જોતાંમાં તન પડી જાશે રે,
જોતાં જોતાંમાં તન પડી જાશે;
જાશે જાશે જાશે રે, જોતાં જોતાંમાં. ટેક.
દેહ છતે દાસ વીરનો વાલમ,
સમરી લે શ્વાસ ઉસાસે રે, જોતાં જોતાંમાં.

૨૯ ભજનવિના અફળ જનમ તારો રે ભજનવિના. ટેક.
ચેત ચેત ઋષિરાજ કહે છે, વિઠ્ઠલ વરવાનો વારો રે;
ભજન વિના—ભજન.

૩૦ કાયરનું નહિ કામ, ન્યારો ભાઇ પંથ અમારો;
કાયરનું નહિ કામ.

શ્રી ભગવાનના નામની ધુનો.*

(૧) રામકૃષ્ણ ગોવિંદ, વાસુદેવ ગોવિંદ—

(૨) જય રાધે કૃષ્ણ, જય રાધે કૃષ્ણ—

(૩) રઘુપતિ રાઘવ રાજારામ, પતિતપાવન સીતારામ૦

(૪) જયકૃષ્ણ કૃષ્ણ, જય કૃષ્ણ કૃષ્ણ—

(૫) હરે રામ હરે રામ રામ રામ હરે હરે,
હરે કૃષ્ણ હરે કૃષ્ણ, કૃષ્ણ કૃષ્ણ હરે હરે—

(૬) વિઠ્ઠલ રૂખમાઇ, વિઠ્ઠલ રૂખમાઇ શ્યામળા—

(૭) પ્રલ્હાદ ભણે, રામા કૃષ્ણા ગોવિંદા (૨)
સબ સંત ભણે, નરહર વિઠ્ઠલ ગોવિંદા—

(૮) હરિ રે રામ રામ રામ, સીતા હરિ રામ રામ રામ—

(૯) જયજયરામચંદ્રરઘુવીર, સીતાપતિરામચંદ્ર રઘુવીર.

(૧૦) જય જય યશોદાનંદનકી (૨)
દશરથસુત આનંદ કંદનકી—

(૧૧) રાધે કૃષ્ણ પ્રભુ કુંજ બિહારી,
મોરલીધર ગોવર્ધનધારી—

(૧૨) જયજય ગોવર્ધનધારી, મુકુન્દ માધવ ગિરિધારી—

(૧૩) રામા કૃષ્ણા ગોવિંદ ગોપાળ હરે (૨)
ગોપાળ હરે, ગોપાળ હરે—

(૧૪) નરહરિ નંદલાલ, ભજો ગોવિંદ ગોપાળ,
ગોવિંદ ગોપાળ, ગોવિંદ ગોપાળ—

(૧૫) હરિનારાયણ, ગુરુ નારાયણ—

(૧૬) રામચંદ્ર રઘુવીર, જય જય રામચંદ્ર રઘુવીર—

(૧૭ હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ,
હરિ નારાયણ, હરિ નારાયણ, નારાયણ હરિ,
હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ—

(૧૮) હરિ હરિ નારાયણ હરિ—

(૧૯) શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ નારાયણ—

× દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

(૨૦) રણછોડ રંગી, મારા જનમો જનમના સંગી;
રણછોડ રાયા, મુંને લાગી તમારી માયા.
રણછોડ રસીયા મારા હૃદયકમળમાં વસીયા.

(૨૧) તેરી બન જાયગી, તેરી તો બન જાયગી;
તેરી બન જાયગી, ગોવિંદ ગુણ ગાયસેં—

(૨૨) હરિ મોટા હરિ મોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા;
બાકી સર્વ ગપોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા—

(૨૩) સચ્ચા સચ્ચા હય નામ તેરા હરિ વિઠલા——
હરિ વિઠલા, પ્રભુ વિઠલા——

(૨૪) હમારા રામ ધની હયજી, હમારે ક્યા કમી હયજી—

(૨૫) હમરી રામ રામ સબસેં, હમરી રામ રામ સબસેં;
હમસેં તુમસેં ગુરુગોવિંદસે, સાધુ ભગત સંતોસેં—

(૨૬) રાધે ગોવિંદા, રાધે ગોવિંદા,
ગોવિંદ ગોપાળ, કૃષ્ણ રાધે ગોવિંદા——

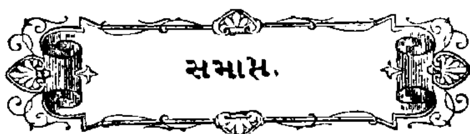
(૨૭) ગોપાળ કૃષ્ણ, રાધે કૃષ્ણ.

સંત ધુની.

(૨૮) જ્ઞાનોબા તુકારામ,

(૨૯) નિવૃત્તિ જ્ઞાનદેવ સોપાન, મુક્તાબાઇ એકનાથ
નામદેવ તુકારામ.

અચ્યુતં કેશવં રામનારાયણમ્
કૃષ્ણદામોદરં વાસુદેવં હરિમ્ ।
શ્રીધરં માધવં ગોપિકાવલ્લભમ્
શ્રીજાનકીનાયકં રામચંદ્રં ભજે ॥

શુદ્ધિપત્ર

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૮	છેલ્લી	હૃદમાં	હૃદયમાં
૨૦	૨૬	સુજાન–એસો૦	સુજાન
૨૨	૧૯	તારાજુમેં	તરાજુમેં
૩૦	૨૭	મળીયાં	માળીયાં
૪૬	૪	અલૈકિક	અલૌકિક
૪૬	૭	કહનારે	કહાનરે
૫૦	૧૩	(૨)--અનુ૦	(૨)
૫૭	૧૭	રડવશે	રડવડશે
૬૬	૩	કર્મ અમારો	કર્મે અમારે
૭૦	૨૭	કપટ	કપટી
૭૪	૭	ખંભહાર	ખંભ ફાડ
૭૫	૨૦	ભકતિ	ભક્તિ
૭૭	૨૮	સર્વ	સર્વ
૮૬	૨૨	કુકમિ	કુકાર્મ
૮૯	૧૦	દુઃખ	દાસ
,,	,,	સર્વે	દુઃખ
૯૦	૪	ધાર્યો	ધર્યો
,,	,,	તે થકી	દોષથી
૯૧	૧૪	લેહતો	લહેતો
૯૭	૧૩	પ્રૌઢ	પ્રૌઢ
૧૦૫	૨૮	જાયો રે	જાયે રે
૧૧૨	૨૧	આવે	સાથે આવે.
૧૧૩	૧૯	(રે)	(૨)
૧૨૩	૨	ખુદો	કુદો
,,	૧૦	માળા રે	માળ રે
૧૩૧	૨	ગણુ	પણ
૧૪૬	૨૪	ધાર	ધારા
૧૪૭	૧૫	દહનરા	દહનારા
૧૪૯	૧૫	જેને	જૈને
૧૫૦	૭	કમો	કર્મો
૧૫૨	૨૬	રાચ	રાસ
૧૫૪	૧૭	માયા	આયા.
૧૬૬	૧૦	કુંક	કુંક
,,	૧૬	મારે	મારે

મહાત્મા ગાય છે:—

(રાગ-ક્ષત્રિ કલંક.)

અમે ભજીએ છીએ ભગવાન—આવી બેસો અમારી પાસે રે,
તેમાં તમને નથી નુકસાન—આવી બેસો અમારી પાસે રે.
મળી ભાગમાં કરીએ વેપાર—આવી બેસો અમારી પાસે રે;
તેમાં ખોટ નથી તલભાર—આવી બેસો અમારી પાસે રે.
પુરૂં પ્રેમ ધરી કરી ઉર—આવી બેસો અમારી પાસે રે;
જાવું હોયે હરિની હજુર—આવી બેસો અમારી પાસે રે.
કરી લેવું જો હોયે કલ્યાણ—આવી બેસો અમારી પાસે રે;
રૂડો રીઝવવો હોયે રામ—આવી બેસો અમારી પાસે રે.
કહેછે **જાદવ** નથી બુરૂં કામ—આવી બેસો અમારી પાસે રે;
ભલું કરશે તમારૂં ભગવાન—આવી બેસો અમારી પાસે રે.

सारामाठा प्रसंगे ज्ञाननुं दान-भेट-ल्हाणी

પોતેજ પૂર્ણ જ્ઞાની થઇને બીજાઓને જ્ઞાન આપવું એ તો કોઇક-થીજ બને; પરંતુ મહાન જ્ઞાનીઓના જ્ઞાનોપદેશરૂપ ઉમદા પુસ્તકો તો સર્વ કોઇ બીજાઓને આપી શકે.

સારામાઠા પ્રસંગો ઉપર માત્ર થોડાક વધુ ખર્ચથી (કે થોડુંક ઘી ઓછું વાપરીને પણ) શારીરિક ખાનપાન ઉપરાન્ત એવા માનસિક ખોરાકની પત્રાવલિરૂપ ઉમદા પુસ્તકો પણ પ્રત્યેક મહેમાન, ભૂદેવ, જ્ઞાતિબંધુ, વગેરેને ભેટ અપાય તો તે તેમને માટે ગમે તેવાં મિષ્ટાન્ન અને બીજી વસ્તુઓ કરતાં ઘણુંજ વધારે ઉપકારક થાય એ ખુલ્લું છે.

ઇચ્છા હોય તો "અમુક પ્રસંગ અથવા વ્યક્તિના સ્મરણનિમિત્ત અમુક તરફથી ભેટ" કે એવું કાંઇ મુખપૃષ્ઠપર છપાવીને, કે રબરસ્ટાંપથી છાપીને અથવા હાથવડે લખીને તેવી ભેટ આપવાથી તે પ્રસંગ અથવા વ્યક્તિના સ્મારકનો હેતુ પણ સરી રહે છે.

સસ્તા સાહિત્યદ્વારા નીકળેલાં અથવા બીજાં જે પણ પોતાને પસંદ પડે તે તે લોકોપકારક પુસ્તકો આવી રીતે પ્રત્યેક નાનામોટા પ્રસંગે વહેંચીને ધનના સદુપયોગનું તેમજ જ્ઞાન જેવી સર્વોપરિ વસ્તુના પ્રચારનું શ્રેય હરેક સમજુ મનુષ્યે મેળવવું ઉચિત છે.

છૂટથી ખર્ચ કરવા ઇચ્છનાર રકમના પ્રમાણમાં કોઇ એક નાના-મોટા ઉપકારક પુસ્તકની ખાસ આવૃત્તિ છપાવીને વહેંચી-વહેંચાવી શકે; અને મધ્યમ કે ઓછી રકમ ખર્ચવાની હોય તો પોતાને પસંદ પડે તેવા કોઇએક ઉત્તમ પુસ્તકની સામટી પ્રત ખરીદીને મહેમાનો, પડોશીઓ, જ્ઞાતિબંધુઓ, વગેરેમાં તેની લહાણી કરી શકે. જો એકથી વધુ જાતનાં સારાં સારાં પુસ્તકો લીધાં હોય તો ભેટ લેનારને તેમાંથી પોતાને મનગમતું પુસ્તક ઉપાડી લેવાની સગવડ પણ આપી શકાય. માત્ર પાંચ દશ રૂપિયાજ આ રસ્તે ખર્ચવા હોય તોપણ ગીતાનો ૧૮ મો અધ્યાય અથવા તો બીજી કોઇ સારી બસો ચારસો પુસ્તિકાઓની લહાણી વહેંચી શકાય. છેવટે એકાદ રૂપિયો ખર્ચવો હોય તો તેટલાવડે પણ ધર્મગ્રંથોમાંની અથવા બીજી અસરકારક શિખામણોના સો બસો હસ્તપત્ર સુખેથી વહેંચી શકાય.

ગીતાના ૧૮ મા અધ્યાયવાળી પુસ્તિકાઓ તો હરકોઇ માણસ હાલતાં ચાલતાં પણ પાવલામાં દશ પ્રત દશ જણને ભેટ આપવાનો લહાવો લઇ શકે.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય—અમદાવાદ અને મુંબઈ.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલયે પ્રકટ કરેલા

उत्तम अने सस्ता ग्रंथो

અતિ ઉત્તમ ધાર્મિક ગ્રંથો

ગ્રંથનું નામ	પૃષ્ઠ.	કદઇંચ.	મૂલ્ય.
શ્રીવાલ્મીકિ રામાયણ—મોટા બે ભાગમાં	૧૪૦૦...	૬।।×૧૦	૬)
મહાભારતનાં આદિ અને સભાપર્વ.	૬૦૦...	,,	૨
શ્રીદાસબોધ—નવી આવૃત્તિ	૬૨૦...	૫।। ×૮	૨।।
શ્રીજ્ઞાનેશ્વરી ભગવદ્દગીતા—નવી આવૃત્તિ	૭૦૦...	૫।। ×૮।।	૨।।।
શ્રીમદ્ ભાગવત—ઉત્તમ ભાષાંતર	૭૦૦...	૮ ×૧૧	૫)
શ્રીરામકૃષ્ણકથામૃત—બ ને ભાગ ભેગા	૬૫૦...	૫।। ×૮	૨।।
સ્વામી રામતીર્થ ગ્રંથ ૧ લો. ભા. ૧ થી ૫	૫૦૦...	,,	૨)
,, ,, ગ્રંથ ૨ જો ભા. ૬ થી ૯ નવી આવૃત્તિ સત્વર પ્રસિદ્ધ થશે.			
,, ,, ગ્રંથ ૩ જો ભાગ ૧૦—૧૧	૫૦૦...	૫।। ×૮	૨)
સ્વામીવિવેકાનંદ ગ્રંથ ૧ લો ભા. ૧—૨—૩	૫૭૫...	,,	૨।
,, ,, ગ્રંથ ૨ જો ભાગ ૪—૫	૬૦૦...	,,	૨।
,, ,, ભાગ ૬ થી ૮ નોખા	૧૦૦૦...	૫ ×૬।।।	૩)
,, ,, ભાગ ૯ મો—સંપૂર્ણ ચરિત્ર	૭૪૦...	,,	૨।।
,, ,, ભાગ ૧૦ મો—રાજયોગ	૩૦૦...	,,	૧।
શ્રીભજનસાગર—નવી આવૃત્તિ	૨૦૦...	૫ ×૮	૦।।=

ઉત્સાહ અને ચેતનાપ્રેરક પુસ્તકો

આગળ ધસો	૫૮૪...	૫ ×૬।।।	૧)
ભાગ્યના સૃષ્ટાઓ	૭૨૦...	,,	૧।।
સુખ સામર્થ્ય અને સમૃદ્ધિ	૫૫૨...	,,	૧)=
પ્રભુમય જીવન	૨૧૬...	,,	૦।।

વૈદક સંબંધી ઉપયોગી પુસ્તકો

આર્યભિષક્ અથવા હિંદનો વૈદ્યરાજ	૧૦૦૦...	૫।। ×૮।।।	૪)
આરોગ્યવિષે સામાન્ય જ્ઞાન—ગાંધીજીકૃત.	૧૪૦...	૫ ×૬।।।	૦।=

ઉત્તમ બોધદાયક જીવનચરિત્રો

કાઉન્ટ ટૉલ્સ્ટૉયનું જીવનચરિત્ર	૧૨૦...	૫।। ×૮	૨।।

વિવિધ વિષયનાં ઉત્તમ પુસ્તકો પૂરાં પાડનારી, આખા હિંદમાં
સર્વથી સસ્તી અને ૧૪ વર્ષથી ૫૦૦૦ પ્રતમાં નીકળતી

વિવિધ ગ્રંથમાળા

ચાલુ ૧૯૮૦ ના વર્ષમાં ઇંચ ૫ા×૮ ના કદનાં
૧૫૦૦ પૃષ્ઠનાં ઉત્તમ પુસ્તકો રૂ. ૪માં અને
પાકાં પૂંઠાં સાથે ૫ માં અપાશે. પો૦ માફ.

ચાલુ ૧૯૮૦ નાં પુસ્તક–સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૧૦–૧૧, પૃષ્ઠ ૫૨૮, નેપોલિયન બોનાપાર્ટનું વિસ્તૃત ચરિત્ર પૃષ્ઠ ૮૪૦, ત્રીજું પુસ્તક પણ સત્વર છપાશે.

"વિવિધ ગ્રંથમાળા'નાં સં. ૧૯૮૧ નાં પુસ્તકો:—સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૧૨–૧૩ મો, સત્યાગ્રહ અને અસહકાર, યોગી રામચરકનું આરોગ્ય વિષેનું ઉત્તમ પુસ્તક, ટુંકી વાતોનો નવો ભાગ, દૃષ્ટાંતસંગ્રહ, રૂશિયન વીર મંડળ, સત્ય નિબંધાવલિ, બંકિમકૃત ધર્મતત્વ, લઘુલેખ-સંગ્રહ, ભગવાન બુદ્ધ, ટાગોરકૃત, ભારતધર્મ, સંતવાણીસંગ્રહ, ભારતીય નીતિકથાઓ, મુસલમાન મહાત્માઓ, શ્રીગૌરાંગ ભગવાનનું વિસ્તૃત ચરિત્ર, સ્વામી વિવેકાનંદ ભા. ૧૧ મો જ્ઞાનયોગ. એમાંથી તેમજ વધુ પસંદગી જારી રહી તેમાંથી પણ નીકળશે.

સૂચના ૧—ગમે તે માસમાં ગ્રાહક થનારને પુસ્તકો આખા વર્ષનાંજ અપાઇ લવાજમ પણ વર્ષનુંજ લેવાય છે. વર્ષના સેટનું પો જૂદું ચડે છે. ૨—આ માળાનાં પુસ્તકો મહિને મહિને નહિ પણ વર્ષ દિવસમાં મોટાં મોટાં ત્રણથી ચાર પુસ્તકો નીકળે છે; અને તે તૈયાર થતાં ચાલે તેમ તેમ મોકલાય છે. ૩—માળા ઉપરાંત બીજા પણ જે નાનામોટા ગ્રંથો નીકળે છે, તેની ખબર માળાનાં પુસ્તકોમાં છપાઇ તરતમાં લેનારને ખાસ કિફાયતે અપાય છે.

આગલાં વર્ષોના હજી મળતા સેટ

સંવત ૧૯૭૬ નાં ત્રણ પુસ્તક–(પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, સાદાં પુંઠાં સાથે રૂ. ૨ાા, પો ૦ાા) સ્વામી વિવેકાનંદ ભાગ ૬–૭ મો, ભાગવતના સૃષ્ટાઓ, ટુંકી વાર્તાઓ ભાગ ૬ ઠ્ઠો.

સંવત ૧૯૭૯ નાં ત્રણ પુસ્તક–(પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, સાદાં પુંઠાં રૂ. ૩ાા પો ૦ાા) ટુંકી વાર્તાઓ ભાગ ૭, કાઉન્ટ ટોલ્સ્ટૉય, સ્વામી વિવેકાનંદ ભાગ ૧૦ મો.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય—અમદાવાદ અને મુંબઈ

